

АНАСТАСІЯ НОВИХ

СЕНСЕЙ. ОДВІЧНИЙ ШАМБАЛИ

Оповідь Юності про зіткнення з **Мудрістю** на перший погляд видається наївністю. Але це буденне сприйняття – лише ілюзорний бар'єр, майстерна пастка, розставлена нашим Его на шляху до бездоганності **Духу**. Той, хто подолає її, **відкриє** для себе значно більше, ніж **він** міг сподіватися. Хвала Переможцю – бо **Знання** буде йому нагородою, бо **таємне** стане для нього явою.

Книга складена за нотатками з особистого щоденника колишньої десятикласниці, що відображають події літа 1991 року.

Феномен творчості Анастасії Нових у тому, що кожний бачить, як у дзеркалі, щось своє, суто внутрішнє. У книзі «Сенсей. Одвічний Шамбали» розкривається внутрішній світ шістнадцятирічної дівчини, що раптово опинилася віч-на-віч зі смертю. Це підштовхнуло її до переосмислення свого життя та пошуку відповідей на вічні питання: «Навіщо живе людина, у чому сенс життя? Хто є я насправді? Чому більшість людей на земній кулі – віруючі? Адже якщо вірять, значить, на щось сподіваються. Яким шляхом великі досягають свого внутрішнього безсмертя? Що приховано за розумінням сутності Людини?»

Неприборкана енергія внутрішнього пошуку приводить її до зустрічі з незвичайною, вельми ерудованою людиною, майстром східних єдиноборств і дуже загадковою Особистістю - Сенсеєм. Вражаючий до глибини душі неординарний світогляд Сенсея, його захоплююча філософія, знання про світ і людину, динамічні східні єдиноборства, мудрість у життєвих ситуаціях, нетрадиційна медицина, древні духовні практики (в тому числі ефективні техніки боротьби з негативними думками), феномени людських можливостей. Це, та багато іншого пізнає героїня, доторкнувшись до світу Сенсея. Але найважливіше, знаходить відповіді на свої головні внутрішні запитання і пізнає на власному досвіді, що людям дарована звище наймогутніша творча сила – сила віри і любові.

Пролог

Тиха тепла літня ніч давно вже панувала у своїх володіннях, змінивши гамірний день з усією його важливою заклопотаністю та дріб'язковою метушнею. Її темна пелена заспокоювала і солодко заколисувала все живе, поволі занурюючи у глибокий сон. Не діяли ці чари хіба що на закохані серця, у котрих вічність пролітала, наче мить. На морському березі у безлюдному місці сиротливо мерехтіло вогнище, відкидаючи химерні, таємничі тіні. Біля нього самотньо сиділа безформна істота. Свідком її присутності був лише безкрайній Всесвіт, яскраво ілюмінований зоряними світами, та Місяць, що запрошував у вічність своєю сріблясто-блискучою на водній гладі доріжкою. Навкруги стояла така тиша, що навіть море не наважувалося стривожити її своїм легким шелестінням хвиль. Здавалося: час навіки зупинився і втратив увесь свій сенс. Це була сама мить вічності.

Істота заворушилася, видаючи незрозумілі звуки, і стала повільно розділятися на дві тремтливі частини. У повітрі почулася людська мова:

- Боже, до чого ж хороше іноді буває у цьому грішному світі.

- Якщо чесно, навіть іти не хочеться.

- От і я про це ж.

Полум'я вогнища яскраво палахкотіло, ревно намагаючись відвоювати у ночі клаптик простору. Його світлі відблиски то поринали у пійм'ю, то сміливо виривалися далеко вперед і освічували довкілля його природними тонами.

- Так яким рішення буде твоє, Рігдене?

- Мої висновки, звичайно, невтішні. Та все ж, я думаю відкласти остаточне рішення... Напевно, варто ще затриматися.

- Але ж не все так погано. Тим більше, що ти вирішив лишитися, дай їм ще один шанс і дозволь мені...

У цей момент хтозна-звідки над морем пронісся легкий вітерець, оживляючи місячну доріжку. Остання заворожуюче заіскрилася своїми сріблястими переливами, ваблячи у загадкову далину. Природа неначе навмисно дражнила істоту, з одного боку оточуючи її своєю вічністю, а з іншого – непідробною землею красою. Видно, у цьому трепетному пориві крилася якась сокровенна, відома лише їй одній таємниця.

1

Не секрет, що Доля веде людину відомим тільки їй складним шляхом найтонших взаємозв'язків, природних явищ, хитромудрих переплетінь стежок окремих випадковостей та співпадінь. Врешті-решт це призводить до конкретної події, вирішального перехрестя життєвої дороги. І тут людина сміє сподіватися, що їй надано шанс вибору. Але все та ж невблаганна сила Долі, за допомогою логічного сплетіння обставин, непомітно допомагає людині робити свій вибір. Адже низка подій, за її задумом, неминуче має зблизити цілком чужих людей, які, живучи у своєму маленькому світі, в дану мить навіть не здогадуються про це. І це зближення змусить їх діяти разом у спільних пошуках однієї і тієї ж мети, породжуючи при цьому безліч вирішальних подій у житті інших людей.

Не оминула ця доля і мене. Народилася я у далекому російському закутку. Мої батьки були військовими, чесно та сумлінно виконували свій обов'язок. Тому їхнє керівництво, так само чесно й сумлінно відправляло нас у різні куточки нашої неосяжної тодішньої Батьківщини – Радянського Союзу. Так наша сім'я потрапила на Україну, до «країни квітучих каштанів», де ми й оселилися у пахучому трояндами шахтарському краї.

Треба сказати, що людина я досить товариська, з різнобічними інтересами. У мене ніколи не виникало труднощів знайти спільну мову з новими людьми. Тому на новому місці моя особа швидко влилася до колективу однодумців. Ми разом відвідували різноманітні гуртки, у тому числі й бальні танці, ходили в кіно, до кафе, театру. Загалом, життя, як то кажуть, вирувало.

Усе було чудово, тільки... до певної миті. Адже у Долі свої плани. Несподівано для моїх близьких і тим більше для мене, у самий розквіт моєї молодості, вона кинула мене у круговерть таких важких випробувань, що я ледве не загинула в ній від повної безнадії і тваринного страху смерті.

2

На початку учбового року останнього випускного класу я стала помічати постійні головні болі, до того ж сильні й тривалі. Батьки повели мене на обстеження. Результати, здебільшого, лікарі обговорювали з ними наодинці. Це мене дуже насторожило. І смутні сумніви один за одним стали роїтися у моїй душі. Адже повна невідомість була гірше за все.

І всі ці обставини страшно лякали до певного моменту, коли я випадково підслухала розмову матері з професором:

-... але ж має бути якийсь вихід?

- Звичайно, вихід завжди можна знайти. Розумієте, ця невелика пухлина може з часом перейти у прогресуючу стадію. А це дуже небезпечно. Бажано зробити операцію зараз, поки ще не пізно... У Москві, до речі, є дуже хороша клініка з таких проблем з відмінними фахівцями. Та тільки туди потрапити важко. Запис на роки вперед. А дівчинці необхідно, самі розумієте, якомога швидше. Інакше... Передбачити розвиток хвороби складно, особливо якщо пухлина у головному мозку. Іноді людина проживає рік, а іноді й довше... Але, у будь-якому випадку, зневірюватися не варто. Може, вам вдасться пробитися по знайомству чи зв'язках...

Наступні слова пролетіли повз вуха. У голові лунала лише одна фраза: «Рік... І все!» Навкруги війнуло приреченість й пустотою. Галаслива лікарняна метушня стала потроху віддалятися, поступаючись місцем наростаючому шквалу думок: «Вмерти у самому розквіті років! Але ж я ще навіть не пожила... Чому саме я? Що я такого поганого зробила у житті?!» Це був крик відчаю. Сльози градом покотилися по щоках. Стало нестерпно задусно у цьому лікарняному склепі і я побігла до виходу. А у вухах грізною луною лунав голос професора: «Один рік! Один рік... Один!»

Свіже повітря вдарило мені в лице своїми п'янкими пахощами. Поволі я прийшла до тями і роззирнулася. Після дощу дерева стояли, як у казці, з діамантовими блискучими підвісками. Всюди сяяло чистотою та оновленням. Тепло, яким парувала земля, вкривало асфальт прозорим серпанком, і здавалося нереальним усе, що відбувається. Боже, як же хороше було навкруги! Та краса природи, яку раніше не помічала, зараз набула для мене якогось нового змісту, якоїсь нової чарівності. Усі дріб'язкові проблеми, якими так переймалася щодня, здалися тепер такими безглуздими та нікчемними. З гіркою тугою дивлячись на яскраве сонце, свіжу зелень, веселі переспіви пташок, я подумала: «Як нерозумно витратила своє життя. Як прикро, що не встигла зробити в ньому нічого дійсно гідного!» Усі минулі образи, плітки, суета – все втратило сенс. Тепер оточуючі люди були для мене щасливцями, а я – в'язнем замку Смерті.

Деякий час я перебувала у жахливій депресії. Мене перестали цікавити навчання, побут, мої колишні захоплення. Ненав'язливих запитань батьків я просто уникала, закривалася у своїй кімнаті і байдуже гортала книги й журнали. Мені дуже кортіло пожалітися, розказати кому-небудь про те, як мені страшно помирати, коли я ще навіть не почала жити. Найближчою людиною була, звичайно ж,

мама. Але яке материнське серце витримає із вуст власної дитини таку щемливу сповідь. Якось, сидячи за столом наодинці зі своїми важкими думками, я взяла ручку і описала усі свої відчуття на клаптику зошитового листка. Мені стало значно краще. Тоді завела собі щоденник. Згодом він став моїм найкращим «другом», який терпляче зносив усі роздуми з приводу моєї неординарної долі.

Єдине, що ще хоч якось відволікало від важких думок, - це спілкування з друзями. Про моє захворювання я їм, звичайно, нічого не розповіла. Просто не хотілося бачити ще й їх зі скорботними обличчями і очима, повними співчуття, як у моїх батьків. Це добило б мене остаточно. Мене розважала їхня весела балаканина, обговорення проблем, які здавалися мені повним абсурдом у цьому житті. На все я тепер дивилася крізь призму якогось нового бачення, із заздрістю людини, що у самому розквіті своєї молодості повинна покинути цей загадковий, так і непізнаний світ. Щось у мені безперечно змінилося, надломилося.

3

Коли друзям все ж таки вдалося витягти мене в кіно з мого домашнього добровільного ув'язнення, то виявилось, що, на мій подив, і фільми я тепер сприймаю зовсім по-іншому. Тоді тільки-но пішла мода на східні бойові мистецтва. У новоспечених кафешках за карбованець або «троячок» крутили по відео найпопулярніші бойовики. Майстерність спортсменів, незвичайні випадки їхнього самозцілення, сила і воля духу заінтригували мене. Я знала, що все це акторська гра. Однак мене не полишала думка, що багато сюжетів засновані на реальних феноменальних фактах з історії людства. Це заохотило мою особу до пошуків відповідних статей, книжок і журналів. Моя неприхована зацікавленість феноменами перекинулася і на моїх друзів. Вони із запалом мисливців стали, хто де міг, діставати «дефіцитну» літературу.

Захват від неординарних здібностей цих людей і глибини розуміння ними цього світу збудив у мені якусь внутрішню приховану силу... надії, хистке передчуття того, що смерть мого тіла – це ще **не мій кінець!** Це прозріння настільки вразило, настільки внутрішньо надихнуло, що я не тільки стала швидко виходити з депресії, а й навіть відчула якийсь новий смак до життя. Хоча мій розум, так само як і раніше, усвідомлював неминучу загибель, адже від раку мало хто виліковувався. Але у новому розумінні це формулювання вже не пригнічувало, не викликало страху. Щось усередині мене просто відмовлялося у це вірити. І що найцікавіше, воно стало мимохіть опиратися моїм тяжким, темним думкам.

Це нове відчуття знову примусило мене ще раз переглянути моє минуле життя, те, як безглуздо його прожила. Я нічого поганого у ньому не зробила. Але цілком ясно, що кожного дня, щогодини захищала власний егоїзм, виправдовувала власні лінощі, прагла не самопізнання, а особистого престижу в суспільстві за допомогою цих знань. Коротше кажучи, у всьому моєму житті, навчанні, побуті крилася лише одна думка: «Я, про мене і тільки про мене». І усвідомлення того, що цій маленькій тілесній імперії мого «я» настає великий кінець, тобто справжня смерть, і породило в мені весь той тваринний страх, жажіття, відчай і безвихідь, котрі переживала за останні тижні. Я зрозуміла, що не така страшна смерть, як безглузде очікування її. Адже насправді ти чекаєш не на тілесну смерть, а на крах свого егоїстичного світу, те, на що з такими «зусиллями» витратив усе своє життя.

Після такого усвідомлення я збагнула, що життя, прожите мною і те, що я у ньому зробила, - це піщана хатинка на морському березі, де будь-яка хвиля начисто змиє усі мої старання за одну секунду. **І нічого не залишиться**, тільки пустка, та, що й була до мене. Мені здалося, що більшість оточуючих людей також витрачають життя на піщані хатки, замки, палаці, ретельно будуючи їх, хто далі, хто ближче до берегової хвилі. Та результат у них у всіх незмінно однаковий – коли-небудь це буде зруйновано хвилею часу. Але є люди, що сидять на суші і просто відсторонено спостерігають за цією людською ілюзією. А може, навіть не спостерігають, а дивляться вдалечінь, понад нею на щось вічне й непорушне. Цікаво, про що вони думають, яким є їхній внутрішній світ? Адже якщо вони зрозуміли цю тлінність, значить, вони пізнали щось дійсно важливе, дійсно варте того, щоб витратити на це своє життя?!

Ці питання стали хвилювати мене більше за все. Та відповіді на них я не знаходила. Тоді я звернулася до книжкових джерел основних світових релігій людства. Але великі, такі як Будда, Ісус, Магомет - це були люди, що вже споглядали з берега. Та яким шляхом вони досягли цього? Всюди пишуть: зосередженням, вірою, молитвою. Але як? Пояснення їхніх послідовників настільки плутані, незрозумілі та завуальовані, що мій мозок просто «засинав», у той час як зір намагався прочитати одні й ті ж рядки по десять разів. Самі ж вчення цих геніїв людства були цікавими, але вони відображали лише загальнолюдські істини. Можливо, основне зерно знань було приховане поміж рядками. Та, на жаль, я ж проста людина, а не «посвячена» і дійти цього своїм розумом не могла. Хоча окремі рядки дійсно викликали в мені якийсь внутрішній відгук.

Потім у мене виникло нове запитання. Чому така велика кількість людей на земній кулі – віруючі? Якщо вони вірять, значить, вони на щось сподіваються у майбутньому. У всіх світових релігіях згадується про існування життя після смерті. Якщо відкинути оболонку легенд і міфів, то, можливо, насправді існує **Дещо**, але що? Як воно виражається? У чому воно проявляється?

Я спробувала заглибитися у проблеми релігії, але тільки більше в них заплуталася. Єдине, що зрозуміла, так це те, що всі світові релігії об'єднує одне – сила віри самих людей, їхнє прагнення пізнати Бога і самих себе. І тут я з подивом виявила, що те ж саме шукали у своїх пізнаннях і люди-феномени, котрі вже досягли перших реальних результатів на своєму шляху, до того ж багато з них не належали до жодної релігії. Це були просто розумні й талановиті особистості.

Так у чому ж тут річ? Чому таке явище притаманне природі людини? Що за ним криється? Було багато запитань і мізерно мало відповідей. Це спонукало шукати далі.

Потроху повсякденне життя почало нормалізуватися. Більш того, мене охопила якась відчайдушна мужність. Адже втрачати у моєму становищі було вже нічого. Відтак, треба було терміново реалізовувати усі свої бажання. «Якщо кожний день використовувати плідно, то вони замінять мені ціле життя», - з таким бойовим закликком я стала посилено шукати цікаву літературу, займатися спортом, надолужувати навчання у школі, відвідувати різноманітні гуртки. Всі дні були заповнені щерть і часу думати про погане не було. Хоча напади головного болю все ж нагадували про страшене, та, не дивлячись на це, все одно вперто продовжувала з жадібністю шукати і пізнавати усе нове, що ще не знала і не вміла.

Поки батьки намагалися знайти різні шпарини до московської клініки, неприборкана жага привела мене до занять кунг-фу. Наша компанія не пропускала жодної кінострічки про своїх східних бойових героїв, затамувавши подих слідували ми за потрійними сальто, переворотами, підсічками та стрибками спортсменів. А коли у нашому місті почали відкриватися секції з гімнастики ушу, в яких практично займалися кунг-фу, нашою компанією остаточно заволодів бойовий запал. І ми стали відвідувати одну секцію за одною. Але в одній секції учитель був надто злий і неграмотний; у іншій вважав себе ледве не Брюсом Лі, хоча навчав звичайній боротьбі, змішаній з боксом; а в третій – взагалі якийсь шарлатан і п'янчуга. Ми шукали такого Учителя, стереотип якого склався у нас під впливом фільмів про східні бойові мистецтва. І, як то кажуть, хто шукає, той завжди знайде. Але те, що ми знайшли, було для нас більше ніж неочікуваним, бо перевершило усі наші ідеали навіть у мріях.

4

Ми безуспішно обійшли ще декілька місць, коли нам порадили секцію, розташовану на околиці міста, в районі якоїсь доісторичної шахти. Ми не вірили, що знайдемо щось краще, ніж бачили у центрі, але щось нас туди неначе тягло. Витративши півдня на пошуки і допитавши цілий батальйон місцевих мешканців, нарешті досягли бажаної мети.

- Хм, - тихенько призналася моя подруга Тетяна, - місце, звичайно, моторошне. Якщо ми будемо тут ще й займатися, то я вмру від страху. У мене вже зараз мурашки по шкірі бігають.

Я теж трохи тремтіла, хоча надворі було досить-таки тепло. Підійшовши до обшарпаної, зацвілої від часу будівлі, навіть мовчазний Славко не витримав:

- Оце так! Здається, даремно ми час витратили. Невже у цій «дірі» хтось іще й займається? Тут, напевно, тільки миші ночами тренуються.

Андрій, обличчя і фігура котрого здаля нагадували російський проект Шварценеггера, зробив багатозначний висновок:

- Кажуть, що форма завжди відповідає змісту. Мабуть, зараз у цьому зайвий раз переконуємося. І смикнувши на себе ручку стареньких дверей, почув лукаві слова, з жалем промовлені Костею:

- О, як в тобі іще конкретно

Сидить учений кабінетний.

З дзвінким реготом ми ввалилися до спортзалу. Та наші веселощі миттєво змінилися німим подивом, бо в залі знаходилося біля шістдесяти чоловік.

- Ого, - присвиснув Славко. – Це ж треба.

Але я вже не слухала здивовані репліки друзів. Мій погляд буквально відразу завмер на білявому чоловікові. Хоча цей блондин нічим не відрізнявся від інших у натовпі, щось у ньому однозначно сильно хвилювало. «Боже, яке ж знайоме обличчя», - подумала я. Його образ нагадував мені когось, кого я дуже давно і дуже добре знала. Але кого? Я почала напружено копирсатися в

пам'яті, згадуючи всіх знайомих у різних містах, усю свою численну рідню і всіх друзів моїх рідних. Та мої спроби були марними. З цього бурхливого потоку гарячкового обмірковування мене вибив мелодійний голос Сенсея (Учителя), котрим виявився той загадковий молодий чоловік.

- Ну що, новобранці, - з посмішкою сказав він, - стоїте, як дівчина після першого поцілунку. У нас або займаються, або за двері. Вибір за вами.
Цей голос!... Моєму подиву не було меж. Його я точно вже десь чула. Але де і коли?

Наша маленька компанія дружно пішла до роздягалок. У цей час надокучливі думки нахабно продовжували вимагати задоволення своєї пустої цікавості. Готуючись до заняття, я спробувала розпитати оточуючих про Сенсея, дізнатися, звідки він родом. Та виявилось, ніхто до пуття нічого не знав. Це мене ще більше заінтригувало.

Порівняно з неквапливою Тетяною, я швиденько накинула біле кімоно і подалася до спортзалу з надією знайти відповіді там. Але там виникали лише чергові запитання. Що мене вразило в першу чергу – це те, що люди тут були різного віку, приблизно від чотирнадцяти до п'ятдесяти років, що вже було дивним. Такого моя особа не бачила у жодній з попередніх секцій. Я подумала: «Що може об'єднувати таких різних за способом мислення, віком і життєвим досвідом людей? Якщо тільки бойове мистецтво, то яким же треба бути майстром і психологом, щоб з таким запалом захопити і зацікавити їх усіх?»

Коли почалося тренування, друге, що мене вразило – це ідеальна дисципліна і дружня атмосфера, що панувала у залі. Тут ніхто нічого не змушував робити, проте ніхто і не думав порушувати дисципліну. Кожен щиро старався займатися на повну силу, що було дивовижно порівняно з нашим попереднім невдалим досвідом. Дивлячись на таку масову роботу над своїми тілами, наша компанія також намагалася показати себе тільки з найкращого боку, завзято пихкаючи, крекчучи та пітніючи. Та навіть під час цього дійства (багатостраждального для моїх, як виявилось, малотренованих кінцівок) мене не полишала думка: «Як можна було створити таку дисципліну, як то кажуть, без батога і пряника? Що могли тут пізнати і побачити для себе ці різні люди, щоб потім з таким ентузіазмом тренувати своє тіло? І чому всі займаються мовчки?! – загорлав наостанок мій обурений жіночий розум. – Ну хоч би хто слово сказав!» Для моєї допитливої балакучої натури це була ціла катастрофа. Адже я сподівалася хоч що-небудь прояснити для себе під час тренування.

По закінченню розминки пролунали три сильні оплески семпая (старшого учня). Це був наче своєрідний сигнал. Люди стали утворювати коло, сідаючи на підлогу навколішки. Коли всі розсілися, у центр нього просто і легко вийшов Учитель. Він почав розповідати історію стилю «Тигр» так, наче розповідав її не юрбі недотепних учнів, а своїм добрим старим знайомим. Я вперше дізналася, що стиль «Тигр» - це єдиний стиль, що від початку зберіг свій бойовий дух, не зазнавши змін. Зародився він у Китаї. Один із майстрів Шаоліня, спостерігаючи за поведінкою тигрів, створив свій власний стиль, що вирізнявся підвищеною агресивністю і небезпечністю. Стиль не має спортивного першоджерела. Його бойовий дух передається від учителя до учня, при цьому усвідомлення останнього доводиться до того, що той починає відчувати і «думати», як тигр. Єдине, що за своєю мудрістю стиль поступається більш давньому стилю «Дракон».

- Ну добре, теорія теорією, а час трохи й розім'ятися, - сказав Сенсей.

Він викликав на татамі трьох бійців, міцних і рослих хлопців спортивної статури, продемонструвавши декілька прийомів з цього стилю для захисту і нападу. Спочатку він показав у такому темпі, в якому відбуваються, на його думку, справжні удари. Чесно кажучи, я, напевно, як і багато інших не змогла навіть помітити, коли Учитель наніс удари. Все, що встигли зафіксувати мої очі,

- це те, що Сенсей пройшов повз трьох бійців, змахнувши на якусь долю секунди руками. Я навіть не второпала, коли хлопці встигли упасти. Те саме сталося і при демонстрації прийомів захисту. Мені видалася ця швидкість ударів нереальною. І мій мозок, не бажаючи цьому вірити, хитро натякнув: «Може, вони самі впали, напевно, прикидаються». Але спотворені від несамого, нестерпного болю обличчя хлопців підробити було неможливо. Сенсей спокійно підійшов до них і допоміг відновити дихання, тицьнувши в них пальцем по якихось точках на тілі. Після чого хлопці змогли оговтатися від больового шоку і продовжити тренування далі. Причому вся ця сцена супроводжувалася німим спогляданням здивованого натовпу.

Потім Учитель став докладно пояснювати техніку стиля «Тигр», повільно показуючи кожний рух і місця нанесення ударів. Я подумала, що ці рухи були надто складними, щоб встигнути нанести їх за якусь долю секунди.

Розділившись на пари, народ став цілеспрямовано вчитися відтворювати побачене, хто як міг. Недалеко від мене, смішно викидаючи коротенькі ніжки й ручки, кректав товстенький чоловік років п'ятдесяти. Його лице з пухкою відкопиленою губою, що нагадувало великий вареник, було акуратно виголено. Крізь товсті окуляри дивилися розумні очі. На голові вилискувала невелика лисина з рідким сивіючим волоссям. «А його як сюди занесло? – подумала я. – Зовні й не скажеш, що все життя боротьбою захоплювався... Що йому тут треба? Невже вирішив на старість кунг-фу оволодіти?!»

Мої роздуми перервав голос Сенсея, що поряд підправляв техніку удару парі міцних молодих хлопців.

- Ну хто так б'є? Ну що ви робите, Валентине Леонідовичу! Ви ж майбутній лікар. Ти ж повинен розуміти, навіщо ти б'єш, куди ти б'єш, і що при цьому відбувається. Твоє завдання – викликати больовий шок, а не просто руками махати. Удар має припадати на конкретне місце проходження нерва або нервового сплетіння. Він повинен бути моментальним, миттєвим. Чим швидше, тим краще. Для чого? Для того, щоб викликати спазм у м'язовій тканині. Надісланий нервовий імпульс, у свою чергу, по рефлекторним каналам нервової системи викличе потужне подразнення нервового вузла, що неминуче призведе до гальмування відповідної зони кори головного мозку. Тобто людина впадає у своєрідний ступор через больовий шок...

Під час розмови навколо них став збиратися натовп допитливих. Сенсей продовжував пояснювати:

- Але удар повинен проходити з урахуванням того, що у кожної людини є свої анатомічні особливості. Тому не у кожного звичайний удар у цю точку може викликати саме такі явища. Для, як то кажуть, стовідсоткової гарантії треба бити не прямою «цкі», а з обертом кисті в момент дотику, щоб удар пройшов углиб. Тоді утворюється широка зона «ураження»...

...Цей удар іде у точку між діафрагмою і сонячним сплетінням. Чому саме туди? Бо там проходить один із дванадцяти пар черепних нервів, так званий *nerva Vagus*, тобто блукаючий нерв. Він не тільки проходить у цьому місці, а й утворює нервові сплетіння, яке поблизу стравохідного отвору діафрагми формує два блукаючих стовбури. А що таке блукаючий нерв? Це, в першу чергу, іннервація дихальних органів, системи травлення, щитоподібної та паращитоподібної залоз, наднирників, нирок. Він також бере участь в іннервації серця і судин. Отже, при правильному нанесенні удару в дане місце йде потужне подразнення нервової системи, що тимчасово порушує функцію мозочка головного мозку. А мозочок, як ти знаєш, це координація усіх рухових функцій.

Людина миттєво дезорієнтується. Тобто це означає, що у тебе є час , щоб прийняти якесь рішення. Наприклад, завдати ще удару, або втекти.

Останнє слово викликало безліч самовдоволених усмішок на обличчях оточуючих людей, в тому числі і в мене. «Як же, втекти, авжеж! – подумала я замріяно: - Та якби я володіла таким могутнім ударом, та я б, та я б ... ну, не злякалася б уже точно!»

У цей час Учитель поглянув на усміхнений натовп і серйозно промовив:

- А чому б і не втекти, якщо це найкращий вихід... у такій ситуації. У деяких випадках значно краще отримати десять разів по власній фізіономії, ніж когось убити... позбавити життя.

Ці слова змусили мене здригнутися і почервоніти від сорому моїх егоїстичних думок і манії величі. Вони з гіркотою повернули до жорсткої реальності мого існування.

- Адже людське життя безцінне, - продовжував Сенсей. – Ваше завдання викликати лише м'язовий спазм, больовий шок для того, щоб запобігти розвитку небажаної ситуації. Але ні в якому разі не пошкодити внутрішні органи, не зламати ребра чи ще щось, тобто не спричинити важких наслідків для людини. Для цього ми так багато часу тут і витрачаємо, щоб вивчити правильну техніку удару. В протилежному випадку , якщо нанести потужний неконтрольований удар, то можна завдати величезної шкоди організму і навіть смерть. А для чого?! ...Треба цінувати людське життя, бо на його місці можеш опинитися ти... А може, ця людина колись врятує тобі життя. Адже не виключено, що з тобою може статися біда і саме ця людина опиниться поряд, щоб простягти тобі руку допомоги і врятувати тебе. **Бо життя непередбачуване і в ньому всяке може статися, навіть найдивовижніше, те, що і уявити собі не можеш.**

Увесь подальший час тренування моя особа знаходилась під враженням від цієї своєрідної ненав'язливої лекції з поглибленої анатомії та незвичної для мене філософії. Вона повністю захопила мої думки, і я знову й знову обмірковувала почуте.

Три оплески старшого семпая сповістили про закінчення занять. Коли всі за традицією вишикувались, він оголосив:

- До-дзю, рей (що означає уклін бойовому духу спортзалу).
- Сенсею, рей.

Учитель так само ввічливо вклонився у відповідь і сказав:

- Зустрінемося як завжди у той же час. А тепер, кому треба, той переодягається, а кому треба, залишається.

«От тобі й на! А кому куди треба? Хто залишається? І я хочу», - подумала я. Та основна юрба підтюпцем побігла до роздягалок, підхоплюючи мене з собою. Пробігаючи повз Сенсея, я побачила, як до нього підійшов той повненький чоловік в окулярах, якого запитала ще під час тренування.

- Ігоре Михайловичу, - з повагою сказав він Учителю. – Я з приводу нашої з вами попередньої розмови. Ось тут приніс дещо, щоб ви...

Наступні слова я вже не розчула у шумі сміху і жартів молоді, що бігла поряд зі мною. У жіночій роздягалці вже щосили вирував шквал емоцій по обговоренню найбільш яскравих моментів заняття і реплік Сенсея. Усе це відбувалося в процесі завязаного натягування на мокре тіло багат шарового жіночого одягу.

Біля мене одягалося дівча зі світлими кучерями. Познайомившись з нею, я спитала:

- А ти довго тут займаєшся?

- Та ні, всього три місяці.

- І що, часто Сенсей таке показує і розповідає?

- Ну, коли це, напевно, необхідно... А коли у нього гарний настрій, то й не таке можна побачити... Сьогодні були так, квіточки.

«Нічого собі квіточки, - подумала я. – Якими ж тоді будуть ягідки?!»

- А яким стилем він володіє, «Тигр»?

- Не тільки, я чула від старших хлопців, що давно тут займаються, що Сенсей досконало знає стилі «Дракон», «Змія», «Вінь-чунь», «Кішка», «Богомол», «Мавпа» і ще цілий перелік інших стилів, які я просто не запам'ятала.

Я недовіжливо поглянула на співрозмовницю:

- Та коли ж він встиг усе це вивчити? На вигляд же молодий чоловік. А люди іноді все життя витрачають, щоб пізнати всього один стиль.

- Я сама також спочатку здивувалася, - продовжувала вона. – Та хлопці кажуть, що, зі слів Учителя, **«молоде тіло – це зовсім не показник віку душі»**, - знизавши плечима, відповіла моя нова знайома.

- Та хто ж він такий?! – занервувала я, і старі думки вкупі з новою інформацією знову стали розпалювати мою незадоволену цікавість.

- Звичайна людина, - прозвучало у відповідь.

Переодягнувшись, наша компанія стовпилася біля входу, із захопленням спостерігаючи незвичайну техніку декількох парубків спортивної статури, котрі працювали у спортзалі разом з тими, хто лишився. Такої непідробної, природної краси підсічок, переворотів, спритних плавних відходів ми не бачили навіть у фільмах. Та більш за все вражала їхня швидкість рухів. « Невже за такої швидкості можна ще й так добре орієнтуватися у просторі, - подумала я. – Чудово! А де ж серед них Сенсей?»

А Сенсей, виявляється, мирно сидів осторонь, перебираючи стос якихось паперів і книжок із закладками, що йому підкладав «Вареник». Поряд сиділи ще двоє чоловіків, уважно слухаючи пояснення Учителя. Потім «Вареник» розгорнув пожовклу від часу карту, і всі четверо схилилися над нею, ніби над коштовним скарбом. Сенсей став щось там відмічати олівцем, постійно коментуючи це і пояснюючи. Мені так схотілося сунути туди і свого допитливого носа, та в цей час нас легенько підштовхнули ззаду високі хлопці, що намагалися вийти надвір.

- Гей, люди! Чого ви тут стоїте? Ви що, не знаєте закон залу: «Тут або займаються, або за двері». Хочете, вертайтесь, а якщо виходите, так виходьте, не заважайте іншим.

Ми дружно вивалилися юрбою надвір. «Ага! – із заздрістю подумала моя особа. – Ті так лишилися, а нам що не можна». Проте вголос, звичайно, нічого не сказала.

Майже цілу годину ми витратили на очікування одного-єдиного у тих краях автобуса, старанно трамбуєчи при цьому земляну місцевість під назвою «зупинка». Та так і не дочекалися. Довелося йти на трамвай, кінцева зупинка якого, за тутешніми мірками перехожих, була зовсім поряд, всього якихось тридцять – сорок хвилин пішки. Правда, з незвички, вивчаючи на власному невдалому досвіді усі місцеві ями та вибоїни, ми витратили цілих півтори години. Але на ці малоприємні обставини майже ніхто не звертав уваги. Всі навперебій ділилися своїми враженнями від побаченого.

- Ну що, - з посмішкою сказав Костик, - ідемо на наступне тренування?

Усі дружно, ніби змовившись, відповіли «Так!»

- Не знаю, як ви, - із захватом промовив Андрій, найбільш захоплений серед нас єдиноборствами, - але мені здається, я знайшов те, що хотів, принаймні, на цьому етапі. Класне тренування!

- Так, перебив його Костик, - за сьогодні я пізнав набагато більше, ніж за місяць наших поневірянь по секціях.

Друзі схвально закивали головами. Несподівано Славко зупинився і, ляснувши себе рукою по чолу, з жахом промовив:

- Хай йому грець! Ми ж забули спитати, скільки коштують тренування?!

Андрій поклав руку йому на плече, доброзичливо заспокоїв:

- Не переймайся, старий. Я питав у Сенсея. Знаєш, що він сказав: «Чим більше, тим краще. Але не більше п'яти карбованців, бажано червоним золотом царської чеканки».

Всі засміялися, а Славик навіть з полегшенням зітхнув. Це й зрозуміло. Він був непоганим хлопцем, але з неблагополучної сім'ї. Практично, заняття в інших секціях були йому фінансово недоступні. Для нього дістати п'ятнадцять – двадцять карбованців на місяць означало дістати цілий скарб. Так, галасливо згадуючи окремі моменти тренування, веселі жарти Учителя, ми не помітили, як дісталися зупинки.

Настали робочі будні. Нас дуже зацікавила розповідь про блукаючий нерв та іннервацію організму в цілому. Тому всі наступні дні наша компанія намагалася вияснити подробиці у вчителів з біології та анатомії. Та вони нічого конкретного з цього приводу не відповіли, сказали тільки, що швидше за все, це стосується поглибленої анатомії, яку вивчають у вищих медичних навчальних закладах. Це ще більше розпалило нашу цікавість до предмету і спонукало шукати через знайомих відповідні книжки.

Тим часом моя пам'ять вперто намагалася докопатися до істини, де ж я бачила Сенсея. Задля цього не полінувалася, про всяк випадок, погортати усі сімейні фотоальбоми. Та мої зусилля були марними. Загалом, життя продовжувало кипіти у суцільних пошуках відповідей на невідомі запитання.

Ледве дочекавшись наступного тренування, ми завбачливо виїхали за дві години, щоб не спізнитися. Коли наша компанія дісталася спортзалу, то з подивом виявила, що була не першою, хоча залишалося ще півгодини до заняття. Там уже стояло з тридцятьоро людей, мабуть таких самих, як і ми, що не хотіли пропустити що-небудь цікаве з самого початку. Наші хлопці, перезнайомившись з декотрими з них, з гумором потім констатували, що ми, виявляється, порівняно з цими бідолахами, ще досить вдало добираємося. Оскільки ті живуть у таких віддалених районах, що їм доводиться витрачати на свою подорож ледве не півдня, змінивши при цьому кілька видів транспорту і стерти підошви не об один кілометр. І лише деякі щасливчики приїжджають на власному авто.

- Так що, друзі, - зробив висновок Андрій, - можете виставляти груди колесом і кричати на всю горлянку, що ми місцеві!

Невдовзі підійшов і сам Сенсей в оточенні групи хлопців. На обличчях людей з'явилися привітні посмішки. І перед тим розрізнені групки злилися в єдиний колектив, по-дружньому вітаючись з Учителем і заходячи до відкритого залу. Нас теж захопила ця хвиля хорошого настрою. Та наша радість була недовгою.

На самому початку розминки до спортзалу увійшли двоє солідно вдягнених чоловіків і, підійшовши до Сенсея, по-свійськи почали з ним про щось перешіптуватися. Домовившись, Учитель доручив старшому семпаю вести тренування і, накинувши пальто прямо на кімоно, вийшов разом з ними. Тут і почалися усі наші нескінченні страждання кінцівок.

Старший семпай, вочевидь визначав навантаження по своєму мускулястому тілі і провів розминку у такому жорсткому ритмі, що, здавалося, нас готували до золотої медалі. Ось тут ми, як то кажуть, і відчули на своїй шкірі величезну різницю між Сенсеєм з його дозованими навантаженнями і старшим семпаєм, котрий до повернення Учителя намагався зробити з нас олімпійських чемпіонів з повним комплектом нагород. Так чи інакше, та коли в кінці розминки пролунала команда на відпочинок, названа семпаєм чомусь «поза трупа», люди в залі повалилися на підлогу з таким гуркотом, у тому числі і моя особа, що, здавалося, навкруги й дійсно валялися знесилені трупи. Пізніше я дізналася, що незвичне трактування деяких команд у старшого семпая було пов'язане з його професійною діяльністю в органах внутрішніх справ.

Після цієї виснажливої роботи ми стали повторювати під керівництвом нашого ведучого базові вправи з напрацювання ударів, блоків, стійок. У мене створилося таке враження, що я знаходилася в японській армії, де солдати чітко, одночасно виконували команди з гучним рахунком на їхній рідній мові.

Коли до залу увійшов Сенсей, моя особа з полегшенням зітхнула. Він, наче нічого й не було, скинув пальто і продовжив тренування. Помітивши помилку у юнака, що стояв у першому ряді, він коректно поправив:

- Правильний удар має наноситись ось цією частиною, - він обвів ділянку початку кісточок вказівного і середнього пальців. – Ось так... Не можна використовувати ці два сусідні пальці (IV і V), бо за неправильного удару можна серйозно пошкодити зап'ясток.

І, вже звертаючись до натовпу, додав:

- Необхідно довго і наполегливо працювати над собою, щоб не тільки вірно наносити удари, але й не заподіяти собі шкоди, не завдати собі болю. Прямий удар кулаком – як я вже раніше казав – це один із основних прийомів бойових мистецтв. І без ретельної підготовки кулак легко пошкодити. Якщо ви щоденно будете тренувати правильний удар, то можете досягти того, що сухожилки м'яза згиначів пальців кисті, що знаходяться ось тут, розійдуться по боках п'ястково-фалангових суглобів II і III пальців таким чином, що кістки стануть захищеними і ущільненими. Тоді ви зможете сміливо наносити удари, не завдаючи собі шкоди.

Хтось запитав:

- А щоб так розробити суглоби, треба одразу бити по чомусь дуже твердому?

- Навіщо такі жертви, - заперечив Ігор Михайлович. – Бийте спочатку по груші. Або в кого її нема, то по мішку з піском. Я думаю, таке пристосування кожен може дома собі зробити. Та головне, напрацьовуйте удар щодня, поступово збільшуючи швидкість. І не лінуватися, а добросовісно, з повною віддачею. Тоді й результат не заставить на себе чекати.

Скінчилося тренування черговою демонстрацією нових прийомів зі стиля «Тигр» і відпрацюванням старих ударів. І знову-таки після заняття до Сенсея з розпитуваннями прилип (інакше це не назвати) цей товстенький «Вареник». Треба сказати, що навкруги було багато бажаючих поговорити з Сенсеєм або його послухати. Та цей мужичок нахабно продерся крізь оточуючу юрбу, у якій, до речі, стояли й ми, і відвів Учителя вбік, вважаючи, напевно, своє запитання найважливішим з усіх. Зневірившись дочекатися кінця їхньої розмови, ми пішли додому.

7

Через декілька днів нас чекала приємна новина: Костя якось примудрився дістати через знайомих своїх батьків анатомію для вищих учбових закладів. Нашим радощам не було меж. Спочатку ми, звісно, задоволили свою цікавість щодо блукаючого нерва, прощупавши на своїх тілах його приблизне проходження вздовж організму. А Костик, не розгубившись, провів свої діагностичні дослідження прямо на Тетяні, викликавши при цьому її вереск і шквал наших жартів. Потім ми більш уважно дослідили будову кисті руки. А вже після цього стали докладніше, з великим інтересом розглядати кістки, м'язи, сухожилля, нерви, органи, головний мозок. Не можна сказати, що раніше я цього не знала. У загальних рисах ми проходили все по анатомії. Та вперше я дивилася на це іншими очима. І вперше мені було цікаво це пізнати не для шкільної відмітки, а для самої себе.

Мені схотілося вивчити свої м'язи, суглоби, зрозуміти, як і чому відбуваються рухи. Як м'язи працюють під час наших розминок і як це відображається на внутрішніх органах? Що відбувається під час удару? Що таке біль з точки зору фізіології? Чому людина взагалі страждає? І що, врешті-решт відбувається у моєму власному мозку? Напевно, остання думка була найголовнішою, бо підсвідомо постійно мене переслідувала.

У цей час мої друзі так само захоплено, але керуючись своїми міркуваннями, коментували побачене. Ми одностайно вирішили, що ми є повними профанами у цій галузі і необхідно

колективними зусиллями негайно надолужити упущене. Для цього, навіть, якось спонтанно, вигадали своєрідну карткову гру. Щоб легше запам'ятати, ми намалювали окремі картки з кістками, м'язами, кровоносними і нервовими судинами, лімфою, органами і окремо з головним мозком. А потім намагалися скласти цю головоломку до купи, одне на інше, точно називаючи при цьому не лише найменування, а й відповідні функції. Спочатку, звичайно, було складно. Та у нас все супроводжувалося такими жартами, такою запальною атмосферою, що хочеш не хочеш, а запам'ятаєш.

Перед новим тренуванням ми сформували пару запитань з біомеханіки руху під час удару. Вирішили поставити їх Сенсею після заняття, щоб знайти привід залишитися. Але в той день життя і саме надало нам цю можливість і без наших планів таємної «змови».

В кінці тренування Сенсей організував спаринги. Люди присіли на підлогу, утворивши велике коло, у центр якого за вибором Сенсея виходили двоє учнів. Нашого Андрія теж не оминула така доля. В суперники Учителю обрав йому якогось новачка, такого ж мускулястого й доладного. Здійснивши ритуальний уклін, хлопці почали бій. Деякий час він відбувався на рівних. Та Андрій виявився більш спритним та швидким, завдяки чому і зміг перемогти. Схвальний оплеск Сенсея означав кінець спарингу. Наш друг допоміг піднятися своєму нещодавньому супернику. Вклонившись один одному і Вчителю, вони зайняли свої місця.

А коли на імпровізований ринг стали виходити більш серйозні бійці, Андрій не витримав. Окрилений своїм недавнім успіхом, він добровільно виставив свою кандидатуру. І... програв, майже одразу ж. Ця обставина тільки ще більше розпалила його невдоволеність собою. Його емоційний стан передався й нам, і, набравшись сміливості, наша компанія напросилася до Сенсея на додаткові заняття. На що Вчитель без заперечення з посмішкою відповів:

- Ви ж знаєте закон залу: «Хто хоче займатися, той лишається і займається».

У цей день фортуна явно була на нашому боці, тому що, на додачу до всього, на занятті був відсутній «Вареник», що дістав усіх нас своєю настирливістю. Доступ до Сенсея був вільний, і можна було спокійно розпитати його про деякі моменти тренування.

Поки розходилася основна юрба, кожен із тих, хто лишився, займався відпрацюванням своїх помилок в ударах. Ті хлопці, яких ми назвали «швидкісні парубки», працювали на своєму рівні, ми та інші – на своєму. Але Сенсей уважно слідкував за всіма і корегував помічені неточності. Уже в спорожнілому залі він показав нашій компанії нові ката (бій з тінню), де поєднувалася швидкість підсічок, ударів, блоків і різкість відходів, переворотів. Коли я почала їх самостійно виконувати, Сенсей несподівано підійшов до мене ззаду і, поклавши руку на плече, вимовив:

- А тобі не треба цього робити.

Я з подивом обернулася:

- Чому?

Та в цей момент наші погляди пересіклися на близькій відстані. У мене з'явилося таке свербляче відчуття, ніби мене продивляються зсередини з голови до п'ят, наче рентгеном. Такого погляду я ще не бачила. Він був якийсь незвичайний, пронизливий і дивний.

- Тому.

Ця відповідь мене дещо спантеличила. Я стояла розгублена, не знаючи, що й сказати.

Трохи помовчавши, він додав:

- Виконуй краще ось ці ката.

Сенсей показав початок рухів, що плавно переходили один в одного, з опрацюванням глибокого дихання. Весь цей час я повторювала за ним майже автоматично. А коли він пішов допомагати іншим, у моїй голові стали з'являтися суцільні запитання: «Що він мав на увазі? Невже знає про мій діагноз? Але як?! Я нікому з друзів не розповідала, та й досі нічим не викрила себе на тренуваннях». І в цих роздумах несподівано для себе зробила вражаюче відкриття. Якщо у школі, дома, на бальних танцях у мене з'являвся раптовий, тривалий головний біль, то тут, скільки я не «знущала» над своїм тілом, ще жодного разу цей біль себе ніяк не проявив. Чому? У чому тут причина?

Так, заглибившись у свої думки в процесі роботи над новими вправами, я не помітила, як навколо Учителя скупчилися хлопці, перервавши свої заняття. І коли моя особа нарешті це помітила, то поспішила приєднатися до слухачів, щоб не пропустити чогось важливого і для себе.

- Скажіть, а як досягається техніка справжнього удару, тільки тренуванням м'язів? – спитав Андрій.

- Ні. Це, в першу чергу, тренування мозку, - відповів Сенсей.

- А як це?

- Ну, щоб вам було більш зрозуміло, скажімо так... М'яз – це той самий механізм, що виконує свою функцію. У нього є певна програма, що надходить із мозку у вигляді нейроімпульсів. У результаті роботи таких програм у головному мозку виникають сигнали, що викликають скорочення групи м'язів. Таким чином, відбувається не лише рух кінцівок, але й складні рухові акти. Тобто наше тренування є ніщо інше, як цілеспрямоване вдосконалення нашого мозку а, відтак, і наших м'язів. Суть у тому, що чим краще і швидше працює «натренований» мозок, тим краще і швидше працюють м'язи.

- А от щодо вищої майстерності спортсменів у бойових мистецтвах, - приєднався до розмови Костя. – Я десь читав, що майстри не встигають подумати, як уже завдають удару. Як це відбувається і чому?

- Так, хлопці. Ви торкаєтеся такої серйозної теми... Але постараюся коротенько пояснити... Весь фокус полягає не в тому, щоб просто натренувати свої м'язи, а у тому, щоб уявити конкретну ситуацію, образ суперника. І найголовніше – чітко знати при цьому, куди ти б'єш, у яку тканину, що при цьому відбувається всередині того організму, яка сила удару і так далі. Якщо людина наносить удар просто так, щоб напрацювати його, то всі його зусилля до лампочки! Справжній борець, працюючи на маківарі, в першу чергу працює з образом. Він реально уявляє, як суперник відкривається, і в цей момент наноситься удар, усвідомлюючи при цьому його можливі наслідки. Тобто він тренує свій мозок.

- А що при цьому відбувається у мозку? – спитав хтось із старших хлопців.

- Мозок через зорове сприйняття оцінює ситуацію, аналізуючи її, та приймає рішення. Тоді він передає цю команду до мозочка, у руховий центр. А з нього, вже через нерви надходить відповідний сигнал до м'язів. Уся ця діяльність фіксується в пам'яті. Потім, у бою, у бійця несвідомо спрацьовує ця пам'ять, але вже без усіх складних ланцюжків аналізу і команд у мозку. Тобто суперник тільки відкрився, а у майстра вже йде мимовільний рух. Скажімо так, це вже інша робота психіки, інша робота іннервації, інша робота головного мозку.

- Це ніби йде на підсвідомому рівні, з фізіологічної точки зору? – блиснув своєю ерудицією Костик.

- Абсолютно вірно. Складні рефлекторні рухові реакції здійснюються вже на рівні безумовного рефлексу, - з посмішкою промовив Сенсей, а потім додав: - У шкільній програмі з анатомії є такі поняття, як умовні та безумовні рефлекси. Безумовні – це генетично закладені самою природою рефлекси. Саме завдяки їм відбувається регуляція внутрішнього середовища організму, збереження особини. А до умовних належать набуті рефлекси у результаті накопичення досвіду, нових навичок. Але й вони утворюються на базі безумовних рефлексів. У людини взагалі існує маса безумовних рефлексів, зв'язків, реакцій, які здійснюються через спинний, задній та середній мозок, підкіркові відділи кори великих півкуль і мозочка...

- Так те, що ви нам на початку розповіли, це і є велике Мистецтво? – все ніяк не міг заспокоїтись Андрій.

- Ні. Це всього лише початковий щабель справжньої майстерності... У великому Мистецтві основна робота йде на передбачення. Це робота епіфіза, котрий знаходиться над мозочком у надгорбовій ділянці проміжного мозку.

- А епіфіз – це просто частка білої речовини? – спитав Костя.

- Ні. Це так звана шишкоподібна залоза, вагою всього в один карат. Але вона відіграє величезну роль у життєдіяльності організму. Це одна з найзагадковіших частин головного мозку і людини в цілому. На жаль, поки що про її істинні функції науці нічого не відомо.

- А кому відомо? – поцікавився Костя.

- Кому треба, тому й відомо, - з хитрою посмішкою відповів Сенсей, а потім продовжив: - Так ось, працюючи на передбачення, майстер підсвідомо виробляє здібність уловлювати думки суперника. Тобто той тільки подумав, що треба нанести удар ось туди-то, як майстер уже вживає контрзахід, і саме такий, який необхідно. Все це відбувається несвідомо, у якусь мить.

- Цікаво, а з такими несвідомими явищами «миттєвої швидкості» стикаються тільки майстри бойових мистецтв? – замислено спитав Андрій.

- Чому? Не тільки. Багато людей дуже часто у житті стикаються з цими явищами психіки. У одних це відбувається завдяки довгим спеціальним тренуванням. Наприклад, взяти тих же циркачів, котрі ловлять на шаленій швидкості ножі, стріли і тому подібне. Інші люди на собі відчували дію таких безумовних рефлексів у житті. Скажімо, коли людину щось чи хтось сильно налякає, та ж собака. Вона може вмиг виконати серію рухів. І тільки потім, коли небезпека вже минула, усвідомлює, наскільки швидко він це зробив. Ця здібність закладена в людині від самого початку. Інакше вона б не вижила у ті далекі часи, коли рятувалась втечею від мамонта, шаблезубого тигра чи іншого хижака.

Ми стояли мовчки, зачаровані розповіддю Сенсея. У цей момент у двері хтось постукав. Від несподіванки все всередині мене стиснулось на якусь секунду. Час то вже був не для вечірніх прогулянок. Сенсей спокійно підійшов і відкрив двері під пильними поглядами нашої компанії.

- О, добре, що я тебе застав, - потиснувши руку, привітав його якийсь чоловік. – А то вже думав їхати до тебе додому. Тут така справа...

- Зараз, почекай хвилинку, - сказав Сенсей, і вже звернувшись до нас, промовив: - Хлопці, у вас є ще п'ятнадцять хвилин для роботи і додому.

Через півгодини ми вже стояли на вулиці в очікуванні останніх. Ігор Михайлович закрив спортзал, поспіхом попрощався з нами і поїхав на машині з тим чоловіком.

«Ну от, - сердилася я сама на себе, - хотіла Сенсея після заняття розпитати про його загадкове «Тому», та не вийшло. Треба було у спортзалі це зробити. Так там всюди допитливі слухачі. От так невдача!»

Коли ми їхали додому, кожен розмірковував про своє. І це не дивно, після таких тренувань є над чим замислитися. Але дехто думав мовчки, а дехто і вголос. Андрій ледве не півдороги намагався переконати нас, а швидше за все себе, що сьогоднішній програш у спарингу - це чиста випадковість.

- Жаль, у мене не було з собою нунчак. Та нічого, я їх на наступне тренування захоплю. От тоді й покажу справжній клас!

Видовище мало бути дійсно захоплюючим, бо ми знали, як добре Андрій працював з нунчаками. Це була його «фішка».

8

На це тренування наша компанія чекала, як ніколи. Ми заздалегідь приїхали раніше. Спортзал був відкритий. Деякі хлопці, вже переодягнувшись, злегка розминалися. Сенсей стояв осторонь, захоплено спілкуючись з якимось довгов'язим літнім чоловіком. Цей дідок був такий худий, що кімоно висіло на ньому, як на вішаку. Неподалік, разом із групою чоловіків стояв «Вареник». Та вираз його обличчя свідчив про те, що він навіть не чув смішних жартів своїх співрозмовників. Здавалося, вуха його перетворилися на суцільний ехолокатор, що ловив найменший звук з боку Сенсея і довготелесого дідуся. «Ух, - обурено подумала я. – Знову він тут!»

Слідом за нами галасливо увійшли декілька хлопців, що займалися у нашій секції, у піднесеному настрої. З ними гордовито крокував неохайного вигляду чолов'яга, років сорока, у засмальцьованому одязі, з тижневою щетиною на обличчі. Хлопці привіталися з Сенсеєм та повідомили з неприхованим задоволенням:

- Ми тут зустріли таку цікаву людину, екстрасенса... Знайомтеся, Віталій Якович.

При цих словах розтріпаний чоловік поважно зробив уклін головою і знову став у свою самовдоволену позу.

Він володіє незвичайними здібностями, котрі люб'язно погодився продемонструвати нашому колективу...

Сенсей ввічливо кивнув у відповідь:

- На це було би вельми цікаво подивитись.

- І дуже повчально, - значущо додав Віталій Якович, піднявши при цьому вказівний палець.

Довкола почав збиратися весь наш величезний допитливий натовп. Тим часом «екстрасенс», вдаючи із себе неперевершеного знавця своєї справи, дістав з надірваної кишені куртки з десяток звичайних столових ложок, перев'язаних смужкою брудного клаптя.

- Як ти думаєш, - тихо прошепотів Костик Андрієві, - звідки у цього неандертальця взялися предмети людської цивілізації?

- Поцупив десь, напевно, - просто відповів Андрій.

- Цікаво, а він хоч знає, як ними користуватись? – усміхнувся Костя.

У цю мить Віталій Якович, демонстративно роздягнувшись до пояса, оголив свій живіт, що заплив жировими складками, і почав старанно наліплювати ложки на груди. Наші хлопці пирснули зі сміху, а Костя додав:

- Це ж треба! Не дарма кажуть, що техніка в руках дикуна – це купа заліза!

Натовп здивовано загомонів. Ложки дійсно прилипли, і «екстрасенс» уже поважно походжав, випинаючи груди, ніби вони були обвішані медалями «За відвагу».

Хтось із хлопців спитав:

- А як ви це робите? Як це можна пояснити?

Схоже, саме на це запитання Віталій Якович і чекав. Він з неприхованим задоволенням став повчально оповідати про біоенергоінформаційні поля, біологічний магнетизм людини, про феноменальні прояви його тільки в обраних людей і про всемогутню силу цього впливу. Його промова поступово досягла апогею. Походжаючи перед здивованою юрбою з голим торсом, завішаним ложками, і ствердно розмахуючи руками, «екстрасенс» збуджено декламував:

- ...цей потужний пульсуючий флюїд, породжений силою Світового Космічного Розуму, уособлює останню ступінь довершеності духу. Він здатний оточити силою своєї аури свідомість людини. І не тільки відділятися від тіла людського, а й вести разом з його душею позатілесне існування. Я б сказав, позамежне існування, цілком усвідомлено.

Акумулювавши енергію цього космічного флюїду, я відкрив у собі небачені здібності. Я отримав безцінний дар до магнетизму, яснобачення, зцілення хворих. Моєму чудодійному лікуванню підвладні усі хвороби. Я зціляю через взаємопроникаючий всюдисущий подвійний струмінь флюїдів, котрий є першопричиною всього енергоінформаційного поля великого Космосу. Своїм позитивним полюсом я відновлюю сили, тіло, ауру людини, а також знімаю вроки, пристріти...

Я помітила, що хоча ця своєрідна лекція була для мене не зовсім зрозумілою, та мої думки почали відшукувати у ній варіанти мого можливого зцілення. «А раптом він зможе мене вилікувати?! Хоча, звичайно, у це дуже важко повірити, та раптом...» Окрилена примарною надією, я стала більш уважно слухати переконливу промову «екстрасенса», вже зовсім не звертаючи уваги на його зовнішній вигляд.

- ...Моя сила, в міру мого вдосконалення, стала величезною... Ось, переконайтесь самі. Це один з її проявів, - вказав він на прилиплі ложки.

При цьому спостерігалася дивна картина. З кожним колом вздовж натовпу слухачів, він все більше й більше випинав живіт, дещо відхиляючись назад, як пінгвін. Я поглянула на Сенсея. Він стояв, схрестивши руки на грудях і трохи нахиливши голову, напевно, вже стомившись слухати. На його обличчі була іронічна посмішка.

- ...Я досягнув цієї довершеності завдяки таємним знанням, що нікому не відомі на Землі, окрім обраних. На основі цієї засекреченої інформації я розробив свою власну систему духовного розвитку. Та вона доступна не кожному простому смертному. Навіть той, хто найважчою працею своїх гріховних спокутувань та нещасть дійде до десятого щабля моїх сходів досконалості, не зможе самостійно осягнути велику таємницю цього знання. Тому що вона розкривається тільки обраним з обраних. Бо тільки такі люди, як я, що зуміли поєднати тлінне тіло з великим духом, духом Вселенського Розуму, володіють всемогутністю Бога!!!

Здається, після цих слів нерви у Сенсея не витримали. Судячи з його легкої хвилі рухів, мені здалося, що він зараз зірветься і вріже йому від душі так, що цього «засланця» не врятує навіть славнозвісна сила. Та всупереч моїм прогнозам, Сенсей лиш чітко, карбуючи кожне слово, промовив:

- Шановний, чи не занадто велику відповідальність ви на себе берете? Поки що ви не продемонстрували нічого такого, що підтверджувало б ваші слова.

- Як не продемонстрував?! – накинувся з обуренням Віталій Якович. – А ти що, цього не бачиш?!

- Та все це дурниці, - продовжував Сенсей. – Це може будь-хто й кожен. І нічого тут неординарного і надзвичайного немає... Митися просто частіше треба.

Увесь натовп вибухнув сміхом. А Костик, ляснувши себе по чолі, вигукнув:

- Точно! Згадав, я читав про цей фокус. У нього тіло липке й мокре, тому ложки і прилипли.

«Вседержитель Космосу і всія Землі» ще більше скипів від люті і на весь зал ледве не закричав, звертаючись до Сенсея:

- Та ти ще надто молодий, щоб судити про такі великі знання! Що ти взагалі вмієш, крім ногами махати...

Сенсей уважно на нього поглянув. Потім підійшов і легко зняв одну зі сповзаючих з грудей ложку. Всі навколо завмерли. Учитель простягнув уперед руку, тримаючись за вузький кінчик ложки і почав виконувати серію дихальних вправ, з пропрацюванням глибокого дихання. Через хвилину лице його розслабилося, емоції зникли. Очі змінилися і, як мені здалося, стали бездонними. Він застиг на якісь секунди, уважно вдивляючись у ложку. Його постать стала схожа на величну скульптурну фігуру. І в цю мить ложка почала швидко гнутися, наче м'яке, в'януче стебельце. Створювалося враження, ніби вона була зроблена не з твердого металу, а з якоїсь пластичної структури. Я не вірила своїм очам. Дивовижно, але факт!

Сенсей же за якісь долі секунди знову набув свого звичного образу і спокійно сказав ошалілому Віталію Яковичу, віддаючи зігнуту ложку:

- Коли ви нам зможете продемонструвати хоча б цей фокус, тоді ми з задоволенням послухаємо вас далі.

І різко обернувшись до юрби, Сенсей додав:

- До уваги тих, хто не переодягнувся. Тренування починається через дві хвилини. Хто не встигне, віджиматиме штрафні (так у нас називалися двадцять віджимань від підлоги за запізнення).

Почувши такі слова, ми наввипередки помчали до роздягалок, так і не додивившись найцікавішого: як же виходив зі ступору цей новоявлений «бомжок-божок».

- Старший семпай! Чому сторонні у залі?! – пролунав позаду голос Сенсея.

Всю розминку я розмірковувала: «Як же це я примудрилася навіть подумати про те, що цей бомж чимось може мені допомогти?! Ех.... Та з іншого боку, у моїй безвихідній ситуації тільки й залишалося вірити в дива та потайки сподіватися. Тут уже чіпляєшся за будь-яку соломинку, тільки й уціліти. Тому й виникають такі дурні думки через внутрішній, майже панічний страх. Ні. Треба взяти себе в руки. Я все одно знайду рятівну шпаринку. Я намагатимусь вижити. Треба тільки не втрачати надію і боротися до самого кінця!» Найдивовижнішим було те, що моя тверда впевненість засновувалась на якомусь глибокому, підсвідомому відчутті, на тому Дещо, що я так настирливо шукала. Але все це проявлялося у розпливчастих здогадах.

У цей час розминка скінчилася, і ми взялися відпрацьовувати «базу» під керівництвом старшого семпая. Сенсей сидів на спортивній лавці, обговорюючи щось із довгов'язим старим. «От би послухати, про що вони говорять», - подумала моя особа. Та, вочевидь, такі допитливі думки були не тільки в моїй голові. «Вареник», чолові'яга хоч і з сивиною, але весь час намагався, нібито випадково зайняти у процесі тренування місце поближче до Вчителя. У кожному такому випадку він викликав у мене невимовне відчуття заздрості і ревнощів. І, судячи з несхвальних поглядів наших друзів, не лише у мене однієї.

У шумі й одноманітності виконання основних базових ударів та гучного рахунку їх послідовності я знову заглибилась у свої думки. «Як же Сенсей примудрився зігнути ложку? І чому він назвав цей феномен просто фокусом? Адже якщо це був фокус, то, у моєму розумінні, його треба було ретельно підготувати. А він ось так, взяв та й зігнув одним лише поглядом».

Можна сказати, що я у це вірила і не вірила одночасно. Вірила, бо десь читала про людей-феноменів, що володіли такими ж здібностями. Я пригадала, що там же йшлося і про людей-магнітів. Та до них прилипали будь-які предмети, незалежно від того, з якого матеріалу вони були зроблені: дерева, металу, пластмаси. Пам'ятаю, що мене вразило при цьому, яку вагу ці люди витримували – більше десяти кілограмів!

Парадоксально, але не вірила я саме своїм очам, у те, що бачила це, як то кажуть, «вживу». Точніше, ця невіра стосувалася мого усвідомлення реальності самого факту. Навколо були самі загадки. Я розумію, якби нашу юрбу загипнотизували, попередньо розповівши, що ми зараз побачимо. Але Сенсей просто мовчки взяв і зробив це. Як?!

Тим не менш, сам факт можливості такого явища був для мене дуже важливим. Це була така собі, невідома мені поки що, тверда платформа, сформована знаннями Сенсея. Саме за неї наполегливо чіплялася моя підсвідомість, всіляко опираючись відштовхуючим думкам. Не знаю, чому, та я почала довіряти цій цікавій людині. Принаймні, він точно знав, де правда, а де вигадка.

Після «базис» нарешті настав довгоочікуваний момент для нашої компанії. Цю частину тренування ми умовно назвали «вільною програмою», тому що тут люди, розділившись на пари, за власним бажанням відпрацьовували старі прийоми або якісь особливі удари з минулих занять. Андрій взяв нунчаки і супроводжуваний нашими зацікавленими поглядами підійшов до Вчителя.

- А можна що-небудь застосувати проти нунчак?

- А ти вмієш ними крутити? – у свою чергу з посмішкою спитав Сенсей.

- Ще й як! – самовпевнено похвалився Андрій. – Я вже чотири роки їх з рук не випускаю. Можна сказати, сплю і їм з ними.

І Андрій демонстративно прокрутив кілька складних, на наш погляд, рухів.

- Непогано, - відповів Сенсей.

- А все ж таки, можна щось застосувати проти нунчак? – повторив своє запитання Андрій, явно провокуючи Учителя.

- Звичайно... На кожного Віджая знайдеться Раджа.

- Що-що? – не второпавши, перепитав Андрій.

- Я кажу, на кожну силу є протисила. Нунчаки теж не виняток.

- А ви можете це показати?

- Можу. Але так буде нечесно, ти з нунчаками проти мене... Бери тоді ще когось.

Ми здивовано презирнулися. Тим не менш Андрій пішов шукати собі напарника, а ми здобувати друге знаряддя для бою. На жаль, нунчак більше ні в кого не знайшлося. Проте у кімнаті для спортивного інвентарю ми натрапили на двометрові жердини.

Та якщо зброя знайшлася легко, то з напарником у Андрія було куди складніше. Старші хлопці категорично «відмахувалися» від пропозиції взяти участь у цьому бою, нишком посміючись: «Ні, хлопче. Ти вже як-небудь сам.»

Нарешті Андрію вдалося умовити якогось мужичка з новеньких. У цей час Сенсей мирно розмовляв з тим худим дідусем у білому кімоно.

- Ось, знайшов! – радісно сповістив Андрій Учителю.

- Знайшов, добре. Нехай старший семпай буде нашим секундантом... По його знаку починайте атакувати у повний контакт. Все ясно?

Андрій тільки того й чекав. Він з неприхованим задоволенням закивав головою. Сенсей вийшов на середину. Андрій став навпроти Сенсея, чоловік з жердиною обрав позицію справа ззаду від Учителя. Настала захоплююча хвилина. Всі учасники перебували у бойовій напрузі, окрім Сенсея. Він стояв розслаблено, замислившись про щось своє, і злегка граючи кінчиками чорного поясу, розшитого золотими ієрогліфами.

Після оплеску старшого семпая Андрій завзято рушив у лобову атаку, крутячи нунчаками зі швидкістю обертання працюючого пропелера. У цей час мужичок різко підскочив і замахнувся в ударі жердиною. Те, що відбулося далі, сталося у якісь миті. Сенсей з початку атаки взагалі не змінив позиції, як стояв у задумливій позі, так і лишився. Та як тільки суперники досягли критичної відстані відносно його тіла, він, не змінюючи стійки, різко випустив руку вперед. Якщо це, звичайно, можна так назвати «випустив», тому що насправді його рука вилетіла, ніби атакуюча змія. Нунчаки завернулися, прокрутилися на ній і полетіли у бік другого бійця. Учитель супроводив їх обертом кисті, трохи змінивши траєкторію польоту. Нунчаки у повітрі зробили півоберта, вирівнялись, як палиця, і торцем попали точно в лоба нападаючого ззаду чоловіка. Друга палка нунчак, продовжуючи політ, вдарила по жердині. І жердина, відповідно змінюючи траєкторію руху, влучила прямо по голові Андрія. В результаті два горе-бійці незграбно простяглися на підлозі, навіть не збагнувши, що сталося. А Сенсей продовжував стояти замислившись, наче вся ця колотнеча навколо зовсім його не стосувалася. Тоді, стрепенувшись, він турботливо спитав у своїх колишніх «суперників»:

- Ну як, хлопці, не дуже забились?

- Не, - відповів розгублено Андрій, старанно розтираючи шишку, що здулася на лобі. – Нормально...

Мужик теж кивнув.

- Вибачайте, я трохи не розрахував.

І, підходячи до свого попереднього співрозмовника, промовив, наче нічого й не було:

- Ви знаєте, у мене з'явилася грандіозна ідея! А що, коли...

У цей час натовп, що спостерігав за боєм, загув у шумі обговорення, сміху й подиву з приводу швидкоплинного бою. А один із старших хлопців, котрому Андрій пропонував бути напарником, з осміхом промовив:

- Як же, Сенсей не розрахував, іще чого! Нічого, мужики, тримайтеся. Ми з такими «невірними» розрахунками, з власної нерозумності вже не один раз стикалися.

Коли до Андрія нарешті дійшло, що сталося, він просто затиранив Костика і Славка одним єдиним питанням: «Як же таке може бути? Раз... і одним рухом, навіть не ударом?!» На що Костик спантеличено відповідав:

- Та звідки ж ми знаємо? Он Сенсей, у нього й питай.

Але Вчитель до кінця тренування постійно був зайнятий то показом нових прийомів, то роботою над важкими ударами зі старшими хлопцями, то відповідями на нескінченні запитання, а в кінці тренування бесідою зі старим. Однак Андрій поставив за мету будь що саме сьогодні усе з'ясувати.

І такий шанс випав нашій компанії тільки тоді, коли скінчилися додаткові заняття. Ми хутко переодяглися і стали біля виходу, як вартові, твердо вирішивши досягти свого. Та виявилось, що нам з Ігорем Михайловичем і його хлопцями по дорозі до самої зупинки. Ідучи, ми почали розпитувати.

- А як це ви так одним рухом змогли перемогти двох супротивників з таким озброєнням? – задав своє вистраждане питання Андрій.

- Та озброєння тут ні до чого. Ця техніка на використання сили противника. До речі, застосовується у багатьох стилях, наприклад «Айкідо», «Джиу-джицу», «Вінь-чунь» та інших. Треба лише піймати момент і одразу ж використати його.

- Це, загалом, зрозуміло. А у вашому випадку, який стиль ви застосували?

- Та так, - низавши плечима, лукаво відповів Сенсей, - всього потрошку.

- А все ж таки? – не міг вгамуватися Андрій.

- Ну, тут всього-то треба знати закон інерції з фізики, розподіл центру ваги з біомеханіки і трохи стиль «Змія».

- Ого! – присвиснув Андрій.

- А ти як хотів? **Усе велике до смішного просте, але дається воно нелегкою працею.**

Поки Андрій розмірковував над цією фразою, Славко швидко спитав:

- А ефект з ложкою можливо якось пояснити?

- Авжеж, можливо, - з посмішкою промовив Сенсей. - Нічого немає таємного на землі, щоб колись не зробилося явним.

- А що це було?

- Та все це дрібниці. Нічого тут особливого немає, звичайний цигун, вірніше, одна з його модифікацій.

- А що таке цигун? – у свою чергу зацікавилася я.

- Я десь читав, що це просто дихальна гімнастика, - вставив Костя.

- Так, багато хто так вважає, - відповів Ігор Михайлович. – Але насправді цигун – це дихально-медитативна система, за допомогою якої людина може керувати прихованими психофізичними можливостями. Хоча зрештою, це один з найпростіших різновидів духовних практик.

Ця фраза зацікавила всю компанію. А у мене всередині щось стрепенулося від цих слів. Та тільки-но я розкрила рота, щоб спитати, як же цьому навчитися, як тут вліз Костя зі своєю улюбленою манерою словоблудства.

- Так,

Я б міг чимало досягти,

Якби я мав тверду основу.

- О, захоплюєшся Йоганном Вольфгангом Гете, - підхопив Ігор Михайлович. – Тоді, якщо ти читав, там є і таке:

...мудрець прорік:

Світ духів поряд, двері не замкнуті,

Ти сам сліпий, і все в тобі пусте.

Умийсь у вранішній зорі, як в морі,

Прокинься, - ось цей світ, ввійди.

У цю хвилину треба було бачити здивований вираз Костіного обличчя. Він був настільки вражений почутим, що не одразу й второпав, що сказати. Адже це перша у його житті людина (після батьків, звичайно), що дала йому відсіч на його ж «високоінтелектуальному» рівні. «Так йому й треба, - позловтішалася я подумки. – А то зазнався вже геть, думає, він один такий ерудит».

- Я прочитав досить-таки немало книг, - почав захищатися «Філософ», більше відстоюючи свою гордість, ніж тему розмови. – У них світ духів лише казка для дітей.

- Хто знає, - байдужо проказав Сенсей, продовжуючи цитувати Гете:

Пергаменти не угамують спраги.

Ключ мудрості не на сторінках книг.

І таємниць життя хто дійсно прагне,

В душі своїй віднайде струмінь їх.

- Хм, легко сказати «знайти струмінь», - хмикнув Костик і, трохи помовчавши, додав: - Як говорив Мольєр :

Не все збувається, чого душа хотіла,

Та й шлях не ближній є від задуму до діла.

- Що я чую? – жартівливо промовив Сенсей, -

Розсудливість від крайнощів тікає

І навіть мудрим бути в міру – закликає.

- Щось знайоме...

- Це теж Поклен, його вираз із «Мізантропа».

- Хто-хто?

- Ну, Жан Батист Мольєр. Його ж справжнє прізвище Поклен.

Навіть у світлі вуличних ліхтарів було видно, як Костик весь почервонів до кінчиків вух.

- Та... та... східна мудрість каже, що істинна розсудливість полягає у тому, щоб на початку якої-небудь справи передбачити її кінець.

- Абсолютно вірно. Тобто, мається на увазі те, що **людина є мислячою істотою, і її основна сила полягає у думці**. Навіть у сучасному світі, говорячи словами вчених, наприклад, того ж Ціолковського, можна знайти цьому підтвердження: «Виконанню передують думка, а точному розрахунку - фантазія». Як ти бачиш, у людському факторі нічого не змінилося протягом віків. А чому? Тому що, як вірно зауважив Валентин Сидоров:

Природа думки є твоя

природа.

Осягнеш думку – і себе

осягнеш ти.

Володарем ти будеш над самим

собою.

Все в силі розуму.

- Так, - промовив Костя і багатозначно підсумував: - «Голова без розуму, що ліхтар без свічки».

- Чудові слова Льва Миколайовича Толстого, - погодився Ігор Михайлович до повної несподіванки «Філософа». – Якщо ти пам'ятаєш, у нього є ще й такий прекрасний вираз: «Думка – початок всього. І думками можна управляти. І тому, головна справа вдосконалення – працювати над думками».

Костик невпевнено кивнув головою. Та ця обставина, як виявилось, ще більше зачепила його самолюбство. Загалом, протягом наступних двадцяти хвилин ми стали свідками грандіозної битви афоризмами, цитатами, висловами вітчизняних та зарубіжних письменників, поетів, філософів, учених, прізвища котрих у своїй більшості мені були навіть невідомі. У цей час моя особа намагалася хоч якось втрутитися у цей діалог зі своїм життєво важливим питанням, яке мені не терпілося задати. Але полеміка Сенсей з нашим «Філософом» йшла безупинно, потрохи сягаючи свого апогею. Я вже остаточно розсердилася на Костика за те, що він забирає такий цінний час заради задоволення своєї манії блискучого ерудита. Та його настільки поглинув цей процес, що, здавалося, для нього нічого у світі більше не існувало.

В решті решт, уже підходячи до зупинки, Костик, напевно, перебрав по пам'яті усіх, кого міг, оскільки виголосив свою коронну фразу:

- Так, кажучи словами Війона: **«Я знаю все, лиш тільки не себе».**

- Так

...озирнися на себе й подумай про те,

Хто ти є, де ти є і – куди усе йде?

- А це ще хто такий?! - остаточно роздратувавшись, мало не скрикнув Костя.

- О, - з насолодою протяг Сенсей, це Омар Хайям. Знаменитий персидський поет і філософ. Великий вчений, який набагато випередив свій час. Його повне ім'я Гіясаддін Абу-ль-Фатх Омар ібн Ібрахім Хайям Нішапурі. Він жив у XI сторіччі. До його мудрості прислухалися навіть деякі сельджукські володарі Ірану, хоча родом він був з Хорасону, селища біля Нішапура. У нього дуже цікаві філософські думки. Згідно з його поглядами, душа безсмертна. Вона прийшла з Небуття у людське тіло і повернеться у Небуття після смерті. Для неї цей світ – чужина.

- Цікаво, - долучилася до розмови Тетяна, - а де знаходиться душа у тілі людини? Як думає цей філософ, у серці чи ні?

- Ні. Він вважає, що серце народилося на землі; і є тільки частиною смертної людської плоті, хоча й найкращою, найбільш «одухотвореною» її частиною. Саме через Серце спілкується Душа. Але Серце, на його думку, знає тільки цей світ, Буття... У нього є такі цікаві рядки, коли Серце розпитує Душу про таємниці Небуття.

Сенсей трохи задумався і промовив:

- **Мені сказало Серце: «Вчить мене почни.**

Науки – таїнства, та що таять вони?»

Почав з абетки я: «Алеф...» І чую: «Досить!

Свого свій зрозуміє, буквою лиш натякни.

- А що таке «Алеф»?

- «Алеф» - це перша буква у його рідній мові, вона ж – цифра «один». Як він вважає, це символ Єдиного Суцього і символ єдності всесвіту, - і, поглянувши на Костика, Сенсей іронічно промовив: - Про що тут іще можна говорити?!

Костик остаточно сконфузився, не знаючи, що й дійсно відповісти. Я поспішила цим скористатися, випаливши на одному диханні:

- А як можна навчитися цій системі вправ, яка управляє прихованими психофізичними можливостями?

- Та дуже просто. Тут немає ніякого секрету. Головне, як то кажуть, мати велике бажання, а можливості докладуться.

- Так можна у вас цьому навчитися?

- Звичайно.

- А коли можна почати? – спитав Андрій, мабуть такий самий мій однодумець.

- Ну, якщо є такий інтерес, то будь ласка. Я приділяю півтори години на ці заняття два рази на тиждень.

- А скільки це коштує? – поцікавився Славко.

- А що, хіба духовні знання можна виміряти грошима? – здивувався Сенсей. – Ви, хлопці, прямо зациклилися на цих фантиках. Ми тренуємось просто для себе, заради власного духовного розвитку. Хочете займатися – займайтесь.

Наша компанія докладніше домовилась, де і коли зустрітися.

- Женя вас проведе, - додав Учитель.

Женею виявився високий, світловолосий хлопець спортивної статури, один із тих «швидкісних» парубків, котрі були в попутниках у Сенсея.

- Ми обов'язково прийдемо, - відповів за усіх Андрій.

На тому й попрощалися. Я ледве не стрибала від радості. Нарешті моя особа наблизилася до того, що так довго шукала. Здавалося, лишилося зробити всього один крок, і можливо, мені вдасться подолати цю безодню і видертися на тверду землю Буття. Я відчувала це інтуїтивно, якимось шостим чуттям. Хоча мій розум не вбачав у цьому жодного реального шансу на спасіння. Тим не менш, душа, як то кажуть, співала.

Усю дорогу хлопці із захватом обговорювали сьогоднішнє тренування і те, що чекає на нас післязавтра на духовних заняттях. Ентузіазм переповнював усіх, окрім Костика. Він був набундючений, як індик, похмуро насупивши брови.

- Костик, а ти поїдеш? – штовхнув його в бік Андрій.

- Я ось тут думаю, може нам усім не варто їхати, - невдоволено пробурмотів «Філософ». - Що ми, циркачі, якимось фокусам учитись. Даремно тільки час витратимо.

- Ти що, Костику, дурень, - «ввічливо» заявив Андрій. – Та де ти знайдеш навіть циркача, щоб ложки поглядом гнуч?!

- Та ще й навчав цьому безкоштовно, - вставив своє вагоме слово Славко.

-От, от. Ну ти й лопух, взагалі!

- Я каюсь, йолоп. Одначе в міру своїх сил я велелюбність вашу оцінив, - процідив роздратований «Філософ».

- Годі, хлопці, не сваріться, - сказала Тетяна. – Краще підкажіть, як мені родичів умовити, щоб відпустили на ці заняття.

- Як-як, відповів за усіх Андрій, - як в анекдоті: « Дочка прийшла додому пізно. Батько питає: «Як це називається?» А дочка каже: «Я не знаю, як це називається, але тепер це буде моїм хобі».

Усі схвально засміялися. Домовившись про нову зустріч, наша компанія розійшлася по домівках.

9

Ми з нетерпінням чекали на цей день. Нарешті, в четвер наша компанія у чудовому настрої прибула в повному складі на місце призначення. Під'їжджаючи до зупинки, ми розгледіли два чоловічих силуети у темряві.

- Онде й Женя, - весело сказав Андрій.

Як виявилося, Женя був зі своїм другом Стасом. Привітавшись, ми рушили у невідомість, а вірніше, у цілковиту пітьму.

- Хоч би ліхтарі тут повісили, чи що, - зауважила Тетяна, черговий раз зашпортавшись.

- Ага, - погодився Костик, - не місцевість, а прямо якась смуга перешкод.

- Навіщо ж розтринькувати зайву державнуелектрику? – усміхнувся Женька. – Ми й так навпомацки тут все знаємо, як свої п'ять пальців... А чужі у ці краї навряд чи захочуть потрапити, та ще й з власної волі.

- Це чому ж? – обережно спитав Славко.

- Місце тут незвичайне, глухе. Тут не всякий звір пробіжить, не те що людина пройде. Та й собаки, чуєте, як виють.

І дійсно, десь недалеко у приватному секторі, протяжно вила пара собак. Тетяна трохи зіщулилась, вчепившись у мою руку.

- А собака, вона твар така, - вів далі хлопець, - чує неладне.

- Та що ти народ казками лякаєш! – намагався пожартувати Андрій.

- А це зовсім і не казки. Поживеш отут, пізнаєш, яка чортівня тут робиться..., якщо виживеш, звичайно.

Після такої заяви наш хороший настрій як рукою зняло. Деякий час ми йшли мовчки, озираючись по боках. Але у непроглядному мороці, як ми не старалися, як не вдивлялись, нічого не було видно. Лиш обриси силуетів старих будинків. Дивувало й те, що ніде не було світла. Одні тільки собаки своїм жалісливим виттям подавали якісь ознаки життя у цьому убогому місці.

- А куди ми йдемо? – запанікував Костя.

- Куди-куди, - передражнив його Женька. – куди замовляли... на чорну галявину.

- Куди?! – з жахом скрикнули ми майже всі разом.

- Тьху ти, та не кричїть ви так, - промовив Женька, потираючи оглухле від нашого галасу вухо. – Кажу ж вам, на галявину... чорну.

І спіткнувшись об чергову ковбаню, злегка вилаявся:

- А щоб тебе! Нечиста сила прямо таки усюди підніжки підставляє. Дивись-но, когось із відстаючих утягне.

Тетяна, що тримала мене під руку, для надійності схопилася другою рукою за Костика. Її тремтіння передавалося й мені. Славко, що трохи відставав, почувши це, швидко перемістився поперед нас. Андрій же йшов мовчки, озираючись по боках.

- Та яка тут нечиста сила, яка чорна галявина, - промовив з острахом Костя. – Звідки їм тут взятися? Маячня якась...

- Звідки-звідки? Звідти, - впевнено махнув рукою Женька кудись убік.

- Чого ми взагалі сюди прийшли, - перелякано заскиглила Тетяна. – Сиділи б зараз дома, горя б не знали.

- Самі ж забажали з чорною магією познайомитися, а тепер: «Чого прийшли?», - низавши плечима, відповів Женька.

- З чим?! - ... знову хором спитали ми.

- Ну дають! – зробив здивоване лице Женька. – Ви що, не знали, що Сенсей – найсильніший чаклун, так би мовити, права рука Люцифера?!

Тепер настала й наша черга витріщити очі.

- Чого? Кого? А хто це Люцифер? – посипалися питання.

- Так, - поважно спинив наш словесний потік новоспечений гід. – Пояснюю конкретно. По-перше, Люцифер у перекладі – це ангел Світла, права рука Бога. Більшості людей він відомий під різними іменами. Наприклад, Сатана або Диявол, як вам більше до вподоби. Це володар Землі. По-друге, ще раз підкреслюю, що Сенсей його права рука. І його могутність не має меж. Для нього гнути ложки – це так, тьху, дрібниці. Він здатен на таке, що вам і не снилося у найжахливішому сні! І по-третє, вам дуже пощастило. Надприродні можливості, котрі ви так хочете здобути, ви можете отримати тут майже задарма... Всього лише за якусь душу, про яку ви нічого не знаєте і котру навіть не відчуваєте... Та що я вам розповідаю, ось, зараз самі все побачите.

- От тобі й на! Оце так халепа, - по-справжньому запанікувала Тетяна.

- Ось! – мало не захлинаючись тихо вигукнув Костя. – Що я вам казав! Не треба було йти, не послухали мене. А я вам одразу сказав, щось тут нечисто. І я теж молодець, дуринда, подався з вами. От що тепер робити?

Цей панічний страх Костика перекинувся на Славка, і він змовницьки прошепотів:

- Як на мене, треба вшиватися звідси.

- Куди? – зашипів Костик. – Ти пам'ятаєш, скільки разів ми повертали? Петляли по якихось закутках...

- А мені по барабану! – заявив Андрій. – Ну й нехай Сенсей чаклун, це його особиста проблема. Головне, він знає у десять разів більше, ніж я. І я не втрачу можливості цьому навчитися.

- І я теж, - додала моя особа.

А про себе подумала: «А мені тим більше по барабану, якщо це мій шанс вижити. А якщо ні, то все одно втрачати вже нічого. А раптом допоможе... »

Ми вийшли на звивисту стежинку вздовж довгого глухого паркану. У цей момент із-за хмар стало пробиватися місячне сяйво. І раптом, перед нами на паркан стрибнув великий чорний кіт, з палаючими, як два ліхтаря жовто-зеленими очима. Від несподіванки ми з Тетяною скрикнули і сховалися за спинами хлопців. Однак, наші «захисники» теж якимось загальмували, зупинившись, наче вкопані. Одні лише проводирі спокійно прямували далі. А Женька, побачивши наше остовпіння, таємничо мовив: «Ще й не таке буде». Кіт же, зовсім не звертаючи на нас уваги, велично пішов по паркану і, на лихо, у тому ж напрямі, в якому вели й нас.

-Тьху, тьху,тьху, - поплював Славко через ліве плече.

- Ти б іще перехрестився, - шпирнув Андрій.

- Не завадило б, - облизнула пересохлі губи Тетяна. – Кажуть, якщо чорний кіт дорогу перебігає, треба за ґудзика триматися. Тоді нечиста сила не помітить.

Я, так, про всяк випадок, намацала тремтячими руками ґудзика. Наша компанія поквапилася наздогнати своїх супутників, постійно скося поглядаючи на чорну тінь кота.

Стежка вивела нас на невеличку галявину. Із-за хмар зловісно виповзав величезний повний місяць. Те, що ми там побачили, вразило нашу уяву до глибини душі. Посеред галявини, спиною до нас, стояла людина у чорному вбранні з накинутим капюшоном. Її фігура відблискувала блідо-холодним місячним сяйвом. А над нею підіймався легкий дим. Навколо стояла гнітюча, моторошна тиша. Від такого видовища ми взагалі оніміли. У цю мить великий чорний кіт стрибнув прямо нам до ніг, зупинивши від несподіванки усі можливі рухи наших кінцівок. Останнє, що встигла зробити наша перелякана купка – це інстинктивно схопитися за свої рятівні ґудзики. Зістрибнувши таким зухвалим чином, ця тварюка помчала до темної фігури і до нашого невимовного жаху стала тертися об її ноги.

Від такої моторошної картини у мене в роті все пересохло, морозець пробіг по всьому тілу. Всупереч бажанню бігти світ за очі, моя особа стояла, не в силах навіть поворухнутися. Я скося глянула на друзів. Тетяна ледве не видерлася на Костика і міцно вчепилася в нього. Сам же Костя

виглядав як гіпсовий постамент. Славко стояв з відкритим ротом і округлими очима. Навіть Андрій, незважаючи на свій недавній оптимізм, вибивав зубами нервові дрижаки. Обличчя його вкрилося потом.

Женя, озирнувшись на нас, з покірною головою підійшов до темної фігури. Піднявши руки догори, він урочисто голосно промовив:

- О великий магу і чародію, чаклуне і повелителю всіх народів, чия міць і сила над землею, водою, повітрям і вогнем сягає на весь Всесвіт. Твої вірні учні виконали свій священний обов'язок. Прийми ж до лона твого цих чад заблудлих, аби відновити на Землі єдину твою владу і могутність!!!

І Женя вклонився до пояса. Ще під час його промови Сенсей з подивом обернувся.

- Що-що? – сказав він. – Яка могутність, яка влада? Що ти верзеш?

Женька зі Стасом мало не покотилися з реготу.

- У чому справа? Чого це ви так радієте? – спитав Сенсей, покурюючи сигарету. – А де, хлопці, ви їх зустріли?

Захиляючись від сміху, Женька махнув рукою у наш бік:

- Та он вони стоять... не оговтаються ніяк.

- Від чого не оговтаються? – не зрозумів Сенсей, вдивляючись у темряву. - ...Що ти там вже встиг утнути?!

Та Женька не міг зупинитися від сміху, безнадійно махаючи рукою.

- Ну ти й клоун!

- Сенсей, ти що, Женьку не знаєш, - від душі сміючись, відповів Стас.

Дивлячись на всю цю okazaцію, Андрій перший второпав, що тут до чого. Засоромлено відсмикнувши руку від гудзика, він з помітним полегшенням зітхнув.

- Ну, хлопці, - сказав Андрій і вийшов із темряви. – Ну ви даєте. Чудовий жарт, та тільки хто ж тепер штани пратиме!

Від цього ті ще більше затряслися у новому нападі сміху. А Сенсей з посмішкою промовив:

- Ну і що цей блазень тепер вигадав?

Андрій у подробицях став розповідати, як цей Сусанін вів нас по селищу, яке завдяки його оповідкам перетворилося на Лису гору. Ми також приєдналися до нього, доповнюючи своїми враженнями. Врешті решт, уся наша велика компанія разом з Сенсеєм зайшлася безупинним сміхом, згадуючи свої нещодавні відчуття.

- Та я сьогодні просто підійшов раніше, - пояснював Сенсей, сміючись крізь сльози: - Світло у нашому районі відключили, напевно, десь проводи обірвало.

- Оце так пригода, - мовила своїм дзвінким голосом Тетяна. – Мало того, що Женя нас настрахав, так ще цей кіт!

У цей час ця невелика грудка нашого страху тихо сиділа осторонь, налякана людським сміхом.

- Та це Самурай, - махнув рукою Стас. – Кіт Сенсея. Він завжди за ним ходить.

- Стасе, ну хоч би ти мімікою підказав, у чім тут річ, - посміхаючись сказав Андрій.

- Як? – знизав плечима той. – Ви й так від кожного стовпа сахалися, якби я ще кривлятися почав, нам би потім довго довелося вас по всьому селищу шукати.

Хлопці засміялися, дружно уявивши собі цю картину.

- А що, виправдовувався Женька, - жарт як жарт. Як казав Остап Бендер: «Найголовніше – це внести сум'яття у табір супротивника. Адже люди найбільше лякаються незрозумілого».

- Так, - промовив Сенсей, - **страх, породжений уявою, бачить небезпеку навіть там, де її зовсім немає...** Є одна така давня притча про страх. «Один мудрець зустрів на своєму шляху Чуму і спитав: «Куди ти йдеш?» Вона відповідає: «У велике місто. Мені треба заморити там п'ять тисяч чоловік». Через кілька днів той самий мудрець знову зустрів Чуму. «Ти сказала, що замориш п'ять тисяч людей, а заморила усі п'ятдесят», - дорікнув він їй. «Ні, - заперечила вона, - я згубила тільки п'ять тисяч, інші померли зі страху»...

Так, з'ясувавши для себе усі пікантні подробиці цих пригод і спростувавши міф наших невинуватих страхів у гуморі та сміху, ми перейшли на більш серйозні теми. До групи приєдналися ще троє хлопців – Руслан, Юра і Віктор (старший семпай). А трохи пізніше й Микола Андрійович, як потім виявилось, психотерапевт. Ми якраз говорили про цигун.

- А що означає саме слово «цигун»? – спитав Славко у Сенсея.

- Ну, якщо дослівно перекласти це слово з китайської, то цигун означає роботу з енергією повітря, бо «Ци» - це «вітер», «газ», «дихання», а склад «гун» - «робота», «дія», «подвиг».

- І знову ж цю систему придумали китайці, - із зітханням промовив Андрій.

- Не зовсім, - відповів Учитель. – Це індійська система саморегуляції, котра перекочувала до Китаю на початку нової ери.

- А я читав, що цигун буває різний, - як завжди вставив своє слівце Костя. – Здається, там йшлося про дві різні школи.

- Їх значно більше, - сказав Ігор Михайлович. – У сучасному світі існує безліч різноманітних шкіл цигуна. Наприклад, конфуціанський, буддистський, медичний, військовий...

- Медичний? – здригнулася я. – А що він лікує?

- Дуже багато захворювань.

- Так що, треба тільки правильно дихати? – перебив моє чергове запитання Андрій.

- Не тільки. Треба ще й **правильно мислити**. Є такий вираз «думка веде Ци, а Ци веде кров». А кров, як відомо, - це швидка допомога організму з усім необхідним набором медикаментів. У прадавньому медичному трактаті «Хуанді Неїцзин» мовиться, що коли думка перебуває у стані спокою і вона вільна – це означає, що ви можете скорити собі Ци. **Людина, котра володіє здоровою думкою, володіє здоров'ям.**

- Коротше кажучи, у здоровому тілі – здоровий дух, - підсумував для себе Костя.

- Не зовсім. Я б сказав, **при здорових думках – здоровий дух, а при здоровому дусі – здорове тіло.**

- Скажіть, а от ви весь час підкреслюєте важливість того, що треба правильно мислити, і на фізичних тренуваннях, і зараз, - зауважив Андрій. – Але я чомусь раніше думав, що треба завжди лише правильно діяти. А думки вже можуть бути різними при виборі вчинку: і хороші, і погані.

- От саме тут ти й витрачаєш дорогоцінний час на боротьбу з самим собою. У тебе не має бути вибору між поганою і хорошою думкою. Тому що у твоїй голові взагалі не повинно бути негативної думки. Сенс найвищого Мистецтва, Мистецтва Лотоса і полягає в тому, щоб навчитися правильно мислити, тобто «убити в собі Дракона», «перемогти Дракона». Чув такий вираз?

- Так.

- От у цьому і криється весь зміст. **Найвеличніша перемога - це перемога над самим собою. Що це означає? Це означає перемогти свої негативні думки, навчитися їх контролювати, навчитися контролювати свої емоції.** Я ще раз повторюю, *у твоїй голові не має бути нічого негативного. Тільки позитивний фактор! Тоді тобі не доведеться витратити час на боротьбу з самим собою і вчинки твої завжди будуть добрими. Мир, у першу чергу має бути всередині тебе. Мир і злагода.*

- Так, виходить, у будь-якому вчинку людини відображена її думка? – міркуючи про щось своє, спитав Андрій.

- Вона не тільки відображена, вона керує його дією. Адже думка матеріальна.

- Матеріальна? – здивувався у свою чергу Микола Андрійович.

- Звичайно. Це більш тонка матерія, поки що не достатньо вивчена. Але ж вона існує, вона реальна, її рух фіксують. Навіть на сьогоднішній день є безліч результативних експериментів з феномену думки. Взяти хоча б досліді вітчизняних феноменів, наприклад Нінель Кулагіної, Юлії Воробійової та інших. Я вже не кажу про величезну світову практику. Ці дослідження проводяться по всьому світу, хоча й називаються по-різному. Наприклад, в Англії – це психічні дослідження, у Франції – метапсихіка, у країнах Східної Європи – психотроніка, у США – парапсихологія, у Китаї – дослідження незвичайних функцій тіла людини і так далі.

А якщо ви копнете вглиб історію людства, то знайдете там безліч доказів того, що про це знали спрадавна. У всіх міфологічних, магічних і релігійних поглядах і вченнях людей присутня непохитна віра у можливість здійснити мислений вплив на когось чи на щось, незалежно від відстані, часу і простору. Тобто, за великим рахунком ці знання існували завжди.

Микола Андрійович знову вступив у полеміку:

- Добре, от ви навели зараз приклади вітчизняних феноменів, що стали відомі усім буквально за останній час. Чому ж тоді раніше в Радянському Союзі не було таких людей? Я займаюся психотерапією не один рік. Проте, вивчаючи психіку різних людей, я і мої колеги жодного разу не стикалися з феноменами. Так, до нас потрапляли за останній час люди, що верзли усяку маячню і вважали себе екстрасенсами. І навіть намагалися нам щось продемонструвати. Але насправді це була гра їхньої хворої уяви. А справжніх феноменів у Союзі й не було.

- Як це не було? – здивувався Ігор Михайлович. – Було, ще й скільки! З давніх-давен у Росії існувало безліч таких людей. Тільки як до них ставились? У прадавні, темні часи їх, у поодиноких випадках, підносили до рангу святих, а в більшості своїй тих, хто відмовлявся підкорятися церкві спалювали на вогнищах або саджали на палю, залежно від забаганок тодішнього царя.

Лише з другої половини XVIII століття, після відкриття Академії наук, явища психічного життя людини почали досліджувати в Росії більш серйозно, з медичної точки зору. І вже через якихось сто років розробки у цьому напрямку велися багатьма видатними вченими. Взяти хоча б одного із засновників вашої ж науки Володимира Михайловича Бехтерева. Будучи начальником Петербурзької імператорської військово-медичної академії, він на свої особисті кошти збудував цілий дослідницький інститут з вивчення мозку і психічної діяльності.

А в роки Радянської влади? Та ж практично з початку її існування вивченню психічних феноменів мозку і однієї з його найголовніших загадок – думки надавали першорядне значення. Про це свідчить хоча б такий історичний факт, що ці дослідження, за наказом Володимира Ілліча Леніна і під особистим контролем Фелікса Едмундовича Дзержинського, здійснював перший спецвідділ ОГПУ, котрий займався режимом секретності й охорони державної таємниці. При цьому відділі існувала навіть спеціальна нейроенергетична лабораторія. Цей елітний спецвідділ використовував у своїй роботі всіляких знахарів, медіумів, шаманів, гіпнотизерів.

- Господи, а ці «народні цілителі» навіщо їм знадобилися? – щиро здивувався Микола Андрійович.

- Та все з тієї ж причини – неординарних здібностей їхніх особистостей. Вони уміли маніпулювати такими прихованими силами людини, що значно перевищують можливості будь-якої техніки. Усі ці явища вивчали і серйозно вивчали! Проводилися цілі наукові експедиції у пошуках цих знань: від вивчення загадок прадавніх цивілізацій до пошуку легендарної Шамбали.

- Шамбала ... якась знайома назва...

- А що це? – нетерпляче спитав Андрій.

- Шамбала? Ну, це своєрідна обитель, розташована високо в горах. Але знаменита вона колективом вчених, що проживають там, котрі за своїм духовним та науково-технічним рівнем давно випереджають сучасне людство.

- Пригадав, - мовив Микола Андрійович. – Я читав, що за легендою Шамбала – це обитель Мудреців. Але причому тут наука? Що, ці Мудреці вивчають щось конкретне: астрономію чи математику, чи просто філософію?

- У Шамбалі вивчається одна найдавніша первинна наука «Беляо Дзи», тобто наука «Білого Лотоса», котра охоплює усе, в тому числі й точні науки. Більш того, саме вона є єдиним джерелом усіх наук, що коли-небудь вивчало людство.

Микола Андрійович недовіриливо поглянув на Сенсея.

- Що значить найдавніша і єдина? Адже більшість точних наук з'явилося зовсім недавно, ну двісті, триста років тому!

- Ви помиляєтесь. Усі ці знання неодноразово давалися людям для розвитку їхньої цивілізації і в глибокій давнині. До відомої вам історії були й інші людські цивілізації, що досягли

значно вищого рівня, ніж зараз. Деякі з них були знищені, деякі дійшли до Абсолюту. Однак сліди їхнього перебування знаходять і донині. Почитайте про загадкові археологічні знахідки, дослідження і ви переконаєтеся самі. А в майбутньому люди знаходитимуть ще більше цікавого з того, що відбувалося у сивій давнині на Земній кулі. Про існування цих знань багато пишуть у стародавній літературі. Наприклад, про аналогії ядерних вибухів, наслідки яких вчені зараз знаходять у найдавніших шарах, про точні карти зіркового неба, на яких означені досі ще не всі відкриті планети, про «вімани» - літальні апарати і тому подібне. Тобто всі ці знання давалися людям і раніше і всі вони виходили з одного джерела – науки Шамбали.

- Ну і на скільки ця наука випереджає сучасне людство? – пихато спитав Микола Андрійович, схрестивши руки на грудях.

- Набагато, - просто відповів Сенсей. – Значно більше, ніж ви можете собі уявити. Та щоб ви мали хоч якесь найменше поняття, наведу такий приклад. У той час, коли люди ще свято вірили, що Земля стоїть на трьох китах, а Сонце обертається навколо неї, вчені Шамбали вже проводили наукові експерименти і різноманітні досліді на самому Сонці. А сучасній цивілізації до цього ще дуже далеко, і чи дійде вона до такого рівня, ще невідомо...

Ви думаєте, чому Шамбалу так ретельно шукали люди, що знаходились на верхівці влади? Взяти хоча б проміжок часу відомої вам історії людства, від, скажімо, Александра Македонського, Наполеона, Гітлера, Муссоліні, Сталіна і так далі. Тому що, згідно з усіма найдавнішими легендами і міфологією різних народів, у Шамбалі приховані усі знання світобудови і скарби культур зниклих цивілізацій.

- Цікаво, а чому її шукали одні тирані?

- Не тирані, а люди, які прагли необмеженої влади над світом. Усі, хто стоїть вгорі та володіє справжньою інформацією, знали і знають про існування цієї обителі, про існування тих могутніх знань, що вона вміщує. Вони чудово розуміють, що у Шамбалі зосереджена реальна влада над світом, тому багато хто шукав і досі шукають її. Однак сама Шамбала нікому не давала можливості захопити весь світ. Вона ніби врівноважувала певні сили. І якщо людина, яка стояла на вершині своєї величезної влади, ревно намагалася реалізувати свою мрію панування над світом, вона просто припиняла своє існування... Багато, хто був при владі, у ході своєї діяльності самі стикалися з людьми Шамбали, виконуючи їхні «прохання». Усі старалися допомогти, тому що відмовитися від спокуси пізнати більше, ніж знає людство, просто неможливо... Також, окрім суспільних лідерів, багато простих людей були у пошуках знань Шамбали.

- І що, її так ніхто й не знайшов? – поцікавився Костя.

- Чому ж. Парадокс у тому, що Шамбала ніколи не приховувала свого існування. Вона не втручається активно у справи людей, якщо це не стосується чогось глобально важливого для людства в цілому і конкретно для Шамбали. Але якщо треба, її наукова спільнота сама вирішує, з ким має сенс встановлювати контакт.

- Ну, припустимо. Та якщо ця обитель Мудреців не приховує свого існування, то чому ж її не могли знайти люди, які стояли на верхівці влади? Адже до їх послуг було все: техніка, фінанси, людські ресурси? – не міг зрозуміти Микола Андрійович.

- Так, ви перерахували все, окрім їхнього черствого серця і ненаситних думок. А неодмінною умовою контакту Шамбали для шукаючих її людей є їхня висока моральність і

чистота помислів. Тільки володіючи у першу чергу цими якостями, людина може отримати знання, що цікавлять її.

Ось бачите, і тут знову-таки ми повертаємось до нашої початкової точки. Чому людина не може розвинути в собі все ті ж феноменальні здібності свідомо, хоча це цілком в її силах? Тому що у ній занадто багато егоцентризму, гордині, жадібності, злості, заздрощів. Тобто забагато якостей, властивих звіриному, тваринному началу. І якщо вона стикається з цими незбагненими для неї явищами психіки, то тваринне начало включає свою логіку, боячись втратити імперію влади, створену в розумі на паразитуючих думках. Тобто для збереження своєї влади над людиною воно намагається знайти якийсь здоровий глузд або критично осмислити там, де потрібна проста дитяча віра.

Бувають, звичайно, випадки, коли у людини спонтанно відкриваються феноменальні здібності, внаслідок, скажімо, якихось травм, сильного стресу і тому подібного. Але... якщо у свідомості людини переважають негативні якості, це буде рівнозначно тому, що неандерталець знайде розвідний ключ і, не знаючи його істинного призначення, застосує його, зі своєї негативної точки зору, до своїх одноплемінників.

Хлопці посміхнулись, а Женька лукаво спитав:

- Що, по голові битиме?

- Гірше, по великому пальцю ноги. Тоді одноплемінник взагалі забуде про голову.

- А якщо в людині на той момент переважає хороше, добре начало? – поцікавилась я.

- А якщо в людині переважає духовне начало, то вона буде правильно сприймати нову інформацію на підсвідомому рівні, застосовуючи свої феноменальні здібності з добрими намірами. Оскільки у цьому випадку **віра породжує знання, а знання підсилюють віру. А без віри нема й чудес на світі.**

- Цікава думка, - промовив Микола Андрійович, і трохи помовчавши, додав: Цікаво, а з приходом Сталіна у нашій країні дослідження феноменів припинилися?

- Навпаки, ці дослідження якраз активізувалися. Навіть після нього вони тривали. І цей інтерес не зменшується й донині. Цю тему розробляють багато наукових інститутів.

- Хм, але я вивчав праці досить відомих авторів різних інститутів і зі своєї спеціальності, та щось не натрапив на подібну тематику.

- Це не дивно, оскільки ця тема стосується розділу вивчення прихованих способів управління масами. Я думаю, ви самі чудово розумієте, наскільки ці роботи засекречені. Я можу навести вам як приклад хоча б Ленінградський інститут імені Володимира Михайловича Бехтерева. До речі, справу Бехтерева продовжила його онучка Наталя Петрівна Бехтерева. Так ось там впритул займаються вивченням мозку. І одним з пріоритетних напрямів цього інституту є якраз вивчення феноменів психіки людей.

- Але ж Ленінградський інститут – це ж один з провідних у..., - Микола Андрійович завмер на півслові, явно вражений якоюсь своєю здогадкою.

Подолавши хвилювання, він продовжив:

- Ну добре, та якщо це довго вивчалось, якщо до цього виявляють таку цікавість військові і на це витрачаються колосальні кошти, значить, ймовірно, у галузі вивчення феноменів психіки має бути грандіозний науковий прорив.

- Прорив?! – Сенсей усміхнувся. – Та який може бути прорив з таким підґрунтям. Їхній інститут досі не може пояснити феноменальні явища цієї біомаси, вагою всього лише трохи більше кілограма, під назвою головний мозок, зрештою, як і інші вчені світу. Це залишилося, не дивлячись на всі зусилля, таємничою загадкою. Космос людьми більше вивчений, ніж сам мозок людини.

- Згоден... Та ось ви стверджуєте, що сокровенні знання доступні високоморальним людям. Але ж не всі вчені цілковиті егоїсти з роздутою манією величі. Взяти хоча б ту ж Бехтереву...

- Абсолютно вірно. І якщо ви уважно слідкуєте за роботою академіка Бехтеревої як людини і вченого, то побачите, що, вивчаючи усе своє життя мозок людини, вона робить висновок, що знає практично малу дещицю про нього, про його можливості. І, тим не менш, чим більше вона заглиблюється у вивчення мозку, тим більше і більше, базуючись на виключній складності і надлишковості мозку, схиляється до ідеї про його позаземне походження, тобто до істинного першоджерела. І я більш ніж впевнений, що скоро вона публічно про це заявить. Так само, як заявили про це великі вчені усього світу і не лише у сфері вивчення психіки, але й інших природничих наук. Наприклад, Ейнштейн, Тесла, Вернадський, Ціолковський та решта вчених з великої букви. Цей список величезний і його можна довго перераховувати. Але всі ці люди дійшли до того, що людина унікальне і дуже загадкове створіння і ніяк не могла еволюційно зародитися на Землі від якоїсь там інфузорії-туфельки!

Ми стояли мовчки, трохи ошелешені почутим.

- Так що, виходить сила неординарних, феноменальних людей криється всього лише у їхній думці? – перепитав Костя.

- Саме так. **Думка – це реальна сила. Значно більша, ніж людина може собі уявити.** Думка здатна рухати планети, створювати і руйнувати цілі галактики, що від початку було доведено самим Богом.

Микола Андрійович посміхнувся і з іронією промовив:

- Дуже переконлива відповідь, головне, навіть не посперечаєшся.

- Це ж треба?! – у свою чергу висловив загальний подив Андрій. – А чому ми тоді не відчуваємо присутність цієї величезної сили в собі?

- Тому що ви в неї не вірите.

- Ось так! Усе так складно починалося і такий простий кінець, - констатував Костя.

- Що поробиш, така є природа пізнання, - з посмішкою відповів Сенсей.

- Ні, ну як це, - не міг зрозуміти Славко, - якщо я відчую таку силу, то я в неї хіба не повірю?

- Весь фокус полягає у тому, що спочатку треба повірити, а потім відчувати.

- А якщо я повірю, але не відчую, - не міг вгамуватися Славко. – Що тоді?

Якщо ти дійсно повіриш, то обов'язково відчуєш, - відповів Сенсей і додав: - Ну добре, дискутувати можна достатньо довго, але час зайнятися і медитацією.

- А що таке медитація? – запитала Тетяна. – Я читала, що це тренування психіки у стані трансу. Але що це, так і не зрозуміла...

- Простіше кажучи, проста медитація – це тренування думки, а вже більш поглиблена духовна практика – це тренування духу.

- А що, дух і думки це не одне й теж саме? – знову вліз Костя.

- Ні.

Я помітила, що кіт, котрий сидів неподалік, заворушився, наче влаштовуючись зручніше.

- Зараз ми зробимо найпростішу медитацію на концентрацію уваги, для того, щоб навчитися управляти енергією Ци. Та передусім я хотів би трохи повторитися для тих, хто прийшов пізніше. Окрім матеріального тіла у людини є ще й енергетичне. Енергетичне «тіло» складається з аури, чакранів, енергетичних каналів, меридіан, своєрідних резервуарів накопичення енергії. Кожен має свою назву. Я буду вас докладніше знайомити з ними у процесі, в залежності від медитації.

- А що таке чакран? – спитала я.

- Чакран – це така малесенька точка на тілі людини, через яку виходять і входять різні енергії. Він працює... ну, щоб вам було більш зрозуміло... по типу діафрагми у фотоапараті, бачили?

Ми ствердно закивали головами.

- Ось так само і чакран, миттєво відкривається і миттєво закривається.

- І що, вся енергія за цей час встигає вийти? – здивувався Славко.

- Ну це ж не відро води вилити. Адже людина – істота енергоматеріальна, де енергія і матерія існують за своїми законами і часом, однак знаходяться у повному взаємозв'язку і взаємозалежності... Ще питання є? – Усі мовчали. – Тоді розпочнемо. Зараз ваша задача навчитися відчувати всередині себе рух повітря, рух Ци. Ви всі вважаєте, що чудово себе розумієте і відчуваєте. Та я більш ніж впевнений, ви не можете зараз побачити, наприклад... пальці своїх ніг. Чому? Тому що у вас немає внутрішнього зору. А внутрішній зір, він так само, як і внутрішнє відчуття, напрацьовується з часом у щоденних заняттях. Тому ми почнемо з найлегшого, з елементарного. Спробуємо навчитися контролювати думку і відчуття: викликати їх і керувати ними.

Отже, станьте зручніше, розслабтеся... Заспокойте свої емоції. Можете заплющити очі, щоб вас ніщо не відволікало. Розчиніть усі ваші думки і життєві проблеми в пустоті...

Тільки-но пролунала ця фраза, як я одразу ж згадала про цілу купу дріб'язкових домашніх справ. «Тьху ти! От же ж нахабні думки, - подумала я. – Кажуть же вам, розчиніться». Моя особа знову спробувала ні про що не думати.

- Зосередьтеся на кінчику вашого носа...

Із закритими очима я спробувала «побачити» свій кінчик носа, керуючись більше внутрішніми відчуттями. В очах з'явилося легке напруження.

- Повільно, потихеньку глибоко вдихаємо. Спочатку низом живота, потім животом, груддю, припіднімаючи плечі... Злегка затримуємо дихання... Повільний видих... Внутрішнім зором концентруємось тільки на кінчику носа... Ви повинні відчувати, уявляти, що ваш кінчик носа як маленька лампочка або маленький вогник, що розгоряється при кожному вашому видиху... Вдих... видих... Вдих... видих... Вогник розгоряється все сильніше і сильніше...

Спочатку я відчула легке печіння і поколювання у носоглотці. Було таке відчуття, що мене наповнили чимось матеріальним, наче глечик з водою. Потім мені здалося, що у місці, де приблизно знаходиться кінчик носа, з'явився у темряві контур з віддаленими його внутрішніми фрагментами, якоїсь багряної маленької плями. Та деякий час я не могла її чітко сфокусувати. Нарешті, коли мені вдалося її зафіксувати, вона почала світлішати зсередини. Причому при вдиху світло звужувалося, а при видиху розширювалося. Тільки я пристосувалася так дихати, як пролунали слова Сенсея.

- Тепер переведіть свою увагу на іншу частину медитації. Підніміть злегка руки трохи вперед, долонями до землі. Вдих робимо як завжди: через низ живота, живіт, груди. А видих направляємо через плечі, руки, до центру ваших долонь, де знаходяться чакрани рук. А через них у землю. Уявіть, наче щось летить у вас по руках, енергія Ци, або світло, або вода, а потім виливається у землю, виходить. Піднімається цей потік з низу живота до ваших грудей, у грудях розділяється на два струмочки і через плечі, руки, долоні витікає в землю. Зосередьте всю вашу увагу на відчутті цього руху... Вдих... видих... Вдих... видих...

У мене промайнула думка: «Що означає дихати через руки? Як це?» Я навіть трохи запанікувала. Сенсей, мабуть, відчуваючи моє збентеження, підійшов і підніс свої долоні до моїх, не торкаючись шкіри. Через деякий час мої долоні розігрілися, наче пічки, розповсюджуючи тепло від свого центру до периферії. І що найдивовижніше, я реально відчула, як по моїх плечах течуть маленькі теплі струмочки. В районі ліктів вони губилися, проте добре відчувала їх вихід з долонь. Захоплена новими незвичними відчуттями, я навіть не помітила, як відійшов Учитель. «Це ж треба! – подумала моя особа і сама себе запитала. – А як я це роблю?» Поки розбиралася зі своїми думками, зникло відчуття струмочків. Довелося знову зосереджуватися. В цілому, виходило з перемінним успіхом. Після чергової моєї спроби я знову почула голос Сенсея.

- З'єднали долоні рук перед собою. Міцно, міцно їх стиснули, щоб закрилися чакрани рук і припинився рух енергії. Зробили два глибоких, швидких вдихи-видихи... Опустили руки, відкрили очі.

Після медитації, коли почали ділитися враженнями, я зрозуміла, що кожен відчував її по-різному. Тетяна, наприклад, не бачила «вогника», проте відчувала якийсь легкий рух по руках. У Андрія було тремтіння в ногах і легке запаморочення. Костя, знизавши плечима, відповів:

- Нічого такого особливого я не відчув, хіба що мурашки по шкірі бігали. Так це цілком нормальна реакція перенасичення організму киснем.

- Після третього, четвертого подиху – так, - відповів Учитель. – Та на початку йде фіксація мозком думки, безпосередньо перед рухом Ци. І якщо прислухатися до себе, розслабитися і зробити глибокий вдих, то людина одразу відчує розпирання або відчуття мурашок у голові, тобто того, що там почне відбуватися певний процес. Це якраз і є те, що вам треба зрозуміти, що там ворухиться і навчитися ним управляти.

- А чому у мене нічого не вийшло? – запитав роздратовано Славко.

- А про що ти думав? – напівжартома спитав Сенсей.

З подальшої оповіді хлопця прояснилося, що він сам невідомо чого очікував, якогось дива. На що Сенсей відповів:

- Правильно, тому і не вийшло, бо ти зосередив думки не на тому, щоб працювати над собою, а на очікуванні якогось надзвичайного дива. Але дива не буде, допоки сам його не створиш... Не треба чекати нічого надзвичайного від того, що ти будеш правильно дихати чи десь на чомусь зосереджуватися. Ні. **Найголовніше диво – це є ти, саме як Людина!** Адже у чому полягає все велике духовне Мистецтво? У тому, щоб людина стала Людиною, щоб вона поступово прокидалася і згадувала ті знання, що були дані їй від початку. Ці медитації – всього лише спосіб пробудження від духовної сплячки і пригадування того, що у ній давно приховано й забуто, того, що вона колись уміла і знала як використовувати.

- Як це знала? – не зрозумів Славко.

- Ну як. Наприклад, будь-яка людина вміє читати, писати, рахувати, якщо звичайно, вона нормальна, без психічних відхилень. Так?

- Так.

- Але ж її спочатку треба навчити. А далі вона вже елементарно читає, рахує і так далі. Тобто вже точно знає, що, наприклад, один плюс один - буде два, що два і два – чотири. Це здається потім настільки просто і реально! Але ж її спочатку навчили всьому цьому, хоча насправді вона просто згадала. Це приховані, підсвідомі можливості. Або ось інший приклад, більш простий, пов'язаний з фізіологічним рівнем. Людину, що не вміє плавати, кидають до води, вона тоне. А новонародженого малюка, і це вже неодноразово доведено і підтверджено пологами у воді, коли опускають до басейну, він пливе, як будь-яке звірятко. Значить, ці рефлекси у нього є? Є. А потім це просто *забувається*. Так і людина, у ній багато чого є, про що вона навіть не підозрює.

Але... це все працює тільки *на позитивному факторі*. А якщо у неї переважають якісь меркантильні інтереси, наприклад, навчитися для того, щоб дурити когось, або комусь як дати енергією на відстані, або буде у всіх ложки гнути, а вони йому гроші кидати за це, то *у неї нічого ніколи не вийде*. Тільки коли людина навчиться контролювати свої думки, коли вона зробить із себе Людину з великої букви, тільки тоді вона щось зможе.

- Так виходить, духовні практики – це засіб пробудження людини? – перепитав Андрій.

- Абсолютно вірно. Духовні практики – це всього лише інструмент для поладження свого розуму. І як будеш використовувати цей інструмент, такий і буде результат. Тобто все залежить від бажання і вміння самого майстра. А щоб навчитися тримати у руках цей інструмент, необхідно навчитися контролювати свою думку, зосереджувати її, бачити внутрішнім зором. У нашому випадку навчитися контролювати своє дихання, відчувати, що ти видихаєш через чакрани рук. Треба навчитися викликати певні відчуття, щоб потім управляти внутрішньою, прихованою енергією.

- А, як на мене, це галюцинація, - вставив Костя.

- Так, галюцинація, якщо сприймати будеш як галюцинацію. Якщо ж ти сприймеш цю енергію як реальну силу, то це й буде насправді реальна сила.

- Дивно, чому?

- Тому що, я ще раз повторюю, думка контролює дію. А енергія – це і є дія. От і все. Все дуже просто.

Ми трохи помовчали, а Микола Андрійович спитав:

- А з точки зору психології, це все ж таки об'єктивний фактор чи суб'єктивне відчуття? Ось я, наприклад, чітко відчував концентрацію на кінчику носа. Але рух по руках відчував частково, тільки там, де фокусував увагу.

Сенсей почав пояснювати психотерапевту, використовуючи у розмові якісь специфічні, незрозумілі для мене терміни, вочевидь на його професійній мові. І як я зрозуміла з їхньої розмови, вони зачепили згодом і проблеми екстрасенсорики, разом з тематикою лікування і діагностування різних захворювань. Останнє мене дуже зацікавило.

Під час цієї дискусії, поки інші хлопці слухали, Славко уважно розглядав свої долоні. І тільки-но у бесіді з'явилася пауза, він поспішив запитати:

- Щось я не зовсім зрозумів про чакрани. Ви казали, там мають бути точки, що відкриваються. Але ж там нічого немає!

Старші хлопці усміхнулися.

- Природно, - сказав Сенсей. – Візуально там нічого подібного немає.

Женька стояв поряд зі Славком, не втримався і, покрутивши його руки, як лікар, серйозно спитав:

- Так, пацієнте. А кістки і жили ви там бачите?

- Ні, - все ще дивуючись, промовив Славко.

Женька прицмокнув і з жалем вимовив:

- Безнадійний!

Хлопці засміялися.

- Розумієш, чакрани – це певні зони на тілі людини, - терпляче пояснював Учитель, - де підвищене сприйняття до тепла. Їх, звичайно, не видно, але реально можна зареєструвати сучасними приладами. Для вчених, так само, як і для тебе, ці зони поки є загадкою: клітини ті ж самі, зв'язки ті ж самі, а чутливість вище. Чому? Тому що тут знаходяться чакрани. А чакран – це вже стосується астрального тіла, тобто іншої, більш поглибленої фізики. Думка є сполучною ланкою між астральним і матеріальним тілами. Тому дуже важливо навчитися контролювати думки... Саме тоді ти й будеш насправді здійснювати сам рух Ци по твоєму тілу.

Далі до розмови приєдналися старші хлопці, обговорюючи якісь свої медитаційні моменти. В кінці нашої зустрічі Сенсей зобов'язав Женьку і Стаса особисто провести нас до зупинки і посадити у транспорт.

- І щоб без усяких фокусів, - жартома наказав Сенсей Женьці.

- Так точно, - відрапортував той під козилок, - є без всяких кусофів!

Сенсей безнадійно махнув рукою. Коли вся юрба, засміявшись, рушила до стежини, Учитель покликав кота. Але той поважно пішов у іншому напрямку. Сенсей спробував наздогнати і піймати його, та це виявилось непросто. Цей бешкетник чкурнув у найближчі кущі. Присівши навпочіпки, Сенсей намагався його звідти витягти. Скориставшись цим сум'яттям, я підійшла до Вчителя, ніби допомагаючи ловити кота.

- А ви можете діагностувати... - не встигла я договорити, як Сенсей відповів.

- Ти про свою вавку в голові, сонце моє... Самурай! Ти ще й дряпатись надумав. От же негідник. Ну ж бо давай, вилітай!

«Звідки він знає!» - я була просто вражена. І окрилена надією, подумала: «Якщо вже знає про неї, то, можливо й допоможе з нею боротися!» Тим часом Ігор Михайлович спитав:

- А який діагноз тобі ставлять ескулапи?

- Батьки кажуть, нічого страшного, щось із судинами. Та наскільки я зрозуміла, підслухавши розмову матері з професором, у мене злякисне утворення у головному мозку. І невідомо, як воно поведе себе у найближчий час.

- Вагомий аргумент, - сказав Сенсей, обтрушуючи руки, і поглянувши у бік кущів, промовив: - Ну й нехай, сиди тут, скільки схочеш. Змерзнеш, сам прийдеш!

Натовп, помітивши «розбірки» Сенсея з котом, почав вертатися назад, пропонуючи свої послуги з упіймання.

- Та ну його! – махнув рукою Сенсей. – Сам додому прибіжить.

До мого повного розчарування, той невеликий проміжок часу, що можна було використати для розмови, ми з Сенсеєм пройшли мовчки, приєднуючись до інших. Я очікувала від нього якоїсь реакції, якогось співчуття, якоїсь надії на можливе лікування. Та даремно я думала, що він ось-ось щось скаже. Відповіддю на усе була лише тиша. В мені таїлася маленька надія, що я почую хоч якийсь натяк на пораду чи моральну підтримку під час загальної розмови з хлопцями. Але він просто йшов і жартував разом з усіма, розповідаючи якісь анекдоти під спільний регіт натовпу. Це розлютило мене остаточно.

10

Всю дорогу я жахливо сердилася. А вдома просто не знаходила собі місця. «Все пропало, все пропало! – скиглила я подумки. Тільки-но з'явилася якась реальна надія і знову все зірвалося. Як мене все дістало, як усе набридло. Все у цьому світі безглузде! Я більше так не можу, просто вже ніяких сил немає. Гори воно все синім полум'ям, ця боротьба за життя з цим дурнуватим навчанням, безглуздими заняттями і байдужим Сенсеєм. Все одно один кінець!»

Через деякий час моя уява вже малювала жахливу, лякаючи картину мого власного поховання, гіркі сльози матері, близьких та друзів. Я ясно уявила, як у мою труну забивають цвяхи і, опустивши до сирію ями, закидають землею. Навкруги цілковита моторошна темрява, пуста і безвихідь. І все!

А що ж далі буде там, нагорі, де бурхливою рікою грає життя? І тут у моїй свідомості виникла інша картина. Все було як і раніше, нічого не змінилося. Батьки як завжди продовжували ходити на свою роботу. Друзі відвідували заняття, їхні обличчя були такими ж життєрадісними, вони весело сміялися зі своїх нескінченних жартів. А Сенсей, як і раніше, проводив свої цікаві тренування, демонструючи і розповідаючи здивованим хлопцям про їхні ж можливості.

Нічого не змінилося у цьому світі! Єдине, що мене не стало. От у чому сіль, образа й горе. Це була лише моя особиста трагедія. І за великим рахунком, мої думки, мої тривоги, мої знання і моє життя нікому не потрібні, окрім мене самої. Я народилася в самотності, і помираю в самотності. Тоді у чому ж сенс цього безплідного існування? Навіщо люди взагалі народжуються? Для чого дається життя?

Ось такий «кисіль» із філософії життя і, здебільшого, філософії страху смерті варився у моїй голові. Мене охопила страшенна нудьга, що стрімко переходила в депресію. Причому я швидко «зів'яла» під тиском своїх гнітючих думок протягом якоїсь доби. Моє здоров'я різко погіршилося, знову з'явилися жахливі головні болі, через які я пропустила навчання і всі заняття у шкільних гуртках, у тому числі й улюблені танці. Мені вже нічого не було потрібне у цьому світі. Але...

Надходив час нового тренування. І, не зважаючи на зовнішній шквал негативних емоцій, десь глибоко в мені залишалося якесь постійне незмінне почуття впевненості у своїх силах і повного спокою. Саме через нього я сперечалася сама з собою, йти мені чи не йти. І саме це внутрішнє почуття чомусь найбільше мене дратувало.

Вирішальну крапку у моїх сумнівах поставили друзі, коли всією юрбою заявили до мене додому. До цього я навіть і не думала збиратися. Їхній сміх, обговорення простих проблем, а також обмін враженнями щодо того, як вдома вдалася медитація, відволікли мене від тяжких думок і трохи покращили настрій. Врешті-решт хлопцям вдалося витягти мене з мого «цвинтаря» на тренування, назвавши мене невинною симулянткою. А Андрій ще й прочитав мені цілу лекцію з цього приводу на своїх красномовних прикладах, у кінці якої зробив висновок:

- Я розумію, там іще навчання пропустити. Це, звісно, нудно. Але тренування?! Це ж справжня пригода, яку в жодній книзі не прочитаєш і в жодному фільмі не побачиш! Це ж так цікаво та пізнавально! А ти, соня, «не хочу, не піду». Так і проспиш найкращі роки свого життя і згадати потім буде нічого.

«Угу, - похмуро подумала моя особа. – Якщо це «потім» коли-небудь настане».

11

Ми прийшли як завжди раніше. Хлопці, привітавшись з Сенсеєм, побігли до роздягалок. А я неохоче пленталася позаду всіх, схиливши голову. І тут зовсім поряд пролунав голос Сенсея.

- Переборола себе, молодець!

Я навіть розгубилася від несподіванки, здивовано дивлячись йому в очі. В його уважному погляді світилася незмінна доброта і підтримка. І як завжди, не даючи можливості до кінця оговтатись, він додав:

- Ну біжи, перевдягайся.

У цей час до нього підійшла, вітаючись, нова група хлопців. Вони почали розказувати йому про якісь свої проблеми.

«От тобі й на! – промайнуло у мене в голові. – Невже він знав про усі мої думки, сумніви й страждання?! Але якщо знав, так може це нормально, може так воно і має бути? Він назвав мене молодцем, значить, ще не все втрачено». Тим не менш, слова Сенсея подіяли на мене, як еліксир молодості на стару бабцю. Я жваво помчала до роздягалки, забувши, що зовсім недавно шкутильгала уся розбита і втомлена від цього життя.

- Куди так поспішаєш? – здивовано запитала Тетяна, дивлячись на мою скажену швидкість одягання кімоно. – От дає, тільки-но помирала, а тепер несеться стрімголов у спортзал.

- Ех, Тетяно! – усміхнулася я. – Правильно сказав Андрій, чи нам бути в печалі.

І, поглянувши на її здивований вираз обличчя, додала:

- Поспішаю жити, «щоб не було нестерпно боляче за безглуздо прожиті роки...»

Тетяна засміялася, а я вискочила у спортзал, переповнена почуттям бурхливої діяльності та приєдналася до інших друзів, що вже розминалися там. Чесно кажучи, такої спритності від тільки-но недужого тіла я й сама не очікувала. І звідки що взялося?

Коли до початку тренування залишалося біля п'яти хвилин, Женька, який займався поряд зі Стасом, поглянувши у бік дверей, засяяв у променях своєї сліпучої голлівудської посмішки.

- О, кого я бачу! Які люди у наших краях, - розвів він руками.

До залу увійшов міцний хлопець невисокого зросту, з вольовим лицем і військовою виправкою. Здивований вигук Женьки примусив обернутися й інших. Сенсей разом зі старшими хлопцями підійшов до новоприбулого:

- Здоров був, Володю!

- З поверненням!

- Раді тебе бачити!

Коли захват від зустрічі трохи вщух, Сенсей спитав:

- Ну і як пройшло відрядження у теплі краї? Прогрів кісточки на курорті?!

- Еге, аж підсмажився. Ну їх в баню, такі поїздки. Називається, не було печалі, так керівництво допомогло.

- А що там? – поцікавився Женька.

- Ти що, телевізор не дивишся, село неасфальтоване, - з посмішкою сказав Стас.

- Шо,шо? Який такий тілівізор? Хай буде тобі відомо, що у нас на селі новини розповсюджуються одним макарон – на слуху. А якби хто не второпав чи то пак не розкумекав, кулаком хрясь по вуху, і в головах братчиків прояснення наступає. От як!

Хлопці засміялися. А Женька звернувся до Володі, вже втілившись у роль попа:

- А ти повідай, сину мій, повідай екстрактно, про страждання свої заморські, про діла прикрі пекельні. Полегшись.

- Ну, Женька! Тебе, напевно, і могила не виправить, - промовив Володя, сміючись разом зі всіма, і серйозніше додав: - Та що там казати, чурки бісяться, шматок землі між собою поділити не можуть... Такий курорт перепоганили!

- Ці вміють бурю у склянці зробити, - погодився Вітя. – Це у них в крові.

- Так, - протяг Женька, - не оминув народ купелі кривавої, не оминув. Ачей і ти зубами зі страху добряче наклацався?

- Та ж нам, батюшка, не звикати. Позаяк не впервину, - смішно передражнив його Володя.

- Гаразд, хлопці, ще наговоримося, - зупинив Сенсей цей веселий потік обміну враженнями. – Йди переодягайся, бо вже час тренування починати.

Розминку провели в активному темпі, з помірними навантаженнями. Я звернула увагу, що Володя, хоч і був хлопцем кремезним, та рухався м'яко і легко, як сніжний барс. Коли основний натовп скінчив повторювати базу, Володя з хлопцями почав емоційно говорити про щось із Сенсеєм. Закінчивши свої вправи, ми теж поквапились приєднатися до них, вникаючи у суть розмови.

- Хіба можна було там щось вдіяти? – гаряче сперечався Володя. – Працювати доводилося здебільшого вночі, у повній темряві, а частенько у підвалах. Там не тільки ліхтариком присвітити, прикурити не можна, моментально свинцеву кулю отримаєш. Скільки через це наших хлопців загинуло! Тут уже намагаєшся відстрілюватися на будь-який шурхіт у темряві.

- Але ж у вас має бути спецобладнання для нічного бачення, - сказав Стас.

- Ага, це лише в кіно показують. А насправді, в «Альфі» може воно і є, а у нас звідки?

- А навіщо тобі спецобладнання? – знизавши плечима промовив Сенсей. – Людина досконаліша за будь-яку залізку.

Володя замислився і, трохи помовчавши, додав:

- Та я вже що тільки не робив. І очі спочатку заплющував, щоб зір швидше звикав, і з хлопцями намагалися тренуватись у темряві на розвиток сприйняття слуху. Все марно. Все одно у більшості випадків спрацьовував фактор раптовості, не дивлячись на те, що начебто були й готові.

- Зір і слух тут абсолютно ні до чого, - констатував Учитель. – У людини є цілком інше чуттєве сприйняття, завдяки якому ти можеш контролювати увесь навколишній простір на бажаній відстані навколо тебе.

Володя пожвавлено глянув на Сенсея:

- Сенсей, покажи, - приклавши долоню до серця, промовив він і з посмішкою додав: - Надто знудьгувалася душа за твоїми прикладами.

Сенсей усміхнувся, махнув рукою на знак згоди:

- Ну добре, камікадзе, давай...

Володя разом з хлопцями розробили цілий план, як дезорієнтувати Сенсея. Тим часом цей запал незвичайної демонстрації вже охопив увесь натовп. Хтось приніс щільний шарф, щоб зав'язати Сенсею очі, неодноразово перевіряючи на собі його непроникність до світла. Інші обговорювали, як найкраще створити шумові ефекти і коливання повітря. Наша ж компанія з цікавістю спостерігала за цим процесом, стоячи поряд зі Стасом.

- А хто цей Володя? – спитав у нього Андрій.

- Володя? Це друг Сенсея. Один з його давніших учнів.

- А як давно він у Сенсея займається?

- Ну, я вже п'ятий рік. Коли я потрапив до Сенсея, Володя тільки прийшов з армії. А так, він ще до армії у нього тренувався.

- Серйозний мужик, спортивний, - підмітив Андрій.

- Авжеж, я думаю. Володя майстер спорту з самбо. Служив у морській піхоті у розвідці. А після армії в МВС.

- А ким він працює? – спитала я.

- Зараз він займається бойовою підготовкою якогось недавно створеного спецпідрозділу.

І, помовчавши трохи, додав:

- Це ще той гусак!

Увесь наш великий колектив під керівництвом Володі розташувався по краях спортзалу, утворивши величезне коло. Сенсей вийшов на середину. Володя особисто зав'язав йому очі шарфом, ретельно закривши усі можливі шпаринки. Після такої підготовки він сховався у натовпі. І тут Сенсей прийняв якусь дивну стійку. Вона була схожа на втомленого мандрівника, котрий відпочиває, спершись на уявний посох.

- Ух ти! – у захваті промовив Женька, потираючи руки в передчутті чогось очікуваного: - Ось зараз буде щось дуже цікаве.

- Це точно, - підтвердив Стас, уважно дивлячись на Сенсея.

- А що це за стійка? – поцікавився Андрій.

- Якщо я правильно зрозумів, це зі стилю «Старий лама», - тихо відповів Стас.

- Щось про такий стиль ніколи не чув.

- Хм, і навряд чи почуєш. Це древній мертвий стиль. Як говорив Сенсей, про нього забули ще до народження Христа. До наших днів дійшла лише жалюгідна подоба цієї школи. У Китаї вона відома як стиль «Дракон».

- Нічого собі, - здивувався Андрій, - жалюгідна подоба! Наскільки мені відомо, стиль «Дракон» найсильніший стиль, тому що він увібрав у себе мудрість і силу усіх шкіл бойових мистецтв...

І, поглянувши знову на Сенсея, додав:

- А ти ж бо звідки знаєш про цей древній стиль?

- Та мав оказію споглядати його два роки тому. Тут якісь туристи заїжджали до нас. Так Сенсей їх гостинно частував стилем «Старий лама». Оце було видовище, скажу я вам, очей не відірвати!

Після такої реклами, щоб чогось не пропустити надзвичайного і для своєї історії, ми витріщилися не кліпаючи на Сенсея. Тим часом Володя подав сигнал, після якого весь наш величезний натовп почав виробляти неймовірний галас, врозбрід плескаючи в долоні та голосно тупаючи ногами.

Скориставшись таким прикриттям, Володя почав наближатися до Сенсея, обходячи його за годинниковою стрілкою. Його рухи були м'якими й легкими. Він ступав, наче пантера перед стрибком, все більше і більше наближаючись до умовного супротивника. Коли Володя зайшов з правого боку позаду Сенсея, то зі швидким, легким підкроком став наносити удар моваши-гері у голову. Практично одночасно Сенсей відставив праву ногу назад і тут же в розвороті його права рука, вишукано описавши дугу, злегка доторкнулася ребром долоні до обличчя Володі. Саме доторкнулася, як легка пір'їнка, а не вдарила, як я очікувала. Судячи з того, що ми з виряченими очима спостерігали далі, це не було випадковістю чи промашкою. Усі рухи були виконані Сенсеєм легко, плавно і з особливою акуратністю. Володя ж від цього легкого дотику полетів так, наче у нього влучило гарматне ядро. Ноги у нього різко зметнулися догори, і сам він перекинувся через голову, з силою грюкнувшись об підлогу. У залі постала повна тиша. Володя заворушився, сідаючи на підлогу. Народ із полегшенням зітхнув і загув, як вулик, в обговоренні того, що відбулося.

- Як це він примудрився впасти? – поцікавився у Андрія Костя.
Той знизав плечима.

- Напевно, просто рівновагу втратив. Він же стояв на одній нозі. Швидше за все так, адже удар був наче дуже легкий. Та й ударом це не назвеш.
Сенсей, позбавившись шарфа, спитав Володю:

- Живий, суїцидник?

- Живий, - протяг той, тримаючись за праве око рукою. – Не зрозумію, де ж я помилився?

- Твоя помилка полягає в тому, що ти намагався дістати мене саме з найбільш незахищеного боку, на твою гадку, тобто з найбільш вразливого місця.

- Та ну!

- Тому ти й вскочив у халепу! Якби ти атакував у лоб одразу, у тебе було би більше шансів, ніж атакувати ззаду чи справа. А якби ти атакував ззаду зліва, то тобі було б іще гірше.

- Але чому?

- Тому що ти думаєш як людина, що має зір і слух. Скільки разів я тобі казав, що в противнику треба враховувати хід його думок. Адже якщо я нічого не бачу і не чую, значить логічно можна хоча б припустити, що моя свідомість контролює слабо захищені місця набагато краще і сильніше.

- А як же фронт?

- А спереду контроль слабше, бо тут і так готовність тіла була номер один. Людина, позбавлена природного сприйняття, спереду фізично готова до бою, а ззаду духовно, а це значно

небезпечніше. Виходить, чим більше здається супернику вразливим місце, тим краще воно захищене і, відповідно, несподіванішою може бути контратака.

- А якби я був зі «стволом»?

- Якби ти був зі «стволом», то нам було би значно більше користі від тебе завтра, аніж зараз.

- В якому сенсі?

- В прямому. Ми хоча б пиріжків від душі наїлися.

Володя посміхнувся у відповідь на чорний гумор Сенсея:

- Ну гаразд, пиріжки я вам і так принесу...

Коли Володя прибрав руку від обличчя, ми навіть трохи оторопіли. У нього під оком роздувся величезний синець. Навіть синцем це не назвеш. Шкіра навколо ока стала просто синювато-чорна і вкрилася пухирями, як після опіку. Жіноча частина нашого колективу швидко принесла Володі рушника, змоченого холодною водою. Та навіть цей компрес йому не допоміг. Однак, здавалося, менш за все переймався через око сам Володя. Він піднявся, обтрушуючи одяг і весело жартуючи з Сенсеєм. А для усіх нас пролунала команда на відпрацювання прийомів.

Після тренування майже у самому кінці додаткових занять ми знову почули щось цікаве і для себе.

- Сенсею, а існує техніка тренування контролю навколишнього простору у більш спрощеному варіанті? Скажімо, щоб це могли зрозуміти і виконати мої хлопці з підрозділу, - спитав Володя.

Учитель подумав і трохи згодом відповів:

- Так, є така. Щоправда, тут потрібен напарник. Найкраще займатися, сидячи в позі «лотоса»... Суть цієї вправи полягає у наступному. На рівні голови підвішується м'який тенісний м'ячик на мотузці так, щоб при розкачуванні або штовханні його напарником траєкторія його польоту співпадала з місцезнаходженням твоєї голови. Твоє завдання просто навчитися ухилятися, відключивши при цьому звичні органи контролю в навколишньому просторі, і більше покладатися на інтуїцію. М'ячик потрібно сприймати в духовній його інтерпретації. Спробувати відчуття наближення предмета до твоєї потилиці та за підказкою внутрішньої інтуїції прибрати вчасно голову. Головне полягає у тренуваності твоєї свідомості, і знову-таки ми повертаємося до наших баранів, - посміхнувся Сенсей. - ...А якщо серйозно, то ти повинен привести стан свого розуму в повний штиль, щоб він нагадував гладінь озера. І в цій повній тиші твоєї свідомості предмет, що наближається, у нашому випадку м'ячик, буде наче камінець, який кидають по цій гладі озера, створюючи брижі, або як човен, чи як катер – як хочеш це назви. Та він буде розсікати твій простір. Усе інше, що знаходиться далі, як, наприклад, люди у колі – це будуть дерева чи люди на березі, як тобі більше подобається. А саме ти – середина цього озера. І ти повинен навчитися вловлювати будь-яке коливання на твоїй поверхні, будь-яке проникнення у твій простір. В решті решт ти навчишся відчувати наближення стороннього предмету і все, що відбувається навколо.

Андрій, що стояв як і ми поряд з Сенсеєм, запитав:

- А нам можна так тренуватися?

- Якщо є таке бажання, будь-ласка, тренуйтеся на здоров'я, - відповів Сенсей.

- А тут яке сприйняття спрацьовує?, - задав питання Володя.

- Майже те саме, що і при демонстрації. Головне тут – це вийти своєю свідомістю за межі свого тіла.

- А як це? – не зрозумів Андрій.

- Ну, наведу такий простий приклад. Будь-яка людина, коли перестане думати, тобто сяде, розслабиться і постарається максимально заспокоїти свої думки, вона починає відчувати, що її свідомість розширюється і виходить далеко за межі свого тіла. Свідомість стає об'ємною. Вона захоплює величезні простори. А тут ти просто обмежуєш її певним місцем. У тому прикладі, що я показував, був спортзал. Хоча, якщо наполегливо тренуватися, ти можеш відчути, що робиться і на іншому кінці району. В принципі, це не складно.

- Тобто головне у вправі з м'ячиком – досягти цілковитого спокою свідомості, як на прикладі з озером? – перепитав Андрій.

- Абсолютно вірно, і постаратися так, щоб жодна твоя думка не проникла у цей простір.

- Це складно.

- Складно, проте можливо.

- Скажіть, а ось Стас казав, що стиль «Старий лама» дуже древній. Це правда?

- Так.

- А в історії збереглися імена тих, хто ним володів? – запитав Костя.

Сенсей усміхнувся, подумав про щось своє і відповів:

- З відомих тобі, хіба що Будда. Ну і звичайно, його перші адепти.

- Будда? – здивувався Костик. – Але ж у нього начебто була інша філософія, філософія добра. До чого тут кулаки?

- І добро буває з кулаками, - спокійно відповів Сенсей. – Але володіти цим Мистецтвом ще не значить нападати на когось. Для них це був своєрідний щабель у духовному розвитку...

Так завершилися наші додаткові заняття, на котрих ми черговий раз стали свідками таких цінних, на наш погляд, знань і здібностей Сенсея... Нашому захвату не було меж. Переодягнувшись, ми чекали на інших біля спортзалу. Коли натовп вийшов на вулицю, Женька випадково поглянув на Володю і з жахом скрикнув:

- Мамо моя рідна! Оце-так... Ну і пика в тебе, Шарапов...

Після цих слів уже всі звернули увагу на Володю. Його око геть запливло, перетворившись на одну велику чорну пляму.

- Ну нічого, - підбадьорив його Женька і, вип'ятивши груди, з пафосом продекламував: - Синці прикрашають чоловіка!

На що Володя з посмішкою відповів:

- А ти не бажаєш стати красенем?

Усі покотилися зі сміху.

- Бажає, бажає. А я буду як свідок у тому анекдоті, - розвивав ситуацію Стас. – Коли у нього спитали: «Чи бачив він, як один іншого вдарив по голові?» Той відповідає: « Бачити не бачив, але чув звук, наче хтось вдарив по чомусь пустому».

А Віктор додав:

- А я буду другим свідком. І якщо мене спитають, чому я не надав допомоги потерпілому під час бійки, з чистою совістю відповім: «Звідки ж я міг знати, хто з них потерпілий. Вони так хвацько гамселили один одного!»

Усі знову мало не попадали від реготу.

- Ой, ой, ой, - передражнив усіх Женька. – Від ваших жартів за милу тхне казармою... Ні, Сенсей, ти бачив, не встигла людина слово мовити, як їй уже справу шиють! ...

12

Так, весело жартуючи та кепкуючи один з одного, хлопці рушили в дорогу. Стояла тиха погода. Небо сяяло зірковими розсипами. Насолоджуючись вечірньою прохолодою після посиленого тренування, ми не помітили, як наш колектив дещо розтягнувся. Костик і Тетяна пішли далеко вперед. Володя, Женька і Стас пленталися десь позаду. А Віктор, Андрій, я, Славко і Юра йшли посередині з Сенсеєм, розмовляючи про дрібниці.

З-за повороту назустріч нам вийшла бригада шахтарів, чоловік вісім, уже достатньо напідпитку. Напевно, вони міцно зачепили самолюбство Костика, проходячи повз парочку, оскільки, коли ми підійшли ближче, лице хлопця було червоним від злості. Він відчайдушно продовжував огризатися у відповідь, не на жарт розсердивши п'яних мужиків. А Андрій ще й поліз заступатися за свого друга, підливши тим самим масло у вогонь. Один з бригади, найзавзятіший, кинувся у бійку. Андрій разом з Костиком накинулися на нього. Але Сенсей вчасно перегородив їм шлях, звертаючись до шахтарів:

- Мужики, заспокойтеся! Навіщо ж так матом крити, тут же жінки... Не личить мужам благородним лихословити...

- А це ще що за ... тут намалювався?! – схопивши Сенсея за грудки, прохрипів розлючений дядько: - Топай своєю дорогою, поки я тобі усі кістки не переламав!

Тут вже й ми не витримали і рушили усім натовпом на заводія. Навіть я уся скипіла, охоплена люттю до цих алкашів і готова була у ту мить роздерти їх на шматки. Ззаду підбігли старші хлопці. Та Сенсей, несподівано для всіх, зупинив усі наші спроби, знаком вказавши Віктору, щоб усі відійшли. Ми все ще обурювалися. Але Віктор разом зі Стасом, Женькою та Володею повели нас далі по дорозі, наче старанні пастухи стадо бекаючих баранів, не даючи можливості зупинитися.

Я весь час озиралася, сподіваючись, що Учитель ось-ось застосує якийсь суперприйом проти вісьмох противників. Але Сенсей тільки стояв, щось із посмішкою пояснюючи мужикам і жестикулюючи так, наче виправдовувався. Коли я озирнулася наступний раз, то побачила, що

усміхнені шахтарі на всю браталися з ним, прощаючись, як хороші друзі. «Оце так! – подумала я. – А навіщо тоді стільки років кунг-фу займатися?» Судячи зі здивованих висловлювань моїх друзів, про це подумала не тільки я. Коли Сенсей порівнявся з нами, Андрій обурено промовив:

- Навіщо ви перед ними виправдовувалися. Вони ж перші причепилися і всю кашу заварили. Треба було їм пики набити, щоб наступного разу думали. Якби ви мене не зупинили, я б їх так...

- Звичайно, - перебив його Сенсей, - якби я тебе не зупинив, вони б як мінімум отримали важкі травми, забої не тільки м'яких тканин, а й органів, а, можливо, і струс мозку. А ти подумав про те, що це мужики, у яких дома є свої сім'ї, і вони можуть бути єдиними годувальниками цієї сім'ї... Ти подумав про те, що це – шахтарі! Ти був колись у шахті?

- Ні, - відповів Андрій.

- А я був... Ось ці хлопці, котрим ти хотів переламати ребра, вони опускаються у шахту, як в пекло, на глибину до кілометра й більше. Уяви, який тиск витримує їхній організм. Плюс, - Сенсей почав перераховувати по пальцях, - там спека, дуже мало кисню, там дуже багато шкідливого для організму метану, вугільний пил... І при всьому цьому вони усвідомлюють, що кожен секунду ризикують життям. Тому що в будь-який момент може статися завал, може чимось стукнути або взагалі убити. Адже на шахті травми стаються постійно. І людина усе це глибоко переживає. Тобто, її психіка на межі, можна сказати, зашкалює. Такий стан можна порівняти хіба що зі станом солдат на передовій під час війни. Не даремно Сталін казав: «Шахта – другий фронт».

Ти думаєш, чому вони п'ють? Щоб хоч якось зняти цей стрес, цю внутрішню напругу постійного страху. Бо для того, щоб подолати цей психологічний бар'єр, з шахтарями постійно повинні працювати висококваліфіковані спеціалісти в галузі психології та медицини. Але такої допомоги вони, звичайно, не отримують. Тому багато хто й п'є.

- Так, - зітхнув Костя, -
«Коли б не п'янство, то повік

Не знав би рабства чоловік!»

- Абсолютно вірно... Крім того, будь-який шахтар, що достатньо довго проробив у шахті, чудово розуміє, що перспективи у нього ніякої. От у тебе є перспектива, ти можеш скінчити інститут, зробити якусь кар'єру. А у них перспектива одна: або здохнути в шахті, або вмерти від тих хвороб, які вони там заробили. Вони все це розуміють, усвідомлюють. Але ж і в них є своя гордість, своя манія величі, така ж, як і в тебе.

- Та яка в мене манія величі, - махнув рукою Андрій. – У мене її зовсім немає.

- Як це нема?! Ти ж зараз хотів їх побити тільки за те, що вони тебе зачепили... Це ж і є твоя манія величі, що тебе, такого ось царя, образили... Така ж гординя є і в них. Але, на відміну від тебе, у них немає майбутнього. І ти хочеш забрати у них останнє?! От уяви, що було б з ними при усіх їхніх стресах, переживаннях, нереалізованих ідеях, мріях і упущених можливостях, якби вони ще й на додачу до всього опритомніли в реанімації після твоїх побоїв... Це ж додаткові страждання і набагато сильніші, ніж фізичні. Навіщо?!

Ми винувано опустили голови. Хоча Сенсей розмовляв з хлопцями, все це у рівній мірі стосувалося й мене. Його слова просто вразили мене. В середині був якийсь дискомфорт від своїх недавніх, войовничо налаштованих думок. І мені стало дуже соромно перед собою за саму ж себе...

Несподівано я відчула всю глибину думок Сенсея і усвідомила, наскільки він розуміє і відчуває кожну людину.

- Навіщо?! – повторив Учитель. – Ти що, постраждав від того, що попросив пробачення, заспокоїв їх і пішов... Ні. З тобою нічого не сталося. Ти чудово розумієш, що здатен одними ногами скалічити їх усіх.

- Звичайно, та я б... - знову почав скипати Андрій.

- Ось бачиш, знову говорить твоя манія величі. Але ж я вчу тебе ногами махати не для того, щоб ти людей гамселів на вулицях. Сенс бойового мистецтва абсолютно в іншому, і ці прийоми можуть тобі в житті не знадобитися. І дай Бог, щоб вони не знадобилися... Твоя задача навчитися розуміти причину і наслідок, глибину і суть ситуації та розв'язати її миром.

- А що ви їм сказали? – поцікавився Костя.

- Все дуже просто. Я їм пояснив, що у них є такі ж діти, як і ви. І що інша компанія підпятих мужиків так само, як і вони, може пристати до їхніх дітей і побити. Я їм змалював цей випадок чисто з людського боку. При цьому, помітьте, їхня манія величі не постраждала. І, що дуже важливо, вони пішли задоволені, з рішучим настроєм захищати таких, як ви. Тобто все вирішується значно простіше, миром...

І, помовчавши трохи, додав:

- А огризатися і кулаками махати будь-який дурень може... Не треба одразу піддаватися своїм тваринним інстинктам. Набагато важливіше у будь-якій ситуації залишатися людиною. Зрозуміти, чому і чим викликана саме ця агресія. І як правильно розв'язати суперечку так, щоб здобути нового друга, а не нажити собі ворога...

І, вже підходячи до зупинки, Сенсей підсумував:

- Запам'ятайте, **будь-який удар, завданий вами в гніві, врешті-решт повертається до вас.** Наша компанія стояла мовчки, присоромлено поглядаючи на Сенсея. Нарешті, домовившись про нову зустріч, ми розійшлися.

13

Майже всю дорогу ми їхали мовчки. А коли під'їжджали до центру, Андрія, який до цих пір сидів у глибокодумній позі, прорвало:

- Нічого собі Сенсей загнув, аж самому соромно стало!

- І не кажи, - погодився Костя. – Я й сам думаю, і навіщо я з цими мужиками зачепився? Кажуть же, мовчання – золото!

- Нічого, - заспокоював його Андрій. – Бачиш, як все обернулося. Нема лиха без добра... М-да, круто Сенсей мізки загрузив...

«Довго тепер доведеться перетравлювати», - подумала я. Всю наступну дорогу моя особа промучилася в роздумах не стільки про те, що сталося, скільки про саму себе. Щось у моєму звичному внутрішньому стані було не так. Але що? В котрий раз я почала детально прокручувати розмову Учителя і знову відчула цей дискомфорт, і ... Стоп! Мене раптом осінило. Ну, звичайно ж, це нове почуття! Адже коли стався цей могутній, струшуючий удар по величезній підводній скелі невігластва та егоїзму, в мені несподівано сплило якесь давно забуте, глибинне почуття. Моя особа не могла його повністю усвідомити. Та з його появою біля поверхні моєї свідомості я зрозуміла, що хотів висловити Сенсей. Таке було зі мною вперше. Я *чітко зрозуміла його просту істину*. Для мого внутрішнього світу це було ціле відкриття. Я раділа цьому так, наче мені вдалося помиритися з самою собою.

Додому прийшла у піднесеному настрої. Виявляється, там на мене теж чекав сюрприз.

- А у нас хороша новина, - сяючи своєю чарівною посмішкою, сказала мама. – Сьогодні дзвонив дядя Вітя з Москви. Йому вдалося домовитися з кращим професором з тієї клініки. Так що лишилося тільки обговорити строки.

Якби цю новину мені повідомили раніше, я б шалено раділа. Та зараз піймала себе на думці, що мені абсолютно байдуже, що відбувається на фізичному рівні у моїй голові. Головне було те, що я усвідомила всередині себе. Це якийсь новий рівень сприйняття, що більше стосувався душі, ніж тіла. Але, щоб не зіпсувати настрої батькам, вголос промовила:

- Чудово! Я в цьому і не сумнівалася. Щоб дяді Віті й не вдалося, з його становищем та зв'язками?! Він у нас молодчина, пробивний мужик в усіх відношеннях.

Весь наступний день моя особа тільки й думала про своє нове відчуття. Я знову повернулася до повноцінного життя, як то кажуть, тілом і особливо душею. І коли прийшов час їхати на медитаційне заняття, мені просто не терпілося швидше туди потрапити. На цей раз уже моя особа підганяла копуху Тетяну, щоб та хутчіше збиралася.

Ми прийшли на трамвайну зупинку, де нас очікували хлопці.

- Уявляєте, дівчата, - сміючись, заявив Костик. – Сенсей нам ледве Андрія не зіпсував.

- А що сталося? – поцікавилися ми.

Андрій стояв мовчки посміхаючись, а Костик із запалом продовжував:

- Ми ж, після того, як вас провели, пішли додому. І коли вже майже дійшли, до нас причепилися якісь пацани, закурити, їм, бач, закортіло вночі. Так вимагали, наче данину за дванадцять років. Ну й Андрій, як істинний джентльмен, пояснив, як міг, що ми не куримо і їм не радимо, задля їхнього ж здоров'я. Чули бо, Мінздрав попереджує... І в кінці додав, що замість легені цією гидотою труїти та по задвірках вештатись і ледарювати, краще б спортом зайнялися, кунг-фу, наприклад, вивчали. Більше б користі було і для душі, і для тіла.

- Ну? – нетерпляче спитала Тетяна.

- Ті руки в боки і давай на рожен лізти.

- А Андрій?

- А він, ви тільки собі уявіть, наш Андрій, почав їм лекцію читати про зміст їхнього нікчемного життя, щодо того, що їхні слова їм же по тому ж місці й вернуться. Я думаю, ну все, пропав хлопець. А потім дивлюсь, нічого...

- І що далі?

- Ну що далі. Атмосфера, звичайно, нагнітатися стала. Андрій терпів-терпів їхні образи, а потім для переконливості своїх слів набив їм пики. Ще й повчально підсумував: «От бачите, будь-яке ваше погане слово вертається до вас з тією ж силою удару».

- Оце зморозив, - здивувалася я.

- І чим же все скінчилося? – поцікавилася з посмішкою Тетяна. – Без жертв?

- Та все нормально, - махнув рукою Костя. – А! Головну хохму забув сказати. Вони ж потім в учні до нього проситися стали.

Усі засміялися, а мені стало якось не по собі. По-перше, такої тупості від Андрія я ніяк не очікувала. А, по-друге, мені стало прикро за Сенсея.

- Ну, Андрюха, ти й збочинець, - сміючись, сказала Тетяна.

- Точно, точно, - жартуючи, глузував Костик. – Небезпечний тип, можна сказати рецидивіст. Він і мої видатні вирази завжди з ніг на голову перевертає, так би мовити у найбільш незручну позу...

- Та прямо там, видатні вирази, - передражнив його Андрій. – Теж мені Сократ знайшовся.

- Ну чому ж одразу Сократ, були люди і більш визначні...

Цей смішний діалог так би і продовжувався до безкінечності, але тут під'їхав наш трамвай.

14

Виїхали ми на заняття трохи раніше і, як потім виявилось, не даремно. Андрій взявся вивести нас на заповітну галявину, запевняючи, що точно запам'ятав дорогу. Півгодини ми кружляли по селищу, дражнячи своєю присутністю усіх собак довкола. Врешті-решт, відчайдушно сперечаючись один з одним куди ж повертати, наша компанія вийшла до якогось ставка.

- От Сусанін нікчемний! – промовив Костя. – Ну і де твоя галявина?

- Теоретично повинна бути тут, - знизав плечима Андрій.

- Ага, а практично її знесло потопом в інший бік. Пішли назад.

По дорозі ми натрапили прямо на Женьку.

- Нарешті, хоч одну живу душу знайшли, - з полегшенням зітхнув Костя.

- Що, заблукали в нашому Шанхаї? – глузував з нас Женя посміхаючись.

- Та ось, довірилися на пам'ять цього Сусаніна.

- А де галявина? – спитав Андрій.

- Та там, - махнув рукою хлопець зовсім в інший бік.

- Я ж тобі казав, що не туди звертаємо! Не було там цього схилу, - дорікнув Андрію Костик.

- А ти як тут опинився? – поцікавилась Тетяна у Женьки.

- А ви що, не знали? Я ж енергетично визначаю місцезнаходження будь-якої людини, варто мені тільки подумати.

- Та годі вже народ розводити, - посміхаючись сказав Костик. – А дійсно, що ти тут робиш?

- Що-що, причепилися. Живу я тут, живу! – смішно проказав Женька. – Ось тільки вийшов за ворота, дивлюсь, ваша орда повз мене до ставка пронеслася. Я не встиг і рота розкрити. Ну, думаю, зараз трохи охолонуть, і назад. Точно! Дивлюсь, через п'ять хвилин ви назад вертаєтесь. Я на дорогу й вийшов, щоб ви мене знову зі стовпом не сплутали.

Ми засяяли у посмішках, задоволені такою вдалою зустріччю, і разом пішли на галявину. А в тій затишній місцині, з любов'ю створеній природою, вже майже всі зібралися, в тому числі Сенсей і Володя. Ми галасливо приєдналися до колективу, вітаючись з усіма. Сенсей, помітивши, що нашу компанію знову привів Женька, жартома спитав:

- Що, знову цей Сусанін вам екскурсію влаштував?

- Та ні, у нас тепер свій є, - кивнув Костик на Андрія. – Цей навіть Женьку переплюнув...

І далі Костика понесло у красномовній оповіді про наші пригоди. Він так захопився під загальне гоготіння натовпу, так розходився, що в кінці навіть ляпнув цілком зайве, те, що ми вирішили утаїти від Сенсея.

- Ось так! Довір йому після цього учнів. Заведе у такий глухий кут, що й сам не знатиме, як з нього вийти.

- Яких учнів? – зачепився за слово Сенсей, який до цього слухав, як мені здалося не надто уважно.

- Та, - знітився Костя, зрозумівши, що проговорився: - Була там історія...

- Яка історія? – поцікавився Сенсей.

Костику нічого не лишалось, як викласти усі факти. Андрій теж підключився до розмови, поспішаючи виправдати свої вчинки благими намірами. Сенсей же, дослухавши до кінця все це лепетання, похитав головою:

- М-да... Знаєш, є така одна старовинна, дуже давня притча: «Був у царя єдиний син. Почув якийсь цар, що є на світі великий майстер бойових мистецтв, котрий славився навіть серед царів своєю Мудрістю. Кажуть, що він творив дивовижні чудеса, зробивши навіть з простого сільського юнака за рік блискучого Майстра. Вирішив цар віддати до нього і свого отрока на навчання.

Пройшов рік, і цар запитав:

- Ну як, чи досягнув він шлях воїна?

- Ще ні, - відповів Майстер. – Поки ще надто самовпевнений і дарма витрачає час на гордість. Приходь через п'ять років.

Через п'ять років цар знову спитав Майстра про теж саме.

- Поки що ні. Погляд ще сповнений ненавистю, енергія б'є ключем через край.

Прошло ще п'ять років. І Майстер сказав царю:

- Ось тепер готовий. Поглянь на нього! Він наче вирізьблений з каменя. Дух його бездоганний. Повнота внутрішніх якостей досконала. На його виклик не зважиться відгукнутися жоден воїн, бо втече наляканий одним лише поглядом.

І цар спитав у Майстра:

- У чому ж причина настільки довгого шляху мого сина? Адже він був значно розумніший за того сільського юнака.

На що Майстер відповів:

- Річ не стільки в розумі, скільки у Серці людини.

Якщо Серце твоє відкрите і подуми чисті – дух бездоганний. А це і є головна сутність Шляху воїна... Сільський хлопчина прийшов до мене вже з бездоганим духом, і мені лишалось навчити його техніки. А твій син витратив роки, щоб досягнути цю Мудрість. А без цього джерела сили він не зміг би ступити й кроку Шляхом воїна.

Зрадівши успіхам сина, цар сказав:

- Тепер я бачу, що він гідний посісти на троні.

- Ні, батьку, - відповів молодий Воїн. – **Я знайшов дещо більше. Раніше мій розум обмежувався лише тілесними бажаннями, зараз він – безмежний у пізнанні духу. Наймогутніша влада, все золото світу тьмяніє перед цим, як сірий пил під ногами подорожнього. А подорожнього не цікавить пил, він поглинутий тим, що відкривається йому за горизонтом з кожним кроком.**

Андрій присоромлено опустив голову. Виникла затяжна пауза. Але тут до компанії підійшов Микола Андрійович, і розмова переключилася на обговорення інших проблем, у тому числі й медитацій, виконаних дома самостійно.

- А у мене знову були ці мурашки, - сказав Костя. – Це нормально?

- Звичайно. Суть у чому? Треба відчувати ті мурашки, що з'явилися при перших вдихах у твоїй голові. Відчувати, як вони «біжать» у тебе по руках і, найголовніше, «вискакують» через центр долонь у землю. Тобто, вдих і видих ти повинен добре відчувати. При цьому сторонніх думок взагалі не повинно бути.

- Ось це якраз і важко зробити. Тільки зосерединься на кінчику носа, як вони, чіпляючись одна за одну, починають лізти у голову. І найдивніше те, що я навіть не помічаю, коли вони виникають.

- Цілком вірно. Це свідчить про те, що ми не звикли контролювати свої думки у повсякденному житті. Тому вони і керують нами, як хочуть, заплутуючи у своїх «логічних» ланцюжках. А безконтрольна думка в основному призводить до негативного, бо нею управляє тваринне начало в

людині. Тому й існують різні духовні практики, медитації для того, щоб навчитися перш за все **контролювати думку**.

Ми ще трохи поговорили про хвилюючі нас питання, що виникли в ході домашньої практики. А потім приступили до виконання чергової медитації.

- Сьогодні ми об'єднаємо дві частини медитації, - промовив Сенсей, - щоб ви змогли зрозуміти, як вона повинна працювати, і прагли досягти цього у своїх індивідуальних тренуваннях. Ну, а тепер станьте зручніше...

Далі під його керівництвом ми, як зазвичай, розслабилися і зосередились на кінчику носа, як і минулого разу. А потім Учитель сказав:

- Не відриваючи уваги і зору від кінчика носа, робимо вдих через низ живота, живіт, груди... Видих – через плечі, руки, чакрани долонь у землю. При видиху вогник розгорається все сильніше й сильніше. Вдих... видих... Вдих... видих... Концентрація на кінчику носа... Вдих...

Ось тут-то в мене вийшов повний конфуз. Тільки-но я добре зосередилась на «струмочку», де явно відчувався його частковий рух по руках, як тут же втратила контроль над кінчиком носа... А як тільки сконцентрувалася на «спалахнулому» кінчику носа, пропадав «струмочок». Причому все це відбувалося, коли у мене з'являлися «зайві» думки. Загалом, мені ніяк не вдавалося поєднати усе разом. Під час чергової спроби пролунав голос Сенсея, що сповіщав про закінчення медитації. Як потім виявилось, такий казус стався не лише зі мною, а й з моїми друзями.

- Це природно, - сказав Сенсей. – Ви не повинні тут думати, а просто спостерігати. Тоді у вас все вийде.

Мені це здалося абсолютно недосяжним. Та мене підбадьорювало те, що у Миколи Андрійовича і старших хлопців з цим не було жодних проблем. «Значить, ще не все так безнадійно, - заспокоювала я сама себе. – Якщо можуть вони, то чому не можу цього я? Треба просто так само наполегливо займатися. От і весь фокус». Тут я з подивом піймала себе на тому, що навіть у своїх думках починаю розмовляти словами Сенсея. Поки я розмірковувала, хтось із хлопців задав питання.

- Так ви хочете сказати, що шлях до пізнання себе починається зі спостереження за самим собою, за своїми думками?

- Звичайно. Спостереження за самим собою, а також контроль думок поступово напрацьовується у процесі щоденних тренувань. А для цього потрібна елементарна база знань. Це природний підхід до будь-якого тренування, як фізичного, так і духовного. Такий простий приклад. Людина піднімає гирю в 20 кілограмів. Якщо вона потренується, через місяць буде вільно підіймати 25 кілограм і так далі. Так само і на духовному рівні. Якщо людина буде підготована, то їй значно простіше засвоювати більш складні техніки.

- Але ж у світі існує багато різних медитацій та їхніх модифікацій. Складно розібратися, котра з них веде до вершини, - як завжди блиснув своєю ерудицією Костя.

До вершини ще надто далеко. Всі ці медитації, які існують у світовій практиці, - всього лише «азбука», яку ніхто ніколи не приховував. А справжні знання, що ведуть до вершини, починаються саме з уміння складати з цієї абетки «слова» і розуміти їхній зміст. Ну, а читання «книг» - це, як то кажуть, уже привілей обраних.

- Нічого собі! Все так складно, - промовив Андрій.

- Нічого тут складного немає. Було би бажання.

- А якщо у людини є бажання, але вона сумнівається? – спитав Славко.

- А якщо людина сумнівається, якщо її треба кувалдою бити по голові, щоб вона відчула, так – це кувалда, то це говорить про те, що людина сильно закомплексована в матерії, у логіці та егоїзмі своїх думок, свого розуму... якщо такий взагалі у ній присутній...

Хлопці при цих словах усміхнулися, а Сенсей продовжував:

Якщо людина щиро прагне пізнати себе, з чистою вірою в душі, у неї обов'язково все вийде. Це закон природи... А у духовно розвиненої особистості – тим паче.

Андрій замислено промовив:

- Ну, з «абеткою» зрозуміло, а зі складанням слів якось не дуже. Це що, теж медитація?

- Скажімо так, це вже вище – духовна практика, давня первинна техніка, що дозволяє працювати не тільки зі свідомістю, але й, що особливо важливо, з підсвідомістю. Там іде серія деяких медитацій, котрі виводять на відповідний духовний рівень... Усе просто. Головне – щоб людина змогла спочатку перемогти в собі свого Вартового, своє матеріальне мислення з його незмінними бажаннями набити кишку, вдягти ганчірку і поневолити весь світ... Та ж вічна істина, як і завжди, і той самий наріжний камінь. Зможе індивід переступити його – стане Людиною.

- А от цікаво, те, чого людина досягає в процесі роботи над вдосконаленням тіла, це до чого відноситься? – спитав Юра.

- Це один із шляхів досягнення «азбуки».

- Ми недавно з Юрою відеофільм дивилися про бойові мистецтва, - вступив у розмову Руслан. – Так перед ним показували документальний фільм про досягнення людини у вдосконаленні свого тіла. Один мужик, уявляєте, що витворяв, приставив собі списа вістрям до горла, а тупим кінцем - до міні-вантажівки і штовхав її без допомоги рук, не завдавши собі ані найменшої шкоди. Інший лежав на спині під важкими предметами. І хоч би що! Третій взагалі, одним ударом долоні цеглини перебивав. Та найцікавіше було в кінці. Взяли звичайну бичачу кістку і полили її якоюсь сильно концентрованою кислотою. Звісно, кістку роз'їло. Потім цією ж кислотою полили людину. Вона моментально знищила її одяг, але тілу не зашкодила.

- Нічого собі! – вигукнув Андрій. – Це ж треба!

- Цілком нормальне явище, - як завжди спокійно промовив Сенсей. – **Можливості людини обмежені її фантазією.**

- А що це було, цигун?

- Ну, скажімо так, окрім цигуна існує маса аналогічних технік, схожих одна на одну. Але джерело знань, у тому числі й цигуна, одне і те ж. Тобто це робота з енергією «Ци» - будівельною енергією повітря.

- Я десь читав, що «Ци» - це життєва енергія, а ви називаєте її будівельною. Чому? – спитав Костя.

- Тому що енергії, чакрани, канали і навіть енергоцентри у різних вченнях називаються по-різному. Наприклад, під енергією «Чі» у йозі розуміють благородну, відновлюючу енергію. Але в науці «Лотоса» первинно під «Чі» криється могутня руйнуюча енергія. Також і з «Ци».

І трохи помовчавши, Учитель додав:

- Тому що люди тільки припускають, але не володіють точною інформацією про істинну природу цих знань. Тому і плутаються у назвах. Як то кажуть, краще стояти на голові, ніж висіти у повітрі.

- Хм, це точно, - погодився Володя. – Якщо перефразувати мій улюблений плакат, що вже десять років мозолить очі перед нашим будинком: «Немає такої перешкоди, яку ми не могли б для себе створити!»

Хлопці посміхнулися.

- Скажіть, а що таке цигун по відношенню до Мистецтва Лотоса? – перейшов знову на серйозні теми Андрій.

- Ну, щоб ти зрозумів, цигун – це наче дитячий садок. А Мистецтво Лотоса – це, скажімо, Академія. І одним з перших етапів в осягненні вищого мистецтва вважається повний контроль думки. Будеш контролювати думки, тобі буде підвладне все.

- О, це можна там... - збуджено заговорив Славко.

- Не можна, тому що ти контролюватимеш думку. Тобто ти не зможеш вчинити негативно і неправильно. У цьому і полягає весь сенс. І якщо цигун ми вивчаємо і тренуємося, то в Мистецтві Лотоса ми не тренуємося, ми згадуємо те, що закладено у нашій душі.

- А ось тим феноменам тіла, що ми бачили у фільмі, реально навчитися нам? – спитав, міркуючи про своє, Руслан.

- Звичайно. Все це елементарно робиться, якщо вмієш правильно користуватися цією енергією.

- А що для цього потрібно?

- Елементарні навички, концентрація дихання, трохи розуміння сутності явища...

- Я все ніяк не второпаю, - замислено промовив Юра, - як той мужик умудрився цеглини саме основою долоні розбити?

- А ти що хотів, щоб він іншою частиною тіла їх розбив? – підколов його Женька.

- Можна й іншою, - посміхнувся Сенсей, - якщо сильно захочеш. Справа в тому, що при певному зосередженні і дихальних вправах можна накопичити енергію Ци у будь-якій частині тіла, в даному випадку в руці. А в момент удару відкривається чакран на долоні і випускається уся та міць, котра розбиває предмет. Дуже важливий тут, знову-таки підкреслюю, сам процес зосередження думки, тобто процес сфокусованої концентрації.

- А це відображається якось на рівні змін процесів розумової діяльності? – запитав Микола Андрійович.

- Безперечно. Причому у мозку відбувається дуже цікавий процес. Якщо говорити медичною мовою, то у мить підготовки удару, повного зосередження думок, у мозку можна зафіксувати бета-ритм. За декілька секунд перед самим ударом людина перестає взагалі думати про те, що вона робить. У цей момент її розумова активність з бета-ритму змінюється на альфа-ритм, що схоже зі станом шоку. Саме у цьому стані завдається удар. Це нагадує дещо... ну, зупинку часу, хіба що. Нічого складного тут немає. Просто трохи інша фізика. От і все.

- У нас теж у взводі є один «кадр», цеглини розбиває, - долучився до розмови Володя. – Інші намагалися повторювати за ним, але далі пробивання дощок справа не зсунулася.

- Певна річ, - промовив Учитель. – Помилка багатьох у тому, що вони намагаються надто багато думати, аналізувати ситуацію. Тому в них не виходить.

- А ви умієте цеглу розбивати? – спитав Андрій, не втримавшись від спокуси побачити все на власні очі.

- Та що її розбивати, взяв кувалду і вперед, - пожартував Сенсей.

- Не, я хотів сказати долонею, - уточнив хлопець.

- Навіщо ж собі руки бруднити, краще вже шматком паперу.

- Шматком паперу?

- Так. За цеглу не ручаюсь, але щось дерев'яне за простою. Є у когось листочок?

Ми почали гарячково обшукувати свої кишені. Володя вирвав зі свого блокнота паперову смужку, біля п'яти сантиметрів шириною. Тим часом Юра знайшов неподалік суху гілку, приблизно діаметром 3-4 сантиметри.

- Ніхто не бажає спробувати? – запропонував Учитель.

Хлопці по черзі почали махати листочком по палці, як завзяті картярі, поки не порвали цей папірець. Та змін ніяких не відбувалося. Довелося Володі вирвати новий листок. Сенсей простягнув папірчик нам з Тетяною.

- Ні, ні, ні, - замахали ми руками. – Якщо такі парубки не змогли це зробити, то що казати про наші м'язи.

- М'язи тут ні до чого. Це може зробити будь-хто з вас, якби ви не засумнівались у своїх здібностях.

З цими словами Учитель затиснув між вказівним і великим пальцями листочок на витягнутій руці. Зосередився і став виконувати ряд дихальних вправ. Після цього папірець почав злегка коливатися, а потім амплітуда його коливання поступово зменшилася і невдовзі він взагалі перестав рухатися, випрямившись, як кілок. Не пройшло і хвилини, як Сенсей повільно підняв руку і плавним рухом перерубав палку. Причому розріз був таким, наче від сталевого гострого предмета.

- Ух ти, клас! – вигукнув наш здивований колектив.

Ми дивилися то на гілку, то на папірчик, то на Сенсея з одним німим питанням: «Як він це зробив?» Микола Андрійович із сумнівом зробив своє припущення:

- Це фокус?! Ви, напевно, в останній момент непомітно перебили гілку пальцем.

- Так? – у свою чергу здивувався Сенсей. – А такий фокус ви бачили?

І він метнув папірець, який мов лезо ножа із дзвоном металу встромився у найближче дерево. Через декілька секунд, коли наші відвислі щелепи нарешті вдалося повернути у попереднє положення, ми кинулися до дерева так, наче від цього вирішувалося одвічне шекспірівське питання «Бути чи не бути?» Микола Андрійович особисто витягнув «клинок-папірчик», навіть скуштувавши його на смак. Він пішов по колу. І дійсно, за всіма параметрами нещодавній папірець був звичайною сталевною пластинкою, з усіма характерними для неї ознаками. Ми стояли геть спантеличені, не вірячи своїм очам. Несподівано пластинка, знаходячись уже в руках у Славка, почала поступово, втрачаючи форму, перетворюватися на звичайний клаптик паперу. Помітивши це, Славко підкинув у повітря листок і з поросячим виском відскочив різко вбік, викликавши не тільки у нас, але й у старших хлопців відповідну реакцію. Першим оговтався Володя. Він обережно підняв колишню сторінку свого блокнота і пробасив:

- Чого галасуєте? Папірець як папірець.

Ми подивилися на Вчителя.

- Все нормально. Просто сила витратилася.

Коли ми трохи заспокоїли свої бурхливі емоції, Сенсей пояснив:

- Ви побачили ще одну із властивостей енергії «Ци» - здатність до накопичення іонів металу. Адже Ци – це будівельна енергія, так би мовити супровідна. Я сконцентрував подумки іони заліза на цей листок. А мою думку втілила в життя енергія Ци, доставляючи через моє дихання ці іони з повітря у папір. От сторінка і перетворилася на деякий час на залізну пластинку. Ци – вільна енергія, тому вона через декілька хвилин розчинилася у просторі, повертаючи свій виріб у первинний вигляд.

- Неймовірно! – із захопленням промовив Руслан. – А можна золота «нацикати» кілограма так на два?

Хлопці засміялися.

- Теоретично можна, - посміхнувся Сенсей. – Але практично це рівнозначно тому, як говориться про мед у мультику про Вінні-Пуха: «Якщо мед є, то його уже немає». Згадай фізику: щоб утримати іони метала, необхідні стійкі молекулярні сполуки. А ці іони поєднані енергією Ци впереміж з психічною енергією. Тобто Ци виступає сполучною ланкою між іонами металу, а психічна енергія створює об'єм предмета на короткий час. Але щільності, як такої, не вийде.

- Ух ти! – загуло у натовпі.

- Так це і є практичне застосування! – прозрів Костик. – А я думаю, ну навіщо все це треба? Так це ж клас!

- Та тут таких діл можна наробити, - з посмішкою сказав Руслан.

Оченята у всіх заблищали, і народ дружно взявся обговорювати, як краще розпорядитися цими знаннями. Сенсей мовчки спостерігав за нашим ажіотажем. І чим більше ми роздували жартома ситуацію, тим похмурішим і серйознішим ставало його лице. Врешті-решт, він сказав:

- Хлопці, я дивлюсь у вас надто багато тваринного начала.

- Так ми ж жартома, - виправдовуючись за усіх, промовив Руслан.

- У кожному жарті є доля жарту.

- Точно, - підтвердив Володя, що також мовчки споглядав наші хохми. – А то повториться та ж історія, що і з ніндзями.

Ми не зрозуміли, жартує він, чи каже серйозно.

- Що-що? – перепитав Андрій.

- А те, - пробасив Володя.

Ми запитливо подивилися на Сенсея.

- Так, була така історія, - сказав Сенсей. – Колись весь клан ніндзей був знищений за використання духовних знань у корисливих цілях.

- Ми про це не чули, - промовив Руслан. – Розкажіть.

- Так, розкажіть, - підтримали ми.

- Та що розповідати... Поки ніндзя тренували тіло і відшліфовували свою майстерність, вони процвітали. До них за великим рахунком нікому не було діла. Це були просто наймані вбивці. Та коли ніндзя почали опановувати духовні практики і дечому навчилися, то вони стали застосовувати ці знання для своєї матеріальної наживи. Цей час став справжньою зоряною годиною ніндзей, можна сказати розквітом і занепадом одночасно. Вони миттєво завоювали славу непереможних суперубивць. Завдяки духовним практикам ніндзя розвинули у себе незвичайні здібності. Вони могли все що завгодно перетворити на зброю: будь-який клаптик паперу, тканини, тобто будь-який підручний предмет. Навчилися відмінно маскуватися, стрибати на дуже велику висоту і з дуже великої висоти, абсолютно без будь-якої шкоди здоров'ю і так далі.

- Круто! – вирвалося у Славка.

- Не треба ними захоплюватися, - просто сказав Учитель, дивлячись на реакцію Славка, - тим більше, робити з них ідолів. Це просто була банда підлих найманих вбивць, котрі убивали зі спини, потайки, із засади. Це мерзотні покидьки, по-іншому їх назвати не можна. Ними керувало тваринне начало... У них не було честі. **А честь – це і є одна з ознак загальної духовності людини, не лише воїна**, тобто коли вона живе якимись високоморальними цінностями. Людина без честі – це ніщо і ніхто.

- А що ж із ніндзями сталося? – поцікавився Юра.

- Та що, як звичайно у таких випадках. Коли вони почали застосовувати духовні практики для досягнення власного матеріального блага, вони були знищені.

Тут хлопці навперебій засипали Сенсея питаннями. Та настирливішим за усіх виявився Руслан.

- А як же вони отримали ці духовні знання, якщо використовували для своїх цілей?

- Вони їх і не отримували. Ніндзя вкрали, а точніше сказати вивідали техніку медитацій шляхом обману. І вже самі зростили ці зерна знань. Але вони застосовували все це для зла. Тому і були покарані.

- А хто їх покарав? Адже ви самі сказали, що вони досягли таких висот, що стали невразливими для людей, - запитав Андрій.

Сенсей усміхнувся і промовив улюблене своє прислів'я:

- Розумієш, на будь-якого Віджая знайдеться Раджа... І якщо, наприклад, є військова справа, то є хтось, хто нею керує. Так само і з духовними практиками. Якщо є духовні практики, то є хтось, хто контролює використання цих практик... Ці знання тому і названі духовними, бо призначені для духовного збагачення індивіда, а не матеріального, тим більше шляхом убивств собі подібних.

- А я читав, що й досі існують школи ніндзей, - наче між іншим зазначив Костя.

- Бачиш, сучасні школи ніндзей – це всього лише жалюгідна пародія на те, що існувало у сиву давнину. Так, лишилися їхні прийоми, лишилися інструменти ніндзей. Та все це навчання зупинилося на грубому, фізичному рівні. А далі для вдосконалення двері зачинені. **Бо закон гласить: духовне для духовного...** І якщо ви будете намагатися вивчати Мистецтво для матеріальної вигоди чи задоволення манії особистої величі, хлопці, - Сенсей похитав головою, пильно дивлячись на нас, - це хорошим не скінчиться...

- Чому? – запитав Славко.

- По-перше, ви ніколи нічому не навчитеся. А по-друге, якщо звичайно пощастить, отримаєте як мінімум шизофренію.

- Еге ж, крута перспектива, - з посмішкою промовив Руслан.

- Ну, тобі це вже не загрожує, - посміюючись, сказав йому Женька.

- Але ж ми не збираємось нікого вбивати, - виправдовувався Андрій.

- Фізично, може й ні. Але у ваших думках надто багато від звіра. А це перший крок до агресії і насильства.

- І що тепер робити?

- Контролювати свої думки, причому щосекунди.

І трохи помовчавши, Сенсей додав, дивлячись на Андрія:

- **Ти коли-небудь замислювався над тим, хто ти є насправді? Ким взагалі ти є у сутності своїй? Ти замислювався про те, як ти сприймаєш навколишній світ? Не з погляду фізіології, а з погляду життя... Хто ти? Як ти бачиш, як ти чуєш, чому ти відчуваєш, хто в тобі розуміє і хто саме сприймає? Зазирни всередину себе.**

І вже звертаючись до хлопців, Сенсей промовив:

- Ви взагалі задумувалися колись про безкінечність вашої свідомості? Про те, що таке думка? Як вона народжується, куди вона дівається? Ви замислювалися над своїми думками?

- Ну як, - знітився Андрій, - я ж постійно думаю, розмірковую про щось.

- Це тобі здається, що саме ти думаєш, саме ти розмірковуєш. А ти впевнений у тому, що це твої думки?

- А чиї ж іще? Тіло – моє, значить і думки – мої.

- А ти прослідкуй за ними, коли вони твої, хоча б один день. Звідки вони беруться і куди зникають. Ти порийся добряче у своїх думках, що ти там, окрім лайна, побачиш? Нічого. Одне насильство, одна гидота, одна турбота нажертися, вдягти модну ганчірку, вкрати, заробити, купити, піднести свою манію величі. І все! Ти сам переконаєшся, що думки, породжені твоїм тілом, закінчуються одним – матеріальним забезпеченням навколо себе. Але чи такий ти всередині себе? Зазирни у свою душу... і ти стикнешся з прекрасним і вічним, з твоїм істинним «я». Адже вся ця зовнішня метушня навкруги – це секунди... Ти це усвідомлюєш?

Ми стояли мовчки. Несподівано вся ця картина здалася мені до болю знайомою. Це вже колись було зі мною, усе до дрібниць: і точнісінько ця розмова, і ця галявина, і ці яскраві зірки, і, найголовніше, цей знайомий до глибини душі голос, це добре обличчя... *Я точно знала, що це вже було.* Але коли, де? Як я не старалася, як не напружувала пам'ять, та нічого не виходило згадати. Я злегка струснула головою, щоб хоч якось вийти з цього глухого кута своєї свідомості перед новим фактом. А Сенсей продовжував:

- Ось ви прожили по 16, 22, 30 років, ну гаразд, ти під 40. Але кожен з вас хіба пам'ятає, як він прожив? Ні, всього лише якісь жалюгідні уривки, і ті пов'язані з емоційним сплеском.

- Так, - задумано промовив Микола Андрійович, - життя так пролетіло, що я й не встиг його помітити. Все в навчанні, та в роботі, та ще в якихось дріб'язкових сімейних нескінченних турботах... А про себе, про душу подумати дійсно ніколи, все термінові справи якісь знаходяться.

- Саме так, - підтвердив Сенсей. – Ви думаєте про майбутнє, про минуле. **Але ж живете у цю мить, котра називається зараз. А що таке зараз – це дорогоцінна секунда життя, це дар Божий, який треба раціонально використовувати. Бо завтрашній день – це крок у невідомість. І не виключено, що він може виявитися вашим останнім кроком у цьому житті, кроком у безодню, в безкінечність. А що буде там?**

Кожен із вас вважає, що у нього повно часу на Землі, тому ви не задумувалися про смерть. Але чи це так? Кожен із вас може померти у будь-яку секунду, з будь-якої причини, начебто незалежної від вас, як від біологічної істоти, з одного боку. Але з іншого боку, ви ж не просто біологічна істота, **ви ж Людина, наділена часточкою вічності. Усвідомивши це, ви зрозумієте, що вся ваша Доля у ваших руках, дуже багато у ній залежить від вас самих. І не тільки тут, але й там. Задумайтесь: хто ви, досконалий біоробот чи Людина, тварина чи духовна істота? Хто?**

- Ну, людина... напевно, - сказав Руслан.

- Дійсно, «напевно». А що таке людина насправді, ти задумувався? Проникни в суть цього питання. Хто в тобі відчуває, як ти рухаєшся у просторі, хто ворушить твоїми кінцівками? Як виникають в тобі емоції, чому вони виникають? І не звалюй відразу дець на когось, хто тебе зачепив, образив, чи, навпаки, ти позаздрив, позловтішався, попліткував. Хіба це в тобі говорить духовне начало?

Відшукай у собі кришталеве джерело своєї душі, і ти зрозумієш, що вся ця матеріальна мішура – машини, квартири, дачі, становище у суспільстві – всі ці матеріальні блага, на досягнення яких ти витрачаєш все своє свідоме життя, виявиться пилом. Пилом, який у цьому джерелі моментально перетвориться на ніщо. А життя проходить. Життя, яке ти можеш використати для перетворення в океан Мудрості.

Адже у чому зміст життя, ти коли-небудь замислювався? Вищий зміст життя кожного індивіда – у пізнанні своєї душі. Усе інше тимчасове, минаюче, попросту пил та ілюзія. Єдиний шлях до пізнання своєї душі – тільки через внутрішню Любов, через моральне очищення своїх помислів і через абсолютно тверду впевненість у досягненні цієї мети, тобто через внутрішню віру... Поки у тобі теплиться життя, ніколи не пізно пізнати себе, відшукати в собі своє начало, своє святе, живильне джерело душі... Розберися в собі, і ти збагнеш, хто ти є насправді.

15

Після усього побаченого та почутого на цій медитації було над чим задуматися, особливо мені, перебуваючи на волосинку від смерті. «Боже, це ж відповіді на мої запитання, які я так довго шукала. **Невже ця геніальна формула досягнення безсмертя така проста: Контролювати свої думки, Вірити і Любити.** Невже за допомогою цього я дістанусь рятівного берега, краєчка вічності, з якого вже споглядають безсмертні, ті, хто пізнав себе, свою божественну сутність?! Невже моє «я» зможе вирватися з кістлявих лап Смерті? Навіть якщо у мене не залишиться часу «відвоювати» своє тіло, я все одно зможу стати вільною, принаймні підготованою до зустрічі з Невідомістю». Від таких думок мене охопило небувале натхнення, якийсь внутрішній прилив сил. І я вирішила не відкладати на завтра, а почати працювати негайно, зараз. Тому що хто знає, що готує мені день прийдешній.

Спочатку спробувала розібратися у своїх думках. Але у мене було таке завзяття, таке натхнення, що не змогла зупинитися на чомусь конкретному, бо усі матеріальні помисли при такому натиску, як на зло кудись зeszли. Тоді я стала розбиратися зі своїми відчуттями. І тільки тут помітила, що була настільки поглинена своїм внутрішнім змістом, що навіть на оточуючий світ почала дивитися зовсім по-іншому. Це було якимось новим баченням, під невідомим мені раніше кутом зору, на старі, як то кажуть затерті до дір проблеми.

Нове бачення огортало мене з усіх боків, як кокон, відриваючи мою свідомість від сірого повсякдення з його дріб'язковими турботами. Створювалося таке враження, ніби я існувала сама по собі, а світ – сам по собі. Більш того, я вперше побачила роботу свого тіла збоку. Воно виконувало якісь звичні дії, як автопілот: машинально прийшло додому, машинально прийняло душ, машинально поїло, машинально пішло до свого відведеного кутка, тобто до кімнати. А справжнє «я» у цей час спостерігало за ним і думало про своє спасіння. Це маленьке відкриття вразило мене. Виявляється, в мені є істинне «я» і якийсь тілесний «автопілот».

Та далі було більше. Ще раз, прокрутивши подумки розмову Сенсея, я згадала його слова: «Чи замислювались ви про те, як рухається у просторі, хто рухає вашими кінцівками?» Розглядаючи себе вже з іншого боку, я міркувала: «І дійсно, хто в мені рухає кінцівки: “я” чи “автопілот”?»

Моя особа подивилася на свою розкриту долоню і вирішила провести невеличкий простий експеримент. Я подумала: «Треба стиснути і розтиснути пальці». Моя рука слухняно зробила це. «А тепер не рухатиму пальцями». І тут в мені промайнула якась шалена думка: «А я все одно стисну». Мої пальці під дією цього «наказу» знову стиснулися і розтиснулися. «Опа! – здивувалася я. – А це хто думав у мені? Хто це ще там хазяйнує у моїх думках?!» Зібравшись із силою волі, ще раз, але вже більш наполегливо і цілеспрямовано подумала: «Я не буду рухати пальцями. Я так хочу і так буде».

Дивно, та рука навіть не сіпнулась, а цієї капосної, шкідливої думки наче ніколи й не було. «Оце так! – ще більше здивувалася я. – Значить, коли була розслаблена у думках, цей хтось починає крадькома керувати моєю свідомістю і тілом на свій розсуд. А коли суворо контролюю думку, він кудись безслідно зникає. Ну й діла!» Але, тим не менш, я раділа цьому відкриттю так, наче мені вдалося викрити шпіона, що ретельно маскувався довгі роки у моєму найсекретнішому відділі. «Еге, цей “розумник” куди небезпечніше тупого “автопілоту”. Треба бути обачнішою!»

Легко сказати, та важко зробити. Коли почала виконувати медитації, я зрозуміла, що цей «спритник» неодноразово відвідував мої думки у момент розслаблення і особливо часто при зосередженні на медитації, постійно відволікаючи мою увагу на сторонні теми. Все це він робив так уміло, так логічно, що навіть сама не розуміла, коли ж я зійшла з колії зосередження. При поглибленні та чіткій концентрації думки на медитації «спритник» зникав. Варто мені було послабити цей контроль, як він з’являвся тут як тут. «От гад! Нахабний і набридливий», - подумала моя особа, намагаючись у котрий раз зосередитись на медитації. Коли завершила медитацію, я зрозуміла, що з цим ворогом номер один не так вже й легко боротися. «Треба буде спитати у Сенсея, як знайти на цього «ловкача» управу, - подумала моя особа, засинаючи. – Інакше він мені все зіпсує».

Наступного ранку, коли мій сплеск емоцій дещо вщух після вчорашнього, я знову стала спостерігати за собою збоку. Тіло знову-таки ледве відірвалося від теплого ліжка і стало машинально виконувати щоденний ранковий моціон, збираючись до школи. Мій розум, як мені здалося, ще солодко досипав, і тому думати ні про що не хотілося. Ідучи звичною мені дорогою до школи через міський сквер, я насолоджувалась навколишньою тишею, ранковою свіжістю, шурхотом опалого листя. Мені дуже подобався цей стан, стан якогось умиротворення. Розум мій спав, тіло йшло у заданому напрямку, а всередині мені було просто добре й затишно. Я відчувала, що це й було моє «я» справжнє.

Але у школі обстановка різко перемінилася. Моя особа влилася у коловорот подій, інформації, емоцій. В результаті я вже остаточно заплуталася у природі своїх думок, тому що вони йшли суцільним потоком, і складно було їх розсортувати, де моя, а де чужа. В такому скаженому ритмі пройшов день.

16

Ввечері, зустрівшись із хлопцями на зупинці, я поспішила поділитися з ними своїми «досягненнями», а в кінці з цікавістю запитала:

- А у вас як вийшло? Ви думали після вчорашнього заняття?

- А що тут думати, - зверхньо промовив Костя. – Я – це я, ціле, єдине і неділиме... Я ж не маніяк, щоб ділитися на половинки.

- Еге ж, ти в нас не маніяк, ти в нас геній... з шостої палати. Наполеон тебе не сильно турбує? – з посмішкою підколов його Андрій.

- Та ну тебе... До твого відома, у мене немає роздутої манії величі.

І трохи згодом додав:

- Великі люди цим не страждають.

- Звичайно, - засміявся Андрій, - іншої відповіді я й не чекав.

- Годі вже, а то зараз затягнете стару пісню про головне. Ви мені по суті скажіть, - з нетерпінням промовила моя особа.

- Та що тут казати, - відповів Андрій. – Сенсей вчора багато чого корисного повідав. Тут мізкам роботи не на один рік вистачить. Я вчора тільки те й робив, що думав, чи правильно я сформулював цілі майбутнього чи все ж таки їх частково треба підкорегувати на основі нової інформації.

- Ну ти, блін, і висловлюватися став, - хмикнув Славко. – Ти часом не в академію наук націлився?

- Е ні, з мене Сенсея достатньо.

- Це точно, - промовила я. – А медитація як у тебе вийшла?

- Ти знаєш, значно краще, ніж учора. Думки якось менше лізли у голову. Одразу концентрація покращилась і відчуття чіткішими стали.

- А в тебе, Тань, щось вийшло?

- Та, чесно кажучи, я медитацію не робила і думати не пробувала. Я вчора так втомилася, що ледве до ліжка доповзла. А вранці, поки братика до садочку відвела, поки по молоко сходила, а тут і школа. Коли тут подумаєш, стільки справ!

- Правильно, - підтримав її виправдання Костя. – Треба не думати, а діяти. Молодість для того й дана, щоб діяти, а старість для того, щоб думати.

- Ага, - глузував з них Андрій, - і будеш у старості скрипіти своїм тремтячим голосом, думаючи останніми залишками мізків: «Якби молодість знала, якби старість могла».

Хлопці знову засміялися, кепкуючи з Костика.

- А у тебе як справи? – спитала я у Славка.

- Нормально.

- А нормально, це як?

- Так само, як і у вас.

- Все ясно, - усміхнувся Андрій, безнадійно махнувши рукою в його бік.

17

На наступному тренуванні ми як завжди розминалися перед початком занять. До залу увійшов натовп дужих чоловіків на чолі з Володею.

- Ого, скільки народу! – здивувався Андрій.

Віктор посміхнувся і сказав Стасу:

- Це називається «пара чоловік».

- Не зрозумів?

- Та Володя мені вчора дзвонив там по одній справі і каже в кінці, що приїде на тренування з парою своїх хлопців.

- Нічого собі, та тут з піввзводу, напевно, буде, - з посмішкою промовив Стас.

- От, от і я про те ж.

Володя підійшов вітаючись до Сенсея, який стояв неподалік від нас.

Старші хлопці поспішили приєднатися до них.

- Сенсею, ти не заперечуєш? – кивнув Володя у бік своїх хлопців.

- Та які проблеми, - як завжди просто відповів Сенсей.

- Ти не дивився вчора ввечері телевізор?

- Коли? Тут і так часу обмаль.

- Уявляєш, кого вчора показували? Нашого Сан Саніча!

- Нашого Сан Саніча?! – здивувався Женька. – Скільки літ, скільки зим нічого не чуто було.

- О! Зате тепер таким крутим став! Каже, що у якихось печерах жив, пізнавав мистецтво руського бою. А зараз називає себе руським ніндзя. І найцікавіше, демонстрував твої ж прийоми, Сенсей. Тільки з тією лише різницею, що тепер він усім розказував, що це давно забутий старослов'янський стиль, ним же відроджений.

- Во дає! – всміхнувся Стас. – Так, Володю, якби ти тоді Саніча так міцно не зачепив, зараз би з ним у долі був.

- Ні, не був би, - сказав лукаво Женька.

- Чому?

- Ну, як чому? Якби Володя його тоді не рихтанув добряче, то навряд чи той коли-небудь прозрів.

Хлопці від душі засміялися.

- Даремно ти його тоді так, - промовив Сенсей. – Все ж таки літня людина, а старість поважати треба.

- Та він сам винен, чого смикався, на рожен поліз? – почав виправдовуватися Володя і вже м'якше додав: - Я ж його майже не чіпав, так, просто ненароком задів.

- Точно, точно, Сенсей, так і було, - підхопив Женька. – Як зараз пам'ятаю, виставив Володя кулак, а той ледве не п'ять хвилин об нього головою бився... Зате яка користь вийшла! Бачиш, як одразу прозрів мужик, руським ніндзею став.

Хлопці знову зареготали.

- Та нехай собі забавляється, - добродушно махнув рукою Сенсей. Знайшла людина свою жилу, хай крутиться.

- А ми вчора на казарменому положенні були, на чергуванні, - продовжував розповідати Володя, - так надивилися з мужиками по ящику, як Саніч ногами махав, та хлопців валяв. Насміялись від душі, хоч молодість згадали. Мої новачки і те на парсек крутіші... От вирішили сьогодні приїхати, повправлятися у справжньому мистецтві. Так би мовити, поповнити свої резервні знання.

- Справа благородна, - погодився Сенсей.

Далі пішли спогади давно минулих тренувань і безліч смішних курйозів, що були з ними пов'язані. В решті решт, до розмови долучилися Володині хлопці, і бесіда на тему бойового мистецтва переросла у філософську суперечку про стосунки між людьми.

- Та я з ними з принципу так вчинив, - гаряче відстоював свою точку зору один з Володиних хлопців.

- Принцип – це тупий спротив дійсності, на кшталт ідіотизму. Принцип...

Не встиг Сенсей договорити це речення, як старші хлопці майже хором продовжили думку Сенсея:

- ... добрий тільки у точних науках як синонім аксіоми.

- Так і є, - підтвердив Учитель.

Володя дещо збентежився:

- Та я старався їм це пояснити як міг.

- Значить, погано старався. Те, що не доходить через розум...

- ... буде вбито через тіло!

- Ну, коли ви так усе добре знаєте, то даремно смієтеся...

Зміст останніх слів Сенсея до мені дійшов пізніше, коли почалося тренування. Сенсей попередив, що сьогодні будемо займатися на повну силу, тому хто не витримає цей темп, той може відійти у лівий кут спортзалу і займатися там відпрацюванням ударів, не заважаючи іншим. Ми настовбурчилися, мов горобці, з гордістю перешіптуючись між собою:

- Щоб ми, та й не витримали! – тихо сказав Андрій.

- І не кажи, - підхопив Костя. – Та ми зараз покажемо, на що здатні!

- Не вперше, - недбало кинула я, згадуючи розминку старшого семпая.

Та нашу пиху одразу ж помітно збили перші хвилини розминки. Такого жорсткого тренування я ще ніколи не бачила. Це була ціла школа виживання. Натовп ганяли по спортзалу в шаленому темпі з подоланням постійно змінюваних перешкод. Не пройшло і сорока хвилин, як багато хто з нас уже переповзав ці споруди ледве не рачки, в тому числі і моя особа. Тетяна, що стогнала поруч, промовила:

- Кошмар якийсь! Це прямо як у гуморесці: «Шановні пані та панове! Товариші й товаришки! Коряки й корячки...» Останнє – це точно про нас. Я себе зараз почую корінним мешканцем цієї області.

У лівому куті спортзалу з'явилися перші «жертви». Але наша компанія затято займалася далі. А от далі стало ще гірше. Після цього марафонського забігу з серією різноманітних вправ ми почали віджиматися від підлоги, не знаю, скільки разів, тільки пам'ятаю, що рахунок давно перевалив за сто. Мої руки тряслися, як після відбійного молотка, а тіло вигиналося, наче в гусені, намагаючись піднятися не стільки за рахунок цих «вібраторів», скільки за рахунок рятівної дупи. Тому що, як мені здалося, тільки в цьому місці ще збереглися хоч якісь сили. Я все частіше й частіше стала поглядати в бік лівого кута, де росла кількість спраглих доповзти до цього рятівного «оазису». До того ж Тетяна зрадницьки приєдналася до них, звабливо помахуючи мені звідти ручкою.

У цей час старший семпай вів рахунок віджиманням. Щоб підвищити людям настроїв, він жартівливо примовляв, як тамада:

- У Сенсея є вівчарка, яка всіх впускає в дім, але нікого не випускає. Так давайте відіждемося десять разів за кмітливість цієї розумної собачки, котра не дарма їсть свій хліб.

Поки всі під рахунок випускали «пару», Сенсей обходив це велике людське коло північного народу і споглядав, кому додати ваги долонею на плечі. А долонечка у нього, я вибачаюся, як казав Андрій, так натисне, наче самоскид на тебе наїхав. Коли за другим колом він підійшов до моєї особи, що смикалась у віджиманнях, як у конвульсіях, я подумала: «Ну все! Якщо він ще прикладе свою "ручку", то я точно розчавлюся, як козявка об скло». Всупереч моїм очікуванням, Учитель взяв мене зверху за кімоно, як кошеня за шкірку, і став допомагати підніматися при віджиманнях від підлоги, викликавши тим самим сміх оточуючих. А Віктор усе продовжував:

- У Сенсея є ще й кіт Самурай, який став таким самовпевненим, що задирається навіть до собак. Так давайте відіждемося десять разів за те, щоб його бажання завжди відповідали його можливостям.

Від такої перенапруги у мене ломило кості. А Вітя все розказував свої веселі каламбури. Я вже щосили проклинала і ту Самураєву блоху Машку, що далеко стрибає, і ту мишку, що живе в сараї і швидко бігає, і тих «сіамських бійцевих» рибок, у яких блискавична реакція і піранячі замашки, і взагалі всю ту живність, що мешкає вдома у Сенсея. Нарешті, віджавшись останній раз за чоловічу гідність папури Кешки, який постарався наплодити цілих п'ять пташенят, ми знесилоно впали на підлогу. Та не пройшло і хвилини, як нас знову уклали штабелями, і натовп по черзі став важко перестрибувати через тіла своїх побратимів, разом з тим віддаваючи їм з необережності кінцівки. У залі раз у раз під вирячені очі чувся то тут, то там стриманий, завиваючий звук «Ос!» Моя особа вже не змогла цього витримати і приєдналася до лівого флангу «слабодухів».

- Давно б так, - сказала Тетяна.

Та наш відпочинок тривав недовго. Коли завершилася розминка, почалася посилена робота над базовою технікою та напрацювання ударів і прийомів. Я помітила, що Сенсей більше часу приділяв Володиним хлопцям, пояснюючи і показуючи їм серію якихось нових прийомів. Вони так

хвацько кидали один одного при відпрацюванні ударів, що я була просто вражена їхньою витривалістю і невичерпною силою. Начебто й не було зовсім цієї виснажливої розминки з усіма наслідками.

Після двох з половиною годин посиленого тренування у нас лишалися сили хіба що тільки подумати про те, як би пережити ще додаткові заняття. Звичайно, нас ніхто не силував, хочеш – іди додому. Але допитливість була вищою за фізичні муки. Якщо Володя привів своїх хлопців, значить, найцікавіше повинно бути попереду. І ми не помилилися.

18

Коли розійшовся основний натовп, Сенсей почав показувати якісь особливі спецприйоми на використання сили супротивника. Розділившись на пари, хлопці стали їх відпрацьовувати. Ми з Тетяною теж намагалися щось зробити. Та все закінчувалося тим, що наші немічні тіла повисали один на одному, як у останньому раунді виснажених боксерів. Побачивши цю пародію на спаринг, Сенсей роз'єднав нас, поставивши у пари з хлопцями. У мене одразу мобілізувались залишки усіх сил. Називається, «звідки що й взялося».

Відпрацьовуючи черговий удар, Руслан, котрий виглядав худорлявим мурахою проти свого напарника Женьки, пожалівся Сенсею:

- Хіба можна такого здоровила відключити. Він же непробивний, суцільна броня. Нехай, якщо він там на мене накинувся, ще можна якось використати його ж силу, як ви казали. А якщо треба провести атаку, то куди ж мені проти цього носорога, блін, упертого. Це ж гора м'язів!

- Гора м'язів – це дрібниці. У бойових мистецтвах сила не головне. На Сході є таке прислів'я: «Руки і ноги не більше ніж продовження тіла, а тіло, у свою чергу – продовження розуму». Тобто головне – це знання і навички. Тоді найслабша жінка лише дотиком одного пальця може відключити найсильнішого у світі атлета або навіть убити.

- Ну, теоретично це можливо, - посміхнувся Женька. – Особливо, якщо вона гарненька, тоді й одного погляду достатньо... А якщо серйозно, то на мою думку, практично це неможливо.

- Можливо, - відповів Сенсей.

- Спортсмена?

- Спортсмена.

- Одним пальцем?

- Одним пальцем.

- Без сили?

- Без сили.

- Не вір...

Женька не встиг домоворити, як Сенсей легким рухом середнього пальця лівої руки доторкнувся до м'яза шиї хлопця, трохи нижче правого вуха. Несподівано для всіх Женьку перекосило так, наче він прожував з десяток лимонів саме правою половиною рота. Права нога його різко підкосилася, і він гепнувся на підлогу, не встигнувши навіть второпати, з якої причини. Права рука геть не слухалася і була наче ганчірка. Женька поглянув на Сенсея переляканими очима, борсаючись лівою половиною тіла:

- Ні хіха хобі, - тільки й зміг прошипіти хлопець, намагаючись щось сказати.

Ми стояли, ошелешені цією сценою блискавичного перетворення молодого здорового парубка на безпорадне, лежаче тіло напівпаралізованого «дідугана».

- Що шмеі робити?

Сенсей схилився над «живим трупом» Женьки і знову пройшовся по якихось точках по тілу в ділянках спини і живота. Він зробив це так само швидко і спритно, що я навіть не встигла побачити, куди саме він натиснув. Женька почав потроху оговтуватися, розтираючи постраждалі кінцівки:

Ні хрена шобі!

- Ну як, Фома невірющий? – спитав Сенсей.

- Шеншей! Ти хош пеперешай. А то у мене мало дах ж оштанньою жвивиною не жгорів, - ледве вимовив Женька ломаною шамкаючою мовою.

- Жаль, - з досадою жартома промовив Учитель. - Тоді б на ньому хоч клопи повиздыхали. Для профілактики це іноді навіть корисно.

- Сенсею, а поділися рецептом цієї отрути, - жартівливо долучився до розмови Стас, вочевидь перший прийшовши до тями від цього потрясіння.

- Та рецепт простий. Треба знати куди, коли і як.

- Логічно, а докладніше? – допитувався Володя.

- Докладніше? На людському тілі є маса точок БАТ.

- Чого? – не зрозумів Женька.

- БАТ – біологічно активні точки.

- Які ж це тошки, на шхрін! Томохаки, блін, балішичні! – обурився з іронією хлопець. – Пришому ж автопілотом.

Хлопці заусміхалися від його натужної мови.

- Абсолютно вірно. Це зайвий раз підтверджує те, що будь-яке знання можна перетворити на зброю... Так ось, цей ефект «балістичних автопілотованих томагавків» викликаний нічим іншим, як точковим впливом на біологічно активні точки організму людини.

- А що це за точки? – спитав зацікавлено хтось із хлопців. – Як вони працюють?

- Ну, це певна ділянка шкіри, що має загальну іннервацію. Нерви, через котрі надходять сигнали з рецепторів, розташованих у цій зоні, передають у свою чергу цей сигнал не тільки до спинного мозку, але й по доцентрових шляхах, і по екстроспінальних шляхах вгору до головного

мозку. Там відбувається своєрідне замикання виникаючих безумовних рефлексів. Окрім того, цей процес відображається і в коркових аналізаторах з утворенням умовно-рефлекторних зв'язків, тобто простіше кажучи, формується певна команда для організму.

- І що, буде такий ефект?

- Не тільки. Людину можна знерухомити на деякий час, або «вирубити», або, врешті решт, запрограмувати на припинення існування даного об'єкту на фізичному рівні у чітко заданий час.

- А що, треба тільки сильно вдарити у цю точку?

- Зовсім ні. Усі процеси всередині організму протікають при надзвичайно малих енергіях. Вплив на ці точки граничними подразниками, тобто слабкими, чинить на функції організму більш значну дію, ніж сильні подразники.

У цей час Женька підвівся і спробував розходитися, весь час шкутильгаючи на праву ногу і потрушуючи правою рукою:

- Мати моя рідна, а кольки які, наше відлешав увешь правий бік.

- От ледащо, - пожартував Сенсей. – Йому б тільки на печі лежати та калачі жувати...
Тренуватися треба більше!

- Так я нашебто і так нарівні ж ушіма прів.

- Я маю на увазі розум треба тренувати більше, щоб не потрапляти у таке дурне становище.

- А куди ти йому так із легкістю саданув? – поцікавився Володя.

- Це так звана точка Боткіна-Ерба. Якби я натиснув трохи інакше, ефект був би зовсім інший. А якби подіяв на місце сплетіння внутрішнього нерва, розташованого неподалік, з такою ж імпульсною силою, то міг би викликати спазм щитоподібної артерії, що в свою чергу порушило б функцію щитоподібної залози. Це призвело б до загального ослаблення нервової системи чи повного її відключення. У цьому випадку він би сам помер від будь-якої інфекції.

Женька навіть припинив рухатися, зачувши такі речі:

- Крашненько дякую, ви мене душе жашпокоїли такою райдушною перспективою.

- А ось ви сказали: «Коли, куди і як», - промовив хтось із Володіних хлопців. – Що значить коли?

- Справа в тому, що окрім того, що треба знати точне місцезнаходження точки, силу імпульсної дії на неї, треба знати ще й час доби, коли ця точка найбільш активна.

- Хм! Всього навсього, - усміхнувся Володя.

Женька і тут не оминув нагоди пожартувати, все іще шамкаючи своєю мовою:

- Скажіть, а до шього ше не додаєшя жіркова карта Вшешвіту?
Сенсей усміхнувся:

- Дивлячись для кого. Дурням і цього буде недостатньо.

- А як же зрозуміти всі ці точки і розібратися в них? – спитав Стас.

- Найпростіший шлях до розуміння – це, звичайно, вивчити і відчувати їх на собі, особливо імпульс натискання, це дуже важливо.

- Еге, а якщо ми собі що-небудь ушкодимо, - напівжартома-напівсерйозно припустив Віктор.

- Не ушкодите. Для цього існують точки-антагоністи на тілі людини, котрі нейтралізують дане збудження чи спазм. Все в природі знаходиться у рівновазі.

- Все ж краще спробувати на інших, - посміхнувшись, промовив Костя.

- Не вийде, - сказав Сенсей. – Скільки б ви не пробували на інших, ви ніколи не досягнете потрібного ефекту, поки не відчуєте на собі силу цього впливу.

- А можна спробувати прямо зараз, тільки, так би мовити, у бойовій обстановці? – запитав хтось із хлопців Володі.

- Можна.

- А нам? – поцікавилися з тієї ж компанії.

- Так, будь ласка.

До Сенсея вийшло три добровольці з Володіної команди і Руслан. Стас, котрий теж приєднався до них, запропонував і Володі, на що той відповів:

- Я вам що, чергова маківара?

- Ну-ну.

Женька дошкутильгав, сідаючи поряд з Володею на спортивну лавочку і промовив Стасу:

- Давай, давай. Язик – «джвяк», голова – «бряк». Шам, однак, винним будеш.

- Ну що, всі бажаючи? – спитав Сенсей, дивлячись на Володіних хлопців.

І тут моя особа набралася сміливості і вийшла вперед, викликавши усміх на обличчях оточуючих.

- А ти куди зібралася? – здивувався Сенсей.

«І дійсно, навіщо я вийшла?» - одразу з'явилася в мені боязка думка. Та відступати було вже пізно:

- А можна мені спробувати?

- А ти не боїшся?

- Тільки лоскотки, - випалила я, розгубившись, улюблений татів жарт.

- Ну гаразд, коли хочеш вступити до лав камікадзе, ласкаво просимо.

І вже звертаючись до інших добровольців, додав:

- Так, працюємо в повний контакт. Ваша задача будь-яким способом виграти цей бій.

- А можна групою? – спитав хтось із Володіних хлопців.

- Можна. Чинить, як хочете, ви абсолютно вільні у діях.

Поки Сенсей відвернувся, Володіни парубки стали гуртом, домовляючись про щось своє на якійсь «військовій» мові жестів. Руслан і Стас теж про щось перешіптувалися. А я стояла посеред цих величезних атлетичних тіл як миша, не знаючи, що б мені такого утнути з моїми можливостями комашки проти ураганного вітру. Та в голову, як навмисне, нічого путнього не приходило. «Гаразд, буде, що буде», - подумала я.

Врешті-решт усі хлопці зайняли свої бойові позиції навколо Сенсея. Одна я залишилася на тому ж місці. Коли старший семапай подав команду до атаки, Володіни хлопці взяли Сенсея в кільце і почали одночасно атакувати на різних рівнях. Але на подив Сенсей легко оминув їхні удари. А потім провів контратаку так швидко, що я встигла лише побачити хаотично падаючі тіла. У мене від страху аж колінця затряслися. Тут на Вчителя спробували напасти Руслан і Стас. У ту ж мить Сенсей повернувся до мене спиною на відстані витягнутої руки, розбираючись з ними. У мене проскочила думка, що треба терміново щось зробити. І мені більше не спало нічого кращого, ніж вцепитися у спину Сенсея, наче блоха, щоб він мене хоч не дістав. Та коли я з усіх сил спробувала втілити свою ідею в життя, виявилось, що мої руки прорізали порожнечу і замість Сенсея схопили повітря. Я не повірила своїм очам, тільки-но ж він стояв переді мною! «Легше, напевно, було би впіймати привида, ніж Сенсея», - подумала я.

Але тут усі мої думки разом із «душею» опустилися різко у п'ятки, тому що Сенсей уже ввів у повний ступор чергових горе-бійців. Я розвернулася і щодуху побігла у протилежний бік. Та не встигла зробити і двох кроків, як отримала легкий больовий поштовх десь у районі першого і другого шийних хребців. Перед моїми очима миттєво блиснув яскравий сліпучий спалах, наче мене освітили потужним прожектором якогось жовтуватого-рожевого кольору. Все моє тіло скувало у досить-таки незвичайній позі із завмерлими у розмаху руками, нахиленим вперед тулубом і піднятою наполовину правою ногою. Як я утримувала рівновагу, сама не розумію. Та тільки тоді мене це якраз хвилювало менше за все.

Я з жахом спостерігала за тим, що відбувалося з моїми м'язами. Вони всі, наче єдиний механізм, стали спазмуватися, незважаючи на мою волю і бажання. Причому, ці судоми охопили все моє тіло. Здавалося, напруження зростало з кожною секундою і нічим неможливо було його зупинити. Тіло зводило з такою силою, що мені навіть здалося, що я почула хрускіт хребта. І вже зовсім надзвичайне – це було відчуття напруження внутрішніх органів. Такого зі мною ще ніколи не відбувалося. Навіть мої найсильніші головні болі були дурницею перед цим невимовним болем. Мімічні м'язи обличчя так напружилися, що лице спотворилося жахливою гримасою.

Дивовижно, та, не дивлячись на усі ці метаморфози скутості тіла, я залишалася у ясній свідомості. Моя особа продовжувала все чітко бачити і чути. Я бачила, як хлопці з нашої компанії, спостерігаючи за тим, що відбувається, переіменилися на обличчі, перелякано споглядаючи наші застигли фігури. Чітко почула слова Костика, звернені до мене:

- Нічого собі! Ну ти й красунею стала, очей не відвести.

Я хотіла допекти йому у відповідь, та не змогла навіть язиком поворухнути, не те що слова сказати.

Мені здалося, що промайнула ціла вічність, поки Сенсей «оживлював» нас. Та насправді у такій позі, як потім виявилось, я не простояла і хвилини. Усе тіло закололо дрібними голками у всіх

напрямах так, наче я відлежала одночасно усі його кінцівки і частини. Мої «співучасники» старанно розтирали свої тіла. Хоч і не з такими стриманими емоціями, та я теж поспішила взяти з них приклад. Тіло страшенно ломило й боліло.

- Нічого-нічого, - заспокійливо промовив Сенсей. – Дні через два, максимум через три усе пройде.

До кінця додаткових занять усі шестеро тільки й займалися тим, що завзято розтирали свої кінцівки під невпинні жарти інших хлопців. Коли наш натовп цілковитих «калік» вийшов надвір, Володя, що стояв поряд із Сенсеєм, захоплено промовив:

- Чудово! Класне сьогодні тренування було. Аж м'язам приємно.

«Нічого собі приємно! – подумала я, ледве пересуваючи ноги. – Якщо це так і далі буде, то я у найближчому майбутньому буду приїжджати сюди спецрейсом, на інвалідній колясці». Наша група «горе-бійців» повільно шкутильгала по дорозі під веселі жарти компанії.

- Непогано ви, люди, виглядаєте, прямо як в анекдоті, - іронічно промовив Віктор.

- В якому?

- Та зустрічаються два мужики у травмпункті, загіпсовані з голови до ніг. Питає один у іншого: «Де це тебе так ?» «Врізався у гараж». «Машину на брукхт пом'яв», - поспівчував той. «Та ні, я пішки йшов!»

- Сміх сміхом, а тіло болить, - пожалілася я Учителю.

- А ти не думай про біль. Адже що таке біль – це ілюзія.

- Яка ж це ілюзія, коли його реально відчуваєш?

- Це тобі так здається, що ти його відчуваєш. Будь-який біль можна взагалі перестати відчувати, якщо сильно цього захотіти.

- Що, - недовірливо спитав Славко, - навіть якщо будуть різати?

- Та хоч смажити, - з посмішкою відповів Сенсей і вже більш серйозно додав: - Адже біль – це реакція певних нервових закінчень на подразнення, що передають сигнал до мозку. Якщо людина досконало володіє своїм тілом і розумом, то вона може цілком регулювати свій больовий поріг. До речі, у бойових стилях існує школа «Катедо», майстри якої навмисно привчають своїх прихильників не відчувати болю.

- Щасливі хлопці, що у них навчаються, - мрійливо промовив Руслан.

- Які ж вони щасливі, жартома промовив Сенсей, - коли перед тим, як навчитися, у кращому випадку разів сто палкою по голові отримують.

У цей момент Юра, мабуть, хотів щось сказати своєму другові у підтримку. Та тільки-но відкрив рота і поплескав Руслана по плечу, як той загорлав у весь голос:

- А-а-а! Не кіпай мої чінцівки!

Увесь натовп покотився зі сміху від такої нісенітничі.

- Від таких тренувань, дивись, народ і нову мову винайде, - сказав Женька.

- Ага, - підхопив Віктор. – І розмовлятиме словами з невідомо яких букв.

Одним словом, далі ми пішли веселіше, під нові анекдоти ,частково забувши про свої нещасні кінцівки. Лишень живіт здригався від сміху у виразних больових конвульсіях. Андрій же весь цей час ішов замислено і не брав участі у нашій спільній розмові. Не звертаючи уваги на наш сміх, він спитав у Сенсея:

- А ось цей стиль, так би мовити точок, що ви нам показували, це і є стиль «Старий лама»?

- Та ну, не плутай дорожній камінь з Гімалаями. У стилі «Старий лама» Мистецтво доведене до досконалості. Там достатньо одного рукостискання або ж просто посередника, щоб зробити з людиною все, що завгодно.

- Нічого собі! – здивувався Андрій.

- Це ще дрібниці. Є й більш серйозні речі, може, колись про них розповім.

Уже прощаючись біля зупинки, потискаючи усім руки, Сенсей несподівано відкликав Костика убік і став йому щось шепотіти. Як ми не намагалися, та нічого почути так і не змогли. І коли компанія Сенсея почала віддалятися по дорозі, ми прямо затероризували Костика запитаннями. Але той уперто віджартовувався, як міг, списуючи усе на свої особисті секрети.

Додому ми їхали мовчки. Один Костик бубонів, намагаючись якимось жартувати і тим самим веселити народ. Я взагалі заглибилася у свої думки щодо болі. І головне, як тільки почала про це цілеспрямовано думати, тіло почало з новою силою ломити і боліти. Моя особа мріяла тільки про одне, як би пошвидше добратися додому. Благо, мій дім знаходився в центрі, у п'яти хвилинах від зупинки.

Але, проводивши мене до під'їзду, хлопці не спішили розходитися. Вірніше сказати, не спішив Костик, котрого наче прорвало на анекдоти і всілякі смішні історії з повсякденного життя. Я вже переминалася з ноги на ногу, монотонно посміхаючись і показуючи всім своїм виглядом, що час прощатися. Та Костик ніяк на це не реагував і продовжував свій каламбур, лише зрідка нервово поглядаючи на годинник.

Не пройшло і десяти хвилин нашої бесіди ні про що, як несподівано для всіх Андрій з диким криком болю скрючився навпіл і в судоммах упав би ниць, якби його вчасно не підхопив Костя. Та Костя сам не зміг утримати рівновагу і повалився на землю, утримуючи друга на своєму тілі. Ми перелякані нахилилися над ними, намагаючись Андрію чимось допомогти. Зі страху я забула і про всі свої ниючі м'язи. Один лише Костик, здавалося, був спокійним.

- Нічого-нічого, треба просто посадити його і розтерти скроні. Зараз усе мине, - сказав він, припіднімаючи Андрія.

Поки ми возилися і садили майже безпомічного хлопця, Костик глянув на годинник і задумано промовив:

- Точно, як сказав Сенсей... Ну і силища!
Ми спантеличено подивилися на нього.

- Що сказав?

- Потім розкажу, - швидко мовив Костик і почав допомагати інтенсивно розтирати Андрію скроні.

Потроху колір обличчя парубка приходив до норми. Жовто-сині плями зникли, з'явився легкий рум'янець. Дихання стало природним. І вже через хвилину, яка у нас, з переляку, тривала вічність, Андрій більш-менш оговтався. Взявшись за голову, він розгублено пробурмотів:

- Не зрозумію, у чому ж річ... Зі мною ніколи такого не траплялося... Напевно, перезаймався чи з організмом щось не те... Так наче іще молодий.

Костик усміхнувся, похитавши головою:

- Ну Сенсей, ну дає, навіть ці слова передбачив... Ну що, ожив, чудік?

- Які слова? – не второпали ми.

Але Костик повністю був поглинутий розмовою з Андрієм:

- Сенсей просив спитати, чи сподобалось тобі те, що з тобою сталося?

- Що?! – здивовано подивився Андрій на Костика.

- Я кажу, чи сподобалося тобі це падіння?

Коли до свідомості Андрія дійшли ці слова, він розлютився, вкрившись від гніву червоними плямами:

- Чи сподобалося мені?! Та пішов ти! Тебе б так гепнуло об асфальт, тобі б сподобалось?!

- О! – з посмішкою промовив Костя. – Якщо лається, значить точно ожив.

А потім додав:

- Та не кип'ятися ти, пихкаєш, як чайник. Охолонь. Це падіння не просто падіння, а покарання Сенсея за твої думки.

- Що?! – іще більше здивувався Андрій.

Тут і в мені все скипіло: «Що значить покарання?! Та як можна було взагалі так вчинити з людиною, ось так взяти і зробити з неї безпомічну істоту. Ну Сенсей дає! Який же він добрий, коли таке виробляє. Нам втокмачує про любов до ближнього, а сам що творить!» Тут у моїй голові сплив цілий ряд випадків демонстрації ударів на тренуванні – жорстких, безжалісних, грубих по відношенню до спаринг-партнера. І всю мою особу миттю захлиснула хвиля відчаю і злості. Тим часом Андрій продовжував:

- Що!!! Покарання Сенсея за мої думки?! За які думки? Ти що, здурів? І взагалі, ти знав усе весь час і нічого мені не сказав! Ні хріна собі, друг називається. А я-то думаю, чого він тут розпинається, на годинника поглядає. Виявляється, щоб слова Сенсея вчасно передати. Ну що, передав?! Насолодився вдосталь видовищем, урод?!

Тепер прийшла черга Костика почервоніти:

- Дурний ти! Сенсей мене попросив поряд з тобою бути, щоб ти свою пусту макітру об асфальт не розбив. А потім уже, якщо ти в змозі слухати будеш, передати тобі ці слова.

Андрій оторопів, наче на нього вилили відро холодної води. Друзі пильно подивилися один одному в очі. Постала напружена пауза. Ми теж стояли, розгубившись від такого повороту подій.

- І що ж Сенсей просив передати? – ще роздратовано, але вже більш стримано спитав Андрій.

- Сенсей просив тобі передати, що навіть думка матеріальна і що застосовувати Мистецтво проти людей не можна.

- До чого тут Мистецтво? Яка думка? Ти чого?! – розгубився Андрій.

- Та тобі видніше, яка думка. Ти ж там щось колобродив у своєму казанку всю дорогу, а не я.

- Коли?! – ще більше здивувався той. – Та я, я, я... у трамваї взагалі прокручував усе тренування від початку до кінця, - захлинаючись від обурення, промовив Андрій.

- Та я тобі не за трамвай. Коли ми йшли з Сенсеєм, про що ти думав усю дорогу?

Андрій нахмурився, посилено намагаючись пригадати той відрізок часу.

- Ну, ми сміялися, анекдоти розказували...

- Це ми, а ти?

- А я... а я... Про що ж я думав, хм...

Через деякий час зосередженого розмірковування Андрій вражено проговорив:

- Хай йому грець! Невже за...

Він замовк на півслові. І його обурення різко змінилося обдумуванням якогось приголомшливого відкриття. Ця обставина ще більше нас заінтригувала. І наша цікавість полізла через край.

- А за що? За що? – посипалися у бік Андрія запитання.

Хлопець спочатку відмахувався від нас, як від набридливих мух, а потім все ж таки признався:

- Та це стара історія... Я тут виродків одних вичислив, котрі п'ять років тому мене сильно побили. Ну, пам'ятаєш, Костик, тих здорованів?

- А, котрим ти присягнувся мститися все життя.

- Ну, це гучно сказано.

- Твої ж слова, - знизав плечима Костя.

- Ну мої, мої. Та скажімо так, через яких я почав займатися посилено карате... Так ось... коли я тоді йшов... я думав...

Хлопець дещо зніяковів, опустивши голову. Певно, йому було нелегко признатися в цьому. Проте, зібравшись із мужністю, він все ж таки продовжив:

- Загалом, я думав.., що за допомогою цього Мистецтва... вони нікуди не подінуться... від моєї... помсти.

Після його слів запанувала тиша. Костик, зітхнувши, сказав:

- Оце так... От бачиш, ти сам винен, мрієш казна про що, а я крайнім лишаюся.

- Це теж Сенсей передав? – хмикнув Славко, спробувавши пожартувати.

Костик подивився на нього так, що той одразу сконфузився.

- А тепер уяви, - вів далі Костя, звертаючись до Андрія, - в якому б шоці були ті здоровані. Вони ж звичайні люди, зі своїми недоліками і достоїнствами, такі ж, як і ми. Так ти хоч якось підготований подумки, вірніше, знаєш про цю величезну силу. А вони?... Навіть якби хтось із них і вижив би після такого страху, уяви, що стало би з ними потім. Кожен, напевно, подумав би, що він хворий як мінімум на епілепсію... Тобі було неприємно, а як було би їм! Сенсей просив нагадати, **що будь-який удар, нанесений тобою у гніві, врешті-решт вертається до тебе самого... І ще: «Не можна іншому бажати зла, навіть подумки. Бо силою думки ти плетеш пастку для самого себе, для свого тіла і розуму. І чим частіше ти думаєш про це, тим міцнішими стають її сіті, тим тугіше затягується петля. Вихід один: стань другом ворогу своєму і пробач діяння його, бо й ти недосконалий».**

І, поміркувавши ще трохи, Костик додав:

- Так, начебто нічого не забув сказати... Ну все, тепер ти можеш бути вільний.

- Що значить вільний? – не зрозумів Андрій. – Сенсей що, мене виганяє?

- Ну про це він мені нічого не говорив... То я тебе відпускаю.

- А, - протяг, посміхнувшись, Андрій і почав разом із Костиком підійматися з землі: - А ти чого завалився?

- Чого-чого, їсти треба менше. Я тобі що, Рембо, ловити такого бика.

Засміявшись, ми розпрощалися, як то кажуть на веселій ноті. Я була дуже рада, що все так добре скінчилося. У моїй душі знову відбулася революція почуттів. «Дійсно, хто винен у тому, що навколо нас робиться зло? Та ми ж самі і винні. Ми ж не контролюємо свої бажання. От потім і отримуємо по заслугах. І ще при цьому кричимо, обурюємося, мов, за що? Думати про хороше треба частіше, добро людям робити, дивись і світ навколо зміниться. Принаймні у твоєму сприйнятті. А твоє сприйняття – це і є твій справжній світ... Усвідомила б це раніше, не розплачувалася би зараз за свій егоцентризм і манію величі власним здоров'ям і життям... Ех! Якби це знати до того, більше було би впевненості у завтрашньому дні. Та коли вже долі так завгодно розпорядитися, то хоч би наостанок встигнути достойно пожити, по-людськи...

Правильно колись сказав Сенсей: **«Головне – не кількість прожитих років, а їхня якість. Як, а не скільки».**

Так, ми відповідаємо за все те, що ми думаємо і робимо. І чого я сердилася на Сенсея? Самі ж і винні. А він всього лише спостерігач нашої дійсності, нашої безвідповідальності й недбалості. Він судить з точки зору свого внутрішнього світу, свого знання, своїх високих моральних цінностей. Щоб зрозуміти його від початку, треба стати хоча б Людиною.

Дома я ще деякий час розмірковувала про подію, що тільки-но трапилася. А потім згадала про тіло. Увесь цей час, поки я подумки відволікалася, біль був приглушений та існував на якомусь третьому плані думок. Але як тільки я згадала про натружені м'язи, вони одразу ж озвалися різким боєм, як вірна собачка озивається гавкотом на поклик свого господаря. Все тіло знову почало нити і розламуватися, а розум став щосили жаліти бідненьке тільце, нарікати на моє справжнє «я» за піддані випробування і співчувати моїм кінцівкам.

Сяк-так я примусила себе сісти в позу «лотоса», щоб зайнятися медитацією. Розслабитися було дуже важко, а сконцентруватися ще складніше. Та все ж моя впертість принесла мені маленький результат. В одній із спроб цілеспрямованого зосередження біль забувся сам по собі. Медитація пішла як по маслу. І лише коли в моїй голові проскочила капосна думка, біль знову відновився. У цей час я чітко відчувала «струмочок» по руці. І тут подумалося: «А цей м'яз руки найбільше болить. Стоп! Ага, попався заколотник. Знову ти мені всю воду каламутиш. Нічого-нічого. На цей раз розмова з Сенсеєм не вийшла, зате на медитаційному занятті я обов'язково знайду на тебе управу».

Згодом, коли вже вийшла з медитації, я почала логічно міркувати: «Цікаво, у мене часом не шизофренія почалася? Сама з собою починаю розмовляти, когось у собі ловити. Може, у мене вже дах їде від таких подій?» І тут же промайнула інша думка: «Це на краще. Частіше би так думала, швидше б мети досягла». Внутрішньо, на якомусь недоступному рівні я розуміла, про що йде мова. Та розум мій заволав: «Якої ще мети? Хто це там знову виступає?» Знову остаточно заплутавшись у своїх думках, хто є хто і чого я взагалі хочу, я заснула, наслідуючи приклад своєї безжалісно змученої плоти.

Наступного дня моє тіло стало зовсім чужим. Мало того, що воно боліло, так іще й пересувалося, наче іржавий робот. Мені навіть стало цікаво, у такому стані я себе ще не бачила. «Автопілот» явно відключився. Довелося винаходити нові способи управління тілом і не тільки одягання. Благо, батьки пішли на роботу і не бачили усіх моїх комедійних кошмариків. Провозившись удома з цією неслухняною «машиною», я ледве не спізнилася до школи.

Уроки відсиділа більш-менш, хоча відчуття «робота» були незабутні. Останньою була фізкультура. Це був фініш всьому. Я спробувала відпроситися у вчителя. Та він був мужик старої закалки і до того ж страшний бюрократ. Його наші болі не хвилювали – довідку на стіл і можеш бути вільним. У мене було офіційне звільнення від фізкультури, але воно лежало вдома, заховане подалі від батьків. Тому що я любила фізкультуру і не хотіла сидіти на заняттях, мов пень, всупереч думці лікарів. Тим більше, тут нічого надзвичайного, на мою думку, не було. На тренуваннях ми більше знущуємося над тілом. Але сьогодні я вперше пожалкувала, що не взяла довідку з собою.

Хоча за день трохи розходилася, але розминку робила з великою натугою. А сьогодні, як на лихо, були ще й заліки з віджимань. «Цього я точно не переживу. Навіть одного разу після вчорашнього не зроблю, - подумала моя особа. – От бюрократ, вперся у свій папірець...» І давай розпикати цього мужика по всіх статтях своїми злісними думками. Під час чергової паузи, з обдумуванням слова іще погірше попереднього, у моїй пам'яті якось ненав'язливо сплили слова Сенсея: «Не можна іншим бажати зла навіть подумки». «Ну що ж я роблю!», - аж стрепенулася моя особа. – Сама собі пастку створюю...» І, трохи охоловши, почала тверезо міркувати: «Яка користь із того, що я його зараз подумки брудом поливаю та невдоволено на нього зиркаю? Тільки засмучуся більше, а на заліку ще й нагрублю. Він теж у боргу не залишиться, поставить «пару», викличе батьків. Батьки дізнаються, що я довідку до школи не віднесла, теж засмуться. Навіщо мені все це треба? А якщо, як Сенсей каже, влізти у «шкіру» цього мужика, то що виходить? Він же не винен, що я прийшла на урок у розбитому стані? Ні. Він же не знає, що я учора весь вечір готувалася до його заліків, так би мовити, у поті лиця? Не знає. Так чого ж на нього сердитися? Він просто добросовісно

виконує свою роботу. А за довідку, так йому теж треба звітувати за свої уроки. Раптом зараз директор зайде, чи якась комісія нагряне. Мужика теж можна зрозуміти». Розставивши так у думках все на свої місця, я помітила, що гнів мій минув і тепер можна було спокійно обдумати, як же вирішити цю проблему «миром».

Після розминки я знову підійшла до вчителя і спокійно пояснила йому ситуацію, що мов так і так, вчора посилено займалася, сьогодні потерпаю від катастрофічних наслідків, але на наступному занятті обов'язково відіжмуся, навіть у два рази більше. А також додала, що я його чудово розумію, як він з нами мучиться і втомлюється від наших постійних «відмазок».

- Ну що поробиш, ви ж самі колись були молодими.

Мабуть, останнє речення, що вирвалося у мене випадково, ґрунтовно сколихнуло якісь хороші спогади учителя. Бо наступні п'ятнадцять хвилин ми слухали усім класом лекцію про його спортивну бурхливу молодість. І коли, нарешті, почали здавати залік, я його спитала:

- Так мені віджиматися?

- Гаразд, - добродушно махнув фізкультурник рукою, - наступного разу відіжмешся. Будемо вважати, що ти сьогодні не встигла.

До великої радості інших, зі мною не встигло ще півкласу. Коли пролунав дзвоник, однокласники з посмішкою сказали:

- Супер! Слухай, може ти й на інших уроках проб'єш учителів на спогади їхньої далекої молодості, дивись і опитати не встигнуть. Класно буде!

- Я ж вам не чарівник, - жартуючи відповіла моя особа. – я тільки вчуся.

Після цього випадку мені стало якось приємніше на душі. Ніхто морально не постраждав і більше того, навіть усі лишилися задоволені. Це тішило моє самолюбство і «манька» величі почала непомітно рости, як на дріжджах. Я звернула на це увагу лише тоді, коли друзі, слухаючи мене ввечері, пожартували:

- Ну ти і роздула цю історію, як бульбашку, - з посмішкою помітив Андрій. – Що тут такого? У мене такі «відмазки» ледь не на кожному уроці бувають. Треба просто чинити неординарно і з гумором.

- Так, але ж ти не на кожному уроці приборкуєш свій гнів.

Андрій задумався:

- Що вірно, то вірно... Але гумор мене ще ніколи не підводив у спілкуванні з учителями.

- Слухай! – ляснув його по плечу Костя. – Так це ж геніальний спосіб боротьби з гнівом... Ти згадай хлопців Сенсея: Женьку, Стаса й інших. У них же рот від жартів не закривається.

- Точно! – підтвердив Андрій.

- От бачиш, як все елементарно, кажучи словами Сенсея. А ти всю ніч видумував, як зі своїм гнівом боротися. Ось тобі й відповідь... Так, доведеться тобі усе життя жартувати зі своїм розумом.

А потім Костик «заспокійливо» додав:

- Ну ти не переймайся. Ми тобі на «дурочку» смачні пиріжки носити будемо...

- Та ну тебе! Вічно ти усе перевернеш з ніг на голову.

Хлопці засміялися. Ми юрбою пішли штурмувати переповнений трамвай. І вже коли їхали, Костик сказав Андрію:

- Я між іншим, цю ніч теж не даремно витратив.

- На кого? – посміхаючись поцікавився той.

- Безсоромник! Не на кого, а на що, мисли глибше.

Я зробив геніальне відкриття!

- У галузі себелюбства?

- Та я серйозно. От послухай, який ланцюжок виходить. Якби тебе не побили ті здоров'яги п'ять років тому, ти б не почав займатися карате. Якби ти не почав займатися бойовими мистецтвами, ти й мене б не втягнув у цю справу. А якби ти мене не втягнув, ми б не познайомилися з Сенсеєм і не взнали б того, що ми взнали і чому ми зараз навчаємося. Принаймні, якби про цю інформацію десь і прочитали, то точно сприйняли б її за суцільну маячню. А так переконалися, як то кажуть, на власні очі. Коротше, якби тоді тебе не побили, ми не знайшли б цю золотоносну духовну жилу! От!

- Згоден. Але з чого ти взяв, що це через тебе ми познайомилися з Сенсеєм? Адресу його секції нам же дав зовсім сторонній хлопець з тієї, попередньої секції по ушу. Ні ти, ні я його як слід не знали. Просто тоді випадково зайшла мова про людей-феноменів, а потім вже і про Сенсея.

- Так. Але ж саме я вас на те тренування притягнув, - захищав свою теорію Костик. – Ви ж як опиралися, пригадай, не хотіли йти. А хлопець саме в той день випадково там опинився. Він свого друга чекав у роздягальні.

- Чекав. Та він би так і промовчав би тоді, якби не побачив наш журнал, де була стаття про феноменів.

- Який журнал?

- Ну, пам'ятаєш, Тетяна нам його в той день принесла з дому. Ми ще з тобою обурювалися, що такий «вантаж» весь день доведеться з собою тягати, ні щоб його ввечері віддати.

- А! Точно! – згадав Костик.

- Ну, я ж його на підвіконня поклав. А тому хлопцю, мабуть, нудно сидіти було, от він і попросив почитати. А далі сам знаєш, слово за словом, і ось тобі адреса Сенсея.

- Правильно, так воно й було, - і, зітхнувши, Костик додав: - Ось так завжди: такі дрібні факти вбивають найкрасивіші гіпотези... Ну нічого, значить, моя теорія виглядатиме так. Якби ти не втягнув мене у бойові мистецтва, я б не привів вас на те тренування, а далі у дужках примітка (і Тетяна не принесла журнал), дужки закриваємо, то тоді б наша компанія не познайомилася з Сенсеєм і так далі.

- І все ж таки все почалося з журналу, - наполягав на своєму Андрій і далі продовжив розвивати свою думку, - через статтю. А почали ми цікавитися цими статтями тому що... Чому?

- Ну як чому... Тому що... А! Це ж вона всю кашу заварила, усіх нас заразила людьми-феноменами, - сказав Костик, кивнувши в мій бік.

- Точно!

Хлопці подивилися на мене:

- А ти чого ними зацікавилася?

- Я? – трохи розгубилася моя особа і тут же викрутилася: - Я... А мене фільми надихнули.

- О! А фільми створювали...

І далі хлопців понесло на розкручування цілого ланцюжка уявних подій. Тетяна усміхнулася і сказала:

- Е, та ви так грішним ділом і до первісної людини доберетесь, - і смішно їх скопіювала: - Якби ту людину наздогнав би шаблезубий тигр, то і вас би не існувало і, отже, з Сенсеєм би не познайомились.

- А що, це ідея, - посміхнувся Костик.

- От чоловіки, - дорікнула Тетяна, - їм би логікою хоч за соломинку, але вчепитися. Познайомилися з Сенсеєм і добре. Значить так треба, значить – це доля. І все. Що тут сперечатися.

20

Наша компанія прийшла на галявину, тепер уже безпомилково визначивши її місцезнаходження.

- Чуєте, щось нікого немає, - сказав із сумнівом Славко. – Може, це не та галявина?

- Та, та. Я її минулого разу добре запам'ятав, - ствердно закивав Андрій.

- Ще б пак! – усміхнувся Костик.

Ми засміялися, згадуючи наші минулі походеньки. Хвилин через п'ять почали підходити старші хлопці, приєднуючись до нашого веселого настрою.

- О, зараз прийде Учитель, - пожвавішав Вітя.

- А по чому ти визначив? – спитала я, дивлячись у той бік на зірки.

- По Самураю, - відповів, посміхаючись, старший семпай.

Я перевела погляд на земне і тільки тут помітила, як по глухому паркану у світлі далекого ліхтаря поважно крокував кіт, періодично підтримуючи рівновагу, бо лапки його зрадницьки зривалися.

- Він приходить точно до медитації, - продовжував хлопець. – Сидить собі тихесенько осторонь у повному трансі, а потім, не гаючи час на наші розмови і враження, одразу йде.

- А першого разу, коли ми прийшли, він лишився до кінця. Його ще Сенсей у кущах ловив, - помітила я.

- Ну, це, напевно, було маленьке виключення з його правил.

«Треба ж, як усе склалося тоді, - подумала я. – Навіть кіт взяв у цьому безпосередню участь».

До нашої розмови підключилися хлопці.

- А чому Сенсей завів собі саме чорного кота? – спитала Тетяна.

- Та він його спеціально і не заводив. Просто коли Самурай був іще кошеням, його забили камінням селищні хлопчачи. А Сенсей підібрав його надворі і вилікував. З того часу кіт і лишився у нього жити і нікуди від нього не відходить.

- А хто ж йому вуха так сильно потріпав? – із посмішкою поцікавився Андрій.

- Та, то він з собаками спарингувався.

- З собаками?

- Еге ж. Самурай же не тільки духовним займається, а й бойовим мистецтвом, - сказав Віктор, привернувши при цьому загальну увагу до кота. – Сенсей його навчає можна сказати з самого дитинства стилю «Вінь-чунь», який є протилежним стилю «Кішка». Так він тепер і до котів, і до собак задирається.

- Ти що, жартуєш? – щиро здивувався Андрій. – Та як кота можна кунг-фу навчити? Тут людина не кожна розуміє, а то тупа тварина.

- Це як сказати, - підійшовши із темряви, втрутився у розмову Учитель. – Іноді тупа тварина виявляється кмітливішою за деяких Homo Sapiens.

- А все ж таки, - зацікавився Микола Андрійович незвичайним повідомленням, - а як ви його навчали?

- Ой, та елементарно, - просто сказав Сенсей, начебто мова йшла про повсякденні речі. – У формі гри. Спочатку пальцями проводив захват лапок. А потім також показував, як вийти з цього захвату. Так він і навчився... Тепер мало того, що з котами постійно б'ється, так іще й до собак задирається. Миші, бачте, його вже більше не цікавлять, не той рівень. Навчив, блін, на свою голову! Тепер самому доводиться бігати з мишоловками.

Усі засміялися. А я так і не зрозуміла, розіграш це був, чи ні. Якщо розіграш, то чому настільки серйозний, а якщо правда, то треба мати дійсно неабиякий талант, щоб навчити навіть kota.

Під час своєї розповіді Сенсей вітався з усіма за руку. І коли дійшла черга до Андрія, той не подав руку, а ввічливо уклонився.

- Ти чого? – здивувався Сенсей.

- Та я вже боюсь до вас торкатися після тих подій, - напівжартома відповів Андрій.

- А я тут причому? – з посмішкою знизав плечима Сенсей. – Ти не мене повинен боятися, а його. Він же з тобою поряд був, а не я.

Поки Сенсей розмовляв з іншими хлопцями, Андрій штовхнув злегка Костика ліктем у бік:

- Так це через тебе!

- Ти що! Я звичайно розумний, та не настільки ж.

- Я тобі серйозно.

- І я серйозно.

- Чесно?

- Чесно.

Андрій почекав, поки Сенсей відповість на чергове питання, і спитав:

- А правда, ви це через рукостискання зробили?

- Ні, звичайно. Коли-небудь я вам про це розкажу.

Далі розмова перейшла на наші домашні медитації. Спочатку я хотіла покликати Сенсея вбік і поговорити з ним наодинці про свої думки, тому що боялася реакції старших хлопців. А раптом засміють своїми глузливими жартами, як і мої друзі. Але Сенсей терпляче розбирався і роз'яснював кожну ситуацію, що виникала у хлопців. Від Юри я почула дещо схожу з моєю історією, але не до такої загостреної міри. Побачивши серйозний настрій інших, я, нарешті, зважилася усе розказати Сенсею при всіх. І коли постала чергова пауза у розмові, моя особа почала несміливо ділитися своїми «досягненнями». Всі слухали спокійно і уважно. Тоді моя особа остаточно посмілішала і повідала про свого «ловкача».

Після моєї розповіді запанувала нетривала тиша. «Ну все, - подумала я, - зараз мені Микола Андрійович поставить діагноз як мінімум шизофренія. І навіщо я це все при усіх вибовкала?»

Але, на мій подив, Сенсей сказав наступне:

- Це хороший результат. Упіймати думку свого тваринного начала складно, а боротися з нею тим більше. З цією категорією думок в принципі неможливо боротися. Бо насильство породжує насильство. І чим більше будеш намагатися її убити, тим сильніше вони у тебе будуть проявлятися. Найкращий спосіб захисту від них – це переключитися на позитивні думки. Тобто, тут спрацьовує принцип айкідо, м'якого відходу.

- А якщо вони ганяються за мною цілий день. Що, я не можу обрубати якимось міцним словом? – запитав Руслан.

- Як би ти не «обрубав», все одно негативні думки будуть нагнітатися по закону дії – протидії, акції – реакції. Тому ви повинні не боротися з ними, а відходити від них, штучно розвивати в собі позитивну думку, тобто зосереджуватися на чомусь хорошому або згадати щось хороше. Тільки таким шляхом м'якого відходу ви зможете перемогти свою негативну думку.

- А чому думки бувають абсолютно протилежні одна одній? У мене теж іноді так виходить, що я заплутуюсь у своїх думках.

- Скажімо так, **у тілі людини є духовне начало, або душа, і матеріальне начало або тваринне, звірине, як хочете це називайте. Розум людини є полем бою цих двох начал. Тому і думки у вас виникають різні.**

- А хто тоді «я», якщо думки чужі.

- Не чужі, а твої. А ти є той, хто слухає їх. І кому ти віддаєш перевагу, тим ти й будеш. Якщо матеріальному, звіриному началу – ти будеш злий і капосний, а якщо порадам душі – ти будеш хорошою людиною, з тобою буде приємно знаходитися людям. Вибір завжди залишається за тобою: або ти деспот, або святий.

- А чому у мене вийшло так, що мій захват від приборкання свого гніву призвів... до гордості, чи то до розростання манії величі. Адже зробила начебто хороше діло, а думку занесло в інший бік? – спитала я.

- Ти повернулася до душі – твоє бажання здійснилося. Послабила контроль над собою – перетягло тваринне начало, причому непомітно для тебе, твоїми ж улюбленими егоїстичними думками. Тобі сподобалося, що тебе хвалять з усіх боків, що ти така розумна, така розсудлива і так далі... У тобі постійно йде війна двох начал за тебе. І від того, на чиєму боці ти будеш, залежить твоє майбутнє.

Я трохи замислилася, а потім уточнила:

- Тобто ось той «ловкач», котрий мені про біль нагадував і заважав зосередитися, той, що манію величі...

- Абсолютно вірно.

- Так там же цих думок ціла купа!

- Так, - підтвердив Сенсей. – Їх легіон, тому з ними неможливо боротися. Це вам не кунг-фу, це значно серйозніше. Боротися можна з тим, хто чинить опір. Але з вакуумом боротися безглуздо. Для вакууму негативних думок можна створити лише такий самий вакуум позитивних думок. Тобто знову-таки повторюю, переключитися на хороше, думати про хороше. Але завжди бути насторожі, слухати, про що думає ваш мозок. Поспостерігайте за собою. Зверніть увагу на той факт, що ви не напружуєтеся, а думки постійно в вас рояться. І думка не одна. Їх одразу може бути дві, три, а то й більше.

- Це як у християнстві говорять, що з лівого боку сидить чорт на плечі у людини, а з правого ангел. І вони постійно шепочуть, - помітив Володя.

- Цілком правильно, - підтвердив Сенсей. – Тільки чомусь чорт шепоче голосніше, у нього напевно голос грубіший... Те, що називають у християнстві чортом або дияволом, це і є прояв нашого тваринного начала.

- Я коли виявила у себе це розділення думок, то подумала, що, може, у мене шизофренія почалася. Там же теж щось пов'язане із розщепленням свідомості, - сказала моя особа, остаточно осмілівши.

Сенсей посміхнувся і жартома відповів:

- Немає генія без ознак безумства.

Микола Андрійович засміявся:

- Так, так, так. До речі, дещо схоже я спостерігаю і в себе.

Тут до розмови долучився Стас, розмірковуючи вголос про своє:

- Ну, якщо розум – це поле бою двох начал і, як я зрозумів, їхня зброя – думки, то як же відрізнити хто є хто? Як у думках проявляється духовне і тваринне начало? Це що?

- Духовне начало – це думки, породжені силою Любові, у широкому розумінні цього слова. А тваринне начало – це думки про тіло, наші інстинкти, рефлексі, манія величч, бажання, повністю поглинуті матеріальними інтересами, і так далі.

- Ні, ну тоді взагалі треба жити у печері, - висловив свою думку Руслан, - щоб нічого не мати і не хотіти.

- З такою башкою, як у тебе, і печера не допоможе, - жартуючи, підколов його Женька.

- Мати це все тобі ніхто не забороняє, - вів далі Сенсей. – Хочеш, та будь ласка, йди в ногу з часом, користуйся на здоров'я всіма благами цивілізації. Але жити заради цього, ставити накопичення матеріальних благ у сенс свого існування на Землі – це безглуздо, це протиприродно духовному началу. Ця мета і є показником верховенства у людині тваринного начала. Однак це не означає, що треба жити бомжем у печері. Ні. Я вже якось вам розповідав, що всі ці високі технології, які дані людству, вони дані для того, щоб у людей більше звільнялося часу для свого духовного вдосконалення. Але ніяк не для того, щоб людина назбирала купу цих залізячок у себе вдома і роздувала свою манію величч від володіння цим прахом.

І, помовчавши трохи, Сенсей задумливо промовив:

- Людина – це складний синтез духовного і тваринного начала. Дуже жаль, що у вашому розумі переважає більше від тваринного, ніж від Бога...

Я тут на днях подумав і вирішив дати вам одну давню практику, котра допоможе вам урівноважити ці дві сутності, щоб «тваринне» вас так сильно не обтяжувало. Вона існує стільки ж, скільки існує й людина. Це духовна практика не тільки роботи над собою, над своїми думками, але й, що дуже важливо, над пробудженням своєї душі. По відношенню до життя її можна порівняти з

динамічною медитацією, оскільки вона є постійно діючою, незалежно від того, де людина знаходиться і що робить. Частина цієї людини постійно знаходиться у цьому стані, контролює все те, що відбувається всередині і зовні.

Ця духовна практика називається «Квітка лотоса». Сенса її полягає у наступному. Людина уявляє, начебто саджає всередині себе, у ділянці сонячного сплетіння, зерно. І це маленьке зернятко у ній проростає за рахунок сили Любові, сформованої її позитивними думками. Тим самим людина, контролюючи зростання цієї квітки, штучним шляхом позбавляється від негативних думок, які постійно крутяться в її голові.

- А що, хіба ми постійно думаємо про погане? – спитав Руслан.

- Звичайно, - відповів Сенсей. – Ви прослідкуйте за собою гарненько. Людина дуже багато часу приділяє тому, що уявляє різні бойові ситуації, згадує щось негативне з минулого, уявляє, що з кимось свариться, комусь щось доводить, як вона обманює, як дає здачі, свої хвороби, свої матеріальні збитки і так далі. Тобто весь час тримає образ негативного комплексу думок.

А тут людина спеціально, під внутрішнім контролем, позбавляється усіх цих поганих думок. І чим частіше вона буде тримати позитивний образ, тим швидше у ній зростає це зерно Любові. Спочатку людина уявляє, що це зернятко проростає, з'являється крихітна стеблинка. Далі вона починає рости, на стеблинці з'являються листочки, потім маленький пуп'янок квітки. І зрештою по мірі більшого підживлення силою Любові сам пуп'янок розпускається в лотос. Лотос спочатку золотистого кольору, але по мірі зростання стає сліпучо білим.

- А скільки часу потрібно, щоб він проріс? – запитала я.

- Справа в тому, що у кожної людини по-різному. У одного він може вирости за роки, у іншого – за місяці, у третього – за дні, а четвертому знадобляться лише миті. Все залежить від бажання людини, від того, як вона буде старатися над собою. Треба не тільки виростити цю квітку, але й постійно підтримувати її силою своєї Любові, щоб вона не зів'яла і не загинула. Це постійне почуття зрощування людина тримає на рівні підсвідомості або ж, точніше сказати, на рівні контрольованої віддаленої свідомості. Чим більше людина віддає Любові цій квіточці, тобто подумки плекає її, доглядає, береже від оточуючого негативного впливу, тим більше квітка росте. Ця квітка живиться енергією Любові, я підкреслюю, внутрішньою енергією Любові. І чим більше людина знаходиться у стані Любові до всього світу, до всіх і до всього, що її оточує, тим більше стає квітка. А якщо людина починає сердитися – квітка слабшає; зривається у сильному гніві – квітка в'яне, хворіє. Тоді необхідно докласти максимальних зусиль на її відновлення. Це як свого роду контроль.

І от, коли ця квітка розквітає, збільшується в розмірах, вона починає випромінювати замість запаху вібрації, так звані лептони або гравітони, як хочете це називайте, тобто енергію Любові. Людина відчуває порухи пелюсток цієї квіточки, від яких вібрує усе її тіло, весь простір навколо неї, випромінюючи у світ Любов і Гармонію.

- А це якось відчувається на фізичному рівні? – запитав Женья.

- Так. Лотос виражається ніби у печінні в ділянці сонячного сплетіння, теплом, яке розливається там. Тобто ці відчуття виникають в області сонячного сплетіння, де, як свідчать перекази, знаходиться душа. Звідти починає йти і виділятися тепло. Весь зміст полягає в тому, що де б ви не знаходилися, з ким би ви не були і що б ви не робили чи обдумували, ви постійно повинні відчувати це тепло, тепло, яке, образно кажучи, зігріває вам не тільки тіло, але й душу. Ця внутрішня концентрація Любові знаходиться у самій квітці. В решті решт, чим більше людина про неї піклується, оспівує цю Любов, тим більше вона відчуває, що ця квітка, розростаючись, оточує її тіло повністю своїми пелюстками і вона знаходиться всередині величезного лотоса.

І ось тут відбувається дуже важливий момент. Коли людина досягає того, що пелюстки лотоса починають оточувати її з усіх боків, вона відчуває дві квітки. Одна всередині себе, яка знаходиться під серцем і зігріває постійно відчуттям внутрішньої Любові. Інша, велика, наче астральна оболонка цієї квітки, що оточує людину і, з одного боку, випромінює вібрацію Любові у світ, а з іншого боку захищає саму людину від негативного впливу інших людей. Тут спрацьовує закон причини-наслідку. Висловлюючись мовою фізики, відбувається хвиловий зв'язок. Простіше кажучи, людина випромінює хвилі добра, посилюючи їх через душу в багато разів і створюючи тим самим благодатне хвилеве поле. Це силове поле, яке постійно відчуває людина і підтримує фібрами своєї Любові, у той же час сприятливо впливає не тільки на саму людину, але й на оточуючий світ.

Що відбувається завдяки щоденним заняттям цією практикою. По-перше, людина постійно контролює свої думки, вчиться зосереджуватися на хорошому. Тому вона автоматично не може бажати нікому зла чи бути поганою. Адже ця практика щоденна, щосекундна. І це на все життя. Це своєрідна методика відволікання, оскільки з поганими думками насильно боротися не можна. Насильно милим не будеш. Тому потрібно відволікатися. Приходить негативна думка, небажана, людина зосереджується на своїй квітці, починає віддавати їй свою Любов, тобто забуваючи про все погане штучно. Або ж переключає свідомість на щось інше, позитивне. Але квітку вона відчуває постійно: лягаючи спати, прокидаючись, вночі, вдень; чим би не займався – навчанням, роботою, спортом і так далі. Людина відчуває, як Любов скипає всередині, як струмені Любові рухаються по її грудях, розтікаються по її тілу. Як ця квіточка починає зігрівати її зсередини, причому особливим теплом, божественним теплом Любові. І чим більше її віддає, тим більше вона у ній зароджується. Постійно випромінюючи цю Любов, людина дивиться на людей уже з позиції Любові. Тобто, по-друге, що дуже важливо – **людина настроюється на частоту добра.**

А добро – це удача, це везіння, це здоров'я. Це все! У людини покращується настрій, що сприятливо позначається на психіці. А саме ЦНС є основним регулятором життєдіяльності організму. Тому, у першу чергу, ця духовна практика позначається на покращенні вашого здоров'я. Крім того, у людини починає налагоджуватися життя, бо вона знаходить примирення з усіма. З нею ніхто не хоче сваритися, вона всюди бажана. У неї не буває великих проблем. Чому? Тому що, навіть коли у її долі відбуваються якісь події, бо життя є життя, вона сприймає їх цілком інакше, ніж звичайні люди. Оскільки у неї з'являється нове бачення на життя, яке і допомагає їй виробити найбільш оптимальне, прийнятне у даній ситуації, рішення. Бо у цій людині прокидається Мудрість життя.

І третє, найголовніше – у людині пробуджується душа, вона починає відчувати себе Людиною, починає розуміти, що таке Бог, що Бог є всюдисуща субстанція, а не фантазія кількох ідіотів. Вона починає відчувати божественну присутність в собі і нарощувати цю силу своїми позитивними думками і почуттями. Вона не відчуває більше себе самотньою у цьому світі, тому що Бог у ній і з нею, вона відчуває реальну його присутність. Є такий вислів: «Хто в Любові, той у Богу, і Бог у ньому, тому що Бог і є сама Любов». Також дуже важливо, що людина починає відчувати ауру квітки, яка знаходиться всередині і навколо неї.

- А як відчувається ця аура навколо тіла? – запитав Стас.

- З часом ти бачиш цю вібрацію навколо себе у вигляді легкого світіння. Повітря стає наче яскравішим і прозорішим, а навколишній світ більш насиченим по колірним тонам для твого зору. І найбільш вражає, що і люди починають помічати у тобі ці перетворення. Є такий народний вираз «людина сяє», «світиться». Так от, це і є світіння цього хвилевого поля, що виробляється Любов'ю самої людини. Оточуючі люди також починають відчувати це поле. Їм приємно, що ця людина знаходиться поряд, вони також починають відчувати радість, внутрішнє збудження. Багато людей одужує. Їм стає легше навіть при її присутності, якими б хворими вони не були. До цієї людини тягнуться всі, розкриваючи свою душу. Тобто **люди відчують Любов**. Це відкриті врата Серця на шляху до Бога. Це те, про що говорили усі Великі і що мав на увазі Ісус, коли говорив: «Впусти Бога у серце своє».

Ця духовна практика «Лотоса» застосовувалася з початку часів. Спрадавна вважалося, що «Лотос» народжує богів, у «Лотосі» пробуджується Бог. У тому розумінні, що божественна сутність – душа – пробуджується у «Квітці лотоса», в Гармонії і Любові всередині тебе. Адже людина постійно піклується про свою квітку, постійно контролює свої думки і почуття, щоб «Квітка лотоса» не в'янула.

- Так що, там дійсно виростає справжня квітка? – спитав здивовано Славик.

- Ні. Квітки, матеріальної, там звісно не існує. Це як би свого роду гра уяви. Цей процес можна назвати інакше: пробудження божественної Любові, досягнення просвітлення, повного поєднання з Богом – «мокша», «дао», «сінто». Як хочеш це назви. Та все це слова і релігія. **А це попросту створення позитивною думкою і почуттям Любові людини певного силового поля, яке, у свою чергу, з одного боку впливає на оточуючу дійсність, а з іншого боку змінює внутрішню частоту сприйняття розуму самої людини.**

- А душа? – спитала я.

- А душа це і є ти, своєрідний вічний генератор божественної сили, якщо хочете, але котрий потрібно запустити в роботу своїми постійними думками про Любов... Коли-небудь я розповім вам про душу і про її призначення детальніше.

Тут до розмови долучився Костя:

- А ви сказали, ця духовна практика дуже давня. Наскільки давня?

- Я вже казав, що вона існує стільки, скільки існує людина як свідомий суб'єкт.

- Ні, ну скільки там, сім, десять тисяч років тому?

- Ти береш надто короткий проміжок часу. Людство у цивілізованому варіанті неодноразово існувало й раніше, причому навіть з більш високими технологіями, ніж зараз. Інше питання, чому ці цивілізації зникали. Колись я вам і про це розкажу.

- Але якщо ця практика така давня, то повинні ж лишитися хоч якісь згадки про неї і в нашій цивілізації.

- Безумовно. Те, що духовна практики «Квітки лотоса» існувала й раніше, підтверджують багаточисленні древні джерела. «Лотос», наприклад, давався обраним фараонам Давнього Єгипту. І якщо ти підіймеш літературу з цього питання, то переконаєшся, що у єгипетських міфах і переказах говориться, що навіть їхній бог Сонця Ра народився саме з квітки лотоса. Ця квітка слугувала тронем, на якому сиділа Ісіда, Гор, Осіріс.

У древніх «Ведах», найстаріших індуїстських книгах, написаних ще на санскриті, лотос також є однією з центральних тем. Зокрема, розглядаючи, що Бог має три основних чоловічих втілення – Брахма-Творець, Вішну-Захисник і Шива-Руйнівник, йде мова також про таке: «З тіла бога Вішну з'явився гігантський золотий лотос, на якому знаходився «лотосонароджений» творець Брахма. Ріс золотий тисячепелюстковий лотос, а разом з ним ріс і Всесвіт».

У Китаї й досі, так само, як і в Індії, ця квітка уособлює чистоту і цнотливість. Найкращі людські якості і стремління пов'язували люди з лотосом. У Китаї вважається, що на особливому «західному небі» є лотосове озеро і кожна квітка, що там росте, пов'язана з душею померлої людини: якщо людина була добродійною, її квітка розпускається, якщо ні – в'яне.

У Греції лотос вважають рослиною, присвяченою богині Гері. У золотому сонячному човні, зробленому у формі лотоса, здійснив одну зі своїх подорожей Геракл.

Але все це легенди і міфи, котрі, однак, не такі вже й вигадані. Вони народилися на реальних фактах самовиховання людей, завдяки цій давній духовній практиці. Просто раніше, коли серед більшості людей переважало тваринне начало, «Квітка лотоса» давалася лише обраним, більш-менш духовно розвиненим індивідам. І це природно, що інші люди сприймали потім цих індивідів як богів. Оскільки той, хто зростав у собі «Лотос», хто пробудив у собі душу, дійсно стає богоподібним, бо творить в Любові однією лише думкою своєю.

Коли настав час духовного просвітлення більшості людей, Бодхісатви Шамбали дали цю духовну практику Будді. Саме завдяки виконанню цієї техніки «Лотоса», Сіддхартха Гаутама досяг просвітлення, сидячи під деревом бодхі. З дозволу Рігдена, Будда дав її своїм учням для розповсюдження у маси. На жаль, люди з плином часу спотворили Вчення Будди і на основі даної духовної практики створили цілу релігію. Це призвело до того, що тепер, сповідуючи цю релігію, навіть самі буддисти уявляють свій рай якимось незвичайним місцем, де люди подібно до Богів, народжуються на квітці лотоса. Вони шукають це місце, хоча воно постійно знаходиться всередині них самих. Вони і з Будди зробили Бога, хоча насправді він був просто Людиною, яка пізнала істинну шляхом цієї духовної практики. Звідки й пішов лотос як символ буддизму, а також вираз «Будда сидить у лотосі» або «Будда стоїть у лотосі». Просто він на своєму прикладі показав людям, чого може досягти людина, якщо перемає у собі своє тваринне начало. Він дійсно зробив багато корисного для духовного розвитку людства, розповсюджуючи цю духовну практику серед людей у її первинному вигляді.

Аналогічна молитва буда дана Ісусом Христом на пробудження божественної Любові.

- А що, молитва і медитація – це одне й те ж? – спитала Тетяна.

- По суті так. Молитва Ісуса «Отче наш» є те ж саме. Просто там надто все буденно, люди просять хліба і тому подібне, але зміст лишається тим же: людина духовно виховує сама себе, зрощує у собі душу своїм контролем над думками, своїм бажанням, твердою Вірою і Любов'ю.

Загалом, Будда, Ісус, Магомет і всі великі володіли знанням даної духовної практики, оскільки черпали з одного джерела. Це допомагало не тільки їм ставати самим собою, але й допомагати іншим людям пізнавати свою божественну сутність. Чому біля Будди, Ісуса, Магомета було приємно знаходитися усім? Чому, як у народі кажуть, «святі люди» світяться? Чому ми, зустрічаючи абсолютно сторонніх людей, не хочемо від них відходити? Тому що вони випромінюють цю Любов. Тому що вони постійно нарощують цю силу, силу добра, силу Любові, цього божественного прояву у людині. Про таких говорять: у цій людині Бог. І це дійсно так.

- Так що, треба всього лише думати з Любов'ю про цю квітку? – запитав Андрій.

- Ні. Потрібно не тільки зосереджуватися і думати, але найголовніше, викликати ці відчуття тепла у ділянці сонячного сплетіння і постійно їх підтримувати своїми добрими думками. У багатьох може не вийти одразу. Тому що треба вникнути у суть цього всього, уявити реальніше і, я ще раз повторюю, викликати всі ці відчуття. Чому я акцентую на цьому вашу увагу? Тому що, коли людина викликає ці відчуття, вона починає їх підтримувати не просто розумом, а на рівні підрозуму, точніше підсвідомості. Це веде до пробудження душі. Вона просто ну не може не прокинутися. І чим більше ти будеш підживлювати її своєю Любов'ю, тим більше вона буде прокидатися, тим більше ти будеш ставати самим собою, таким, яким одвічно є всередині, а не у зовнішній смертній оболонці.

І, помовчавши трохи, Сенсей додав:

- **Життя надто коротке, і треба встигнути духовну сутність у серці оспівати.**

Весь наш різновіковий колектив стояв у повній задумі над словами Сенсея. А в мене по тілу бігали якісь мурашки від натхнення і захвату, що зненацька охопили мене. Я настільки була вражена всім почутим, настільки шокована цією несподіваною інформацією, що мені якось і не вірилося, що це говорила звичайна людина. У мене виникло відчуття, що його глибокі, з моєї точки зору знання, були явно не від сього світу. Мені хотілося про це запитати, але щось стримувало. І я підозрювала, що це «щось» і так про все знало, оскільки тяглася до цієї Істоти всіма фібрами своєї душі. Та як тільки про це подумала, мій розум знову почав зі мною сперечатися, запевняючи, що це звичайна, проста людина, яка просто грамотно і досконально розбирається у філософії, релігії, психології, історії, фізіології, медицині, фізиці... «Стоп! Куди це мене понесло, - подумала я. – Невже людина може вмістити в собі стільки фундаментальних знань одночасно? А з іншого боку, чому б і ні? Бувають же обдаровані люди, як Ломоносов... або Леонардо да Вінчі, котрий взагалі випередив за знаннями свою епоху... Але щось не пригадую, щоб вони так ясно розмірковували про душу... Та й взагалі, чого я голову ламаю, хто він є насправді. Головне – я отримала відповіді на хвилюючі мене запитання, знайшла те, що давним-давно так шукала. Правду кажуть, хто шукає, той завжди знайде».

Я відверто раділа, як дитина: «Це ж те, що треба! Це ж спосіб добратися до того краєчка вічності, звідки споглядають великі! Це мій єдиний шанс, єдина соломинка. Та яка там соломинка, це цілий рятівний ковчег, у якому не страшна і фізична смерть, у якому не страшно плисти у вічність».

- Ну що, питань більше немає? – поцікавився Сенсей.

Ми мовчали, дивлячись на нього захопленими очима. Один Микола Андрійович, який був більш-менш «тверезомислячою» людиною у нашому колективі, відповів:

- Ну, допустимо, у Бога, я звичайно, не вірю. Але з точки зору психології, це досить-таки цікавий варіант. Треба все обмізкувати... Інформації дуже багато, треба у всьому розібратися. А питання виникнуть потім.

- Ну і добренько, - добродушно промовив Учитель. – Тоді, мабуть, на сьогодні вистачить, будемо розходитися.

21

У мене був відмінний настрій. Усю дорогу я аналізувала почуте, перебираючи його у думках з різних боків. Потім почала розбиратися і у своєму хорошому настрої. Щось тут було явно не так, тому що він був такий, наче я була абсолютно здорова. Покопавшись трохи у своїх враженнях, несподівано зрозуміла, у чому тут річ. Раніше я думала, що моя душа, те моє «я», що повинне відійти у вічність, знаходиться у моєму матеріальному мозку. І мені здавалося, що я ним думаю, із нього народжуються всі мої думки. Але з мозком останнім часом почалися серйозні проблеми, як говорили лікарі. Це пригнічувало мене не стільки у фізичному плані, скільки в духовному. Я думала, якщо мій мозок пошкоджено, значить і з моєю душею можливі якісь негаразди.

Мені кортіло швидше потрапити додому і посадити своє зернятко. Сенсей, звичайно, сказав, що у будь-якому місці можна займатися цією духовною практикою. Та я вирішила все ж-таки почати цю благородну справу вдома у тиші та спокої.

У квартирі я швиденько впоралася з усіма своїми дрібними справами. І коли батьки засіли перед телевизором, я тим часом всілася якнайзручніше у позу «Лотоса». Нарешті настала довгоочікувана хвилина. Зосередившись, моя особа подумала: «Так, почнемо з посадки...» Але тут трохи запанікувала. По-перше, я не знала, як виглядає це саме зерно лотоса. Квітку колись у книжці бачила, а зерно – ні. І взагалі, як буде виглядати ця сама посадка, у що саджати конкретно? Я бачила, як насіння проростає в землі. Але мене чомусь це не задовольняло, все ж-таки земля в душі, навіть уявна, якось не стикувалася з моїм поняттям про вічність. Поміркувавши трохи, я знайшла прийнятний вихід. Колись я бачила, як мама пророщувала квасолю, поклавши її на змочену вату. Цей варіант мені сподобався. «Квасоля так квасоля, - подумала моя особа. – Врешті решт, це ж моя уява. І головне в ній – сама суть, як говорив Сенсей».

Знову зосередившись, я почала уявляти, начебто поклала всередину себе, в ділянці сонячного сплетіння, маленьку білу квасолину, зануливши її у дещо м'яке і тепле. Потому стала про себе примовляти ласкаві слова, облюбовуючи своє зернятко. Але ніяких відчуттів не виникло. Тоді я почала пригадувати усі хороші слова, які тільки знала. І тут моя особа із подивом виявила, що добрих, гарних слів я знаю значно менше, ніж поганих і лайливих. Оскільки останні, які я чула всюди на вулиці і в школі, значно частіше поповнювали мій словниковий запас, ніж перші. Мої думки знову непомітно перейшли на обдумування якихось висновків, що логічно чіплялися один за одного. Виявивши це, я знову стала зосереджуватися на квітці. Але у мене нічого не виходило. Хвилин через двадцять моїх безплідних зусиль моя особа подумала, що, напевно, щось не так робила. Врешті решт, я вляглася спати, вирішивши потім детально розпитати Сенсея про свої помилки.

Та мені не спалося. Темрява поглинула все навкруги. Предмети і меблі у кімнаті втратили свій природний колір. І мені подумалося: «Який же наш світ все-таки примарний. Нам лише здається, що ми живемо по-справжньому. А насправді, як діти, самі собі вигадуємо гру, самі в неї і граємо. Тільки на відміну від дітей дорослі не дорослішають, тому що настільки вживаються у створений образ, що починають уже думати, що все інше така ж реальність. Так і минає все наше життя у вимислі та метушні. А як говорив Сенсей, «справжній ти – це і є душа, та вічна реальність, яка існує у дійсності. Треба лише прокинутися, отямитися від ілюзії, і тоді весь світ зміниться...»

По мірі заглиблення у роздуми про вічне, мені ставало якось легко і добре. І тут я відчула, як у грудях у мене щось почало теплішати і навіть приємно лоскотати. По всьому тілу стали бігати мурашки від копчика до потилиці. На мене найшов такий приємний, умиротворений стан, що хотілося обійняти душею цілий світ. У такий солодкій дрімоті я і заснула. Сон у мене був як у казці, оскільки, прокинувшись зранку, відчула таке натхнення, таку легкість, яку ніколи в житті не відчувала.

У школі знову спробувала подумки викликати вчорашній стан. Але не могла до пуття зосередитися через постійний коловорот шкільної інформації та суперечливих емоцій. Вийшло це у мене тільки на останньому уроці літератури, коли вчителька монотонно розповідала новий матеріал. Півкласу її «уважно» слухали з солов'ючими очима, а ще півкласу якось намагалися боротися зі сном. У цей час я знову зосередилась на області сонячного сплетіння, сконцентрувавши усю свою увагу на викликанні відчуття тепла і стану радості. Мої хороші думки блукали десь на другому плані. Головним для мене було те, що відбувалося всередині. Мені стало приємно, тіло якось розслабилося, і в грудях почав відчуватися легкий тиск, що переходив у тепло. Після цього я просто сиділа, насолоджуючись цим станом, і продовжувала слухати новий матеріал. До речі кажучи, згодом, через декілька днів, з'ясувалося, що саме з цього моменту я чітко запам'ятала усе те, що говорила вчителька, без особливих проблем, не напружуючись. Це для моєї свідомості було дуже приємне відкриття.

Після уроків забігла до бібліотеки, щоб заповнити свою прогалину у знаннях про квітку лотоса. Але те, що про неї прочитала з різних джерел, мене просто вразило. Там я дізналася наступне: «Лотос – це земноводна багаторічна трав'яниста рослина з довгими стеблами і крупними квітками, які досягають у діаметрі 30 сантиметрів... і лежать на великих листках... У листя лотоса є цікава особливість: вони вкриті специфічним восковим нальотом і тому не мокнуть у воді». Зі свого боку я розцінила це як те, що душу не можуть зіпсувати погані думки, тобто вплив тваринного начала. Вона просто буде собі «спати» далі.

«У квітки лотоса від 22 до 30 блідо-рожевих в основі і яскравих біля верхівок пелюсток, розташованих **спіральньо** навколо насінневої коробочки». Я глянула на фотографію квітки. Ця насіннева коробочка, яка знаходилася в центрі квітки, була схожа на пробку золотистого кольору, з безліччю ворсинок навколо неї також ж відтінку. «Цікаво, що **квітки лотоса завжди повернуті до сонця**: трохи нижче точки прикріплення квітки до квітконіжки у лотоса знаходиться так звана зона реагування, котра і “ловить світло”».

А про його насіння я взагалі прочитала приголомшуючу інформацію: «**Насіння лотоса мають незвичайну здатність зберігати схожість протягом кількох сотень (а іноді й декількох тисяч) років**. Можливо, з цією особливістю лотоса пов'язане використання його з давніх часів як символу безсмертя і воскресіння».

І ще мені вдалося виявити одну цікаву деталь. «Лотосу властива **гомойотермія**. Це означає, що **квітка здатна підтримувати внутрішню температуру** так, як це роблять птахи, ссавці та **ми, люди**». «Квітка лотоса посідає значне місце у віруваннях різних народів».

От і все, що мені вдалося дізнатися. Але цього було достатньо, щоб частково вловити зміст, чому ж Мистецтво Лотоса, про яке згадує весь час Сенсей, назване на честь цієї квітки. Однак повноцінне поняття цього смислу я відчувала десь всередині себе, у самій-самій глибині мого істинного «я».

22

Через декілька днів, коли ми їхали всією юрбою на тренування, хлопці почали ділитися своїми враженнями і результатами. Виявляється, кожен зрозумів Сенсея по-своєму. І зрощування цієї внутрішньої Любові у всіх було по-різному. Костик уявив, що він посадив насінину лотоса, як він висловився, «у таку собі живильну субстанцію Всесвіту». До того ж зробив це буквально вчора. А всі ці дні посилено рився в літературі, шукаючи підтвердження словам Сенсея. Жодних відчуттів у нього не було, просто уявив собі весь цей процес і чекає тепер на результат.

Тетяна уявила цю Любов як народження Ісуса в її серці, оскільки була вихована бабусею на християнській моралі. У неї було відчуття радості, внутрішнього захвату, тепла і легкого тиску в області серця. Але серце почало поболівати.

Андрій же всі ці дні цілеспрямовано домагався зосередженням в області сонячного сплетіння хоч якихось відчуттів, думаючи про лотос. Тільки на третій день він відчув ледве помітне легеньке тепло, навіть не тепло, а начебто «щось лоскотало у цьому місці, як від доторку пір'їнки». Ну а у Славка не вийшло навіть взагалі уявити, як це все відбувається «всередині його органів».

Перед початком тренування наша компанія вичекала момент, коли Сенсей був незайнятий, і підійшла до нього з питаннями. Ми стали розповідати про свої відчуття. І, як то кажуть, позачергово влізла Тетяна, жаліючись Сенсею на серце. Учитель взяв у неї руку і професійним рухом лікаря перевіряв пульс.

- Так, тахікардія. А що сталося?

- Не знаю. Воно в мене почало поболювати після того, як я зосередилась на народженні Господа у серці своєму...

І далі вона докладніше розповіла про пробудження своєї божественної Любові.

- Все зрозуміло. Ти ж зосередилась на органі, на серці. А на органі зосереджуватися не можна. Серце – це серце, це просто м'яз, це насос організму. Зосереджуючись на ньому, ти збиваєш його з ритму і заважаєш йому працювати. Ось коли навчишся управляти собою, от тоді і зможеш ось так зосереджуватися на роботі тіла та органів. А зараз ти собі тільки цим нашкодиш. Треба зосереджуватися тільки на сонячному сплетінні. Звідси усе зароджується. Це і є основний чакран у «Лотосі», який називається Куандаліні.

- Так, Куандаліні, коли пробуджується, там начебто якась змія повзе по хребту. Я читав, - похвалився Костик своєю ерудованістю.

- Це з йоги таке визначення, - відповів Учитель. – Людям притаманно з часом усе плутати. А від початку в «Лотосі», Куандаліні – це чакран, що знаходиться в області сонячного сплетіння... Те, що я вам розповідав про квітку лотоса, я повторюю, це всього лише образи, не більше, для того, щоб вам було легше зрозуміти, сприйняти і відчутти.

- А в цілому як це виглядає насправді, розкажіть, будь ласка, ще раз для особливо тупих, - з гумором попросив Андрій.

- Це просто йдуть фібри, зрощування внутрішньої сили Любові. Як, скажімо, у тебе виникає таке почуття, наче ти очікуєш на щось дуже-дуже хороше. Наприклад, чекаєш на якийсь величезний, бажаний подарунок, довгоочікуваний, про який ти дуже сильно мріяв. І ось його отримуєш, ти щасливий, ти переповнений вдячністю. І в тебе аж мурашки бігають по тілу, тобто переживаєш ці відчуття в районі сонячного сплетіння, нібито від тебе щось розходить прекрасне, добре або ти в очікуванні цього. Ось таке повинно бути у тебе відчуття, яке ти викликаєш штучно і постійно підтримуєш у ділянці сонячного сплетіння. Врешті решт, воно стає природним для тебе. І люди починають це відчувати. Тобто ти випромінюєш цю радість... І все. Це не обов'язково там квітка чи ще щось. Це всього лише образи для зручності сприйняття.

- А квітка, яка буде навколо тіла. Це як?

- Ну, ти знайомий з такими поняттями, як астральне, ментальне та інші енергетичні тіла, простіше кажучи, багат шарова аура навколо людини?

- Так.

- Так от, коли це силове поле добра у тобі розростається, то у тебе з'являється відчуття ніби нашарування пелюсток. Ти відчуваєш, що ти оповитий, захищений, ти процвітаєш у лотосі. І в той же час ти відчуваєш, що ти, як сонце над світом, зігріваєш усе своїм теплом величезної Любові.

Це постійна медитація, де б ти не був і що б ти не робив, ти викликаєш ці фібри, ці відчуття, ці потоки енергій. Сенс у чому: чим більше ти займаєшся, тим сильнішими вони стають. Врешті решт цей процес набуває матеріальних властивостей, і ти вже зможеш дійсно позитивно впливати на людей. Тобто, ти зможеш це зробити тоді, **коли ти повністю змieniшся сам: і всередині у думках, і зовні у діях.**

Андрій хотів поставити ще якесь запитання, але у дверях спортзалу з'явився довгов'язий дідусь.

- Добре, хлопці, - випередив Андрія Сенсей, - потім поговоримо.

Ми відійшли убік. Літній чоловік, вітаючись з Сенсеєм, схвилювано заговорив, відводячи його вбік:

- Ви знаєте, сьогодні дзвонив з Ленінграду академік, - захекавшись, промовив він, - Жорж Іванович. Він просив передати, що обов'язково буде тут через три дні...

Подальші слова я погано розчула, бо «Довгов'язий», опанувавши своє хвилювання, перейшов на більш тиху розмову. Моя особа була вкрай здивована цим повідомленням: «А академіку що тут потрібно? Та ще й з Ленінграду? Йому-то навіщо Сенсей?» Мене прямо-таки розпирало від цікавості. Але тут почалося тренування, яке Сенсей доручив вести старшому семпаю. Тут вже було не до вдоволення цікавості.

Під час заняття, перевіривши на практиці образний приклад Сенсея про «очікування великого подарунку», я відчула, що ці відчуття спрацьовували у мене значно краще, тому що я добре пам'ятала їх іще з дитинства. І варто було мені тільки відродити ці давно забуті почуття у пам'яті, як у центрі сонячного сплетіння відчулося приємне лоскотання, яке розходилося у різні боки легкими звивистими потоками. Дійсно, у цей момент було дуже приємно і радісно. Але такий стан я не змогла втримати навіть хвилини, як він сам по собі пропав. Спроба знову згадати і викликати ці відчуття займала значно більше часу, ніж хотілося б. Так, поглинута своїм внутрішнім станом, я не помітила, як пролетіло тренування. До речі, тіло вже не боліло після того пам'ятного заняття, а біль пройшов, як і казав Сенсей, рівно через три дні.

23

Наступними днями я намагалася також пробувати викликати ці відчуття, займаючись різними справами. Але у мене добре виходило тільки тоді, коли конкретно зосереджувалася на «квітці лотоса», виконуючи якусь фізичну роботу. Більш того, я почала хоч трошечки відслідковувати свої думки. Якось, сидючи вдома за уроками, спробувала пригадати все, про що думала за сьогоднішній день. Та не змогла згадати не те що думки, але й навіть усі свої дії. Все було якось в загальному, а дрібниці спливали з труднощами. І найголовніше: хороші справи проходили по категорії «наче так і треба» і мало пригадувалися. Зате неприємні моменти, негативні емоційні сплески прямо-таки вривалися у пам'ять до дрібниць. Ось тут, як то кажуть, я на своїй шкурі усвідомлено відчула силу дії тваринного начала. У голові самі собою сплили слова Сенсея: **«Думка матеріальна, оскільки зароджується у матеріальному мозку. Тому погана думка гнітить. Це перший Страж, який завжди намагається перемогти людину.** Коли-небудь я вам розкажу про нього більш докладно, про те, як зароджуються ваші думки і чому їхня влада така сильна над вами». Я подумала: «І чому Сенсей не розповідає все одразу, все відкладає на невизначене "потім". Для декотрих же це "потім" може

ніколи і не настати... А з іншого боку, те, як я сприймала його слова на перших тренуваннях і зараз – це “дві величезні різниці”. Раніше я просто слухала і тільки тепер, через якийсь час, починаю дещо розуміти, бо стала займатися, працювати над собою. З’явилися якісь результати, якийсь досвід, напрацювання, а, відтак, з’явилися і конкретні запитання. А на конкретні питання Сенсей завжди дає конкретні відповіді». І тут мене осінило: «Він же просто чекає, коли ми зрозуміємо його слова, так би мовити пропустимо через себе, коли наш розум осмислить усе самостійно і стане на бік душі. Інакше усі ці коштовні знання, як каже Сенсей, залишаться для нас пустим дзвоном у пустій голові. Сенсей говорив, що треба постійно працювати над собою, що дорога кожна хвилина життя, яку треба використовувати як дар Божий для вдосконалення своєї душі». Ці слова надали мені впевненості та оптимізму. Пізніше я часто згадувала їх, коли на моє тіло находила апатія.

24

Не дивлячись на погану погоду та перебії з транспортом через перший сніг, якого навалило цього року як ніколи, на заняття з медитації всі прийшли вчасно. Не гаючи часу, Сенсей приступив до обговорення наших спроб зростити «Квітку лотоса». Микола Андрійович був у захваті від своїх результатів, саме з психотерапевтичної точки зору, як одним із кращих способів контролю над думками. В кінці своєї розповіді він задумливо промовив:

- Я ось тут на дозвіллі детальніше розбирався з усім, що ви сказали, і у мене виникло таке запитання. Ви говорили, що ці вібрації Любові захищають людину від негативного впливу інших людей. Від якого саме і як це проявляється?

- Негативні впливи можуть бути різноманітними. Це і злий погляд, пристріт, як кажуть у народі, вроки...

- Пристріт? Вроки? – щиро здивувався Микола Андрійович. – Я вважав, що вроки і пристріт - це всього лише народний фольклор, до того ж досить прибутковий для певної категорії підприємливих людей.

- Такий «народний фольклор» тому й існує, оскільки це явище думки має місце у природі, але ще не має достатнього твердокам’яного наукового підтвердження. А за фактом, прояви негативної думки існують. Я вже неодноразово говорив, що думка матеріальна. Це намагаються довести і на сучасному рівні. І чим далі, тим більше будуть знаходити наукових підтверджень. Думка – це інформаційна хвиля. Її інформація закодована на певній частоті, яку сприймає наш матеріальний мозок, вірніше, його глибинні структури. І коли людина думає щось нехороше у твій бік, то звичайно, це все уловлює твій мозок на рівні підсвідомості. І при розшифруванні цього коду мозок починає моделювати в тобі цю негативну ситуацію, яка потім як несвідомий наказ підсвідомості втілюється у

життя. Це і є зурочення, яке проявляється у якості хвороби або ще чогось. Це з одного боку. Але з іншого боку, якщо індивід створює навколо себе хвилеве поле з певними частотними характеристиками... ну, простіше кажучи, ауру Любові, то, за всіма законами фізики, негативна інформація не може проникнути у силове поле, не те що дістатися до вашого мозку і проявитися там у вигляді наказу. Чому? Тому що це силове поле значно могутніше... Людина як соціум – це досить-таки складна структура. І вона обмінюється інформацією не тільки за допомогою міміки, жестів, голосу. Навіть той же голос у принципі що таке? Це та ж вібрація у чутному нами діапазоні тих же хвиль, тільки на інших, на відміну від думок, частотах.

- Так виходить, наші можливості сприйняття звуку обмежені лише своєрідною ілюзією свідомості? – обдумуючи щось своє, вголос промовив Микола Андрійович.

- Звичайно. Ось, наприклад, наука офіційно встановила, що людина обмежена у частотному діапазоні і чує лише в діапазоні від 20 герц до 18 кілогерц. Але чомусь, коли люди виявили світ ультразвуків, то навчилися «спілкуватися» з дельфінами. Це просто зайвий раз підтверджує, що людина свідомо сприймає тільки малу частину того розмаїтого світу, що її оточує. Зате її підсвідомість... вона значно більше фіксує з оточуючого світу.

- А людина це якось відчуває? – запитав Стас.

- Так. Але тільки проста людина відчуває це на інтуїтивному рівні, тобто, як говорять у нас в народі, «шостим» відчуттям. А духовно розвинена особистість сприймає вже більш усвідомлено. Формуючи у себе силове поле..., що складається із вібрацій Любові, вона стає невразливою для негативних інформаційних потоків, тобто, простіше кажучи, поганих думок. А відтак, вона не відволікається на боротьбу всередині себе і не витрачає на це дорогоцінний час і силу.

- А як це у житті проявляється? Адже не завжди у людини все так гладенько виходить, є ж чорна смуга й біла, - поцікавився Віктор.

- Чорна й біла смуга існує лише у твоїй свідомості, це ти її створив сам у своїй уяві. Якщо у тебе все чудово, то ти вже на рівні підсвідомості чекаєш чогось недоброго, негативного. А якщо ти налаштовуєшся, то врешті решт це й отримувеш. Це ми самі придумали собі таку гру, на свою ж... голову проблем. Немає такого у природі. Добре значить добре. Паскудно значить ти дурень. Однозначно.

Хлопці усміхнулися, почувши таку вичерпну відповідь.

- А цією духовною практикою можна очиститися від... ну... - Женья трохи знітився, підбираючи слова, - від гріха чи що. Загалом, від того поганого, що ти вже встиг вчинити у житті?
- Звичайно. Людина, як ти кажеш, «очищається від гріха», тому що вона не тільки розкаюється у вчиненому, але, що більш важливо, вона не робить і не хоче більше цього робити, бо для неї ці діяння стають чужими. Вона просто відкидає все негативне від себе, забуваючи це на рівні підсвідомості і свідомості. Якщо її там гнітять якісь минулі вчинки, які постійно нагадують про

себе, вона автоматично очищується від цього всього за допомогою нарощуваної у собі сили Любові, працюючи над пробудженням своєї душі.

- А чому кажуть «гріх тебе згубить»? – запитав Андрій.
- Так, згубить. Людина щось накоїла, і це діяння не дає їй спокою на рівні підсвідомості і свідомості, як черв'як гризе йому мізки. Кінець кінцем воно проривається у вигляді язви чи, може там, інфаркту, інсульту і так далі. Тобто, як не крути, врешті решт, якщо нічого не робити, це погане вбиває людину зсередини.
- А як людина зрозуміє, погане вона зробила чи добре?
- Будь-хто чудово розуміє, що він зробив поганого, а що хорошого. Як би він не бадьорився, як би не займався показухою перед іншими, який він крутий, який він хороший, який він супермен. Та насправді, коли він залишається сам на сам із собою, йому страшно за себе. Йому страшно, коли вночі лягає до ліжка, особливо якщо один, або йде темною доріжкою. Він прекрасно відчуває, що на нього хтось дивиться. Він відчуває цей погляд на собі, і це його гнітить. І він боїться смерті, тому що там йому буде... ну, м'яко кажучи, хана.
- А що буде там, після смерті? – запитав Стас.
- Тому, хто хороший, скажімо так, хто очищений, хто з Богом всередині, тому немає чого боятися, тому і там буде добре. Нехай він не досяг великих висот у духовному розвитку, нехай не зміг досягти остаточної своєї Свободи душі, скажімо простіше, з'єднатися з вічною Любов'ю, Богом, Нірваною, як хочете це називайте, там потрапити до раю чи царства Божого у розумінні релігій, але він розвивав свою душу, він прагнув цього... Рай – це не те місце, де ти там фізично тусуєшся зі своїми друзями, такими ж як і ти, котрі помолилися в церкві, тому що модно, і вважають себе просвітленими. Дурниці це все, молися так хоч все життя. Головне не те, що ти зовні показухою займаєшся, а те, що ти думаєш і робиш. Головне, хто ти насправді і як себе виховуєш, як займаєшся своїм духовним ростом. Ось якщо ти досяг певного рівня Свободи, коли ти прийшов до Бога як зріле дитя, ось це так, це зрозуміло. Це основна мета, яка тебе тягне. Ти пішов, ти вільний, перед тобою зірки, перед тобою безмежність досконалості. Але цей стан вам навіть зрозуміти важко.

А якщо ти поганий, негативний суб'єкт, так би мовити, в тобі переважає матеріальна сутність, якщо ти намагаєшся створити собі матеріальні блага за рахунок пригнічення інших, тобто роблячи їм погано, і в той же час у тебе відсутні спроби виправитися, тобі буде там досить-таки недобре.

- Та що там, дав хабара попам у славу Господа, всі гріхи разом пробачать, - спробував пожартувати Женька.
- Попи, може і пробачать, але Господь навряд чи. В цілому, якщо ти намагаєшся жалюгідно відкупитися, навіть збудувавши ту ж церкву, але не розкаюєшся сам у вчиненому і не почнеш жити зі своєю совістю по-новому, то всі твої «подаєння» будуть безглузді й дурні. Тому що Господь більше зацікавлений у зростанні твоєї душі, тобто своєї частки, аніж у якихось «подаєннях» у вигляді матеріальних благ, які були створені по Його ж волі для виховання і випробування душ людських.
- А буде там досить недобре, це як? – запитав Андрій.
- Ну як, пояснити складно, щоб ви зрозуміли. Але приблизно десь так. От придумайте най-найогидніше, що з вами може статися, найстрашніше... Придумали?
- Придумали.
- Так от, це найкраще, що буде там, до того ж достатньо довго... Я вас не лякаю, я кажу так, як воно є. Кожна людина відповідає за свої вчинки. Вона, може бути, навіть не уявляє, що відповідає, хоча на рівні підсвідомості цілком усвідомлює, що робить. Вона потай від усіх скупиться, у ній переважає матеріальна сутність, краде, обманює, вдовольняє свою манію

величі, їй жалко якоїсь копійки або думає: «Та у мене грошей повно, та я цар!» Та який ти цар, та завтра ти здохнеш, а ось там на тебе і подивляться, хто ти... І найцікавіше, кожен це відчуває і розуміє. Тому багато людей і метушаться все життя, як маятники, з одних крайнощів у інші, від однієї релігії до іншої. Але насправді ніхто крім вас ніколи не відмолить ваші гріхи. Потрібні ваші реальні дії щодо свого внутрішнього світу, потрібна реальна зрілість душі, а не якісь примарні самообмани і дурна надія на те, що про це ніхто не дізнається і вам зійде з рук. Страж, котрий фіксує будь-яку вашу думку, не кажучи вже про вчинки, знаходиться всередині вас. І саме по його «скрижальх пам'яті» вирішується подальша доля вашої душі.

- Значить, багатим бути погано, - зробив якийсь свій висновок Славко.
- Ні, багата людина – це добре, це чудово. А ось те, що у нас досі є бідні – це погано, це прикро. А що багаті люди – це прекрасно, у них є час для себе, для свого розвитку, якщо вони, звичайно, правильно його використовують.
- Скажіть, будь ласка, - знову долучився до розмови Микола Андрійович, - повертаючись до «Квітки лотоса», я хотів би знати, чи всі люди сприймають ці фібри Любові позитивно?
- Переважна більшість. Але є індивіди, які сприймають ці вібрації Любові вкрай негативно. Це їх насторожує, відштовхує. Це свідчить про ущербність їхньої свідомості. Тобто, для того, щоб не прокинулася їхня душа від дотику з випромінюваннями цієї людини, розум починає активуватися і в ньому спливає весь негатив. Значить, цей індивід дуже поганий, гидкий, хоча він може думати про себе, що він чудовий, хороший, його може розхвалювати цілий натовп. А насправді він лайно. Чому? Тому що він реагує на все це вкрай негативно. У нього переважає в розумі тваринне начало над душею.

Ми трохи помовчали.

- Ви знаєте, я тут нещодавно у літературі випадково знайшов, що Олена Блаватська згадувала у своїх рукописах про якусь особливу духовну практику, названу нею «Трояндою світу», яка дуже віддалено нагадує «Квітку лотоса», - похвалився своєю знахідкою Костик.
- Так. Це відголос духовної практики «Квітки лотоса». Тільки Блаватська дуже багато наплутала там всього. Та це й не дивно, адже вона писала зі слів того, що їй розповідали різні лами, а не з істинного джерела.
- А ще я прочитав, що пробудження «лотоса» є найвищим досягненням у буддизмі. Тільки там перед цим треба пройти стільки посвячень, стільки щаблів і випробувань...
- Та все це дурниці. Все це лушпиння вже потім придумали люди, щоб створити собі безкоштовну кормушку – релігію. А спочатку Будда давав у чистому вигляді для більшості людей саме цю просту, доступну всім духовну практику «Квітки лотоса» на пробудження душі. Все було дуже просто.
- І для своїх адептів?
- І для своїх адептів теж спочатку давав цю духовну практику. А потім, по мірі їхнього пробудження, вже більш тонкі знання.
- Ви говорили ще минулого разу, що знання Будди були частково втрачені, - ніяк не міг заспокоїтися Костик, - частково спотворені, а я прочитав, що ними володіє і дає своїм учням Далай-лама, котрий у ламаїзмі, одній з основних течій буддизму, є вищою особою серед «перенароджених», земне втілення високоповажного Бодхісатви... Аволокашешвари... Ні, не так. Аволокітешвари, - ледве вимовив Костик, - тобто живий Бог, як вони говорять. Там також пишеться, що смерть цього живого бога стає початком його нового земного втілення. І якась спеціальна комісія з вищих лам «відшукує» його серед немовлят, що народилися протягом року після смерті Далай-лами. Так от, я і думаю, якщо цей Бодхісатва постійно перероджується, хіба знання можуть бути втрачені?

- Хто?! Далай-лама Бодхісатва?! Та це навіть не пародія на Бодхісатву. Бо хто такий Далай-лама по сутності своїй... А втім, щоб ви дійсно зрозуміли, я розповім вам передісторію. Вчення Будди початково було усним. Однак воно мало великий резонанс серед людей через простоту і доступність духовних практик, особливо «Квітки лотоса». Його філософське вчення, зі слів його послідовників, через, вдумайтеся лишень, майже 600 років по його смерті, було вперше записане на пальмових листках (Трипітака) у 29 році до нашої ери. Це найстародавніший ранньобуддійський збірник літератури, який вже писався у спотвореному варіанті, відносно справжнього вчення Будди. Оскільки писали його люди, що переслідували свої особисті цілі збагачення на цих знаннях, а саме створення на цьому ґрунті релігії. Окрім того, після смерті Будди між його учнями відбувся розкол. Частина їх притримувалася традиційних поглядів, так званого напрямку хінаяна, що на санскриті означає «мала колісниця», або «вузький шлях» спасіння. Цей напрямок у первісній формі більш-менш був ближчий до істини, оскільки основне значення надавалося особистим зусиллям того, хто прагнув звільнитися з пут сансари (перехід душі з однієї тілесної оболонки в іншу) шляхом сходження до остаточного спасіння (нірвани). І то воно з часом було сильно спотворене людьми, які перетворили його на складний, пишний культ.

А от якраз інший напрямок, махаяна, що на санскриті означає «велика колісниця», «широкий шлях спасіння», і є початком нашої історії про Далай-ламу. Напрямок махаяни реформував усі сторони буддійського вчення, перетворивши Будду із мудреця-Учителя на типове божество, а «Бодхісатв» - у його еманациї. За їхнім розумінням, Бодхісатвою міг стати будь-який бажаний, хто дістався правлячої верхівки цієї релігії. Хоча у саме слово Бодхісатва вкладено абсолютно інший зміст. Це слово походить із Шамбали.

«Бодхісатва», у точному перекладі з санскриту, означає: «той, чия сутність - знання». Будда ввів це поняття серед людей з огляду на тодішній духовний рівень розвитку. Та навіть у його визначенні розшифрування цього слова звучало так: «Бодхісатва – це істота *Шамбали*, яка досягла вищої Досконалості і *вийшла* з нірвани, яка має волю знову поринути в неї, але відмовляється від цього через Любов та співчуття до живих істот, прагнучи допомогти їм у *вдосконаленні*». Так от, що зробили ці липові «бодхісатви». Вони прибрали лише декілька слів із визначення Будди: «Шамбали», «ті, що вийшли з нірвани», «ті, хто має волю», а також «допомогти у вдосконаленні» і замінили своїм трактуванням, завдяки чому змінили весь зміст слова, перекрутивши його так, як було вигідно їм. Вони сподівалися, що світ все одно ніколи про це не дізнається. Та цей факт вказує на їхню безмірну дурість, що стосується істинних знань. Істинні духовні знання, як би їх не спотворювали, як би не ховали, як би не знищували, все одно у потрібну годину будуть доведені Шамбалою до відома людей у чистому вигляді, бо це є єдине кришталеве джерело духовних знань на Землі, з якого черпають усі Вчення світу.

Стати Бодхісатвою людям неможливо. Правда, в історії людства було декілька унікальних особистостей, котрі змогли дорости своєю душею до рівня Бодхісатви. Але цих людей-унікумів можна перелічити на пальцях однієї руки, причому за всю історію існування людства, а не того малесенького проміжку часу, в який ви вкладаєте зміст відомої вам історії. Так от, найвище, що можуть зробити люди в духовному плані, працюючи над собою, я ще раз підкреслюю, працюючи над собою – це розвинути свою душу через Любов до такої міри, коли смерть не зможе над ними панувати, тобто звільнитися від низки перероджень і з'єднатися з божественною Любов'ю, з нірваною, як хочете це називайте.

Вам зараз важко зрозуміти навіть зміст цього слова «нірвана». Та ніякі земні радощі не зрівняються навіть з тисячною часткою цього вищого стану.

- Так Бодхісатви – це дійсно істоти з Шамбали? – запитав Андрій.

- Так. Вони створили там свій маленький світ, відомий людям як Обитель. Саме звідти світу даються знання, будь то наукові чи духовні, для того, щоб люди зріли духовно і розвивали свою душу.
- А от Месії – це теж Бодхісатви? – поцікавився Стас.
- Буває, що й Бодхісатви, даючи основне вчення, змушені бути Месіями. Але вкрай рідко. Найчастіше, як правило, Месією є їхні учні, виховані з простих людей.
- Тобто?
- Та, колись, я вам про це розкажу. А то ми надто віддалилися від розпочатої теми... Так от, Бодхісатва нікому не буде доводити, хто він такий, і тим більше не створюватиме релігію. Бодхісатва може дати Вчення про духовну сутність людини, про те, як її розвивати. Але ні в якому разі не релігію... За фактом, будь-яка релігія – це всього лише величезний шоу-бізнес, породжений манією величчя купки людей, що його очолює, і створений для того, щоб вибивати гроші з натовпу тупих віслюків.
- Ну чому ж одразу тупих, - ображено промовив Руслан.
- Та тому, що ці люди стають досить обмеженими у своїх пізнаннях. Їм же постійно втокмачують, щоб вони слухали тільки їхніх релігійних керівників, читали тільки їхню літературу і трималися тільки їхнього стада, бо всі інші релігії неправильні. Ось, наприклад, не будемо далеко ходити, повернемося до теми нашої розмови, що зробили ці «шоумени» з Вченням Будди. По-перше, вони задля своєї зручності, щоби поменше з боку натовпу було запитань, із самого Будди зробили бога. По-друге, запровадили складні релігійні обряди, поклоніння, молитви, вказавши масам «широкий і легкий шлях спасіння», завдяки своєму шоу-культу «бодхісатв-наставників». Звичайний мирянин не тільки повинен виконувати ними вигадані ритуали, заклинання, обітниця та усе їхнє багатшарове безглуздя, але й обдаровувати їх за те, що ті, простіше кажучи, навішують йому «лапші на вуха», та ще й беззастережно їм коритися. Коротше, цими липовими «бодхісатвами», а за фактом просто хитрими й розумними людьми, була створена чергова кормушка – релігія.

А тепер ми повернемося до питання про Далай-ламу. Так от, заварив усю цю кашу з реформування буддизму Нагарджуна, який жив у II сторіччі. Це був досить-таки розумний, але хитрий чоловік з користолюбними помислами. Він був індійським філософом, теологом, поетом, заснував школу шуньявада (мадх'яміка). Тепер найголовніше. За те, що Нагарджуна зробив із простого складне, за те, що він сильно спотворив і частково привласнив собі знання, призначені Буддою для мас, за те, що він перекрутив суть самого Вчення, Нагарджуна був жорстоко покараний Рігден Джаппо на вічне усвідомлене переродження.

- А хто такий Рігден Джаппо? – спитав Костя.
- Рігден Джаппо очолює общину Бодхісатв у Шамбалі... Так от, потім в історії особистість Нагарджуни була відома під різними іменами. Згодом, у 1391 році саме його сутність переродилася в Гендундуба, котрий і став першим Далай-ламою. Йому колись хотілося, щоб йому поклонялися, ним захоплювалися, що він ось такий великий ставленик... Його вабило багатство, розкіш і поклоніння. Тепер у Далай-лами повно багатства, тепер у нього повно розкоші, йому поклоняється чверть світу. Але з іншого боку, у нього немає щастя і не буде. Він приречений на вічне усвідомлене народження і вічне внутрішнє страждання. Він не може піти в нирвану, не може вирватися з постійного замкненого для нього кола усвідомлених перероджень. Просто його з цього земного життя ніхто не відпустить. Кожного разу, коли у черговій низці життя йому виповнюється 13 років, тобто в період статевого дозрівання, коли йде пробудження життєвої енергії та зв'язку людини з Космосом, просто кажучи, коли він починає прокидатися як особистість і усвідомлює, хто він такий, - для нього це великий біль на все життя.

- Ні фіга собі біль! – вирвалося у Костика. – Це ж Далай-лама, у нього є все! Та це ж щастя мати все і постійно перероджуватися. Як таке життя може набриднути?!

Учитель втомлено подивився на хлопця:

- Ну, як тобі пояснити... Ти дивився, наприклад, фільм «Біле сонце пустелі»?
- Так.
- Пам'ятаєш, як митник Верещагін сів їсти, а дружина поставила перед ним цілу миску чорної ікри. І він глянув, і сказав: «Знову ця ікра! Ну не можу я її, кляту, вже їсти. Пішла би хліба виміняла, чи що». Тобто все набридає і дуже швидко. А життя набридає потрійно. Якби ти пам'ятав хоча б частину того, що пережив у інших тілах, тебе би просто знудило від цієї одноманітності тілесної оболонки. Усвідомлено перероджуватися і знати, що це твій вічний уділ – це страшно, і ти собі не уявляєш, наскільки це страшно. Не даремно Ісус покарав вічного Жида безсмертям. Пам'ятаєш цю історію?

Костик розгублено покачав головою:

- Ні.
- Коли Ісуса гнали на Голгофу, Йому було дуже погано, важко, Його мучила спрага. І коли Він зупинився на порозі дому одного з євреїв на і'мя Агасфер і попросив води, той грубо прогнав Його, перелякавшись за своє життя, що його покарають за це. А Ісус йому сказав: «Ти боїшся за своє життя, так будеш жити вічно!» З тих пір Агасфер не може померти, поневіряючись по світу, як би йому це не набридло.
- І що, йому ніколи-ніколи не буде пробачено? – запитала зі співчуттям Тетяна.
- Поки не буде загального прощення, поки не покається весь світ. Та це вже інша історія.

Сенсей поглянув на годинника.

- Добре, хлопці, час робити медитацію, а то наша бесіда може затягтися надовго. Сьогодні ми для декого повторимо, а для декого спробуємо пропрацювати чакрани ніг і чакран «Хара».

- А де вони знаходяться? – запитав Славко.

- Чакрани ніг розташовані у центрі стоп, а чакран «Хара» на три пальці нижче пупка у точці «Дан-Тьянь»... «Хара» у перекладі з японської означає живіт. Це є центр людини, що практично співпадає з центром тяжіння, у тому числі у фізичному й геометричному сенсі. Ця медитація, так само, як і попередня, на зосередження і концентрацію уваги... А зараз станьте, розслабтеся, ноги поставте на ширині плечей...

Ми стали зручніше, розслабившись і зосередившись на виконанні медитації.

- Зараз ми будемо робити вдих як звичайно, тобто довільно, а видих у чашеподібну «Хару», ніби наповнюючи її енергією «Ци» до відчуття легкої важкості. Коли «Хара» наповниться, ви повинні пропустити цю енергію «Ци» з «Хара» у ноги, через центр стоп і в землю...

Деякий час я «проганяла» цю енергію тільки своєю думкою. Але потім моя уява переключилася на явне реальне почуття розпирання живота, начебто в мене дійсно налили води. У цей час Сенсей нагадав:

- Коли «Хара» наповниться, ви повинні «вилити» цю енергію через ноги, через центр стоп у землю.

Я знову спробувала зробити це у своїй уяві, подумки працюючи над своїм тілом. Поступово відчулося якесь тепло, струмуюче тонкою цівкою. Та воно було не цілісним, а частковим і добре відчувалося в районі гомілки і особливо ступні. Хоча на вулиці було доволі прохолодно, ноги у мене в чоботях стали потроху розігріватися. Коли я це помітила, то переключилася на обдумування того, як же це в мене так вийшло. Відчуття якось непомітно зникли пропорційно поглибленню мого розуму в логіку. Та тільки-но я знову спробувала зосередитись, Сенсей сповістив уже про кінець медитації.

- Зробіть два глибоких вдихи – видихи. Різко стисніть кулаки, відкрийте очі.

Я глянула на годинник, минуло всього біля десяти хвилин. А мені здалося набагато більше. Тут хтось помітив, що під нами розтанув сніг. Ми з подивом озирнулися. І дійсно, під декотрими із старших хлопців проталини були біля 40 сантиметрів у радіусі, а під нами звичайні. Женька, поглянувши на Стаса, промовив:

- От бачиш, а ти обурювався: холодно, холодно, зараз би до Африки. Тобі й до Африки нема чого їхати. Он, уже пальми з-під ніг починають рости.

І звертаючись до Сенсея, додав:

- Я давно підозрював, що з його походженням щось нечисто, вічно до папуасів тягне.

Після чергової серії жартів, коли всі трохи заспокоїлися, Сенсей сказав, що над цією медитацією ми можемо самостійно працювати вдома.

- А над «Квіткою лотоса» теж? – запитав Костик.
- Звичайно. Над ним особливо і бажано у будь-яку вільну хвилину.
- А коли будуть результати?
- Не турбуйся, якщо ти не будеш лінуватися, результати не забаряться.
- Пробачте, я хотів би трохи повернутися до нашої розмови перед медитацією. От ви сказали, що всі наукові знання даються світу Шамбалою. Я щось не зовсім зрозумів, як вони даються? – з ноткою зверхності в голосі промовив Микола Андрійович. – Я до цих пір вважав, що людина досить розумна істота, щоб додуматися до усього самій, в тому числі і до наукових відкриттів.
- Ну як вам сказати, за великим рахунком, людина, безумовно, коли-небудь стане досконалою істотою... Але допоки у її розумі панує тваринне начало, вона навіть елементарний стілець придумати не може, якщо їй не розкажуть, як його зробити.
- Тобто як це?
- Та звичайно. Це зараз люди такі розумні, тому що користуються знаннями пращурів. А як про це дізналися їхні пращури, ви задумувалися? Навіть у найдавніших легендах Шумерської цивілізації, написаних на глиняних табличках є згадка про те, що саме «люди з неба» розповідали їм, як налагоджувати побут, як треба будувати будинки, ловити рибу, вирощувати для себе рослинну їжу і тому подібне. А до цього люди жили як будь-яке стадо тварин... Взяти хоча б сучасний світ. Як вчені отримують відкриття?
- Посилено працюючи над даною темою.
- Безумовно, зовні це виглядає саме так. Але сама мить відкриття, мить осяяння?

Микола Андрійович знизав плечима.

- Пригадайте історію великих відкриттів, - вів далі Сенсей. – Візьміть хоча б усім відому періодичну систему Дмитра Івановича Менделєєва, яка наснилася йому в готовому вигляді, до того ж не повністю, а лише та її частина, яку може сприйняти людство на даному етапі. Та ж історія зі структурою атома Нільса Бора, з формулою Фрідріха Августа Кукле, з відкриттями Ніколи Тесла і багато-багато інших. Практично всі наукові ідеї і теорії людства з'явилися в результаті осяяння, інтуїції, а частіше за все «одкровення звище». Тобто ці відкриття були видобуті вченими з надр підсвідомості.

А надра підсвідомості – це той же чакран, «двері», «врата» - називайте це як хочете, - які можуть відкриватися хоч з одного, хоч з іншого боку. Це всього лише перехід у цілком іншу сферу, інший вимір, інше інформаційне поле, як вам буде завгодно це іменувати. Так от, за певної необхідності у мозок вченого може вкладатися готова відповідь з того боку.

- А хто її вкладає? – поцікавився Костя.
- Той, хто знаходиться з того боку. Кожна людина сприймає Його по-своєму: хтось приймає за Абсолют, хтось за Колективний Розум, або Шамбалу, чи Бога...
- А цікаво, Шамбала і Бог – це одне й теж? – думаючи про щось своє, запитав Руслан.

- Ні. Бог є Бог. А Шамбала – це всього лише одне з Його творінь.
- А що представляє Шамбала відносно людства? – спитав Микола Андрійович.
- Це просто джерело знань. Висловлюючись сучасною мовою – це своєрідний «банк» інформації, вхід до якого існує у надрах підсвідомості кожної людини.
- Значить, до Шамбали можна потрапити, не виходячи з кімнати? – здивувався своїй здогадці Стас.
- Абсолютно вірно...

Ми ще трохи поговорили про хвилюючі нас питання, поки Сенсей не подивився черговий раз на годинник.

- Гаразд, хлопці, пізно вже, час розходитися.

Чесно кажучи, мені, мабуть, як і іншим, не дуже-то й хотілося йти. Як згодом точно висловив нашу загальну думку Женька: «Душа вимагала продовження банкету». Але, на жаль, треба було їхати додому, аби не хвилювати своїх близьких довгою відсутністю наших тіл.

25

Наступні дні пролетіли непомітно. На наступному черговому тренуванні все було як завжди: розминка, база, новий матеріал. За новим матеріалом ми вже добралися до вивчення стилю «Мавпа». І щоб нанести обманний удар або провести нехитрий прийом, намагалися копіювати поведки цієї тварини. Це виглядало досить-таки кумедно. Женька як завжди не забув висловитися про те, що більшості тут присутніх навіть копіювати мавпу не треба, тому що багато хто по життю своїми поведками явно перевершує оригінал. Коротше кажучи, тренування пройшло достатньо емоційно та весело.

На додаткових заняттях, коли майже весь натовп розійшовся, ми продовжили відпрацьовувати комплекси вправ, які Сенсей показував нам для індивідуальної роботи. Вже у самому кінці тренування до спортзалу зайшов солідний показний чоловік років шістдесяти на вигляд. Сенсей, побачивши його, посміхнувся:

- Які люди у наших краях! Як добралися, Жорж Іванович?
- Та який там добралися, - злегка обурився той. – Я вас уже дві години шукаю, пів-міста об'їздив.

Сенсей усміхнувся:

- Вибачайте-с, пане академіку, зайнятий був, не зміг вас зустріти біля трапу.

По-свійськи привітавшись, вони пройшли вглиб спортзалу і, всівшись на спортивні лави, стали про щось розмовляти.

Моя цікавість при слові «академік» полізла з мене через край. Щоправда, інші оточуючі на гостя ніяк не відреагували. Старші хлопці продовжували відпрацьовувати удари, наче нічого й не було, зосередившись на роботі. Та й наші парубки від них не відставали. Ми з Тетяною теж старалися не осоромитися. Але з приходом цієї людини вся моя увага переключилася на співрозмовників. А коли я побачила, що Сенсей, розвернувшись до гостя, почав жестикулювати, щось кажучи доволі-таки у жорсткій формі, тут я не витримала.

Ухиляючись від ударів Тетяни, моя особа почала потроху наближатися до них у цьому імпровізованому спарингу. І я почула наступні слова Сенсея, що звертався до прибулого:

- Коли двадцять з гаком років тому ти мріяв лише про світову славу і визнання як видатного вченого, ти ж сам запропонував нам свої послуги в обмін на конкретні знання, які виведуть тебе у лідери науки...

Нічого собі! – приголомшено подумала я. – Сенсей на “ти” його називає! І кому це “нам”? І які послуги?»

Тим часом Сенсей продовжував:

- Зі свого боку ми повністю виконали умови нашої угоди. Ти отримав від нас детальну інформацію, починаючи від напівпровідникового гетеролазера і закінчуючи перетворювачами сонячної енергії. Хіба тобі цього мало?! Ти і так все життя байдики бив, користуючись нашими знаннями. А до наступного ювілею ще й Нобелівську відхопиш. Що, погано?! Я не зрозумів, які проблеми?

Весь цей час чоловік сидів, похиливши голову. І коли Сенсей закінчив, той підняв на нього очі. Обличчя його розчервонілося, напевно від сильного хвилювання.

- Які проблеми, кажете? Ви що, мене за дурня маєте?!

І вже більш м’яко додав:

- Я все чудово пам’ятаю і від своїх слів ніколи не відмовлявся... Але поясніть мені, будь ласка, де я візьму джерело енергії необхідної потужності?! Для того, щоб запустити вашу установку, креслення якої ви мені передали, мені потрібно буде знеструмити як мінімум всю Ленінградську область. А ви просите, щоб ця установка працювала з початку серпня і аж до грудня. Це що, всі ці місяці і Ленінград, і всі інші сидітимуть без світла?
- За джерело енергії можете не турбуватися, шановний Жорж Іванович, цим ми вас забезпечимо.
- Ви що, хочете притягти у мій інститут ядерний генератор, чи що?! Як ви собі це уявляєте? І чому саме на території нашого інституту? Що, не можна це зробити десь в іншому місці, у Москві, наприклад?
- Можемо, звичайно. Але ми вважаємо, що ваш інститут буде більш зручною позицією... А джерелом живлення ми вас забезпечимо. Можете не турбуватися, він дуже малих габаритів, не більше чемодана, так що багато місця не займе. Енергії у ньому цілком достатньо, щоб установка могла працювати потрібний час.
- Вибачте, але ви говорили про мільйони кіловат. Що, це все буде в чемодані? І не ядерна енергія?! – здивувався академік.

Сенсей посміхнувся:

- Не забувайте собі голову дрібницями. Можу частково задовольнити вашу цікавість і сказати одразу, що це вакуумний випромінювач енергії. Окрім того, ми дамо вам, як і обіцяли, частотний перетворювач до цієї установки. Але попереджаю одразу, лізти туди і розбирати ці прилади не раджу, інакше це буде гірше, ніж у Хіросімі, в мільйони разів. Хоча зовні вони абсолютно безпечні. І запам’ятайте, установка повинна почати працювати у постійному режимі не пізніше 15 серпня.
- Добре. А коли ви мені їх привезете?
- Я думаю, одразу після Різдва вам їх привезуть.
- Добро... тільки...

Академік дещо знітився.

- Що?
- Мене цікавить одне питання. От ви говорите про невтручання у наші справи, а ця установка свідчить про протилежне.

- Ми і не втручаємося. Якби втручалися, то запобігли би тим подіям, що грядуть. Але ми не маємо права, це ваша воля, робіть, що хочете. Та єдине, ми не зацікавлені у тому, щоб тут спалахнула як мінімум третя світова із застосуванням ядерного. Тому ми хочемо всього лише згладити наслідки цих подій.
- А де гарантія, що ці хвили нікому не зашкодять?
- Ми гарантуємо – це абсолютно безпечно. Просто люди стануть більш спокійними та розсудливими. Тому їхні відповідні реакції будуть пом'якшені, і це не переросте у якийсь глобальний конфлікт... Але повторюю, запобігти цим подіям не маємо права. Хочете, відвертайте це самі, це ваша справа.

Академік важко підійнявся з лавочки і почав прощатися. Сенсей провів його до дверей, ще раз нагадуючи про дату. І, потиснувши один одному руки, вони розійшлися. Я почула, як Сенсей, повертаючись від дверей, із посмішкою пробурмотів собі під ніс:

- Хм, всякий дурень вважає себе розумним, та тільки розумний може назвати себе дурнем.

Я була просто приголомшена всією незвичайністю цієї розмови. «Хто ж такий Сенсей? Він що, фізик? – подумала я. – Напевно працює в якомусь науково-дослідницькому інституті. Сенсей і нам розповідав про якусь поглиблену фізику. В такому випадку це багато чого пояснює з величезного кругозору його знань». Ця єдина версія, що прийшла мені в голову, була більш-менш прийнятною, оскільки у безлічі інших «тисяч питань» я просто заплуталась, не знайшовши їм прозорого пояснення. Але в моїх очах Сенсей виріс як вчений авторитет, адже до нього прислухався навіть академік. Хоча сам Сенсей нічим не хотів вирізняти себе з натовпу. Дорогою додому він так само, як звичайно, жартував разом з усіма, підтримуючи наш веселий настрій після «мавпячого» тренування. Однак удома я все ж записала цю незвичайну розмову до свого щоденника з великою приміткою в кінці: «Виявляється, Він – фізик!»

26

Через кілька днів, коли ми з мамою ходили по магазинах за черговими покупками, я якраз складала плани на вечір, обдумуючи запитання, які збиралася сьогодні поставити Сенсею на занятті. На вулиці, після вчорашнього дощу та нічного морозу, випав пухнастий сніг. Варто сказати, що зима тут була доволі тепла в порівнянні з тими регіонами Союзу, де ми жили раніше. «Шахтарський» сніг був схожий на сніг лиш тільки у перший день, бо на другий він уже ставав сірим від вугільного пилу, а на третій і зовсім танув, перетворюючись на мокру, слизьку грязюку. І навіть Новий рік тут ми весь час зустрічали з одним і тим же прогнозом погоди: «Дощ із мокрим снігом». Так що я була рада побачити хоча б цей пухнастий сніг і відчувати довгожданий морозець. Це давало маленьку надію на те, що прийдешній Новий рік, до якого лишалося всього три тижні, може вдасться зустріти по-справжньому, по-зимовому і повеселитися від душі.

Так, мріючи про хороше майбутнє, ми йшли до чергового магазину. І тут мама несподівано послизнулась і впала назад, та так сильно, що в неї аж ноги підлетіли. Все це сталося у якісь долі секунди, я не встигла навіть второпати, не те щоб утримати. Якісь чоловіки, що саме проходили поряд, кинулися її піднімати. Я теж намагалася якось допомогти, перелякавшись не на жарт. Подякувавши людям, мама встала, спираючись на мене:

- Мам, ти як, іти зможеш?
- Ой, зачекай, біль такий у спині, прямо щось хруснуло.
- Може, до лікарні?

- Та почекай, зараз пройде.

Ми трохи постояли, а потім повільно пішли додому. Мама злегка шкутильгала. Вдома їй стало ще гірше. Не хотіли турбувати батька на роботі, все думали, що пройде. Але біль все посилювався, і жодні таблетки не допомагали. Що ми тільки не робили: розтирали різними мазями, робили компреси і навіть просто гріли. Але від останньої процедури їй стало ще гірше. На медитаційне заняття я, звичайно, не пішла. А коли пізно ввечері прийшов батько, ми вже випробували все, що можна, щоб вгамувати біль. Рішення було однозначне – треба звертатися до лікарні. Батько зробив пару дзвінків і домовився, щоб маму подивився доцент в обласній нейрохірургії.

Під ранок її стан різко погіршився. Ниючий біль перейшов і на ногу. І найменший рух викликав сильний приступ. Її навіть до лікарні відвезли у напівлежачому стані. У неврології, після серії рентгенів і комп'ютерної томографії, доцент встановив, що у неї давно вже був остеохондроз хребта, а через падіння лопнуло фіброзне кільце і утворилася грижа диску 7 мм. Внаслідок цього був затиснутий сідничний нерв, що віддавало сильним боєм у ногу. Після уважного огляду лікар відправив на консультацію до нейрохірурга. Батько знову ж-таки знайшов хорошого нейрохірурга, який, ознайомившись з результатами обстеження, зробив висновок, що операція неминуча.

Це була катастрофа для нашої сім'ї. Мало того, що ми надивилися на прикутих до ліжка хворих, поки шукали кабінет нейрохірурга, так іще мама наслухалася всіляких жахів від своєї, як потім виявилось, майбутньої сусідки по палаті в неврології, яка потребувала повторної операції. Мати була так налякана запланованою операцією, що ми після консультації в повному значенні слова втекли з нею з нейрохірургічного відділення, якщо так можна назвати наше посилене шкутильгання. Ось так, неочікувано для нас усіх, майбутнє постало у найчорніших тонах. Ми вирішили спробувати медикаментозне лікування, проколоти, як то кажуть, боротися до останнього.

З того дня, як маму поклали до лікарні у неврологічне відділення, моє життя круто змінилося. Вранці я йшла до школи, а потім їхала в обласну неврологію. Я весь час знаходилася біля мами, щоб підтримати її моральний дух. Це, як мені здавалося, було дуже важливим для неї. Щоправда, лікарі обурювалися «присутністю сторонніх», та батько швидко владнав це питання. Лікарня стала для мене основним місцем мого перебування.

Мама була більш ніж засмучена, що на нашу сім'ю одне за одним звалювалися такі нещастя. Та ще й до того ж прийшло повідомлення з Москви про те, що усі строки вже обговорено і мене чекають на операцію після новорічних свят. Мама дуже переймалася, що плюс до всього я закинула свої улюблені гуртки й заняття, і навіть намагалася наполягти, щоб я повернулася до свого звичного життя. Та про це моя особа навіть слухати не хотіла. Мені здавалося, що ніхто не буде тут доглядати за нею так, як я, і що без мене вона просто зачакне від своїх поганих думок і від гнітючої атмосфери палати, де всі сусідки тільки й розповідали про свої болячки.

У перші дні я так само, як і вся наша сім'я перебувала в легкому шоці. «Треба ж було такому статися, - думала я. – Ось так, зненацька, і саме з мамою. Яке все ж-таки життя непередбачуване! Нам тільки здається, що майже все у ньому спрогнозували, розпланували, передбачили і що все воно так і буде. А насправді, що не день, то випробовування на міцність, начебто Хтось хоче перевірити нас, наскільки ми надійні, наскільки ми стійкі внутрішньо у різноманітних ситуаціях, чи то в радості, чи в горі. Можливо, ці стреси, свідками чи учасниками

яких ми мимоволі стаємо, є нам нагадуванням про те, що життя надто крихке і що найголовніше у ньому ми можемо просто не встигнути зробити. Адже ми настільки звикаємо відкладати на «невизначене потім» важливі справи своєї душі, що навіть не помічаємо, як швидко минає саме життя і що у ньому нічого не встигаємо зробити до ладу.

Чому ми починаємо щось по-справжньому цінувати лише тоді, коли безповоротно щось втрачаємо: молодість – у старості, здоров'я – на лікарняній койці, життя – на одрі смерті? Чому?! Можливо, ці раптові ситуації як раз примушують нас замислитися над своїм тлінним існуванням, примушують нас отямитися від нездійснених фантазій, породжених нашими лінощами і повернути нас у дійсність. А дійсність така – ніхто як слід до кінця не знає, що з ним може статися через хвилину. Так може не варто випробовувати Долю, а почати цінувати кожну мить зараз, з цієї секунди і цінувати її так, як цінують приречені люди. Можливо тоді ми зможемо глибше зрозуміти зміст самого життя і зробити у ньому в тисячу разів більше корисних справ для своєї душі і для оточуючих людей. «Безглуздо думати, що завтра від нас нікуди не подінеться, воно може просто не настати». Тільки тепер я збагнула весь зміст вислову Сенсея, який колись я сприймала як жарт: **«Якщо хочеш розсмішити Бога, розкажи йому про свої плани».**

В історіях життя, які слухала з мамою у перші дні від її сусідок по палаті, я знайшла підтвердження тому, що ніхто не застрахований від пана Випадку... Жінку, що лежала біля вікна, звали Валентина Федорівна. Одна лише мить перевернула все її життя. А сталося це так само несподівано. Жили вони з чоловіком на початку як усі, ледве дотягали від зарплати до зарплати. А коли пішла хвиля кооперативного руху, чоловік звільнився з фабрики і оформив свій кооператив з виготовлення меблів. Оскільки мужик був підприємливий і працелюбний, справи пішли вгору. За якийсь рік він заробив стільки грошей, що вони з дружиною змогли купити і нову кооперативну квартиру, і машину, і навіть дачну ділянку. Усе було краще нікуди і нічого не віщувало біди.

Але два місяці тому, коли Валентина Федорівна поверталася з чоловіком із дня народження свого родича, вони попали в серйозну аварію. Це сталося у якісь долі секунди. Три машини врізалися одна в одну на повній швидкості з вини п'яного водія із зустрічної смуги. Чоловік загинув одразу. А вона, завдяки тому, що була пристебнута ременем безпеки, дивом лишилася жива. Однак її так смикнуло, що лікарі потім визначили у неї підвивих у шийному відділі хребта і гематому, що там утворилася. Після цього випадку руки її стали погано слухатися, а ніг вона взагалі не відчувала. Підвивих їй усунули в нейрохірургії. Однак залишилася гематома – наслідок забою спинного мозку. Валентину Федорівну перевели з нейрохірургічного відділення у неврологічне біля місяця тому.

Але мені здалося, що її більше пригнічував не стільки фізичний стан, скільки моральний. Саме з того моменту катастрофи життя її пішло шкереберть. Мало того, що довелося закласти частину майна, тому що гроші, які у неї були, швидко розійшлися на лікування, на оплату якихось боргів чоловіка, які невідомо звідки взялися, так її ще вразило дивне ставлення своїх знайомих.

У сім'ї Валентини Федорівни, як вона розповідала, було багато друзів, родичів, близьких знайомих. Але тільки-но вони дізналися, що чоловік загинув, а вона лишилася покалічена одна, всі чомусь миттю забули про її існування. І ось тепер вона вже другий місяць лежить у лікарні і її відвідує лише літня старенька мати та рідна сестра, яка хоч і жила у бідності, та завжди старалася принести їй що-небудь смачненьке. Тепер Валентина Федорівна, звичайно, зрозуміла, хто є хто, та було вже занадто пізно. У той вечір я записала у свій щоденник один цікавий вислів її старенької матері щодо недбайливих друзів: **«Коли горщик кипить, то й друзів повна хата кишить. А як горщика не стало, то й у хаті пусто стало».**

Валентина Федорівна була у відчаї і не знаходила іншого виходу своєму горю, ніж у злослів'ї на своїх колишніх друзів і знайомих. А мені при цьому ставало якось не по собі. Цими поганими словами вона мало того, що псувала настрій собі, нервувала через дрібниці, сама у собі розпалювала ненависть, так ще й оточуючі від цього страждали. Згодом нам навіть не хотілося згадувати при ній слово «друг» через те, що ця жінка буквально вибухала і починала знову свою «стару пісню про головне».

Інша жінка, Ганна Іванівна, була доброю. Вона не кляла на всі боки свою Долю, хоча здоров'я її було анітрохи не краще. У неї була майже така ж хвороба, як і у мами. Просто в один «чудовий момент» сильно заболіла спина. Врешті решт лікарі виявили у неї грижу диска. Зробили операцію, видалили хребетну грижу. Після цього їй значно полегшало. Та через деякий час вона знову злягла і стало ще гірше. Лікарі призначають повторну операцію, але вона боїться, що після неї зовсім перестане ходити. Ганна Іванівна, хоч і більш стримано, розповідала свою історію, але подробиці і особливо наслідки її операції дуже сильно налякали не тільки маму, але в деякій мірі й мене, оскільки на мою особу, ймовірно, теж чекала зустріч з нейрохірургами.

Ганна Іванівна погано пересувалася. До неї часто приходив її чоловік, веселий гладкий чоловічина. Діти їхні давно виросли і жили зі своїми сім'ями у різних містах. У Ганни Іванівни було своє горе, вона більш за все боялася бути прикутою до ліжка, адже їй було тільки п'ятдесят. Вона боялася бути важким тягарем на шиї у чоловіка та ще й обтяжувати своєю хворобою дітей. Тому ця жінка дуже старалася вилікуватися, ковтаючи усі призначені таблетки і виконуючи усі приписані процедури. Але час від часу, коли біль ставав нестерпним, оптимізм полишав її і вона заливалася гіркими сльозами, повторюючи одне й те ж саме питання: «За що?!»

Третя сусідка, років на п'ять старша за мене. У неї була післяпологова травма. Вона ще під час вагітності відчувала біль у спині. Права нога абсолютно перестала її слухатися. Олена навіть не могла поворухити пальцями на ній. Як виявилось, у неї була протрузія двох дисків. Вдома у неї лишилося немовля під наглядом свекрухи-пенсіонерки. До неї теж приходив чоловік. Він був непоганий хлопець, спокійний, видно тихоня за вдачею. Зате її свекруха влітала як ураган, вічно буркотлива та незадоволена якимись дрібницями.

Це ускладнення після пологів, яке також ніхто не міг передбачити, поставило молоду сім'ю на межу розвалу. Мало того, що зі здоров'ям Олени були серйозні проблеми, вона не могла фізично за дитиною доглядати, так ще й свекруха весь час підбивала свого сина на конфлікти, мов навіщо така жінка-каліка, на все життя тягар, вимагай розлучення. А Оленці й покластися більше ні на кого було з дитиною, хіба що на свою мати. Але та жила далеко, в іншому місті, і рідко приїжджала, тому що весь час гарувала на заводі, ледве зводячи кінці з кінцями. Загалом, не життя стало у Олени, а ціла трагедія.

Так от, наслухалася я всіх цих історій і подумала, що дійсно ніхто не з них не чекав такого ось фіналу, всі жили якимись своїми мріями і тут – на тобі, грім серед ясного неба. Усі нарікали на те, чому це сталося саме з ними... Ввечері, знаходячись під враженням від почутого, я відкрила навімання свій щоденник і прочитала перші-ліпші слова Сенсея, сказані ним колись в одній із бесід: **«Не буває випадковостей. Випадок – це всього лише закономірний наслідок наших неконтрольованих думок»**. «От тобі й на! Треба ж, а я на ці слова якось раніше просто не звертала уваги». І задля більшої своєї «пильності» виділила їх у щоденнику жирним курсивом.

Мені дуже хотілося відвідати заняття і тренування Сенсея. Але вирватися з цього коловороту, за мірками моєї совісті, ніяк не могла. Хоча постійно передзвонювалася з хлопцями, які заглинаючись хвалилися своїми успіхами. Вдома продовжувала робити медитації, а «Квітку

лотоса» намагалася виконувати кожну вільну хвилину. У мене дуже добре виходило викликати відчуття, коли думала про «жаданий подарунок». При цьому в сонячному сплетінні виникала хвиля дрібних мурашок, котра розходилася по тілу в різні боки. Це почуття було досить-таки приємним... Хоч я і не була поряд з Сенсеєм, але його слова, прочитані у щоденнику, постійно прокручувалися у моїй голові.

У лікарні моя особа вирішила щоб там не було змінити хворобливо-нервозну атмосферу в палаті, тому що, послухавши всі ці розмови про болячки та гнітюче буття, можна було і здоровій людині швидко захиріти. В гостях у мами я старалася розказувати усі найсмішніші історії, які тільки знала, починаючи зі шкільного життя і завершуючи різними курйозами з літератури. Але цей метод був малоефективним, оскільки жінки залишалися заглибленими в роздуми про свої проблеми. Якось у розмові з Оленою я повідала їй те, що чула від Сенсея, про хороші і погані думки, про сутність душі й нашого життя, до речі на превеликий подив моєї мами. Дивовижно, але жінки почали прислухатися до цих слів з такою увагою, наче я передавала не слова Сенсея, а якусь сповідь, що стосувалася суто кожної з них. Мама говорила, що після того, як я пішла, вони ще довго обговорювали ці слова і замислювалися над їхнім змістом, відштовхуючись від свого прожитого досвіду життя. Вражаюче, але через тиждень таких моїх розповідей це дало несподівані результати.

Все та ж Валентина Федорівна, яка більше за всіх стогнала і убивалася горем, перетворилася на цілковито іншу людину, вправного організатора своєї долі. Мама розповідала, що після таких бесід вона посилено щось обмірковувала. І результат її рішення перевершив усі сподівання. Вона запропонувала чоловіку Олені офіційну посаду директора у меблевому кооперативі з відповідною хорошою зарплатнею. Це був повний шок не тільки для молодого сім'ї, але й навіть для свекрухи. Вони просто не знали, як дякувати Валентині Федорівні за цей подарунок Долі.

Чоловік Оленки, хоч і був тихонею, та коли йому довірили таку відповідальну справу, відкрив у собі таланти хорошого керівника. Як розповідала свекруха, він працював з великим ентузіазмом і віддачею цілодобово, завдяки чому виробництво меблів знову було налагоджено за якихось два тижні, і навіть з'явився перший крупний прибуток. Свекруха розквітла від щастя, і її ставлення до Оленки різко перемінилося у кращий бік.

Більш того, Валентина Федорівна влаштувала до цього кооперативу і свою рідну сестру, перетворивши її з простого бухгалтера з мізерною зарплатою у державній конторі в головного бухгалтера свого приватного підприємства, з солідною зарплатнею. А оскільки та жінка була чесною, пунктуальною та акуратною, то порядок було гарантовано. Загалом, від такого розумного і простого вирішення проблем Валентиною Федорівною всі були задоволені, а вона так особливо. Її здоров'я та й все життя в цілому почали налагоджуватися. Навіть старі «друзі» стали до неї навідуватися, пропонуючи всілякі свої послуги. Але Валентина Федорівна зовсім незлобливо дала їм зрозуміти, що ні їхніх послуг, ні їхньої допомоги більше не потребує.

Атмосфера у палаті з тих пір значно покращилася. Тепер жінки частіше посміхалися, жартували, підбадьорювали одна одну. У цій палаті стало приємніше знаходитися усім, навіть медперсонал затримувався набагато довше, ніж зазвичай, щоб побалакати з нашими сміхотушками. І що найбільш вражаюче, у жінок значно покращився не тільки настрій, але й їхнє здоров'я, вони швидко стали одужувати. І я зрозуміла, що той страшний біль був породжений, у першу чергу, їхньою уявою, поганими думками і страхом перед невідомістю. Він як черв'як з'їдав їх зсередини, посилюючи в багато разів фізичний біль. А тільки-но ці жінки відволіклися від цього,

то стали приємнішими не тільки оточуючим, а й самим собі. У них з'явилася можливість не лише тверезо міркувати, але й спробувати адаптуватися до нових умов життя, стосунків з людьми.

Мене просто приголомшило це відкриття, тому що я навіть і не підозрювала, що слова Сенсея призведуть до такої революції думок і почуттів у цих приречених на страждання жінок. Адже позитивні думки однієї з них породили цілий ланцюжок подій у долях декількох людей, принісши у їхнє життя щастя і добробут. Це послужило для мене ще одним підтвердженням правдивості слів Сенсея стосовного того, наскільки сильні наші думки, наскільки вони впливають на нас і нашу Долю.

Іще я помітила, що виконувати «Квітку лотоса» в палаті стало значно легше. Моя особа старалася як могла підтримувати цей дух оптимізму, що наростав тут з кожним днем. Я набрала у бібліотеці книжок великих класиків, обов'язково з хорошим закінченням, а також гумористичні оповідання. Жінки з задоволенням їх читали, переказуючи одна одній хвилюючі моменти. Виявляється, багато слів Сенсея також знаходили своє підтвердження у творах класиків різних епох. І тут, нарешті, до мене дійшло, що Сенсей же говорив про дійсно вічні істини, які властиві всьому роду людському від початку. До того ж висловлював він це все просто і ясно.

І ще один цікавий момент був помічений мною. Ганна Іванівна, котра двадцять років пропрацювала в університеті викладачем літератури, багато з цих творів знала ледве чи не напам'ять. Але зараз вона говорила, що з задоволенням перечитувала ці книги, оскільки тепер уже сприймала це все зовсім по-іншому. І саме для себе, для своєї душі, як вона потім зізналася, зробила цікаві відкриття, помітивши у книгах те, на що раніше взагалі не звертала уваги.

Іноді наше читання перетворювалося на цілі літературні вечори. Дивовижно було те, що жінки, коли я їм розповідала про контроль над думками з теорії Сенсея, слухали ці слова з надзвичайною увагою. На початку мене це бентежило, тому що на чимало їхніх зустрічних запитань про життя я просто не могла відповісти. Але вдома, знову гортаючи свій щоденник, знаходила слова Сенсея, які, на мою думку, більш-менш підходили до відповідей. Як не дивно, та жінки розуміли ці слова по-своєму, виходячи з досвіду прожитого життя, і найважливіше – ці відповіді їх цілком задовольняли. Так що хоч Сенсей і не було поряд з нами, але його присутність явно відчувалася у тих його глибоких думках, до яких ми постійно зверталися.

Наближався Новий рік. Жінки вирішили влаштувати собі свято прямо в палаті. Мій тато владнав усі формальності з головним лікарем. Ми навіть встановили невелику, але справжню ялинку, прикрасивши її всілякими іграшками і задля сміху шприцами та крапельницями. Так що Новий рік наша сім'я зустрічала у маминій палаті разом із жінками та їхніми близькими і рідними. Було так весело, так усі один до одного доброзичливо ставилися, що у мене виникло враження, що тут зібралася одна велика дружна сім'я. Мені запам'ятався один цікавий тост, виголошений свекрухою Оленки:

- Кажуть, як зустрінеш Новий рік, таким буде і весь рік. І не дивлячись на те, що ми зустрічаємо його у лікарні, головне, що зустрічаємо його в компанії таких чудових людей. Я вдячна Богу за те, що усі нещастя з моїм сином скінчилися благополучно. Велике спасибі Вам, шановна Валентина Федорівна, за ваше добре і чуйне серце. Якби не ви, ми б ніколи не вибралися з того кошмару. Так давайте вип'ємо за вас, за непередбачувану Долю, яка звела нас усіх у такому незвичному місці. За ваше здоров'я!

У цю ніч було сказано ще багато добрих і гарних слів. А десь біля двох годин ночі до нас приєднався навіть головний лікар з дружиною, які верталися звідкись із гостей. Та як я потім зрозуміла, його більше цікавило спілкування з моїм батьком, ніж з нами... Добряче підвипивши,

жінки стали розкривати одна одній свої душі. І тут мене просто приголомшив один момент, коли Валентина Федорівна розповідала про прийняття свого життєво важливого рішення.

- Ви знаєте, дівчата, я довго думала над тим, що зі мною трапилося і як же з цього лайна тепер вилізти. І одного разу, після чергових таких тяжких роздумів, мені наснився дивний сон, як красивий молодий чоловік з білявим волоссям до плечей, підійшов до моєї койки і говорить таким мелодійним голосом: «Що ти мучишся? Подивися навколо, які люди тебе оточують. Коли ти узриш в них найкраще, твої проблеми зникнуть». Після цього я прокинулася наче з абсолютно іншими очима. Я стала міркувати. І дійсно, як потім виявилось, кращих кандидатур, що я тут знайшла для свого виробництва, і придумати не можна. Хоча, чесно кажучи, я спочатку і сумнівалася, все ж-таки був великий ризик. Але, згадуючи цей сон, щось підштовхнуло мене до остаточного рішення... Їй богу, дівчата, - вона перехрестилась, - істинна правда!
- Уявляєте, мені теж снівсь білявий чоловік! – зізналася Ганна Іванівна. – Тільки я соромилася вам розповісти. Він говорив мені щось таким приємним голосом. Але на ранок я нічого не могла пригадати з його слів. Тільки пам'ятаю, що після цього мені стало якось хороше у душі. Я й досі цей стан умиротворення в собі відчуваю. І щоб це могло означати?
- Це все вам ангели небесні допомагають, - завела побожна свекруха. – Вони вам, рідненькі, вірний путь вказують...
- І далі пішла ціла проповідь церковного вчення. Але мене цей випадок явно заінтригував. І прийшовши додому, я відразу ж записала його у свій щоденник.

27

Невдовзі, після новорічних свят, мамі стало значно краще і її виписали. Прощання з жінками, які також готувалися до виписки, було дуже теплим. У ці дні у мене з'явилося більше вільного часу і я вирішила з'їздити на тренування. Але мої друзі сказали, що Сенсей поїхав кудись у відрядження на пару тижнів. Так що наша зустріч відкладалася на невизначений строк, оскільки через три дні ми з мамою вилітали до Москви.

У дорогу я захопила і свій щоденник. І поки мама спала в літаку, знову його погортала. Звичайно ж, я страшенно хвилювалася перед візитом до клініки, але слова Сенсея зігрівали мені серце і як живильний бальзам заспокійливо діяли на мою душу.

В аеропорту нас зустрів дядя Вітя з новою, що з Сибіру прилетів сам дідусь для підтримки нашого морального духу. Справа в тому, що мій дідусь був найбільш шанованою, найбільш поважаною і мудрою людиною серед усієї нашої рідні. До його думки дослухалися всі. І вважалося великою честю, якщо він особисто відвідував когось із родичів. Мені був приємний прояв такої зворушливої турботи з боку дідуся, все ж-таки подолати п'ять тисяч кілометрів, хай навіть і на літаку, в його віці було не жартом.

Після того, як уляглися радісні хвилини зустрічі з дідусем, почалося традиційне застілля, де мама повідала про усі нещастя, що звалилися на нашу сім'ю. Вони ще довго обговорювали проблеми, а я, неабияк втомившись з дороги, пішла відпочивати. Адже завтра мав бути важкий день.

Ввечері, коли перечитувала свій щоденник, у двері хтось постукав. Це був дідусь. Він присів поряд зі мною і почав розпитувати про якісь дрібниці. Поступово наша розмова перейшла на більш серйозні теми. Дідусь намагався втішити мене перед тим, що на мене чекало. Він говорив, що якими б не були результати повторного обстеження, засмучуватися не варто. Тому що багато людей потрапляли в гірші ситуації і виходили з них переможцями саме тому, що не втрачали самоконтролю і сили волі, боролися до останнього. Дідусь наводив красномовні приклади зі свого фронтового життя. А задля переконливості підкріпив вищесказані слова своїм улюбленим прислів'ям: «Поки життя в тобі теплиться, надія ще світиться»... Весь цей час я уважно і спокійно слухала дідуся. А коли він закінчив свою промову, щиро відповіла йому, що у дійсності думала і відчувала в своїй душі. Я висловила все те ставлення до життя, яке, завдяки вченню Сенсея, сформувалося в мені і стало невід'ємною моєю частиною. Дідусь був настільки вражений, настільки здивований цими простими істинами, що навіть перепитав мене, чи дійсно я не боюся смерті.

- Звичайно, - спокійно відповіла я. – Для мене смерть – це всього лише зміна обстановки, перехід із одного стану в інший. Я знаю, що завжди буду з вами, з рідними, тому що моя Любов до вас живе в мені, у моїй душі. І де б я не знаходилася, якої б форми не набула, ця Любов завжди буде зі мною. Тому що я і моя Любов – вічні... І саме це почуття я стала цінувати більш за все в житті. Адже в житті набагато важливіша якість прожитих моментів, ніж безглузді роки існування.

Ці слова, напевно, зачепили якісь почуття дідуся, оскільки він був зворушений до глибини душі. І я подумала, що все ж-таки будь-яка людина боїться смерті, навіть така мужня, як мій дідусь. Вочевидь, він теж боявся невідомості, того, що буде після смерті, та тільки нікому про це не говорив... Дідусь задумався на деякий час, а потім промовив: «Так, напевно все ж-таки мудрість – це надбання душі, а не віку».

Наступного дня я помітила, що в дідусі відбулися переміни. Він став веселіше, бадьоріше виглядати, ніби знайшов відповіді на питання, що мучили його роками. Ми всі разом подалися до клініки... Майже весь тиждень мене обстежували, робили всілякі аналізи, рентген. І нарешті, у призначений день, ми постали з мамою перед професором, літнім приємним чоловіком. Одначе зустрів він нас якось дивно, трохи розгублено. Дивлячись на нього, я подумала, що моєму тілу лишилося жити зовсім недовго. Настала напружена пауза.

- Ви знаєте, - почав він, все ще гортаючи мої знімки. – Я нічого не розумію. На цих вересне-вих знімках, привезених вами, явна патологія, пухлина вже почала повільно прогресувати. А на цих, що ми зробили зараз, усе чисто. Я навіть дав розпорядження, щоб зробили повторні знімки... Або у перших знімках – це помилка, хоча мало ймовірно, судячи з документації тут були неодноразові обстеження дівчинки, або... я не знаю що й подумати.

І вже звертаючись до мене, професор запитав:

- Коли у тебе востаннє були головні болі?

- У мене?.. Ну, - моя особа почала посилено згадувати, - напевно, десь у жовтні, точно пам'ятаю. А потім... - я знизала плечима.

І дійсно, я зовсім забула, коли ж останній раз у мене боліла голова. Попередні місяці насичених подій, особливо випадок з мамою, змусили мене зовсім забути про себе і про свою хворобу. Єдине, що для мене тоді було значущим, - це духовні практики і турбота про маму.

- Дивно... Дуже дивно, - сказав лікар. – По наших знімках дівчинка абсолютно здорова. Хоча старі знімки говорять про те, що ви б її зараз, як мінімум привезли до нас у лежачому стані... Ви якось іще лікувалися, окрім лікарських рекомендацій? – з неприхованою зацікавленістю спитав професор.

- Та ні, розгублено відповіла мама. – Те, що нам призначили, те ми й робили.

- Але те, що призначали колеги, це б загальмувало ріст ракових клітин, але не повністю їх знищило... Парадоксально! Це перший такий випадок за всю мою багаторічну практику... Мабуть, тут без провидіння не обійшлося, - примовляв лікар, знову гортаючи знімки і дані аналізів.

- Так що, - боязко запитала мама, явно не вірячи усьому почутому, - діагноз не підтвердився?

Професор відволікся, із подивом поглянувши на мати:

- Звичайно. Ваша дочка абсолютно здорова!

Мама ще з хвилину сиділа, вчепившись у стілець. А коли до неї нарешті дійшла відповідь професора, вона кинулася дякувати і потискати йому руку так, наче він був самим ангелом з крильцями. Я теж була щаслива. Та на відміну від мами точно знала в душі, хто мій ангел-спаситель. Навіть мій розум не противився цьому визначенню. Єдине питання, яке мучило його на той момент: як Сенсей зробив ЦЕ?

Після такої новини ми не просто вийшли з клініки, а «вилетіли». Внизу нас очікували наші родичі, в тому числі й дідусь. Їхній радості не було меж. А мама навіть перехрестилася, тихо подякувавши Богу, чим мене невимовно здивувала. Я вперше побачила, що моя мама – офіцер у майорських погонах, вихована на ідеології комунізму та атеїзму, - поводила себе таким чином. І мені подумалося, що все ж таки будь-яка людина, ким би вона не була, в першу чергу залишається звичайною людиною, зі своїми страхами, горем і вірою у вищі сили.

Ще цілий тиждень ми святкували моє «друге народження». Усі ці дні щоденник ряснів сторінками радості, захвату і одними й тими ж запитаннями: «Як Сенсей це зробив? Чому моє життя так круто змінилося? Чи завдяки Його присутності у ньому? Хто він насправді? І звідки я Його знала

раніше?» Одне питання породжувало серію інших питань. Але поїхала я з Москви з твердим наміром дізнатися про все до кінця, навіть якщо на це підуть роки.

28

Вдома перш за все я дізналася у друзів, коли будуть заняття. Виявилося, сьогодні ввечері. Ми домовилися зустрітися з хлопцями у той же час на трамвайній зупинці. Я ледве дочекалася призначеного часу, прихопивши на тренування всі свої медичні виписки і знімки.

Друзі зустріли мене бурхливою радістю і цілим потоком новин. А коли підійшов заповітний трамвай, вони насилу втримали мене.

- А нам тепер на інший маршрут трамваю, - сказала посміхаючись Тетяна.
- Як?!
- Сюрприз! – прокричали вони ледве не хором.
- Ми тепер переїхали до іншого спортзалу, - з гордістю оголосив Андрій. – значно кращий, значно зручніший, із дзеркалами. Та й розташований ближче, майже в два рази.
- От так новина! – здивувалася я.

Всю дорогу друзі говорили мені про те, як я багато пропустила цікавого, підліковуючи, як вони думали, свій шлунок у лікувально-оздоровчому центрі. Андрій навперебій з Костиком розповідали новини про тренування, про оригінальні випадки чергових демонстрацій Сенсея і про незвичну філософію, що він повідав їм на духовних заняттях. А Тетяна зі Славком піддакували і доповнювали своїми враженнями особливо захоплюючі моменти. Слухала я їх уважно і з великим жалем, що не стала свідком таких цікавих подій. Але з іншого боку, тепер то у мене все життя було попереду.

Приїхавши на кінцеву зупинку, я побачила величезну сучасну будівлю, палац культури. Хоча місцеві охрестили його просто клубом. У ньому був і кінотеатр, і численні кімнати для різноманітних гуртків, і хороший спортзал із дзеркалами на всю стіну.

- Здорово! Тепер можна перед ними «мавпувати» скільки хочеш, - жартома сказала я, розглядаючи свої багаточисельні зображення.

До залу увійшов Сенсей разом із хлопцями. Він тепло привітав нас, в тому числі і мою особу. Потискаючи йому руку, я з захопленням дивилася йому в очі з одним німим питанням: «Як?» Я не те щоби вірила, я просто знала, що моє зцілення – діло рук Сенсея, втручання вищих сил, як говорив професор «божественного провидіння». Але як за такий короткий термін Він міг це зробити? Чому хвороба так швидко зникла?

Мою істоту переповнювали почуття вдячності. Але виразити їх могла лише поглядом, бо навколо було багато допитливих. І коли хлопці пішли до роздягалок, я, набравшись сміливості, попрохала Сенсея поговорити зі мною наодинці. На що він охоче погодився.

Ми вийшли у вестибюль, і я стала показувати йому свої медичні свідоцтва, розповідаючи про московські події. Моя особа спробувала висловити йому почуття, що переповнювали мене. Але від сильного хвилювання виходили якісь незв'язні уривки вдячних фраз. Ігор Михайлович, швидко погортав усі знімки професійним рухом лікаря і ознайомившись з документацією, добродушно спитав:

- Ти задоволена?
- Дуже! Навіть більше, ніж задоволена.
- Ну і добре, це головне.
- Я все ж-таки не розумію, таке враження, начебто цієї хвороби ніколи й не було... Але всі ці ранні знімки, підтвердження лікарів, медичні довідки, - розгублено промовила я.

Сенсей посміхнувся:

- Знаєш, є така латинська приказка: «Чого нема в документах, того нема й на світі».
- Ні, я серйозно. Я точно знаю, що це зробили Ви, але як? Чому так швидко?
- Ну ти даєш, - усміхнувся Сенсей. – А ти що думала, що треба розкрити черепок, вирізати шматочок мозку чи наковтатися таблеток, щоб тільки лиш дійсно повірити в те, що тебе оздоровили якоюсь там дією?! Але ж **будь-яку дію породжує, перш за все, наша ж сформована думка...** Ти чула коли-небудь про стигматів?
- Щось знайома назва...
- Стигмати – це глибоко віруючі люди, у котрих за лічені хвилини виникають кровоточиві рани на руках, стопах, тобто саме в тих місцях, де були і в Ісуса Христа, коли його розп'яли на хресті. І буквально через три дні ці рани безслідно зникають. А у декотрих віруючих стигматів з'являються не тільки рани, але й цвяхи. Причому ці цвяхи брали на аналіз і дійсно підтверджували, що це не просто там якийсь нарост зі шкіри та м'яса, а справжні цвяхи, зроблені з матеріалу, характерного на ті часи, тобто виготовлені біля двох тисяч років тому... Віра дійсно творить чудеса. І немає нічого неможливого для віруючої людини, у кого б чи у що вона б не вірила... А ти кажеш, чому так швидко?
- Але я б не сказала, що я віруюча людина, тим більше глибоко віруюча людина... Бо реально я в це повірила, в... (тут я ледве не сказала у Вас) вищі сили тільки тоді, коли почула слова професора в Москві, що засвідчували, що я абсолютно здорова. Тобто тоді, коли вже все відбулося.
- Все значно простіше. Якщо людина не може сама глибоко повірити у своє одужання, то треба, щоб у неї повірив хтось, хто більше духовно розвинений, ніж вона. І тоді результат перевершить усі сподівання.
- І що, так можна перемагти будь-яку хворобу?
- Абсолютно.
- А що потрібно для цього робити?
- Всього лише щиро вірити і правильно мислити. Але вірити глибоко, з Любов'ю, позитивною думкою. І не те що там «я хочу видужати», а з позиції вже здорової людини. Тоді людина точно створює цією ствердною позитивною думкою своєрідну, ну назовемо її «матрицю стопроцентного здоров'я». Ця матриця зберігається у нашій підсвідомості, завдяки силі нашої віри... І саме завдяки цій «матриці», за її здоровою схемою організм відновлює свої функції на фізичному рівні, тому що всього-на-всього виконує наказ підсвідомості. Все просто.
- А як же тоді вірою можна вилікувати іншу людину?
- Так само. Тільки ця «матриця», або правильніше було б її назвати голограма, передається подумки як здоровий образ від однієї людини до іншої...
- І це може зробити будь-яка людина, котра сильно-сильно повірить?
- Звичайно... Я можу тобі повідати випадок, що трапився з нашим Володею. Але розповім тобі лише тому, що ти сама через це пройшла. Але дивись, нікому про це не розкажуй. Хочеш, спитай потихеньку у Володі, але так, щоб ніхто не чув... Його батько побував на Чорнобильській АЕС. До того у нього поболював шлунок, думали гастрит. І от, коли він повернувся звідти, йому стало зовсім зле. Лікарі поставили однозначний діагноз – рак шлунку.

Звичайно, потрібна була термінова операція. Володя прийшов до мене в той вечір і запитав, чи можна що-небудь зробити. Я йому розповів про цю техніку. Він, розслабившись, прибрав усі зайві думки, дякував Богу за те, що сталася помилка, що його батько абсолютно здоровий і у нього все добре. Володя просив прощення за свої гріхи, за гріхи свого батька, за усе заподіяне. Він розкаювався і в той же час дякував Богу...

- Пробачте, а що, людина дійсно грішна перед Богом?
- Ну як тобі сказати, по факту людина грішна лише перед самим собою, перед своєю душею... Сенси у чому: фактор гріха закладається нам з дитинства у підсвідомість. Нас переконують, до якої б релігії ми не належали, всі ми винні перед Богом! Ніхто з нас не винен перед Богом! Ми винні лише перед собою. Бог, Він робить тільки добро. Але ми самі себе штовхаємо у багно. Ось тому, коли ми визнаємо, що ми тварини, що зав'язнули у багні і молимо пробачення у Бога, ми визнаємо факт Його існування, ми визнаємо Його силу і, що найголовніше, ми настраюємося на Любов, на позитивне... Так от, Володя виконував цю техніку протягом кількох днів, лягаючи спати, прокидаючись, коли випадала вільна хвилинка. Він промовляв цю свою молитву у якнайглибшій вірі, у величезній Любові до своєї близької людини. За його визнанням, такого внутрішнього стану він ніколи в житті не відчував. Хоча медитаціями Володя займається давно за своїм духовним напрямком... Ну і що найбільш вражаюче. Через сім днів після того як ми поговорили, я підкреслюю, вже на сьомий день, коли його батька «розрізали» на операції, у нього нічого не знайшли. Зашили і відправили додому. Діагноз не підтвердився, вирішили, що це була лікарська помилка. І до цих пір його батько живий і чудово себе почуває, гарує на роботі нарівні з молодими... Хоча сам цей літній чоловік усе своє життя ні в кого не вірив і розраховував тільки на себе, на свої сили... От тобі реальний приклад з життя, що може сотворити глибока віра.

І, трохи помовчавши, Сенсей додав:

- Віра – це не просто слово, це величезна внутрішня сила, яка виробляється самою людиною. А в поєднанні з силою божественної Любові, про яку ми говорили у «Квітці лотоса», вона породжує таку могутність, яка дійсно творить «неможливе». Хоча всі ці слова: «чудеса», «неможливе» - це всього лише слова людей. Оскільки в науці Шамбали все пояснюється законами природи, які на даному етапі ще не пізнані людством. Сили Віри і Любові, породжені думкою, - це сили, притаманні споконвічно людській істоті. Це те, що відрізняє її від звичайної двоногої тварини.

Тому всі великі Вчителі людства протягом історії закликали людей до Віри і Любові, даючи їм ці знання на їхньому рівні сприйняття. Пригадай хоча б слова Ісуса: «Якщо ви будете мати віру, хоча б з гірчичне зерно і скажете горі цій: «перейди звідси туди», і вона переїде; і нічого не буде неможливого для вас». І це не пусті слова, це істинні знання для тих, хто вміє слухати: «Хто має вуха той почує».

- Цікаво. Але якщо ця величезна сила пояснюється природними законами, то значить, як я розумію, повинні бути якісь формули.

Сенсей посміхнувся:

- Безумовно, формули існують... Але люди не готові ще до того, щоб дати їм у формулах ці знання, тому що у більшості людей переважає в думках надто багато тваринного начала... А за фактом, довести реально існування цієї сили – це значить відкрити закони світобудови, відкрити реальність існування Бога... Навіть проста «сліпа» людська віра, що має обмежені можливості, здатна багато на що. А істинна віра відкриває безмежні можливості. Вона здатна не тільки пересувати планети, але й створювати, руйнувати і управляти багатьма світами однією лише думкою.

- Так... Такою силою відновити здоров'я можна, напевно, тільки подумавши про це! – захоплено сказала я, відкривши для себе цілком новий світ думки.
- Абсолютно вірно.

Тут я згадала про чудесні зцілення, що творив Ісус, які свого часу мене дуже вразили. І мене раптом осінило:

- Так це ж виходить, Ісус однією лише своєю позитивною думкою лікував людей! А я ж раніше думала, що це все казки.

Сенсей засміявся:

- Так, так, так... Томі він і говорив: «По вірі вашій, та буде вам»... Ісус створював своєю силою лише голограму здоров'я, а людина утримувала її силою своєї «сліпої» віри. І чим сильніша була віра людини, тим міцніше вона втримувала голограму у підсвідомості.

Я трохи поміркувала, а потім спитала:

- А чому про це не можна нікому говорити?
- Бачиш, розповідаючи іншим людям, людина сіє в собі їхніми відповідями і відповідними думками зерно сумніву у своїй підсвідомості, навіть не помічаючи цього. І ця негативна сила, поступово розростаючись, породжує у свідомості логіку «думок-паразитів», яка, на основі своїх невеликих знань про навколишній світ, намагається сформулювати хоч якийсь здоровий глузд, шукаючи пояснення у своєму бідному багажі знань. У цьому відношенні так званий «здоровий глузд» - це перший ворог людині, її вірі, духовному розвитку, оскільки являє собою благодатне поле для розвитку сумнівів, негативних думок і негативних емоцій. У цьому значенні Бог і «здоровий глузд» - два цілком різних поняття... Так, кінець кінцем на полі битви розуму виграють сумніви, негативна сила логіки, яка знищує «сліпу» віру разом з підживлюваною нею матрицею здоров'я. І хвороба повертається знову. Тому, якщо ти не дужий у духовних знаннях, треба просто вірити, дякувати з Любов'ю Богу за те, що Він послав цей дар здоров'я, і нікому про зцілення не говорити. Тільки тоді у тебе є шанс зберегти цю голограму здоров'я, створену силою Любові, до найглибшої старості...

У цей момент із спортзалу вийшов Віктор і, побачивши Сенсея, спитав, чи можна починати тренування.

- Так, звичайно, - відповів Сенсей.

Ми поспішили приєднатися до колективу. Все заняття я тільки й думала про нашу розмову. Мене вразили ці прості істини. Начебто про них раніше і читала у висловлюваннях великих. Але саме читала, а не глибоко розуміла. Сенсей створив мені якесь нове бачення того, що існувало тисячоліттями.

Захоплена цією темою, я перерила всю домашню бібліотеку і нарешті знайшла той журнал, де друкувалися уривки з Біблії про зцілення Ісусом. Усе це тепер перечитувала зовсім іншими очима, з цілком іншими думками, з вершини тих неординарних подій, що відбулися зі мною за такий короткий час. Так поступово відкривався для мене новий світ, світ, породжений могутньою силою Думки.

навіть вирішили колективними зусиллями позбавитися слів-паразитів, які раніше частенько використовували у своїх висловлюваннях. Для цього придумали, що коли хтось «проговориться», той купляє всім по чебуреку або пиріжку. Я і сама, так пару разів «проштрафившись», вже почала уважніше слідкувати за своєю мовою і перш за все за своїми думками.

До нашої заповітної галявини була протоптана невелика, але досить таки утрамбована сніжна стежина. На самій галявині вже стояли Володя, Стас, Женя, Сенсей і Микола Андрійович.

Приєднавшись до «могутньої кучки», ми почули продовження розмови, перерваної нашою появою.

- ... але використовуючи у своїй практиці гіпноз, ми з'ясували, що він відключає свідомість і йде на пряму робота з підсвідомістю, - захоплено розповідав психотерапевт. – І зробили висновки, що конкретних знань у підсвідомості немає. Вона сприймає все як є: якщо ми навіюємо людині, що вона співак, а він ніколи в житті не співав, він буде співати; якщо даємо йому цибулю і кажемо, що це солодке яблуко, він їсть з задоволенням, навіть не кривиться, і так далі. Ми навіть повторили серію експериментів наших столичних колег із досліджень гальмування у клітинах кори головного мозку реакції кровоносних судин людини у стані гіпнозу на подразники. До руки сомнамбули прикладали колбу з гарячою водою (+65°C), дзвонили сильно дзвоником. Але жодної реакції судин руки на це подразнення не відбулося. Рівень плетизмограми не мінявся. А досліджуваний, загіпнотизований на несприйнятливність до цих подразників, відповідав, що нічого не відчуває, про що свідчила і його міміка. Або ж ми навіювали йому такі соматичні явища, які неможливо викликати довільно. Наприклад, що клаптик звичайного паперу – це гірчичник. Тоді на його поверхні шкіри, куди прикладали папірець, виступали відповідні почервоніння... Тобто людина у стані гіпнозу виконувала в буквальному сенсі всі наші команди, починаючи з психологічного образу і закінчуючи реакціями тіла.
- Абсолютно вірно, - відповів Сенсей, - тому що гіпноз – це і є прояв тваринного начала в людині у повному своєму обсязі, це «звільнення» від розуму і відключення від душі. Гіпноз – це всього лише функція підсвідомості. У гіпнозі людина стає тим, хто вона є насправді, якщо її повністю захоплює тваринне начало, - зомбі, тобто, простіше кажучи, слухняний шматок м'яса або, як вірно помітив Омар Хайям, «мішок кісток, жил і кривавого слизу».
- А хто такі «зомбі»? – спитала Тетяна.
- «Зомбі» - так називали в африканських племенах людей, психіка котрих за допомогою наркотичних речовин і спеціальних психічних впливів певним чином програмувалася; вони беззаперечно виконували будь-яке доручення вождя і могли вбити не тільки себе, але й свою мати, своїх дітей... Коротше кажучи, «зомбі» - це тіло людини, з якого «вийняли» або «відключили» душу і позбавили його розуму, - відповів Сенсей і, вже звертаючись до Миколи Андрійовича, продовжував: - Гіпноз – це «зламування» особистості, це агресія, це рабство. І жодних знань ви, безсумнівно, там не знайдете, окрім тупого, тваринного підкорення.
- Я з вами не зовсім згоден щодо тупого тваринного підкорення, - заперечив Микола Андрійович. – Адже, наскільки мені відомо, «я» у гіпнотизованого весь час зберігає контроль реальності і може бути в будь-який момент відновлене. Гіпнотизер може вплинути тільки на те, з чим несвідомо погоджується пацієнт. Як пишуть у медичних дослідженнях, механізм спротиву і захисту повністю не виключений.
- Якби це все було так, як ви кажете, насправді, то гіпноз не використовували би так активно у розвідці всіх передових країн світу. А ви самі знаєте, що всі новітні відкриття, технології та найкращі способи виуджувати інформацію і методи контролю над психікою людини

використовуються, в першу чергу, у військових інтересах держави і тільки мала, незначна її частина – у мирних цілях.

- Ну добре. Але ж гіпноз можна використовувати і в медичних цілях, вилікувати будь-яку хворобу. Адже цей факт ви не будете заперечувати?
- Буду. Що таке хвороба? Це, перш за все, сигнал організму про можливість серйозних порушень у функціях чи тканинах. Постгіпнотичне навіювання, залишене гіпнотизером, яке згодом розум людини виконує нібито в якості своєї власної ідеї, всього лише прибирає цей сигнал болю, але не усуває причину самої хвороби. І людина дійсно деякий час не відчуватиме болю, обманюючись примарними надіями. А фактично вона зробить собі ще гірше. Тому що хвороба все одно буде прогресувати і зрештою вона проявиться у ще гіршому, занедбаному стані. «Вилікуватися» гіпнозом – це не означає бути здоровим. Бо таким «лікуванням» навіть легка форма однієї хвороби може породити іншу хворобу, більш серйозну.
- А як же ті звички, що складаються у пацієнтів, коли настає лікувальний ефект. Адже це неодноразово доводилося, що погані звички усуваються, а хороші, навпаки, формуються, вводяться і розум починає працювати по-іншому. Чому? Чим ви це поясните?
- Все дуже просто. Розум під гіпнозом, як правило, знаходиться у стані «довірливого слухача». Тобто, він дивиться нібито збоку, абсолютно без усякого аналізу. Якщо йому наказати у стані гіпнозу не слухати чи забути, або поміняти звички, він це все з точністю виконає. І згодом він сприйматиме цей наказ як свою власну ідею... Наш розум недосконалий, дуже недосконалий. Душа – довершена і її можливості необмежені. Але душа відключається, коли людину вводять у стан гіпнозу, оскільки йде явне пробудження тваринного начала в людині. Душа, звичайно, програє і не може вже впливати на розум. Тому гіпноз взагалі – це страшно для людей.
- А якщо людині навіюють хороше?
- Не має значення.
- Але сприйнятливість до гіпнозу властива всім людям, просто різною мірою і в різних формах.
- Звичайно, так само, як і всім людям властива у різній мірі присутність в них духовного і тваринного начала.
- Але гіпноз має спільні риси з іншими зміненими станами свідомості, такими як сон або та ж медитація. Гіпноз же так само досягається зменшенням притоку сигналів до мозку, суб'єкт теж перед цим зосереджується на якомусь одному сенсорному стимулі...
- Так, але ви перерахували характеристики, що притаманні початку будь-якого методу зміни стану свідомості. Головна відмінність гіпнозу у перебігу самого цього стану, який відображається і на фізичному рівні. Я б назвав гіпноз станом «дублювання наказу». Ви подивіться, як на фізіологічному рівні він проявляється. Якщо порівняти зі сном і медитацією, то вміст кисню і двоокису вуглецю не змінюється, як це буває у тих станах. На відміну від інших змінених станів свідомості гіпноз не супроводжується фізичними відхиленнями від стану неспання: хвилі електроенцефалограми («мозкові хвилі») частіше за все залишаються такими ж, як і у притомної людини, і так далі. Тобто це лише ті факти, які ваша наука реально може зафіксувати на даному етапі.

А медитація – це зовсім інший змінений стан свідомості. Навіть сам термін «meditation» означає в перекладі з латинської «роздуми». Медитація представляє собою стан, у якому досягається вищий ступінь концентрації уваги на певному об'єкті або ж навпаки повне розосередження уваги. У цьому стані настає зупинка процесів сприйняття і мислення, відбувається особливого роду чуттєва ізоляція людини від зовнішнього світу і

повне зосередження на внутрішньому, духовному світі, духовній сутності. Звичайно, що на фізіологічному рівні така психічна імобілізація, пов'язана з тимчасовим виключенням основних інтегративних механізмів мозку, сприяє відновленню нервово-психічних функцій людини, залишаючи по собі відчуття свіжості, внутрішнього оновлення і радості життя... Гіпноз же залишає після себе пригніченість особистості на підсвідомому рівні, формуючи тим самим рабську психологію у свідомості людини.

І ще один цікавий момент з приводу медитацій. Нормально функціонуючі під час неспання органи чуттів створюють у ЦНС високий рівень власних внутрішніх «шумів», що ускладнює перебіг процесів асоціації та інтеграції. При медитації рівень «власних шумів» мозку стає вкрай низьким, а відтак з'являється можливість найбільш повного використання асоціативних та інтегративних процесів для вирішення певних задач, які формує для себе медитуючий...

Так що гіпноз і медитація – це зовсім різні стани свідомості. Медитація – це один із способів пробудження духовного начала. А гіпноз, я підкреслюю, це всього лише функція тваринного начала.

- Але хоча б у психотерапевтичних цілях можна ж навіювати у гіпнозі людині впевненість у своїх силах, своїх можливостях, - ніяк не міг заспокоїтися Микола Андрійович.
- Гіпноз – малопридатна штука для того, щоб вселяти впевненість у своїх силах, бо одночасно він посилює навіюваність, поступливість волі іншої людини. А це в свою чергу протиприродно сутності самої людини, її істинному призначенню в житті. Адже внутрішньо, на підсвідомому рівні, вона прагне справжньої Свободи, Свободи своєї Душі. Через що у ній, в принципі, і присутня в житті постійна жага до незалежності, до самоствердження і будь-якої форми зовнішньої свободи.

І якщо ви дійсно хочете допомогти людині змінитися, повірити у свої сили і можливості, переконайте її своїм словом, своїми думками, своєю аргументацією. Тому що **сила слова відроджує силу думки, а сила думки породжує дію...** Але ні в якому випадку не гіпнозом, не відкритим наказом у підсвідомість людини. Бо ви не відаєте те, що творите, тому що вам далеко ще не відома справжня природа гіпнозу і тих негативних сил, які вона пробуджує в людині...

Микола Андрійович стояв у задумливості. У цей час на галявину підійшли останні хлопці . Привітавшись з ними, Сенсей промовив:

- Ну от, всі зібралися, напевно, почнемо... Сьогодні ми будемо робити ту ж медитацію, що і на минулих заняттях – на очищення думки від негативного. Для тих, хто був відсутній, я повторюся. Отже, станьте зручніше, ноги на ширині плечей. Руки повинні торкатися одна одної кінчиками розведених пальців на рівні живота. Кінчик до кінчика, тобто великий до великого, вказівний до вказівного і так далі. Ось так.

Сенсей показав мені це з'єднання.

- Необхідно розслабитися, прибравши всі думки, і зосередитися лише на нормальному диханні. Тоді, коли буде досягнутий стан повного розслаблення усіх кінцівок і відчуття внутрішнього спокою, людина починає уявляти себе глечиком. Тобто, верхня частина її голови нібито зрізана, як у глечика... Місцем джерела води є душа. Ця вода заповнює все тіло і, врешті решт переповнюючи його, виливається через край глечика , стікаючи по тілу, і йде в землю. В процесі того, як вода заповнює тіло і витікає в землю, разом з нею витікають і всі погані думки, всі проблеми, загалом увесь той бруд і неспокій, що присутні у розумі людини. Людина ніби внутрішньо очищується від всього цього. І коли вона так очищується, то починає відчувати чітке розмежування душі і думки. Причому душі, яка

знаходиться всередині неї, і душі, яка знаходиться над глечиком і спостерігає за процесом. Врешті решт, при щоденних заняттях над цією медитацією, людина очищує свої думки від негативного і в подальшому вчиться їх контролювати, постійно тримати свій розум у «чистому» стані... Запитання є?

- А чому руки повинні торкатися саме таким чином? – запитала я.
- Тому що під час цієї медитації йде циркуляція певних енергій всередині організму, про які я вам розкажу як-небудь потім. А кінчики пальців замикають це коло. Окрім того, йде подразнення нервових шкірних рецепторів, розташованих на кінчиках пальців, що благотворно, заспокійливо впливає на мозок... Ще питання є?

Усі мовчали.

- Тоді приступимо.

Під керівництвом Сенсея ми почали виконувати цю медитацію. Я спробувала уявити себе глечиком. Але моя уява формувала цей образ якось половинчато, бо розум ніяк не міг погодитися з цим визначенням. Тоді я не стала нічого собі доказувати. А просто подумала, що «я є глечик», і зосередилась на «внутрішньому джерелі води». І тут виникло цікаве відчуття, ніби моя свідомість пішла вглиб мене, в душу і сконцентрувалася у вигляді точки в ділянці сонячного сплетіння. І ця точка почала поступово розширятися разом з кристалево чистою водою, що оберталася в ній по спіралі. Нарешті води стало так багато, що вона завирувала, наповнюючи своєю приємною текучою вологою все тіло. Заповнивши таким чином «глечика», це приємне відчуття «полилося через край». Хвиля якихось трепетних мурашок почала бігати моїм тілом зверху вниз, наче стікаючи в землю. Я уявила, що моє тіло очищується від усіх поганих думок. І в якийсь момент мені стало так внутрішньо добре, так затишно і так радісно, що я не витримала і трохи відхилилася від медитації, подякувавши внутрішньо від душі Бога за все те, що Він мені дав у житті і за всю його величезну Любов до чад своїх. У наступний момент несподівано виявила, що моя свідомість, тобто «я» - справжнє, знаходилася нібито над тілом. А саме тіло й зовсім не було схоже на тіло. З його «глечикової» голови виходили тисячі тонких різнокольорових ниток, які у своєму постійному русі йшли в землю. А в глибині самого глечика світилося щось яскраве, перетворюючи ці нитки у більш насичені кольори. Краса, звичайно, була прямо-таки чарівна. Але тут я почула мелодійний голос Сенсея, що долинав до мене звідкись здалеку:

- А тепер зробіть два глибоких, різких вдихи – видихи. Різко стисніть і розтисніть кулаки. Відкрийте очі.

Я швидко прийшла в себе. Але стан цієї внутрішньої ейфорії лишився десь у глибині мого «я». Як потім з'ясувалося, кожен із хлопців переживав цей стан по-різному. У старших хлопців все було краще, ніж у мене, а у моїх друзів все відбувалося на рівні «голої уяви». Але Сенсей сказав їм, що спочатку завжди так буває з багатьма людьми. Але шляхом наполегливих щоденних тренувань вдома, а також бажання покращити свої моральні якості, можна через деякий час досягти певних відчуттів, а потім і навчитися постійно контролювати свої думки. Головне – вірити в себе, у свої сили і не лінуватися.

Коли ми вже йшли з галявини, я вибрала момент і тихо спитала у Вчителя:

- Скажіть, мені хлопці розповідали, що коли я була відсутня, ви давали їм нові медитації. Я, напевно, багато пропустила. Як же мені бути тепер?

На що Сенсей, глянувши на мене якимось добрим поглядом, відповів:

- Повір мені, **хто творить з благими думками благе діяння, не має потреби сумувати за упущеним, бо він набуває значно більшої сили для пізнання душі своєї, ніж перебуваючи в бездіяльності.**

Тоді, звичайно, я мало що зрозуміла, які благі діяння Сенсей мав на увазі, оскільки все, що робила, вважала просто звичайними щоденними клопотами. І, тим не менш, ці слова настільки запали в душу, що в той же вечір у моєму щоденнику з'явився відповідний запис.

Дні пролетіли миттю. Ця нова медитація мені так сподобалася, що я з задоволенням виконувала її перед сном, втім, як і всі попередні по черзі. Якось я спитала у Сенсея, чи не шкідливо робити їх підряд за один вечір. На що він відповів, що навпаки, дуже навіть корисно, тому що людина більше працює над собою саме в духовному плані, а «Квітка лотоса» пробуджує ще й душу. «Краще виконувати їх ввечері перед сном і вранці, коли прокинувся. Це найпростіші медитації для роботи над концентрацією уваги, вироблення внутрішнього зору і контролю над думками. Вони абсолютно нешкідливі, тому навчитися їм може будь-яка людина, навіть якщо вона ніколи не стикалася з духовними практиками. І в той же час ці медитації, нарівні з простотою і доступністю, найбільш результативні».

30

На тренуваннях я намагалася наздогнати хлопців, підключившись зі свіжими силами до вивчення нового і старого матеріалу. У ці дні все найцікавіше і пізнавальне для мене відбувалося на духовних заняттях. На одному з таких занять Микола Андрійович заперечався з Сенсеєм про реінкарнацію. Хоча мені здалося, що він навіть не сперечався, а швидше за все провокував Учителя на розмову про це. Я помітила, що, не дивлячись на те, що Микола Андрійович був психотерапевтом, зятятим атеїстом і «Здоровим глуздом нашої компанії», як ми жартома його прозвали, він не пропускав жодного заняття і з делікатною повагою ставився до Сенсея.

- Але ж реінкарнація, - це вигадка людей. Адже у переважної більшості спостерігається, я б сказав, патологічна танатофобія. Тому вони і вигадують собі всілякі казки про переродження, про загробне життя.
- Аж ніяк, - заперечив Сенсей. – Те, що стосується страху смерті, то він породжений виключно тваринним началом у людині – інстинктом самозбереження і силою уяви, що вирощується на егоїстичному негативізмі. Страх – це всього лише емоція, яка включається там, де відсутня інформація або її надто мало... А що стосується реінкарнації, то це явище дійсно існує в природі. І ти навіть не уявляєш, як давно воно існує.

Сенсей останнім часом спілкувався з Миколою Андрійовичем по-дружньому, на «ти».

- Ні, ну якби це було насправді, ми би щось пам'ятали, якісь уривки чи ще щось.
- А ти пам'ятаєш, що, припустимо, було у цей день рік тому.

Микола Андрійович задумався і невпевнено сказав:

- Мабуть, був на роботі, якщо це не неділя.
- Значить, ти не можеш точно згадати цей день.
- Ні.
- От. А що ж тоді кажеш про інший час, чи було в тебе минуле життя... Ми вже розбирали з приводу твого гіпнозу, що є розум, є тваринне начало і є душа. Ти знаходишся в душі, саме ти, істинний. Розум – це те, що сприймає. І там теж є частка твого «я». Виходить, що ти ніби розділений: в душі ти відчуваєш себе одним, а думаєш зовсім по-іншому. Ось ти гарненько замислився над собою, хто ти насправді, як ти думаєш, як ти розмовляєш, як ти дивишся. Не в сенсі там мозкової діяльності, вербального, невербального, збудження

акустичних полів. Все це дрібниці. А саме ти! Зазирни всередину своєї свідомості. Вона ж безкінечна. Подумай про те, наскільки космос безмежний. І спробуй пояснити той факт, що у кожному твоєму атомі твого тіла відображається Всесвіт...

- Хіба в атомі відображається Всесвіт? – здивувався Микола Андрійович.
- Звичайно. Якщо сумніваєшся, підними відповідну літературу з будови атома, порівняй її з будовою Всесвіту. Навіть тих знань, які є на сьогоднішній день, цілком достатньо для усвідомлення даного факту. Або взяти, наприклад, вакуум. Він пустий, нічого ж у ньому начебто немає, на перший погляд. Але в ньому народжується життя. З чого? З пустоти? Поміркуй над глобальними питаннями, серйозно поміркуй... Але найголовніше, з'ясуй: хто ти? І тоді ти зрозумієш, що тіло – це всього лише повозка, що везе тебе від народження до смерті, то в одній реінкарнації, то в іншій. І як ти будеш використовувати цю повозку, так від цього і залежатиме, до чого ти прийдеш. Або вона сама буде котитися, або ти будеш нею управляти.

Людина, тобто її душа – це всього лише кучер на цій повозці. І якщо душа спатиме, повозка буде торохтіти туди, куди і всі. Кучер буде кататися по колу. Але якщо душа прокинеться, він поїде у потрібному напрямку, напрямку духовного розвитку, у тому, в якому схоче, за його власним вибором. І головне, людина зрозуміє, що Вона – візник цієї повозки. І ось тут, усвідомивши це, вона може просто припинити їздити по колу і піти в Нірвану, тобто вона уподібниться Богам.

Всі хлопці уважно слухали Сенсея. А я, набравшись сміливості, поставила Вчителю своє хвилююче запитання.

- Скажіть, а в чому сенс існування самої душі, тобто мене?
- Сенса простий – прийти в кінцевому рахунку до Бога як зріле створіння... Людина – це синтез духовного і тваринного начала. І цей синтез необхідний, аби душа набула певної форми, вона повинна пройти через матерію, тобто дозріти. Людина, немов метелик, переживає стадію розвитку своєї душі. Образно кажучи, спочатку, вилупившись із «яйця», людина проходить матеріальну стадію «личинки» або «людина-тварина», де вона «повзає» по Землі і в ній переважає матеріальний інтерес, наче в гусені. Вона не бачить в собі душу і вважає себе одним цілим зі своєю матерією, тобто тілом. Потім проходить певний час усвідомлення, або протягом реінкарнації з однієї в іншу, або протягом одного життя (в кого як), де її душа зріє у благому помислі духовної Любові. І поступово людина перетворюється на «кокон», у стадію «людина-людина», коли йде чітке усвідомлення її істинного «я» - душі й «кокона» - тіла. Причому тіла як всього лише матерії для дозрівання її душі. Зовні це може і ніяк не проявлятися, але всередині у ній відбуваються бурхливі, глобальні переміни. І, нарешті, коли душа остаточно дозріває, «кокон» проривається і звідти вилітає сліпучо прекрасне божественне створіння – «метелик» - душа, вільна у своєму польоті. Приєднуючись до таких же прекрасних створінь, вона бере участь у зародженні нових душ, створенні нових «личинок», котрі проходять той самий шлях. Це і стадія «людина - Бог».

Тому весь зміст полягає у розвитку від тваринного до божественного, щоб стати повноцінною часткою Бога. Це закладено в нас від початку, глибоко всередині. Тому ми шукаємо Бога, тому ми знаємо про Бога...

Микола Андрійович посміхнувшись сказав:

- А якщо я атеїст і заперечую Бога?

- Ніхто не заперечує Бога за великим рахунком, ким би він не був. Тому що в душі кожен це відчуває. Кожен в темноті боїться, який би він не був сміливий, кожний думає про вічність, про смерть, про зміст свого життя і свого існування. Просто багато хто, не володіючи достатньою інформацією, включає захисні функції своєї психіки і намагається приглушити ці думки.
- Ну, вже так я влаштований, що мені потрібні реальні докази. От якби я дійсно зіштовхнувся з випадком, хоча би пам'яті про минулу реінкарнацію, я би повірив у це, переконавшись особисто.

Сенсей трохи подумав і відповів:

- Добре, я надам тобі таку можливість. Після заняття я розповім тобі одну цікаву техніку зміни стану свідомості, яка дозволить пробудити душу людини і викликати її для розмови. Але попереджаю, ніхто більше не повинен знати про цю техніку. Оскільки суспільство ще знаходиться у стадії «людина-тварина». Вони отримують ці знання у свій час, коли в більшості своїй перейдуть у стадію «людина-людина»... Ти можеш із будь-ким з твоїх пацієнтів зробити все точнісінько, як я тобі розкажу. Але, забігаючи наперед, попереджаю одразу, що в реінкарнації поняття часу, як таке, відсутнє. Тобто, одна людина, наприклад, жила двісті років тому, а переродилася тільки зараз, інша померла рік тому, а народилася через хвилину, а третя, може, жила у далекому-далекому майбутньому, а народилася в наш час і тому подібне. Тобто там свої закони, тому сильно не дивуйся... Домовились?
- Звичайно! – захоплено промовив Микола Андрійович.

Тут Стас, що до цих пір мовчав, задумливо спитав:

- А от щодо реінкарнації, на людей у Шамбалі вона теж розповсюджується, чи вони існують вічно?
- Якщо ти запитуєш про життя Бодхісатв всередині Шамбали, то вони існують за цілком іншими законами. І такої тілесної, грубої матерії, як у людей, у них немає. У Шамбалі зовсім інший бік реальності... Ну як вам сказати, їхнє тіло – це тонка матерія, яка існує за своїми законами у часі й просторі. І якщо в людському світі розум слугує тілу людини, то вдома.., тобто в Шамбалі, - швидко виправив себе Учитель, - тіло слугує розуму... Чому Шамбалу не можуть знайти? Тому що вона існує на зовсім іншому частотному рівні сприйняття.
- Так що, людина туди не може потрапити в тілі? – здивовано спитав Андрій.
- Чому, може, якщо знає і вміє трансформувати своє тіло на цю частоту сприйняття реальності.
- Фантастика якась, - фиркнув собі під ніс Костик.
- Для сьогоdnішнього людського розуміння, можливо. Але це факт... Якщо люди вірять, що це фантастика, заради бога... Але людина нічого не може вигадати сама, тому що всі ці знання були, є і будуть незалежно від її бажання. Її можливості пізнання обмежені лише її егоцентризмом. Взагалі-то **фантастика по суті – це всього лише нереалізована реальність.**
- А як же тоді ці вищі істоти приходять у цей світ? Ви ж говорили, що вони, якщо потрібно, самі входять у контакт з людьми.
- Звичайно, шляхом реінкарнації. **Їхня душа входить у тіло новонародженого на восьмий день, тобто так само, як народжуються і всі люди.**
- Цікаво, - промовив Микола Андрійович, - а з чого ви взяли, що душа входить у людину на восьмий день життя? У християнській релігії, наприклад, вважають, що вона входить у неї ще у лоні матері.

- Це помилково вони так вважають. Очевидно, хтось щось неправильно зрозумів, інший неправильно переклав на свою мову, а третій домислив, виходячи зі своєї логіки; так і загубилися справжні знання. Все як завжди... **А в дійсності душа входить в людину на восьмий день. Це навіть можна реально зафіксувати. Душа, хоч і енергетична субстанція, та все ж, при вході у тіло, набуває властивості тонкої матерії. Тому вага новонародженого на восьмий день різко збільшується від 3 до 20 грамів. А іноді, у виключних випадках, і до 50 грамів. Це реально можна зафіксувати, якщо точно контролювати вагу новонародженого, починаючи з сьомого дня, з урахуванням того, що входить і виходить з нього. Тобто на восьмий день відбувається різкий стрибок у вазі новонародженого. Окрім того, саме на восьмий день погляд у дитини стає «живий», ясний. Цього неможливо не помітити.**
- А чим потім Бодхісатви відрізняються від людей? – поцікавився Костя.
- Абсолютно нічим. Вони усвідомлено перероджуються в «матерію» людини. Щоб на собі випробувати всі тяготи, незгоди, а також спокуси світу. І в процесі людського життя вони роблять той внесок, який повинні зробити. Іноді «приходять» на землю з певною метою, щоб втілити у життя рішення, прийняте в Шамбалі. Але частіше за все – як спостерігачі. Бодхісатви живуть як звичайні люди, тихо і скромно виконуючи свою роботу, хоча всередині ця Людина цілком усвідомлює, що він – Бодхісатва. Та він ніколи не кричатиме про це і не битиме себе в груди. Як правило, ніхто з оточуючих про це не знає. Це може бути хто завгодно: ваша близька людина, знайомий, родич, друг і так далі.
- А навіщо вони приходять як спостерігачі? – запитав Віктор.

«І дійсно, навіщо? – подумала я. – Напевно цим вищим істотам наш світ здається надто брудним та егоїстичним?»

- Ну, у них існує таке правило або, точніше, обов'язок. Кожний з Бодхісатв Шамбали повинен хоча би раз у тисячу років прийти шляхом реінкарнації у цей світ. Для чого? Для того щоб пожити людським життям, подивитися, як і про що думає людство, на якому рівні їм треба давати знання. Тобто для того, щоб вони знали людську сутність. Адже в Шамбалі відсутнє тваринне начало в індивіді. Там абсолютно інша реальність. Та для того, щоб Бодхісатва, який знаходиться там, міг розуміти те, що відбувається тут, його «викидають» у цей світ, щоб той не забував, так би мовити, не розслаблявся. Навіть Рігден Джаппо не може уникнути цього правила, цієї участі. Але він, як правило, приходить у цей світ перед початком глобальних перемін у житті людської цивілізації, приблизно раз у десять – дванадцять тисяч років. Але не як Месія, а як Суддя. Він перевіряє роботу своїх попередніх підопічних, оцінюючи рівень людського сприйняття, ступінь їхньої духовності чи поглинення матерією. В залежності від цього у Шамбалі потім виноситься вердикт, бути чи не бути цьому людству.
- А як це?
- Ну як, якщо людство в цілому було оцінене як духовно прогресуюча спільнота, то воно зберігалось. А якщо в ньому переважає більше від звіра, тобто матеріальна сутність, то повторюється та ж сама історія «глобальних катаклізмів», що сталася з деякими іншими попередніми цивілізаціями. А на «розведення» матерії для душ наступної цивілізації залишали не більше 1/10 частини від загальної кількості людей... **Людство саме обирає для себе шлях, а дії Шамбали – це лише наслідки цього вибору.**
- Як я зрозумів, - вступив до розмови Віктор, - головне їхнє призначення – це духовний розвиток людства.

- Майже вірно, - відповів Сенсей. – Головне їхнє призначення Космічною Ієрархією чи Богом, як хочете це називайте, - це виховання душі людської протягом усіх циклів її перероджень. Активно вони допомагають її розвитку тоді, коли в людині прокидається духовне начало.
- Напевно цей егоїстичний світ здається жакликим з точки зору їхньої духовності, - сказала я вголос свої думки.

Сенсей усміхнувся:

- Авжеж, не подарунок. Це переродження рівносильне тому, як метелика запхали у гусеницю – і метелику незручно, і гусениці дискомфортно. Але такі правила. Кожний Бодхісатва повинен відбутися тут свій строк, прожити все життя. Хоча будь-який Бодхісатва вільний піти у Нірвану в будь-яку хвилину, для них це велика спокуса.
- А ви колись говорили, що Бодхісатва – це людина, яка покинула Нірвану заради людства.
- Безумовно. Тому це подвійна спокуса йому, оскільки він відчував цей стан піку неземного щастя... Ви просто не уявляєте собі, який це подвиг – покинути Нірвану і прийти сюди. Образно кажучи, Бодхісатв можна порівняти з тими, кого як кращих із кращих добровольців відправили на одну з найвідповідальніших ділянок роботи. **Бодхісатви залишаються тут заради людей, заради виховання людських душ, щоб ці душі могли розвиватися і стати Вільними, по справжньому Вільними, бо цього прагне наша внутрішня сутність, наша душа, постійно і щосекунди.**

Сенсей поглянув на годинник і сказав:

- Так, хлопці, час робити медитацію, бо дискутувати можна до ранку.

Я теж подивилася на годинник. Час пролетів у цій розмові як одна мить. І було дивне відчуття, ніби він зовсім був відсутній. Нібито це була сама мить вічності, що злегка привідкрила завісу своїх таємниць.

Ми зробили ту ж медитацію, що і на минулих заняттях, на «чистоту наших помислів». «Вода», що лилася через край «глечика», відчувалася вже більш чітко, якимись хвилеподібними рухами. Після заняття Учитель нагадав, щоб ми постійно вчилися контролювати свої думки і «виловлювати» негативних «паразитів свідомості». Він також підкреслив, щоб ми не давали волю своїй агресії, якщо така виникала. І найголовніше – постійно зрощували у собі божественну любов, виконуючи «Квітку лотоса». Микола Андрійович залишився на галявині, а ми, попрощавшись, пішли додому.

31

Мене настільки вразили ці знання, які Сенсей нам так просто й дохідливо розповідав, що я записала всю цю розмову у щоденник, виділивши для себе найбільш хвилюючі моменти:

«Виявляється, сенс людського існування – у вдосконаленні своєї душі!!!» Я це відчувала, але не була впевнена. І тепер, у котрий раз думала, що це докорінно міняло все, що я досі так цінувала і вважала важливим у житті. Я озирнулася навколо і подумала: «А ми ж то й дійсно живемо все своє життя задля тіла... Навіть у кімнаті, в квартирі, що не візьми, усе існувало для служіння і задоволення потреб тіла. Винятком були хіба що книги... Звичайно, Сенсей колись говорив, що всі ці атрибути цивілізації потрібні лише для того, щоб у нас більше залишалось часу для вдосконалення своєї душі. Але скільки серед усього цього непотрібного мотлоху абсолютно зайвого! І все ж то нам мало, все нам хочеться більшого. Куди? Навіщо? Може завтра ми помremo, а Там все одно будуть оцінювати

те, що зростили всередині себе, а не те, скільки праху назбирала невтомною роботою наша напівзгнила в землі оболонка.

Всі ці дні у мене йшла якась своєрідна переоцінка цінностей, навіть у школі. Дівчата, як завжди, хвалилися, які модні шмотки їм купили, і з неприхованою заздрістю розповідали про те, що бачили на інших. Слухаючи їх, я дивувалася сама собі. Адже раніше була точнісінько такою, гналася за якоюсь примарною модою, яка, може бути, була й не зовсім до лиця. Але манія величі роздувалася неймовірно, коли у мене в той час з'являлася можливість «виділитися з натовпу». Але ж, за великим рахунком, вічно модне те, що гарно сидить. І все... Деякі, колись «модні» речі, після «одноразової презентації» висять тепер «мертвим» вантажем у шафі. Куди стільки мотлоху одній людині? Навіщо він мені? А може, десь людям одягти немає чого? І чому десь? Он, у мене під носом, у моєму власному класі три дівчинки з бідних сімей. У двох із них немає батька, загинули на шахті. А у третьої батько – п'яниця, і того гірше. Що мені заважає з ними поділитися? Адже вони більше потребують цього, аніж моя особа.

Я порадилася з мамою, щоправда, трохи прибрехала, сказавши, що у нас у школі проводиться благодійна акція. Але мама була не проти. Ми навіть знайшли для дівчат взуття. Зібрала все це, і переді мною постала інша задача: як же їм віддати. Поставивши себе на їхнє місце, я вирішила, що найкращим варіантом буде попросити свою класну керівничку передати їм речі нібито від якоїсь благодійної організації... Слід гадати, ця ідея сподобалась. Оскільки через тиждень по всій школі, з ініціативи нашої вчительки була проголошена благодійна акція на користь дітей «Дитячого будинку» нашого міста. Дізнавшись про це, я зайвий раз переконалася у словах Сенсея, що **хороша думка і хороше діло породжує ланцюгову реакцію добрих думок і добрих справ**. Мені подумалося, що якби кожен це зрозумів і творив добро, яке міг, то, напевно, у всьому світі зникли би бідність і голод. А то якось соромно бути цивілізованим, коли поряд хтось голодує і живе у злиднях.

За таких думок (загальної Любові, братерства і взаємодопомоги) моє тіло охопив якийсь хвилюючий трепет. В ділянці сонячного сплетіння стало розростатися відчуття легкого приємного тиску. Досягнувши якогось певного розміру, воно почало випускати хвилі мурашок, які приводили свідомість у ще більший трепет, збільшуючи почуття безмежної Любові до всього світу.

32

На черговому тренуванні, вже на додаткових заняттях, ми з цікавістю і непідробним старанням вчилися новим ката. «Швидкісні» хлопці не припиняли дивувати нас своєю майстерністю. Із заворожливою красою і блискавичною швидкістю вони вели між собою спаринг. Андрій, який вкотре спостерігав за їхніми рухами, пожалівся Учителю:

- Як вони так швидко рухаються? Начебто, робимо одні й ті ж ката, але як я не намагаюся, все одно від них відстаю і дуже сильно. Вони рухаються практично вдвічі швидше за мене. Чому?
- Вся справа тут у рівновазі. В цьому і весь фокус, - відповів Сенсей.
- Але ж я слідкую за рівновагою як належить, як мене раніше вчили, ще при моїх найперших кроках у карате. Як на мене, я дотримуюсь усіх правил, центр тяжіння розподіляю як треба... Але у мене не виходить так, як у них.

- Тому що ти переносиш центр тяжіння, а вони рухаються за центром тяжіння.
- Це як? – здивувався Андрій.
- Ну як. У «Хара», або як її ще називають, точці «Дань-Тьянь», що знаходиться на три пальці нижче пупка, знаходиться центр тяжіння. Пам'ятаєш, колись я вам про це розповідав. Усі вчать правильно його тримати, крокувати, переводити і тому подібне. Тобі говорили, що, наприклад, людина, яка стоїть, не падає тільки до тих пір, поки прямовисна лінія з центра тяжіння знаходиться у центрі ділянки, обмеженої краями стоп; що ходьба – це ряд падінь вперед, попереджуваних своєчасним перенесенням опорної ноги; що біг – це ряд стрибків з однієї ноги на іншу з відповідним перенесенням ваги тіла і центра тяжіння. Так? Так... Тобто всі розказують і вчать дотримуватися загальних правил перенесення центра тяжіння. **Але в цьому як раз і програють у швидкості. Тому що, аби збільшити швидкість і навчити тіло рухатися, потрібно навчитися, в першу чергу, пересувати центр тяжіння.**
- А мені цьому можна навчитися чи я безнадійний? – із посмішкою сказав Андрій.
- Безнадійний тільки дурень і лінивий, - відповів з такою ж іронією Сенсей. – А так, в принципі, будь-яка людина може цьому навчитися. Є елементарна техніка на переміщення свого центра тяжіння. Тобто це майже та ж динамічна медитація. Спочатку тренуєш техніку дихання. У будь-яких похідних рухах, коли руки відводиш від себе – робиш вдих, коли руки йдуть до тебе – видих; крок вперед – вдих, крок назад – видих. При цьому видих ти робиш ніби вниз живота, в «Хара», подібно до того, як ми на медитації видихали через руки. Тобто при видиху концентруєш свою увагу і повністю зосереджуєшся на цій точці живота, наче злегка напружуючи його саме в області «Хара». І в кінцевому результаті досягаєш того, що починаєш контролювати таким чином своє похідне дихання. І найголовніше – відчувати це місце, відчувати саме свій центр тяжіння.
- А які треба виконувати рухи, є якась послідовність?
- Та будь-які, це не має значення. Хочеш, розминайся чи крути ката, або просто ходи по колу, або нахилийся, все одно. Головне діло виконує твоя думка і концентрація... Це перший етап – знайти саме свій центр тяжіння і відчувати його при будь-яких рухах. Другий етап – на розростання точки центру тяжіння, сконцентрованої в «Хара». Тобто ти подумки посилаєш у неї Ци. І ця точка, завдяки концентрації енергії повітря, ніби розростається і стає круглою і щільною. І тут вона перетворюється на кульку або маленький м'ячик, на що завгодно, на що в тебе фантазії вистачить. Важливо те, що ти відчуваєш його наче фізично, нібито щось там є, наприклад, така здорова, кругла куля, як підшипник чи щось схоже. І ось третій етап – найголовніший. Силою своєї волі ти пересуваєш центр тяжіння, все інше рухається за ним. Де б ти не знаходився, що б ти не робив, ти постійно робиш цю динамічну медитацію.
- Так само, як і «Квітку лотоса»?
- Абсолютно вірно. Так само. До речі, одне іншому не заважає. Але як би ти не рухався, куди б не пішов, у першу чергу, розумом своїм ти повинен переміщати не тіло, а свій центр тяжіння. А далі тіло вже повинне вчитися встигати за ним. От і все. Все просто.

Андрій замислився і став намагатися рухатися з опрацюванням дихання.

- От дивися, - звернув його увагу Сенсей, - як ти рухаєшся зазвичай. Ти виносиш спочатку плече, ногу, голову і тому подібне. Тобто спочатку виносиш якусь частину тіла, а вже потім центр тяжіння. А тепер подивися на хлопців... Бачиш, вони починають усі рухи саме з точки «Хара», саме низ живота спочатку йде вперед, а потім уже йде тіло, як би вони не переміщалися і не рухалися, швидко чи повільно.

- Ага, зрозуміло в чому тут річ, - підхопив Костя, який також уважно слухав Учителя разом з нами. – А ми думали, ну чим же ви весь час відрізняєтеся з хлопцями, коли йдете. Виявляється, своєю незвичною ходою.

Сенсей розвів руками і з посмішкою сказав:

- Звичка.

Наші перші спроби скінчилися гучним сміхом, оскільки всі намагалися навчитися всьому й одразу. Але все, що у нас виходило – це ходити наче пінгвіни. На що Сенсей зауважив:

- Хлопці, я ж вам казав, ви спочатку навчіться дихати, відчувати свій центр тяжіння, а потім уже пересувати його.
- А як вони пришвидшують свій рух? – запитав Андрій, кивнувши в бік «швидкісних хлопців». – Що, треба потім щось особливе робити?
- Та ні. Пришвидшити можна всього лише видихом, тобто силою своєї думки, штовхаючи вперед центр тяжіння... От як ти рукою рухаєш, тільки подумавши про це, так і тут ти повинен вільно пересувати свій центр тяжіння, подумки надіславши наказ. І ось коли ти навчишся пересувати свій центр тяжіння зі швидкістю думки, ти будеш так швидко рухатися, наскільки тобі дозволить твоя фізична тренуваність. Треба буде тільки встигати наздоганяти тілом свій центр тяжіння.
- Здорово! – промовив Андрій. – Це ж так можна будь-які спринтерські забіги виграти.
- Це точно. Якби цю техніку знали спортсмени, вони б усе «світове золото» на першостях виграли, - напівжартома відповів Сенсей.
- А що, про це ніхто з них не знає?
- На жаль.
- І я ніколи про це не чув і навіть ніде про це не читав, - на наш подив чесно зізнався Костик. – А чому?
- Ну, це дуже давня техніка на розвиток людських можливостей, яка є потаємним надбанням наставників древніх монастирів. Вони не розповідають її навіть своїм учням і зберігають це як одну з родзинок свого одноосібного володіння особливими таємними техніками. Хоча, за великим рахунком, тут нічого такого немає, у цьому немає навіть Мистецтва. Звичайна техніка, підвладна будь-якій людині. Хіба що більш ефективна серед інших і все...

Всю дорогу додому у нашої компанії груди були «колесом». Як же, дізнатися те, що знають лише наставники древніх монастирів, було для нас за межами наших мрій. Я черговий раз дивувалася тонкощам у знаннях давніх технік Сенсея. І в своєму щоденнику, роздумуючи, хто ж «Він» такий, написала, що, напевно, Сенсей ще й до всього талановитий сходознавець, або ж знав добре ті краї, або виріс там. Інакше, як він отримав ці знання? Із загадки поставала лише чергова загадка. Сенсей, безумовно, знав дуже багато, починаючи з філософії і закінчуючи точними науками. І все це стояло на основі якоїсь невідомої мені науки фундаментальних знань про людину, починаючи з мікровсесвіту у безкінечно подільному атомі та завершуючи невидимою, але цілком мені відчутною душею, вірніше таємницею її створення. «Хто ж Він?!» - запитувала я себе черговий раз.

Наступного дня на мене чекала досить-таки неприємна звістка. Моя мама знову злягла з гострим жакливим болем у спині. Останнім часом вона сильно нервувала, тому що її, як хорошого спеціаліста, просто завалили роботою. Крім того, треба було доробити ще й те, що накопичилося за її відсутності. А тут іще якась планова перевірка приїхала. Загалом, завдяки такій сидячій старанності, а також природній чесності й сумлінності, її спина разом із нервами не витримала таких навантажень. У цей день вона ледве піднімалася з ліжка, з сильним, нестерпним болем у попереку.

Для нас з татом це був, звичайно, шок. Ми страшенно хвилювалися. Кожен з нас намагався їй допомогти по-своєму. Тато почав телефонувати всім знайомим і консультуватися, де ж іще можна добре пролікуватися, бо на операційний стіл мама категорично не хотіла лягати. Швидше за все, її лякала не сама операція, а наслідки, яких вона надивилася в нейрохірургії та наслухалася від багатьох людей, перебуваючи в неврології. Перспектива стати інвалідом на все життя маму зовсім не влаштовувала. Але в якийсь час біль став настільки сильним, що вона була згідна уже на все.

Тим часом батько вже дзвонив своєму безпосередньому начальнику – генералу, щоб відпроситися на завтрашній день. Тато говорив, що цей генерал був хорошим чоловіком. Він по-батьківськи піклувався і непокоївся за усіх своїх підлеглих і завжди допомагав їм та їхнім сім'ям чим міг. І цього разу не зрадив своїм принципам і не лишив у біді свого «зама». Вислухавши тата, він порадив йому якогось хорошого костоправа і дав йому відповідну адресу. І просив заспокоїти свою дружину, тому що у нього була майже така сама історія, сильно тягло ногу. Пролікувався у того костоправа і ось уже другий рік бігає, і поки все нормально.

Після цієї розмови мама з татом одностайно вирішили їхати туди наступного ж дня. А я, чесно кажучи, сумнівалася. До моєї свідомості не доходило, як можна вилікувати мати просто голими руками, якщо їй навіть уколи і таблетки не допомагали. Я вирішила «лікувати» маму на свій лад, як розповідав Сенсей. Адже він говорив, що зробити «матрицю здоров'я» може будь-яка людина силою своєї глибокої внутрішньої Любові і якщо дуже-дуже в це повірить.

Перед сном, коли зробила всі медитації, я зосередилася на здоровому образі мами. Уявила її абсолютно здоровою, веселою, життєрадісною, з її красивою, милою посмішкою і добрими очима. Я тихо попросила пробачення у Бога за всі свої гріхи, якщо у мене такі були, на Його думку. Щиро попросила їй допомогти, оскільки сильно люблю свою маму. Я так сильно просила, що від душі просльозилася. Мені так хотілося, щоб мама пошвидше одужала, що після цієї своєрідної медитації моя особа побігла до батьківської кімнати подивитися, може щось уже змінилося.

Тато працював над якимись паперами за письмовим столом, а мама вже спала. Обличчя її було злегка похмурене. Мабуть, спина боліла навіть уві сні. Я повернулася до своєї кімнати і подумала: «Напевно, однієї моєї сили замало. Я, звичайно, буду продовжувати робити цю техніку на створення «матриці здоров'я», та було б чудово, якби до цього підключився і Сенсей. Тоді успіх точно гарантовано. У нього така духовна силища, така міцна внутрішня віра і такі знання, які можуть, напевно все, якщо він зумів лише силою своєї думки врятувати мене від загибелі. Треба буде з ним поговорити на найближчому тренуванні. Він добрий, він допоможе». З цими хорошими думками й заснула.

Наступного дня я поїхала разом із мамою до костоправа. Генерал турботливо виділив нам свою чорну «Волгу» і особистого водія, який добре знав місцевість і дороги. Коли ми їхали, я уявила собі за Володіним «планом» як цей старенький, у моїй уяві, дідусь-костоправ, подивившись на маму, каже їй, що у неї все добре, що це помилка і вона здорова. В цей час я помітила, що водій звернув у район, куди ми їздили на духовні медитації. «Знайомі місця, - усміхнулася я подумки. – Треба ж, такий глухий район, а так славиться своїми людьми». І знову зосередилася на бажаному результаті.

Приїхали ми у якийсь приватний сектор. Будинок, де, вочевидь, приймав костоправ, я помітила здалеку. Вірніше сказати, не сам будинок, а величезний натовп людей, котрі стояли біля невеликого, охайного будиночку. Людей було дуже багато. Водій ледве припаркував свою машину серед безлічі інших машин, звернувши свою професійну увагу на те, що багато номерів цих машин були не те що з різних областей, а й навіть з різних республік. Мене дещо здивувало, що ця глухомань настільки відома.

Люди стояли щільною стіною в загальній черзі. Нам навіть не допомогло те, що ми приїхали на чорній «Волзі». Як ми не старалися, пробитися крізь натовп не вийшло. Довелося займати чергу як і всі. Мама тим часом напівлежала в машині. Наш номер був чотириста сімдесят третій. Але коли люди довідалися, що у мами був гострий біль, нам сказали, що з таким боєм костоправ приймає поза чергою, і нам необхідно зайняти іншу чергу, що попереду. Ми поспішили приєднатися до позачерговиків, яких було чоловік п'ятдесят. Для мами навіть поступилися місцем на лавочці ті, хто ще міг якось триматися на ногах. І ми стали чекати.

Я була вкрай здивована такою кількістю народу і навіть трохи розгубилася. Люди в черзі були різного віку, від дідусів і бабусь до зовсім молодих, з дітками. А попереду стояли з немовлям, зовсім крихітним. Говорили, йому зроду було всього п'ять днів, а вже був «плексит» - ручка не піднімалася, якась патологія пологів. Загалом, тут зібралася публіка з різноманітними захворюваннями хребта, про які я навіть ніколи не чула.

Бабуся, що сиділа з мамою, сказала, що костоправ приймає по двадцяті жінок, двадцять – чоловіків, а потім десять позачерговиків. Мовляв, це не довго, за її мірками, за дві години пройдемо. Я подумала, що раз така справа, то встигну ще гарненько зосередитися на своїй оздоровчій медитації для мами. Хвилин з десять я наполегливо намагалася це зробити. Але як такого зосередження не вийшло, бо черга тихо дзижчала у безперервній розмові, створюючи ненав'язливі «шумові поміхи». Мимохідь я й сама почала прислухатися до розмов.

- А в нас-то яке горе було, яке горе, - жалілася літня жіночка, що стояла поряд із дівчинкою років п'ятнадцяти. – Навіть згадати страшно. Немає нічого гірше на світі, ніж мати хвору дитину. Бо ж у моєї внучки страшний кіфосколіоз був, справжнісінький горб. Лікарі нам пророкували інвалідність на все життя. Дівчинка зі школи кожного разу в сльозах приходила. Хоч красива на личко, а однолітки «потворою» дражнили. І де ми тільки не були, яким тільки лікарям не показували, навіть до екстрасенсів возили – все марно. Зневірилися зовсім. А одного разу ледве встигли, Господь поміг, дівчинку з петлі, можна сказати, витягли. Вона у сльози, навіщо, мовляв, їй таке життя, бо її ніхто ніколи не полюбить. Вона плаче, ми плачемо, таке горе, взагалі словами не передати...

Голос у жінки затремтів і вона потай втерла сльозу.

- Не треба, бабусю, - сказала їй внучка. – Все ж уже пройшло.
- Так... Так от, пішла я в той... день до церкви, помолилася Господу. А наступного ранку отримали свіжу газету, а там стаття про нашого костоправа. Ми, звичайно, спочатку вагалися, чи варто їхати і довіряти дитину ще одному зцілителю. Адже її вже оглядало багато спеціалістів. Але... всі ці останні події... Кінець кінцем вирішили, якщо Господь дає нам ще один шанс, ми не повинні відмовлятися, бо гірше вже бути не могло... Ми з хвилюванням прийшли на прийом. Але люди в черзі добре відгукувалися про нього. І коли зайшли, і я побачила його очі, всі сумніви чомусь розвіялися. У нього такі променисті, голубі очі, такий добрий заспокійливий погляд, що прямо аж легко стало на серці...
- Так, - сказала інша жінка. – Очі в нього дійсно якісь незвичайні, такі бездонні. Начебто вони все знають, наче відчувають твій біль.

- Я теж таких очей ніколи в житті не бачила, такі спокійні, розумні, - промовила якась молода жінка, що стояла поряд.

Жінки закивали головами, погоджуючись одна з одною.

- А який у нього приємний, мелодійний голос, заспокійлива манера розмовляти. Як він ввічливо з усіма спілкується...
- Я коли з ним поговорю, у мене завжди настрої покращується. Після всього цього перенесеного болю навіть жити хочеться.
- І в мене таке відчуття виникає.
- От що значить хороша людина.

Слухаючи ці слова, щось тенькнуло у моєму серці. Я зупинила свої безплідні спроби зосередитися, і стала вже уважно дослухатися до розмови.

- От і я про те ж, - сказала та літня жіночка. – Щось у ньому таке було незвичайне, що вселяло надію. Він подивився дівчинку і сказав, що спинку поправить, але доведеться поїздити і точно виконувати його рекомендації вдома. Ви не уявляєте, як його слова цілуюче подіяли на дівчинку. Їздили ми на лікування довго, майже рік. А живемо в іншій області. Іноді й негода, і важко було добиратися, та Анюта завжди наполягала на поїздці. У неї з'явилася така цілеспрямованість, що ми, тільки раділи й хрестилися. Вдома вона щодня старанно виконувала весь комплекс лікувальної гімнастики, про який нам повідав костоправ. І через рік від її горба і сліду не лишилося! Ви не уявляєте, яке це для нас щастя. Анюта розквітла, женихів одразу стільки з'явилося, бігають за нею юрбою... Ось зараз на контроль приїхали. Ой! Дай Бог йому здоров'ячка. Його золоті руки просто диво витворили!
- Так, руки у нього дійсно золоті, - погодилася інша жінка років сорока. – Професіонал у повному значенні слова. Рідко зустрінеш такого спеціаліста, в якому би поєднувався талант від Бога і такі тонкі знання медицини... Я он десять років мучилася головними болями. В яких тільки лікарнях по великому блату не лежала, а результат нуль: безсонні ночі і до втрати свідомості головні болі... А два роки тому, навіть страшно згадати ті дні, я не стала ходити. Ворогу своєму не побажаєш пережити цей душевний стан розгубленості й безпорадності, такі сильні болі в попереку, ногах. Знову безсонні ночі, уколи, а результату немає. Були навіть страшні хвилини відчаю від болю й мук. Хоча за натурою я мужня людина і завжди була лідером. Несподівано все життя зупинилося, все завмерло, один тільки біль і мука.

Лікарі, звичайно, наполягали на операції. І переконували, що нічого, крім оперативного втручання, мені не допоможе. Але й гарантувати повне одужання не могли. Одним словом, інвалідність на все життя... А тут мама до мене приїхала і почала розповідати про нашого костоправа, вмовляти, щоб я йому показала. Я порадила зі своїми лікарями, та вони тільки розсміялися мені в обличчя і сказали, що, мовляв, ще ніхто у світі, навіть серед видатних лікарів, грижу диска, та ще й на шиї, не виліковував нехірургічним шляхом. Мовляв, хочете, їдьте, все одно до нас повернетесь. А мама все ж-таки наполягла на своєму.

Коли мене сюди везли, надії після такого «вердикту» лікарів абсолютно ніякої не було. Однак через сім перших сеансів, дивовижно, але заворушився один палець на нозі, і біль трохи попустив. От тоді у мене дійсно з'явилася віра в одужання, хоча костоправ ще першого дня сказав: «Складно і довго, але зробимо». І далі з кожним днем у мене стали з'являтися невеликі, але стабільні зміни на краще. Потроху я стала пересуватися, самотійно одягатися. А за півроку повернулася до нормального людського життя. Ось

зараз долікуююсь. Мені самій навіть не віриться, що мій кошмар закінчився і все так вдало вийшло. Вилікувати таку серйозну і страшну хворобу без операції – це дійсно диво! Я коли повернулася до нормального життя, то приїхала до свого міста і навмисно пішла показати нашим лікарям результат, в який вони не вірили. Вони тільки розвели руками. І уявляєте, ніхто з них навіть не поцікавився, як я добилася таких результатів. Хоча всі колись хором кричали, що це неможливо... Ось же ці знання, запроваджуйте. Скільком же людям можна допомогти! Так ні, пуста гордість не дозволяє... До кінця днів своїх буду вдячна Ігорю Михайловичу за все те, що він зробив своїми золотими руками! А скільки він народу на ноги поставив. Я тут поки їздила, такого надивилася. Люди сюди приїжджають дійсно з останньою надією на одужання. І ті ж лікарі та професори своїх дітей і внуків привозять.

Я аж здригнулася при згадці імені костоправа. «Невже це... Та ну, не може бути!» - подумала я, гублячись у здогадах. Усе всередині мене напружилось і перетворилося на єдиний слух. Тут черга загула новою хвилю.

- Так, великої душі людина! – сказала якась жінка. – Люди говорять, що його прадід теж був знаменитим костоправом на Орловщині. Кажуть, що дар Божий мав, хворобу безпомилково визначав.
- А наш он, теж такий сильний, наче рентгеном проглядає. У мене зміщення диска, так він одразу сказав – 6 мм. А потім зробили знімки і точно – все співпадає.
- Це тому, що в нього руки особливо чутливі. Я читала в газеті, що він заховану дитячу волосинку, ну ніби людський нерв, під сорока сторінками паперових листків знаходить. Журналісти експеримент цей ставили. «Це рівнозначно тому, - каже він, - як начебто потрібно знайти точне місце защемлення нерва і маніпуляціями рук звільнити його від затиску».
- Спасибі Господу, що є така людина. Спасибі, що Він до нього нас привів, - перехрестилась жінка, яка розповідала про свою Анюту.
- А ви знаєте, я минулого року у нього остеохондроз лікувала, - говорила якась літня жінка з білим, сивим волоссям. – А в цьому році важке підняла і спину знову зірвала. Та так прихопило, що дві ночі не спала, нічого не хотілося. Один тільки гострий біль... Так чи свідомість втратила, чи зовсім із сил вибилася, та тільки відключилася ввечері зовсім. І сниться мені ніби наш костоправ підійшов до мене, погладив по голові і каже: «Не бійся, зараз стане легше, а завтра їдь до мене. Все буде добре». Так що ви думаєте, я встала ранком зовсім інша, навіть біль трохи попустив. Зараз вже третій сеанс приймаю, зовсім уже ожила. А то ж місця собі не знаходила... Але що дивно, уві сні у лікаря волосся було до плечей, як у ангела, і очі такі добрі-добрі...
- Так, волосся у нього незвичайне, такий білявий колір рідко зустрічається.
- І що б ми без нього робили? Дійсно, напевно, Бог нам ангела прислав.

Після цих слів старезна бабця, що до цих пір дрімала на краю лавки, несподівано для всіх проскрипіла своїм голосом:

- Не ангела, а архангела.

І знову поринула у свої дрімоту. Це невимовно здивувало весь натовп... Тут якийсь шахтар, судячи з чорного обідку навколо очей, не витримав і сказав:

- Не знаю, який він там ангел чи архангел, але мужик він класний! Він мене на ноги поставив, хоча в Бога я не вірю.
- Я теж не вірив, - вставив міцний дідок. – Тридцять років з партквитком проходив, а тепер ось, - він вийняв з-під одягу хрестик на нитці і показав, - із хрестом ходжу. А все після

одного випадку. Таке повік не забудеш... Я ж на заводі працюю, біля домни стою. В той пам'ятний день треба було йти на зміну. А вночі мені перед цим наснився наш Михалич і каже: «Завтра неодмінно будь у мене, не йди на роботу. Підеш на неї – не повернешся». Ну до цього я в нього лікувався, а тоді у мене, значить, перерва була в лікуванні. Встаю вранці, спина поболіє. Ну, думаю, вона, напевно, і вночі боліла, от він і наснився. Збирався вже йти на роботу. А потім подумав, ну що іти, зараз важке треба тягати, куди мені. Там же поки пробу візьмеш, усе собі позриваєш. Ну й вирішив поїхати до костоправа. Відпросився з роботи. Так уявляєте, у нас в той день вибух був на домні, майже всю мою бригаду поклало. А якби тоді і я був, я ж біля горна стою... От як це все зрозуміти простому смертному... Я хотів сказати про це Михаличу, а він палець до губ приклав, мовляв, мовчи. І все... І як після цього в Бога не повірити.

- Ой, а ви знаєте, у нашого сусіда теж схожий випадок був, - підключилася до розмови жінка років тридцяти. – Він мені, до речі, і дав адресу костоправа. Він у нього колись лікувався. Так минулого року сусід під завал потрапив. Пам'ятаєте, хто тутешній, той вибух на шахті? Так от, його засипало тоді десь під стійкою. Він розповідав: «Лежу один у темряві, засипаний пороною. Страх узяв невимовний бути похованим живою. Вже з життям прощався, з усіма близькими... Бачу перед очима, ніби з туману, образ нашого костоправа з'являється і так спокійно своїм мелодійним голосом говорить: «Не бійся, не бійся. Рано тобі ще помирати. Я з тобою побуду, поки тебе врятують...» А коли отямився, каже, його вже рятувальники витягали. Так він один з усієї ланки й вижив. Після цього випадку мужик зовсім змінився. Пити покинув, у Бога увірував, жінка ним разом з дітьми не натішиться. Класний мужик став!

У цей час черга попереду заворушилася. Натовп розступився і з неї вийшов у білому халаті... У мене від несподіванки ледве сумка з рук не вивалилася.

- Сенсей, - тихо прошепотіла я і вже наступної миті закричала на все горло. – Сенс... ой, Ігор Михайлович!!!

Сенсей озирнувся і, побачивши мене, дав знак, щоб підійшла. Я ледве протиснулася крізь чергу. Серце так і калатало в грудях. Привітавши мене, він спитав:

- А ти чого тут? Щось сталося?
- Та маму сильно спина прихопила...

Ми відійшли з ним у якийсь закуток, де Ігор Михайлович закури́в сигарету.

- Нам татів генерал цю адресу дав, - видала я на одному подиху всі «державні таємниці». – Навіть он, свою «Волгу» виділив.

Сенсей глянув у той бік, де стояли машини.

- А, Олександр Васильович... Як його здоров'я?
- Ну, як він розказував татові, він уже два роки бігає без проблем.
- Добре. А у мами що сталося?

Я почала докладно розповідати все, що знала, посилено жестикулюючи руками від хвилювання. Вислухавши мене, Сенсей промовив:

- Так, бери маму, пройдете разом зі мною.

Я радісно побігла до матері і сказала, що Ігор Михайлович прийме нас без черги. Мама, звичайно, зраділа, але і здивуванню її не було меж. Насилу піднявшись, ми пішли з нею за костоправом.

- Це мій Сенсей, Ігор Михайлович, - з невимовною гордістю представила я його мамі.

Ми пройшли вглиб будинку, заповненого людьми, що чекали своєї черги. В прийомній кімнаті стояв тапчан, а в кутку була невелика іконка із засвіченою лампадкою. Я допомогла мамі роздягтися до пояса і лягти на тапчан. І, виходячи з кімнати, побачила, як Ігор Михайлович схилювся над маминою спиною, прощупуючи її хребет рукою. Вже знаходячись за шторкою, в сусідній кімнаті, я почула голос Сенсея:

- Так, ви знаєте, у вас тут серйозна проблема, дорсолатеральне пролабування до 7 мм в сегменті L4-L5, що викликає стеноз міжхребцевого отвору, внаслідок чого відбувається затискання спинномозкового корінця.
- А по-простому це як?
- Простіше кажучи, це грижа диска. Внаслідок руйнування диска, його секвестри, тобто шматочки цього диска випали у хребтовий канал у бік хребетного отвору і тиснуть на спинномозковий корінець. Ось це і викликало ці болі... Це, звичайно, серйозно, але можна виправити.

За щільною шторкою почувся легкий хрускіт хребта і декілька незвичних за звуком оплесків. Через деякий час Сенсей покликав мене, щоб я допомогла мамі вдягтися. Домовившись про наступний сеанс, ми попрощалися і повільно пішли до машини.

- Ну як? – спитала я маму.
- Терпимо, - відповіла вона.

Коли ми їхали назад, я всю дорогу не могла заспокоїтися, думаючи про Сенсея. Я вважала його ким завгодно: фізиком, хіміком, філософом, істориком, сходознавцем, фізіологом. Але простим костоправом – це було вже занадто! Ну, нехай навіть не простим, а досить відомим... І все ж-таки, з його-то неймовірним потенціалом знань, з його-то феноменальними здібностями і, врешті-решт, з такою винятковою чистою людською мораллю, він міг бути видатним вченим, політиком... Та ким завгодно, займаючи за своїм рівнем знань вищі ніші суспільства... На що він розтрачає свій потенціал?! І якби не аргумент на користь моєї мами, мій розум ще б досить довго продовжував обурюватися.

В цей час, виїжджаючи якимись об'їзними дорогами з цієї глухомані, ми проїхали повз стареньку, напівзруйновану церквичку, мабуть, ще дореволюційної будови. Мої думки переключилися на роздуми про вічне, про Бога, про віру, про Великих. І тут мене осінило: «Сенсей же дійсно реально допомагає людям! Адже він своїми руками зціляє тисячі змучених болем тіл, скалічених муками душ, повертаючи людям здоров'я, віру і радість життя... Боже, та так само чинили всі Великі! Бо кожен із них ішов до людей з відкритою душею і творив добро. Та й Сенсей колись згадував про... Невже і Він... От тобі й на!»

Я гарячково почала пригадувати всі моменти, що підтверджували мої здогади. А приїхавши додому, перечитала весь свій щоденник, де стосувалося особистості Сенсея. Так, той факт, що він костоправ, доповнював основну пропущену ланку в моєму логічному ланцюжку доказів для мого ж розуму. «Бо найголовніше – він виліковує тіло і душу різних людей. А відтак, спілкуючись з такою величезною кількістю народу, за кожним з яких стояла конкретна доля, проблема, людський біль, він краще за всіх політиків знає настрій людей, їхнє ставлення до життя, а також духовний рівень розвитку. Адже кращу професію для земного життя Бодхісатви і придумати неможливо». Від таких відкриттів у мене аж мурашки по шкірі стали бігати, а сонячне сплетіння залоскотало усіма переливами якихось поспіральных хвиль.

Та тільки-но цей ажіотаж думок став згасати, вакантне місце поквапився зайняти мій «здоровий глузд». «А з іншого боку, - подумала я, - чого це я так його піднесла? Може, це все – лише моя уява. Втомилася, перехвилювалась, наслухалася в черзі всіляких розмов і на тобі поспішливі,

якісь фантастичні висновки... Ну допомагає людям, ну є в нього до цього талант і здібності, так і що? Просто він – хороший професіонал, як сказала та жінка у черзі. От і все. І на вигляд звичайна людина, зі звичайним обличчям, схожим на всі людські обличчя. Нічим зовні не відрізняється від інших. Такий, як і всі...»

І тут я помітила, що чим глибше розвивала теорію «здорового глузду», тим більше в мені з'являлося чогось нехорошого, якоїсь злості чи що, якоїсь чорної заздрості, що от Сенсей володіє таким талантом і здібностями, а я – ні. І як полізла всіляка гидота в мої думки, що я навіть сама за себе злякалася: «Стоп, стоп, стоп! Це хто там бурю у склянці робить? Товариші, але ж це не я! Хіба душа може так погано думати? Ні. Вона ж сама доброта. А цей весь бруд звідки? Це ж не моє судження. Якись нав'язливі думки, котрі нахабно повертаються знову й знову, пробуджуючи в мені злість і ненависть... Це ж інстинкти тваринного начала!» І тут я остаточно на себе розсердилася: «Як вони мені остогидли! Скільки ж можна бути тупою, впертою скотиною?! Набридло. Просто набридло. Так і все життя пролетить у злих помислах і марнославстві...»

Тут до мене прийшла інша думка: «А може через ось цей роздутий власний егоцентризм ми і не помічаємо, які чудові шанси пропонує нам Доля. А для душі, що блукає у віках, як у п'їтмі, може бути взагалі такий шанс випадає раз у тисячоліття. Хто знає, що ми не бачимо через свою заздрість і злість... Господи, ну чому ми такі сліпі! Чому починаємо по-справжньому цінувати щось тільки тоді, коли втрачаємо? Чому ми сприймаємо Великих тільки після їхньої смерті?

Он, Христа розп'яли, теж через чийось роздуту манію величі і наш стадний егоцентризм. А яка Велика Людина була, скільки ще благого для душ людських міг би зробити. Будь він живий, а люди хоч трішечки більше відкриті серцем, може людська цивілізація такий би стрибок зробила у своєму розвитку, що ми, далекі нащадки, вже давним-давно жили б у справжньому, єдиному, вільному суспільстві, без кордонів і держави, без насилля і терору, в мирі й гармонії... Так ні ж-бо, навіть за життя Ісуса мало хто цінував Його по-справжньому. А більшість, напевно, заздрила Йому, зловтішалася і дорікала своєю тваринною пихою, жлобством, ненавистю й байдужістю. Зате після Його смерті як всі одразу увірували!

Та навіть узяти просто наших сучасників, видатних особистостей. Коли їх усіх визнають? В основному після смерті. Причому потім про них добре відгукуються всі, навіть ті, хто за життя робив їм безліч капостей. А в своїх думках, напевно, і раді-радесенькі, що позбулися свого суперника. От підла звірина натура.

Коли ж ми прокинемося, коли ж ми будемо думати душею, а не тілом? Адже тоді весь світ зміниться і стане зовсім іншим! Так і хочеться крикнути це на весь світ! Та який сенс?! Потрібно не кричати, а діло робити, самому змінюватися. І не допускати цих паразитів свідомості навіть і близько до поля розуму. Так, якби це зрозуміла більшість, то тоді, може бути, ми навчилися б у масі своїй цінувати і поважати тих геніїв, котрих так рідко посилає природа світу! Як говорив великий класик: «Природа-мати, коли б таких людей ти іноді не посидала світу, заглухла би життєва нива».

на прийомі. Для них це виявилось теж повною несподіванкою. На потаємній галявині вже зібралися майже всі. Сенсей, привітавшись, ввічливо поцікавився у мене, як себе почуває мама.

- Дякую, трохи краще. Болить, звичайно, ще сильно. Але сьогодні вона хоч ніч спокійно проспала.
- Це добре. Нічого, помаленьку відновимо здоров'я.

У цьому я навіть не сумнівалася. І за великим рахунком, була дуже рада, що все саме так сталося. Для моєї любимої мами кращого лікаря і не побажаєш. Тепер моя душа була спокійна.

- А ви знаєте, - продовжувала моя особа, - я так здивувалася, побачивши вас. Я думала, що костоправством займаються тільки якісь старенькі дідусі й бабусі.
- Це багато хто так вважає.
- Чому так?
- Тому що в костоправстві серед людей справжні знання і досвід приходять з роками, так і виходить, що під старість.

Я помітила, що ніхто з присутніх старших хлопців, а також Микола Андрійович, навіть не здивувалися при слові «костоправ», напевно давно про це знали.

- Скажіть, - вела далі я із захватом дивлячись йому в очі, - а з допомогою віри можна хвороби хребта лікувати?
- Віра здатна пересувати гори, не те що якийсь там хребець. Та далеко не кожний має істинні віру.
- Чому?
- Сумніви гризуть, наше тваринне начало пригнічує. Тому для людини здобути справжню віру дуже складно. Хоча для головуючої в розумі душі – дуже просто.
- Ну, а от якщо людина просто «сліпо» вірить у своє одужання чи одужання свого близького, лікування швидше проходитиме?
- Звичайно. І не тільки швидше, але й значно легше і ефективніше.
- Пробачте, - вступив до розмови Микола Андрійович. – Я ось давно хотів спитати у вас, чому ви обрали собі саме цю професію?
- Ну, як сказати, - відповів Сенсей. – Як і будь-яка людина, коли у мене постало питання про вибір професії, я замислився. Але, погодьтеся, що може бути краще на світі, ніж повертати людям здоров'я, і що може бути складніше в організмі, ніж хребет, хіба що головний мозок... А що таке хребет? Ви подивіться в анатомії на картину його нервових сплетень – це ж «дерево життя», яке своєю кроною іде у головний мозок, а коріннями пов'язане з кожним із органів людини. Образно кажучи, це «дерево життя» «живить» весь організм здоров'ям. І якщо, не дай Бог, у ньому сталися якісь негаразди, це одразу позначається на роботі органів і всього організму в цілому. Адже практично дев'яносто з гаком відсотків усіх хвороб з'являються внаслідок порушень функцій у хребті, від найбільш «незначних» до летальних. Проблеми виникають практично у кожної людини протягом всього життя... Хребет на сьогоднішній день залишається для науки таємницею з таємниць. І він, так само, як і головний мозок, маловивчений.
- Взагалі-то так, - промовив Микола Андрійович. – Якщо чесно, я ніколи про це не замислювався... Та коли він настільки важливий і складний орган в організмі, то щоб його лікувати, я думаю, потрібно володіти солідними знаннями.
- Само собою. Хребет – це дуже цікава, досконала біомеханічна структура. Його лікування – велика відповідальність, тому що тут потрібно точно встановити діагноз, зчитати інформацію, вік, масу і ще цілий перелік різноманітних факторів, а потім прийняти

правильне рішення і розрахувати відповідну силу і «дозу» впливу. Адже це своєрідна мікрооперація, тільки без розтину. Тим більше, потрібно враховувати, що йде ревіталізація в процесі експлуатації. Костоправство – це дуже серйозна професія. Тут людина повинна досконально знати все: біомеханіку, анатомію, патологію, генез, морфогенез, фізику, хімізм клітини. Коротше кажучи, людина повинна знати і чудово розбиратися у вертебрології.

- В чому, в чому? – перепитав Руслан. – А що це таке за ... брولوجія?
- Не брولوجія, а вертебрولوجія, - з посмішкою відповів Сенсей. – Це наука про хребет, куди входить сукупність усіх цих наук плюс специфічні знання про хребет.
- А які специфічні знання? - поцікавився Микола Андрійович.
- Тут потрібно ще знати тонкощі та прийоми різноманітних мануальних способів лікування вертеброгенних патологій, остеопатії, хіропрактики і так далі, тобто досвід попередніх поколінь в області костоправства. Адже костоправство – це досить-таки давня і цікава професія, - і начебто між іншим, Сенсей додав: - Ну і, звичайно ж, це спілкування з великою кількістю різних людей.

Не знаю, як інші, але я прекрасно розуміла, що саме останні слова Сенсея були головною причиною у виборі його професії. У цьому я була абсолютно впевнена на всі сто відсотків.

Тим часом Сенсей перевів тему розмови на медитації. Ми стали обговорювати свої домашні результати, а потім знову намагатися посилено працювати над собою, наближаючись маленькими кроками до своєї далекої заповітної мрії – стати Людиною.

35

Я помітила, що дні стали пролітати, як одна мить. І в мене навіть з'явилося відчуття, що часу на всі справи мені стало помітно не вистачати. Я навіть закинула декілька гуртків, щоб хоч якось усе встигати... Наші заняття і тренування продовжували радувати своєю новизною та неповторністю. На черговому тренуванні Сенсей почав пояснювати нову тему:

- Сьогодні ми ознайомимось і, як звичайно, частково вивчимо стиль тайцзицюань, який вважається школою «ушу» м'якого напрямку. Виник цей стиль в одному з найвідоміших монастирів Китаю, розташованого в горах Уданийшань. Примітно, що місцеві гори раніше називалися горами Великого Спокою. Та одного разу там, досягнувши Дао (що в даосизмі вважається внутрішньою божественною силою і певною первинною субстанцією, з якої утворено все у Всесвіті), вознісся серед білого дня у небо чоловік, якого звали Чжень У. На його честь і назвали гори Уданийшань.

Згідно з однією з легенд, у тому монастирі у XII столітті жив монах Чжан Саньфен. Одного разу, почувши на подвір'ї незрозумілий шум, він визирнув у вікно. Монах побачив сороку, що сиділа на дереві, і змію – на землі. Вони дивилися одна на одну. Щоразу, тільки-но сорока злітала з дерева, щоб напасти на змію, та швидко повертала до неї голову і звивалася так, що сорока не могла її дзьобнути. Спостерігаючи за ними, на Чжана зійшло осяяння: противника можна перемагати, ухиляючись від нього.

За іншою легендою, йому підказав цю мудрість сам Чжень У, явившись уві сні. Як говорить прислів'я: «Святий передав, мудрий зрозумів». Осягнувши головний принцип єдиnobорства, Чжан Саньфен після багаторічних тренувань розробив стиль «м'якого напрямку», отримавши назву «великий переділ» (тайцзицюань). Якщо дослівно перекласти дане слово, то «тай» означає великий, «цзи» - переділ, «цюань» - кулак.

Ще за однією версією, розробка цього стилю приписується й іншому Чжан Саньфену з Удана, який жив у XIV столітті, учню знаменитого майстра Хо Луна (Вогняного Дракона). Існують, звичайно, й інші легендарні версії виникнення цього стилю. Але, так чи інакше, основний принцип тайцзицюаня не змінився і полягає у наступних постулатах: статика створює динаміку, піддатливе долає жорстке; повільним перемагають швидке, коротким – довге. Тобто, наприклад, на різкий атакуючий рух противника відповідають м'якою поступливістю, тим самим амортизуючи удар, простіше кажучи, пропускаючи в пустоту. В результаті противник втрачає стійкість. І от тоді достатньо декількох грамів, щоб подолати силу в тонну. Про техніку цього стилю древні писання майстрів тайцзицюаня гласять: «Рухи малі, а зміни великі, піддатливе долає жорстке; перейнявши силу противника, її використовують; нападають зненацька, впливають на точки».

Тайцзицюань схожий на плавний танець. На вищому рівні майстерності у стилі відсутні будь-які установки руху і комплекси, зберігаються лише основні принципи. Тіло рухається ніби самостійно, виконуючи в динамічній медитації довільний своєрідний танець.

Але щоб прийти до більшого, треба починати з меншого. Тому ми і почнемо з найпростішої вправи – «штовхаючі руки». Вона виконується в парі. Тут необхідно, злегка торкаючись руками, м'яко, по черзі штовхати один одного, для починаючих – за відомою траєкторією руху, для більш досвідчених – довільно. Ця вправа розвиває реакцію на дії напарника, відгадуючи його наміри. Тобто, «прислухаючись», куди він хоче рухатися, ви повинні постаратися його обманути – відірватися від його «прилиплих» рук. За неточного руху напарника, наприклад, якщо той поворухнувся жорстко чи втратив стійкість, ви легким поштовхом кидаєте його на землю. Рухи повинні бути розкуті, але свідомість зберігає пильність. Також я вам покажу відповідний комплекс дихання.

Ці і наступні вправи можна використовувати і в якості оздоровчої гімнастики. Особливо з лікувальною метою тайцзицюань корисна людям, які знаходяться у постійному нервовому стресі, тому що плавні рухи з рівномірною швидкістю вирівнюють потенціали в корі головного мозку, запобігаючи його перевантаженням. І, окрім того, саме зосередження думки на русі відволікають людину від повсякденних проблем, відновлюючи її нервову систему. Ну і, звичайно ж, ця гімнастика тренує всі суглоби і зв'язки. Вона корисна всім. Так що, коли прийдете додому, можете навчити її своїх мам і тат, бабусь і дідусів, щоб вони ніколи не хворіли.

Хочу звернути вашу особливу увагу на той факт, що древні майстри гімнастики тайцзицюань настійливо вимагали від своїх учнів «очищення, спокою, відсутності неправильних діянь, збереження чистоти серця, стриманості у своїх бажаннях». У цьому випадку людина не тільки перемагає свої хвороби, але й знищує своє его, очистивши тим самим шлях до вдосконалення духу. Вони твердо були впевнені, що Небо бачить де (духовність, любов) людини і, в залежності від її де, - винагороджує. Мудрість майстрів, що дійшла з глибини віків, актуальна і на сьогоднішній день. Кожний з присутніх може максимально використовувати отримані знання, і не лише задля самозахисту, але й для розкриття свого внутрішнього світу, осягнення таємниць природи і світобудови. Завжди варто пам'ятати, що людина може добитися всього, якщо чітко визначена мета... Ну, а тепер перейдемо до практичної частини...

Ми вишикувалися, і Вчитель показав нам дихальні вправи у «Липучих руках». Далі, після індивідуальної демонстрації прийомів Сенсеєм, майже кожний через декілька секунд приземлявся на п'яту точку під сміх товаришів, котрі через хвилину вже самі сиділи в такому ж положенні. Більш серйозні бійці за неправильного виконання відлітали в ударі метри на 3-4. Найцікавіше, що спочатку всі хвилини десять сміялися один з одного, через двадцять хвилин ми, вже мовчки, кречучи підіймалися, а ще через півгодини зайнялися дійсно серйозною роботою, повністю зосередившись на рухах і точності виконання. Нікому вже не хотілося бути блазнем, падаючи зайвий раз.

Особливо гарно працювали «швидкісні хлопці», в тому числі Стас і Женька. Певно, цим мистецтвом вони теж займалися давно. Їхня абсолютна неповторна рухова імпровізація була схожа на грандіозний танець, повний непередбачуваних і в той же час раціональних рухів. І якщо хтось із них помилявся, то тут же відлітав по повному розряду, збиваючи водночас купу народу. Коротше, аби не калічити оточуючих, цих парубків перемістили в кінець залу, майже біля самого виходу. Але й тут Женька зі Стасом перевершили самих себе. Працюючи в режимі спарингу, Женька на секунду відволікся на двері, які щойно відкрилися і тут же отримав від Стаса могутній удар, який мало того, що відкинув до цих злосчасних дверей, так іще й поставив його перед виходом навколішки. У цю мить до залу увійшов презентабельний чоловік невизначеного віку, з величавим обличчям, схожим на Рамзеса. Від нього віяло якимось східним витонченим ароматом. Він був одягнений у шикарне пальто, з-під якого виднівся дорогий костюм. «Рамзес» здивовано подивився на Женьку. Але той і тут не розгубився і, торкнувшись чолом підлоги, ритуально промовив:

- О, вітаємо вас, великий Чжень У, найбажаніший гість нашого племені!

Потім він швидко скочив на ноги, і вклонившись йому ще раз уклоном бійця, розвернувся і пішов до Стаса, котрий ледве стримувався, щоб не розсміятися. Сенсей з посмішкою підійшов і привітався з гостем.

- І довго він відпрацьовував такий вид привітання? – з сильним акцентом, ламаною українською мовою запитав «Рамзес».
- Ви вже не гнівіться на нього. Молоде та зелене. Вічно щось наплутає.

«Рамзес» ще більше здивувався і з легкою образою в голосі промовив:

- Невже я схожий на китайця?
- Ні, звичайно, але... - і тут Сенсей сказав фразу якоюсь незвичайною мовою.

«Рамзес» розсміявся і додав щось у відповідь. Так, розмовляючи цією мелодійною, дуже приємною на слух мовою, вони пішли до окремого кабінету, призначеного для фізруків. Я звернула увагу, що хода у гостя була така ж, як і у Сенсея.

Тільки-но двері за ними захлопнулися, Стас не витримав і розсміявся, одразу ж отримавши удар від Женьки. Впавши з гуркотом на лавки, він хвилини п'ять так і не зміг піднятися, зайшовшись у нападі сміху. Може, вони з Женькою так би й реготали до кінця тренування, та старший семпай, котрий був відповідальний за дисципліну під час відсутності Сенсея, показав їм чималого кулака, і хлопці швидко зам'яли це діло і зайнялися роботою.

Мене страшенно розпирала цікавість, хто ж це за таємничий гість. Але мої спроби дізнатися у старших хлопців не увінчалися успіхом. Вони явно дали мені зрозуміти, що у справи Сенсея не втручаються.

Хвилин через тридцять, під кінець тренування, з кабінету вийшов «Рамзес» із Сенсеєм, щось дорогою з посмішкою підтверджуючи. Вони розсталися як давні, хороші приятелі, тепло потиснувши один одному руки. Після уходу таємничого гостя Сенсей з такою ж легкістю перейшов на українську і

став пояснювати, мов нічого й не було, помічені помилки у хлопців. Настрій у нього явно став піднесений.

Вдома я записала, як завжди, все найцікавіше до свого щоденника. Візит цього незвичайного іноземця викликав безліч запитань. І я вирішала залишити розгадку цієї таємниці на невизначене «потім». Як любив повторювати сам Сенсей: «Немає на землі нічого таємного, що коли-небудь не зробилося б явним». З таким оптимістичним прогнозом на майбутнє я продовжила свою діяльність спостерігача.

36

На духовних заняттях ми відшліфовували старі медитації. Все було, як звичайно, хіба що тільки Микола Андрійович був відсутній майже весь тиждень. Це було на нього не схоже. Нарешті наш психолог з'явився у доброму здоров'ї та навіть піднесеному настрої. Він прийшов перед початком заняття, коли на галявині стояла наша розвесела компанія разом із Сенсеєм, Женькою і Стасом. Очі Миколи Андрійовича світилися надзвичайною радістю і захватом.

Швидко привітавшись з усіма, він почав збуджено розповідати, звертаючись до Сенсея:

- Ми нарешті завершили експеримент, все підтвердилось. Результати просто вражають... Ця техніка зміни стану свідомості, що ви давали, - це ж докорінно міняє всю картину світу, всі уявлення про наше існування... Та втім, все по порядку...

Наші хлопці здивовано дивилися на незвичну жваву поведінку Миколи Андрійовича. Сенсей уважно його слухав, покурюючи сигарету.

- ...Я підібрав, на мій погляд, більш-менш підходящу кандидатуру. Лікувався у нас один мужик, алкоголік невинуватий. Два класи освіти і те в інтернаті. Ріс по притулках. Він з післявоєнних сиріт. Армія, шахта й суцільний алкоголізм – от і все життя. Та коли я його ввів у змінений стан свідомості, він розказав таке, причому на якійсь давньоруській мові, що всі мої колеги, присутні на експерименті, були просто вражені його відповідями. Ми записали все на плівку і віднесли до знайомого професора, історика, крупного спеціаліста у цій галузі. Результат перевершив усі сподівання. Це здивувало навіть самого професора. Виявляється, цей алкоголік говорив мовою древлян. Як сказав нам професор, колись жили такі східнослов'янські племена. Наш підопічний розповідав приголомшуючі подробиці і побутові дрібниці сьомого віку, багато з яких не лише співпадали з відомостями, отриманими в результаті розкопок, але й були невідомі на сей день науці. Він також згадував про географічну місцевість, де нібито він жив, ріку Случ. А в кінці про якийсь свій серйозний конфлікт з людиною з племені дреговичів. Усе це з вражаючою точністю співпадає з наявними даними... Ви не уявляєте собі, який це грандіозний прорив у науці! Тільки для чистоти експерименту необхідно підтвердити ці відомості ще кілька разів. Необхідно науково обґрунтувати. Я тут підібрав ще одного кандидата...
- Чекай, чекай, ми ж домовилися з тобою. Я тобі дам, ти спробуєш. І все, - категорично сказав Сенсей.
- Але зрозумійте мене правильно. Це так цінно для світової науки...

- Я все розумію, - спокійно відповів Сенсей. – та розмова була не про світову науку, а конкретно про тебе. Ти хотів переконалися – переконався. А для світової науки ще не час.

Микола Андрійович замовчав і, трохи розсудливіше промовив:

- Жаль... Але експеримент був дійсно вражаючий. Вже наскільки я був затятим атеїстом і те, після цього... Це ж доводить... Та що там, це абсолютно багато чого міняє...
- От і добре. Головне, що ти зрозумів.
- Зрозумів?! Це занадто м'яко сказано... Це ж повний переворот у свідомості, це грандіозна революція розуму. Та я не просто переконався в істинності твоїх слів, але і в тебе повірив настільки, що готовий душу покласти за тебе!

Сенсей посміхнувся і задумливо промовив:

- Колись я вже це чув... Ах, так... Точно. Так само казав і Петро Ісусу, перш ніж від нього тричі відрікся.

Але Микола Андрійович почав посилено доказувати зворотне, переконуючи Сенсея своїми «вагомими» аргументами. Сенсей лише мовчки посміхався, а потім і зовсім перевів розмову на тему про медитації.

37

Духовні заняття поступово набували для мене все більшого й більшого значення у цьому житті. Такі прості й доступні, вони в той же час потроху змінювали моє бачення світу. В середині народжувалися якісь нові почуття. Я починала сприймати все по-іншому, ніби відкривала для себе інший бік реальності.

Навіть природа, те ж повітря, яке раніше зовсім не помічала, перетворювалося на особливе матеріальне життєве середовище, яке відчувалося своїм легким тиском з усіх боків, що би я не робила. Це було чимось схоже на відчуття пружності води, коли пірнаєш у неї. Тільки у випадку з повітрям все було значно легше. Навколишня природа стала яскравіше, кольори більш насиченими, ніби з моїх очей зняли невидиму пилову завісу.

А на вулиці вже буяла весна, оживляючи сірий простір міст своєю свіжою, салатною зеленню. Світ природи існував за своїм циклом, ніби бажаючи продемонструвати велич і незалежність від дрібних істот, що населяють її. Ця жива істота мала свою таємницю життя і смерті, яка ретельно охоронялася протягом свого довготривалого існування.

У спілкуванні з Сенсеєм час пролітав так швидко, що непомітно прийшла пора починати готуватися до випускних іспитів. Але, чесно кажучи, мені не хотілося витратити такий дорогоцінний час на це. Хоча я чудово розуміла, що іспити і подальше навчання – це зовсім не дрібниці, це необхідно і потрібно. Як говорив Сенсей, людина повинна постійно інтелектуально розвиватися і розширювати свій кругозір, тобто розширювати свої знання всюди й у всьому, де тільки можна, прагнути до пізнання науки. Тому що саме через пізнання, пізнання себе і навколишнього світу, людина зріло приходить до Бога.

На духовних заняттях, а також на тренуваннях Сенсей продовжував дивувати нас особистим прикладом, широтою і глибиною своїх пізнань. На загальних тренуваннях він більше давав те, що наш мозок з легкістю сприймав, як то кажуть, без скандалу. Це удари, прийоми з різних стилів, оздоровчі

гімнастики, висвітлені у його розповідях з різних точок зору: медичної, стратегічної, філософської. А його загадкові демонстрації ми мали щастя бачити вже на додаткових заняттях, коли розходився основний натовп. Та одного разу стався казус.

На одному з тренувань, коли народ у масі своїй відпрацьовував удари в парах, Сенсей стояв якраз біля нас, показуючи Андрієві складний удар з підсічкою. Варто відмітити, що в цей день Учитель був якийсь замислений, заглиблений у свої думки. Несподівано він припинив свої дії і різко обернувся, тривожно вдивляючись у протилежний кінець залу. Там в режимі спарингу працювали Володя з Віктором. Але спаринг у них почався якийсь дивний. Володя вів агресивну, жорстку атаку, спритно і швидко атакуючи руками і ногами спаринг-партнера. При цьому Вітя якось розгублено ледве встигав відбиватися, пропускаючи все частіше й частіше удари. Сенсей тут же різко плеснув у долоні, крикнувши «Яме!», що означає «Стоп!». Але Володя, явно захоплений азартом спарингу, його не почув, хоча всі інші обернулися в бік Сенсея на цей крик. І ось тут відбулося дещо.

Різко змахнувши рукою, Сенсей здійснив рух у повітрі, імітуючи удар. І в ту ж мить Володя відлетів убік з такою силою і по такій траєкторії, наче Сенсей стояв поряд з ним, а не з нами. У нас у всіх аж дух захопило від побаченого. В залі запанувала тиша. Треба сказати, Учитель вчасно втрутився. Тому що ще одне влучне попадання Володі і Віктору було б непереливки. Віктор і так бідний скрючився від болю, намагаючись відновити дихання за особливою технікою при небезпечних ударах, яку колись давав Сенсей на додаткових заняттях. Володя тим часом, пролетівши шкереберть метрів п'ять, теж оговтувався від несподіваного польоту, посилено розтираючи те місце, де, за моїм припущенням, прийшовся би удар Сенсея, будь він поряд з ним.

Все сталося в якусь долю секунди на очах у всього колективу. Хоча я й бачила це на власні очі, та не могла повірити. Мій розум просто зашкалював, незважаючи на те, що начебто був більш-менш готовий до подібних сюрпризів Сенсея. Буквально через хвилину після цього натовп вибухнув бурхливими емоціями. Андрій, не відриваючи очей від Володі, смикнув Женьку за рукав:

- Чуєш, а що це було?

Женька, очевидно, сам був шокований:

- Потерпи, чадо, бо і в мені дух мій тріпоче від чудного видіння.

Тим часом Учитель перемінився на обличчі, ніби дорікаючи собі за цю необачність. Підійшовши до Володі він зробив ряд якихось рухів руками над тілом, заодно щось швидко йому вичитуючи, вочевидь, обурюючись атакою. Володя щось відповідав, знижуючи плечима і сором'язливо ховаючи при цьому очі. Натовп же радів, перебуваючи під враженням від побаченого. Сенсея буквально засипали запитаннями, на які він не дуже-то й охоче відповідав.

- А що це був за удар? – запитували навперебій хлопці.
- Ну як вам сказати, - зітхнувши відповів Учитель. – Це пов'язано з психічною енергією людини. Нічого тут такого немає, вартого уваги. Це всього лише один із шаблів духовного розвитку в бойових мистецтвах.
- Значить, цьому можна навчитися?
- Звичайно, можна... якщо терпіння вистачить.

Сенсей швидко поновив перервані заняття, аби, як мені здалося, пошвидше зам'яти цей інцидент. Скінчилося це тренування для більшості присутніх підвищенням вмістом адреналіну в крові і відповідними оптимістичними прогнозами щодо свого майбутнього.

На відміну від інших, наша компанія мовчки спостерігала за ажіотажем. Тому що ми були впевнені, що на додаткових заняттях Сенсею від наших прямих запитань нікуди не дітися.

Перед додатковими заняттями настрої у Вчителя трохи покращився. А його хороший настрої – добрий знак. Старші хлопці поспішили цим скористатися. Під час додаткових занять вони просто «затероризували» Сенсея своїми розпитами, спрагою «лицезріти на власні очі» ще що-небудь подібне. Сенсей спочатку жартома відмовлявся, але потім під їхнім натиском погодився показати так званий «захисний екран». Він сказав, щоб ми спочатку знайшли собі які-небудь предмети.

Ми побігли в кімнату для спортивного інвентарю, озброївшись хто чим міг. Хлопці понабирали собі жердин, баскетбольних м'ячів. Андрій взяв навіть свої нунчаки. А я довго думала, що б мені таке обрати. І, зрештою, відважилася на тенісний м'ячик. Оскільки мені здалося, що раптом у Сенсея щось не вийде і цей предмет влучить у нього, то м'ячик хоч ударить не боляче. Щоправда, Сенсей ще жодного разу, ніде не допускав жодної помилки у своїх діях. І це вселяло якусь особливу повагу перед його можливостями.

Коли ми «озброїлись», Сенсей став від нас на відстані десь 7-8 метрів. Зосередившись, він підійняв руки вперед, злегка розвівши їх у боки. Ми по черзі почали кидати в нього різними предметами відповідно до наших силових можливостей. Дивовижно, та як ми не старалися, всі предмети пролітали повз Сенсея, змінюючи траєкторію польоту буквально у півметрі від його долонь. Віктор, Стас, Володя вирішили обійти Сенсея з іншого боку, щоб спробувати кидати предмети ззаду. Але Сенсей навіть не перемінив позиції, тільки більше розвів руки в сторони. Коротше кажучи, як ми не експериментували, жоден предмет так і не влучив у Сенсея.

Я так і не второпала, чи то ми всі разом стали косоокими, чи то навколо нього дійсно була якась невидима могутня стіна. Саме останньому доводу мій розум протистояв і опирався, намагаючись довести, що цього не може бути. І саме ця думка змушувала мене знову і знову намагатися кинути свій тенісний м'ячик, вже зовсім без усякого жалю, у цю невидиму стіну, щоб на секунду переконатися, що якась перешкода дійсно там існує. Думаю, подібні почуття переживали й інші, тому що їхній азарт поступово переходив у збентеження.

У моїх очах Сенсей знову зі звичайної людини став перевтілюватися у дивовижну, якусь надприродну істоту. І мій розум почав явно скипати від усієї цієї неправдоподібної правдоподібності. Тим часом Сенсей «зняв екран» і став пояснювати принцип його дії, тим самим повертаючи роботу логіки нашої свідомості в нормальний природний ритм. І тут я помітила, що, слухаючи Сенсея, в мені знову стали проскакувати нотки заздрості, тобто тваринної сутності. Спочатку нібито мимоволі, а потім все сильніше й сильніше. Потім у моєму розумі почали зароджуватися якісь сумніви, хоча Сенсей пояснював усе просто і доступно, тим більше ґрунтуючись на тому, що ми тільки-но бачили своїми власними очима.

Нарешті я впіймала себе на думці, що, слухаючи Сенсея про духовні можливості, сама думаю тим часом нікчемними думками роздутої манії власного егоцентризму. «Ого! – подумала я. – Та з такими підвалинами егоїзму як раз усі цінні знання мимо вух пролетять. Адже мій розум обиратиме зі слів Сенсея тільки те, що потрібне тваринному началу, а не духовному. А значить, у мене нічого так ніколи не вийде... Ці знання мені потрібні тільки для благих цілей, для пізнання своєї сутності. Я не хочу ними нікому зашкодити. Нехай усі люди живуть в мирі і Любові. У мене абсолютно немає до них зла і заздрості. Всі вони хороші та достойні свого життя. Головне для мене – це вдосконалення своєї душі». Налаштовуючи себе подібним чином, я стала уважніше слухати Сенсея. В цей час розмова вже зайшла про удар на відстані.

- ...цей удар дуже могутній, - розповідав Сенсей, - тут задіяні психічні сили людини.
- А як відбувається сам удар на такій відстані? – запитав Стас.
- В принципі, відстань – це ілюзія, тому у вашому розумінні це наче йде проекція удару. А насправді, тут трохи інша фізика, тобто простір і час стискаються. Тому той, хто завдає

такого удару, так само, як і той, хто його реально отримує, відчуває безпосередній тілесний контакт.

- А ці знання з «Беляо Дзи»? – спитав Віктор.
- Так. Це особлива техніка «Лотоса» з Мистецтва «Караючий меч Шамбали». Цим Мистецтвом володіли і володіють люди Шамбали... Колись, дуже давно, Майстри «Лотоса» досить-таки часто виходили у світ. Вони досконало володіли не лише стилем «Старий лама», але й Мистецтвом «Караючий меч». Такий Майстер міг перемогти сам-один ціле військо. Досі на Сході побутують легенди про Воїнів, котрі невідомо звідки приходили і невідомо куди зникали. Але там, де вони зупинялися, вони користувалися великою шаною і повагою серед місцевого населення, бо кращого захисту мирним мешканцям годі було й шукати. Ці Майстри володіли енергетикою, що значно серйозніше, ніж будь-яка сучасна зброя. Для людей, що не володіють знанням цього Мистецтва, отримати такий нищівний удар невідомо звідки – це більш ніж жахливо. З часом необхідність виходу у світ таких Майстрів відпала. Та це, звичайно ж, не означає, що Мистецтво «Караючий меч» зникло. У переддвер'ї Шамбали знаходиться спеціально навчена людина, котра виконує рішення ради Бодхісатв. Якщо ви пам'ятаєте, я вам колись розповідав, що Шамбала ніколи не допустить того, щоб хто-небудь захопив увесь світ чи використовував духовні знання задля шкоди людству. Так от, саме цей Майстер і втілює такі рішення в життя, причому не виходячи з келії. Для цього в особливому стані свідомості йому достатньо змахнути «Пелюсткою лотоса», особливим ритуальним мечем, чимось схожим на вкорочену турецьку шаблю. До речі, через меч і пішла сама назва Мистецтва «Караючий меч Шамбали».

Свідомість діяльності цього Майстра можна зрідка знайти і в сучасному світі. Загадкові випадки деяких смертей досі лишаються таємницею, і не тільки для патологоанатомів. Наприклад, при розтині виявляють, що серце, при недоторканій шкірі і прилеглих органах, розрізане точно навпіл, наче гострим предметом. Або ж бували «незбагненні» випадки, коли на очах у багаточисельної охорони тіло смугується на шматки, ніби від меча, при цілому одязі. Тобто від цієї кари, як би не був захищений той, хто провинився (найновішими досконалими технологіями і хоч цілою армією), йому не втекти. Це є першопричиною страху всіх тиранів перед Шамбалою. Тому всі шукали і шукають з нею контакт, бо знають, що якими б вони не були могутніми чи впливовими, але перед Шамбалою вони безсилі.

Сенсей замовк, а мені здалося, що в моїх вухах ще лунають його слова. Всі друзі стояли замислені, напевно, як і я, вражені почутим. Ніхто не наважувався перервати мовчання, сподіваючись, що Учитель додасть іще щось до цієї неординарної інформації. Нарешті, Володя не витримав і пробасив:

- Так, у цього Майстра «Караючого меча» сила, мабуть, як атомна енергія, якщо для його ударів відстань не має значення.
- Атомна енергія, порівняно з цією силою, всього лише дитяча іграшка. Людство через переважання у ньому тваринного начала далеко не знає свої реальні можливості і реальні сили...

Після такого тренування наші емоції з приводу почутого і побаченого вирували не один день. Думки про свої можливості не давали нам спокою. Хотілося досягти всього одразу. Тому наступними днями цей оптимістичний настрій вилився у наполегливі тренування тіла і розуму. І коли підійшов час чергових духовних занять, ми просто засипали Сенсея різними запитаннями. Дивлячись на весь наш ажіотаж, Учитель промовив:

- Хлопці, та удар на відстані, всі ефекти енергії Ци і, як ви називаєте, всі ті «чудеса», які я вам показую, - це все дрібниці, не варті справжньої уваги. Істинна сила – в душі. От що необхідно розвивати і пізнавати, ось чим треба захоплюватися. Божественна Любов душі, поєднана з розумом людини – ось істинне Диво. А все те, що ви бачили, - це так, побічні ефекти різних рівнів духовного розвитку. Це все пусте, не треба на цьому замикатися.
- Ну чому ж пусте, - сказав Микола Андрійович. – Адже дива породжують віру.
- Так, дива породжують віру. Але давайте розберемося, яку саме віру. Що відбувається з людиною, коли вона бачить чудеса, тобто загадкові для її мозку явища. В першу чергу, це потужно струшує її психіку. Психіка просто починає зашкалювати від того, що не володіє інформацією, яка пояснює це явище. І оскільки наш мозок має дивовижні механізми самозбереження і самозахисту, то миттєво включаються компенсаторні функції, захисний фактор мозку. Висловлюючись мовою фізіології, зони мозку, групи нервових клітин не можуть повноцінно включитися в мисленнєву діяльність. І ось тут відбувається важливий момент. Якщо в людині переважає тваринне начало, вона починає або внутрішньо заперечувати даний факт існування такого явища, звалюючи все на нереальність того, що відбувається, якісь фокуси, або в ній з'являється бажання навчитися всьому цьому заради своїх особистих, меркантильних інтересів задоволення манії величі.

Людина ж, у якої врівноважені ці два начала, починає метатися думками з одних крайнощів у інші. Тобто сьогодні він у все це «сліпо» вірить, завтра починає сумніватися, післязавтра він знову починає сумніватися у своїх сумнівах і так далі. Коротше кажучи, в ньому активно йде боротьба двох начал на полі розуму.

А в людині, в котрій переважає духовне начало, зароджується на вірі дух дослідження даного явища, пізнання своїх можливостей і таємниць природи заради самого цього процесу пізнання, заради вдосконалення своєї душі. Її початковий страх перед невідомістю даного явища приглушений, а в процесі пізнання і зовсім зникає, перетворюючи «сліпу» віру на знання, тобто на істинну віру.

Адже для чого, хлопці, я вам усе це показую? Для того, щоб подивитися на ваші думки, на рівень переважання в вас тваринного начала по відношенню до духовного. І найголовніше, для чого я стільки часу витрачаю на пояснення кожного феномена? Для того, щоб ваш розум хоч трошки розворушити від закомплексованості в матеріальному бутті, примусити його замислитися про вічні таємниці природи, про свою непізнану душу, про Бога. Адже чим більше ви будете пізнавати самих себе, тим ближчі ви будете до Бога, до того вічного і непорушного, що реально існує завжди.

Що є ваше тілесне життя в масштабі космосу – ніщо. Порівняно з Всесвітами, планетами людина практично не існує. Її життя – це нереальна реальність, просто мить у думці Бога...

- Як це? – не зрозумів Жеңа.
- Ну, колись я вам поясню це більш докладно... **Ваші тіла існують у замкнутому часовому циклі, де у вас, тобто у душі, є всі умови для повноцінного дозрівання. Але ви повинні усвідомити це своїм розумом і об'єднатися ним зі своєю душею у спільних стремліннях. Ось тоді ваше життя набуде справжнього смислу.** Бо для Бога, для космосу в цілому, цінна ваша дозріла душа, а не той прах матеріальних тіл, які вона змінює у процесі свого розвитку...

Тобто, істинна, справжня віра зароджується на знаннях. А знання приходять через слово, через переконання свого розуму в істинності того явища, яке відбувається. А чудеса, за великим рахунком, - це всього лише своєрідна перевірка внутрішнього рівня розвитку індивіда. Цей метод перевірки використовували у своїй земній практиці ті, хто володів правдивими знаннями науки «Белая Дзи»... Хоча, правда, є у нас достатньо унікальна особистість – Сатья Саї Баба, котрий вирішив за допомогою постійної демонстрації реальних чудес повернути людей до Бога.

Микола Андрійович пригадував:

- Щось знайоме ім'я... А це випадково не його по телевізору показували, він Горбачова ступнею по голові тер, благословляв?
- Так, так, так, - усміхнувся Сенсей.
- Його ще називали втіленням Бога на Землі... Аватаром.
- Аватара, - виправив Сенсей. – Але взагалі-то «аватара» з санскриту перекладається як «спуск» або «сходження» .
- Так, Аватара. Мовляв, говорили, Аватар набуває людського образу, щоби підняти розвиток людини на сходинку вище, щоб ввести її у новий вік.
- Абсолютно вірно. «Щоб врятувати потопуючого, потрібно стрибнути у воду, тобто втілитися», - як він любить повторювати.
- А хто це? – з цікавістю запитала наша компанія.
- Ну, Саї Баба – це велика душа. І оскільки людська цивілізація знаходиться зараз на порозі глобальних перемін у переоцінці свого духовного рівня розвитку і подальших за цим подій, то Саї Баба вирішив теж зробити свій посильний внесок у цю справу. Він зібрався здивувати світ своїми чудесами. Саї Баба довго готувався до місії, розробляючи свою теорію впливу чудес на духовний розвиток людства. Спочатку він напроорочив в Упанішадах свою потрібну інкарнацію у вік техніки. Ну а потім, коли настав час, почав перевіряти свою теорію на практиці. Тобто спочатку він переродився в образ Саї Баби у селі Ширді в 1872 році в Індії. Все своє життя він творив дива, читав думки, міг долати простори, набувати будь-якої матеріальної форми і тому подібне. Помер він у 1918 році, повідомивши перед смертю, що знову прийде на землю через вісім років на півдні Індії. Так і сталося. В 1926 році в Путтапарті, в глухому селищі на півдні Індії, народився Сатья Саї Баба. У 1940 він був проголошений Аватара. І по сьогодні творить чудеса. А коли настане час піти, він знову перевтілиться в якості Према Саї. І вже передбачив не тільки точну дату і місце свого наступного втілення між містами Бангалор і Майсур, але й імена майбутніх батьків.
- А правда, що говорили по телевізору, наче він може левітувати, з'являтися одночасно у різних місцях, і найцікавіше – матеріалізувати у величезних кількостях все що завгодно, від діаманта до печива. Кажуть, він просто витягає їх з повітря? Чи це чергова побрехенька? – спитав Микола Андрійович.
- Ні. Це справді так.
- Але ж це нереально!
- Ще й як реально. Але в демонстрації чудес, тобто того, що для людства ще таємниця, і полягає його головна помилка. Ті, хто бачив його чудеса, дивуються і замислюються, а ті, хто не бачив, сміються як над фокусником. А останніх, на жаль, більшість. Але свою місію він, звичайно, виконує добросовісно і дай Бог, щоб допоміг якомога більшій кількості людей хоча би прокинутися. І все-ж таки істинне прозріння душі приходить через слово.
- А що, він дійсно Бог? – запитав Руслан.

- Ти знаєш, люди досить часто задають це питання. І відповідь достатньо проста й істинна. Як говорить Саї Баба: «І ти – Бог. Єдина різниця між мною і тобою в тому, що я знаю, що я – Бог, а ти – ні».

39

На наступному тренуванні до спортзалу прийшло стільки народу, що ніде було і яблуку впасти. Судячи з того, звідки прибули деякі новачки, ймовірно чутки про енергетичний удар розповсюдились не тільки у нашому місті. У такій тіснєві ми ще ніколи не займалися. Андрій з Костиком почали було обурюватися цим стовпотворінням народу, так раптово набіглим до «їхнього» спортзалу. Але старший семпай швидко поставив хлопців на місце, нагадавши, що зовсім недавно вони були такими ж самими новачками з натовпу і їм ніхто слова вперек не сказав. Ще й дорікнув словами Учителя. **Що треба поважати потяг до пізнання іншої людини, а не сприймати його одразу штиками свого егоцентризму.** Після цього хлопці присоромлено замовкли і вже протягом всього тренування не обмовилися жодним лихим словом. А Андрій, мабуть вирішивши якось реабілітуватися в очах старшого семпая, навіть став посилено допомагати новачкам у засвоєнні нових для них рухів.

Коли народ відпрацьовував прийоми довільної програми, Сенсея покликали на вихід. У цей час ми з Тетяною знаходилися якраз біля відкритих дверей, тому що в спортзалі навіть при відчинених вікнах було дуже задушливо. Три смиренних чоловіки, один років під п'ятдесят і два інших років під тридцять, ввічливо постукали у відкриті двері, тим самим привертаючи нашу увагу. І оскільки ми виявилися крайніми, вони так само ввічливо поцікавилися, як звати нашого Учителя і чи можна його покликати. Ми, звичайно, виконали їхнє прохання. І коли Сенсей підійшов, ті почали з ним про щось розмовляти.

Спочатку я не вникала в суть цієї розмови, займаючись своїми справами. Але слова, що долітали до моїх вух, все більше і більше стали розпалювати мою цікавість. Ці чоловіки виявилися представниками якоїсь релігійної секти, що останнім часом росли у нашому місті як гриби після дощу. Вочевидь, побачивши скільки в спортзалі займається молоді, вони вирішили запропонувати Сенсею відвідати разом зі своїми учнями сьогоднішнє їхнє засідання у кінозалі, де безкоштовно буде демонструватися фільм про Ісуса Христа. Сенсей також ввічливо подякував їм за запрошення, нічого конкретно не пообіцявши. Але головний з них, більш старший мужчина, як потім виявилось їхній пресвітер, став задавати Сенсею навідні запитання про те, що той знає про Ісуса і як ставиться до Його Вчення.

Спочатку Сенсей відповідав ввічливо і лаконічно, даючи зрозуміти, що йде тренування. Та пресвітер не поспішав розставитися з Сенсеєм, стараючись багатослівно пояснити на кожну його коротку відповідь переваги саме їхньої церкви, їхнього «істинного» погляду на Вчення Христа. Хвилин через десять така бесіда, напевно, остаточно дістала Сенсея, тому що він чітко і аргументовано почав розбивати всі їхні спокусливі доводи вщент, опираючись на дати, цифри і події, які, очевидно, були невідомі навіть пресвітерам. До цього часу наша допитлива компанія вибралася зі спортзалу, аби послухати, про що йде мова. Слідом за нами вийшли Женька зі Стасом. А потім Руслан і Юра, які займалися також недалеко від виходу.

- ...Хіба вам не хочеться жити вічно на землі в раю, у Царстві Божому, - промовив пресвітер миротворницьким голосом.

- Вічно на землі, в раю?! – усміхнувся Сенсей.
- Не поспішайте відкидати вічне життя як нездійсненну мрію, - перебив його пресвітер.
– От зверніть увагу на те, як створений ваш організм. Адже ви про нього практично нічого не знаєте. Все у ньому дивовижно продумане. У нас є слух, зір, смак, нюх, чуття дотику. На землі так багато того, що приносить радість, завдяки нашим органам чуттів: смачна їжа, приємні дружні відносини, мальовничі пейзажі і так далі. А насолоджуватися всім цим ми можемо завдяки нашому чудовому мозку. Ви знаєте, що наш мозок досконалий і перевершує будь-яку обчислювальну машину, будь-який суперкомп'ютер?! І неville ви думаєте, що наш Творець хоче, щоб ви померли і втратили все це? Чи не логічно зробити висновок, що він хоче, щоб праведники його жили вічно?
- Щасливо і вічно на землі в тілі?! Та ви хоч думаєте, про що ви людям розказуєте, - промовив Учитель. – Який вічний рай може бути в тілі? Та кожне тіло, як будь-яка біологічна структура потребує постійної вашої уваги. То йому хочеться їсти, то воно хворіє, то воно втомилося, то воно хоче насолоди. І ви називаєте цю матерію раєм і мрієте жити з її біологічними потребами вічно?! Та це ж вічне пекло, а не рай!
- Але раз ви так вважаєте, то чому ж, на вашу думку, Бог створив тіло людини?
- Бог створив тіло людини як найбільш зручну форму і захист для дозрівання незміцнілої душі. Навіть у Біблії, яку ви тримаєте в руках, сказано: «І створив Господь Бог людину з праху земного і дмухнув в лице її дихання життя і стала людина душею живою».
- Так, але істинний зміст цих слів у іншому, - повчально промовив пресвітер. – Письменники Біблії, використовуючи слово «дух» в такому контексті, не мали на увазі незримую душу, котра продовжує жити після смерті.
- Так?! – здивувався Сенсей. – А звідки ви знаєте, який істинний зміст цих слів? З тієї літератури та інструкцій, які підносять і вбивають вам у голови в готовому вигляді ваші керівники секти. А ви самі замислювалися над цим? Чи знаєте ви ваших справжніх керівників особисто, їхній внутрішній світ? Ви задумувалися, навіщо це все їм за великим рахунком потрібно, ця необмежена влада над вами? Їм і їхнім спецагентам...

В міру того як Сенсей говорив, ніздрі у пресвітера роздувалися все більше й більше.

- Ми зараз говоримо не про це, - різко обірвав він слова Сенсея, а потім, мабуть, схаменувшись, м'яко додав: - Ми говоримо, що дух у тлумаченні Біблії є життєва сила. І коли людина помирає, то ця життєва сила перестає підтримувати життя в клітинах її тіла; це наче гасне світло, коли відключаєш електроенергію. Коли життєва сила перестає підтримувати людське тіло, людина – душа – помирає. Це записано в Екклесіасті 12:1,7; в Псал...
- В Екклесіасті 12:1 сказано: «І пам'ятай Творця твого у дні юності твоєї, допоки не прийшли важкі дні і не настали роки, про які ти будеш говорити: “немає мені задоволення в них!”» Ці слова навіть не стосуються у даний момент теми нашої розмови. А в Екклесіасті 12:7 всього лише підтверджується те, що я вам уже говорив: «І повернеться прах у землю, чим він і був; а дух повернеться до Бога, котрий дав його», - процитував Сенсей напам'ять. – І якщо ви звернетесь до стародавніх писань різних релігій, то побачите, що всюди простежуються одні й ті ж вічні істини про розвиток душі в тілі, про її неодноразові реінкарнації в досягненні досконалості. Візьміть, прочитайте хоча б окрім Біблії прадавню, священну книгу індуїзму «Веди», кінця II – початку I тисячоліття до нашої ери; або один з її коментарів «Упанішади», що є основою всіх ортодоксальних релігійно-філософських систем Індії; або ж буддійський

канон «Трипітака»; священну книгу ісламу «Коран», написану біля 650 року нашої ери; священну книгу синтоїзму «Ніхонгі» 720 року нашої ери або, зрештою, книгу мудрості Чжуанцзи, трактат Лао-дзи «Даодецзин», роботи Конфуція, створені з 6 по 5 віки до нашої ери. І ви побачите там єдине зерно мудрості, яке давалося в різні часи різними людьми для різних рівнів людських формацій.

- Всі релігії світу від Сатани, тому вони не варті навіть нашої уваги до них, - з ноткою злості в голосі промовив пресвітер. – Саме Сатана впливає на політичні сили і сприяє виникненню релігій, в яких люди, самі того не відаючи поклоняються йому, а не Богу. І тільки наша віра є істинною вірою, єдиний шлях до спасіння людства.
- Ну те, що саме їхня віра істинна, вважає будь-яка релігія чи секта, інакше вони б не створювали собі окрему організацію. Та чи не здається вам, що це відгонить егоцентризмом з боку релігійних керівників. Адже вони черпають знання з одних і тих же книг і просто трансформують їх згідно зі своїм рівнем морального сприйняття, бачення світу зі своєї дзвіниці.

І те, що всі релігії світу від Сатани, ви абсолютно неправі. Так, релігії створювалися на основі вчень великих саме людьми з їхньої точки зору і, якщо хочете, своєї вигоди. Так, релігія споконвіків була могутнім політичним важелем у світі і тому мала величезний вплив на свідомість натовпу. Так, у кожній релігії є свої перебільшення, ускладнення і навіть помилкові погляди. Але ж протягом стількох віків, за великим рахунком в основному через релігію, велися справи Бога з людством. Адже світові релігії, хоч і сильно ускладнили, та все ж базувалися на тих знаннях, що давалися людям для спасіння своїх душ. І в ті часи саме через релігію багато людей змогли відродити в собі хоч «сліпу», та щиросердну віру в Бога і тим самим хоч трошки вдосконалити свою душу. В ті темні часи, коли свідомість суспільства стояла на абсолютно низькому рівні, релігія дійсно була єдиним двигуном прогресу людства.

- А хіба зараз це не так? – зацікавлено спитав один з молодих «послушників» пресвітера.
- Зараз часи «сліпої» віри минули. Прийшов час глобальних змін. І основою майбутнього прогресу в пізнанні Бога є наука.
- Ну, як же наука, якщо вона офіційно заперечує Бога? – здивовано спитав той хлопець.
- Це зараз побутує така помилкова думка, оскільки ще мало що пізнане людством. Якщо наука досі не може пояснити першопричину імпульсної сили електромагнітного поля, про що можна тоді взагалі говорити. Її сьогоднішній стан можна порівняти зі стадією розвитку однорічної дитини, яка повзає в обмеженому батьками просторі, щоб не травмуватися, і пізнає світ через іграшки, які їй дають. Але ж це зовсім не означає, що у неї немає перспективи росту та істинного усвідомлення справжніх цінностей світу.
- Цікаве визначення. І хто ж, на вашу думку, ці батьки? – поцікавився молодий співрозмовник.
- Батько у всіх один – Бог. Та окрім батька є ще й вихователі, які приглядають за дітьми і видають їм ці іграшки.
- Ще цікавіше... А хто ж тоді ці вихователі?
- Цих істот називають по-різному. В християнстві їх іменують ангелами, архангелами, котрі знаходяться поряд із Богом і піклуються про людей. На Сході їх сприймають більш реально і називають Бодхісатвами з Шамбали...
- Брат мій, ти впадаєш в ересь! – гнівно закричав пресвітер на свого «послушника» і, вже звертаючись до Сенсея, грізно додав: - Ви глибоко заблудла людина. Ви абсолютно не праві. Люди не можуть змінювати світ, тим більше прагнути до пізнання Бога через

науку. Наука – це підступи диявола, який переконує людей своїми відкриттями, що Бога не існує. Сатана накинув на світ тенета технологій, щоб заплутати в них людину, задурманити голови телебаченням і сатанинською літературою, щоб через них поклонялися тільки йому, бо сьогодні він є Князем світу сього. І тільки слово Боже, записане в єдиній священній книзі Біблії, істинне і вірне. І тільки через неї ви можете пізнати Бога...

- Ага, у вашій проінструктованій інтерпретації, - усміхнувся Сенсей. – Як може наука бути від диявола?! Що ви людям голову морочите цими дурницями. Та диявол взагалі нічого не може дати людям. Ви хоч уявляєте, хто такий Бог і хто такий диявол? Диявол є ніщо інше, як властива кожній людині звірина, тваринна сутність, що породжує негативні думки. Навіть переклад слова «сатан» з древньоєврейської, звідки і пішло слово сатана, означає «протидіючий». Прояв диявола – це якраз і є те, що ми спостерігаємо в собі, у своїх поганих думках. Нам просто здається, що ми такі прехороші. А насправді подивіться, скільки разів щоденно в діяннях і помислах пробуджуємо в собі тваринне начало, тобто звиваємо до диявола, а не до Бога. Скільки разів на день ми плекаємо у своїх думках своє самолюбство і плоть.
- Диявол – це не думки, це жахлива істота, звір...
- Істота? Та це люди спотворили і уявили його у вигляді звіра, зробивши з нього цапа-відбувайла. Люди бояться його нападу ззовні. А він знаходиться всередині нас, є нашою невід’ємною частиною. І якраз завдає удару звідти, звідки ми не чекаємо, - з наших думок. І перемогти диявола – це зовсім не означає відректися від усього на світі. Перемогти диявола – це означає перемогти в собі негативні думки, навести лад у своєму розумі. Як говорили древні, найбільше досягнення, якого може добитися кожна людина, працюючи над собою, - це вбити у собі дракона. Чули такий вислів: «пізнай себе, і ти пізнаєш весь світ»? Усі видатні особистості приходили до усвідомлення Бога через пізнання самих себе... А Бог – це всюдисуща субстанція, притаманна всьому. Бог – це єдина, розумна всемогутня сила. І все, що дається Богом, дається на благо людства. Для чого, наприклад, даються наука і технології? Для того, щоб людина володіла інформацією, щоб люди могли спілкуватися між собою, легко передавати один одному накопичений досвід, щоб людина постійно розвивалася і в неї було більше часу для розмаїтого різнобічного пізнання таємниць природи, що неминуче призведе до усвідомлення самого Бога і реального факту Його існування.

А ви що робите? Ви обмежуєте свідомість людей: те не читай, це не роби, туди не ходи, цим не займайся. Люди, не творіть біди! Не йдіть на повідку у своїх меркантильних амбіцій. Ви ж гальмуєте розвиток душі людської, знову кидаючи її в пекло реінкарнацій...

- Реінкарнацій в природі не існує!!! – скрикнув червоний від люті пресвітер.
- Брат, брат, заспокойтесь, - поспішив втрутитися у розмову той хлопець. – Адже ви самі говорили, що гнів – це зло.

Пресвітер шикнув на нього, та все ж-таки опанував себе і продовжив бесіду:

- Вам необхідно більше читати Біблію і очиститися від гріховних думок, бо ви страшна людина. Приходьте до нас і покайтеся, поки не пізно, бо сатана заволодів вашим розумом. Ми навчимо вас істинному розумінню Бога, ми навчимо вас, як спастися.

При останніх словах обличчя Сенсея якось змінилося, і він спокійно, карбуючи кожне слово, промовив:

- Поясніть мені, як може утопаючий в болоті врятувати того, хто стоїть на березі.

Але, мабуть, у свідомості пресвітера відпечаталось тільки початкове слово «поясніть», тому що наступні добрі три хвилини він намагався «напоумити» Сенсея своїми настановами, зачитуючи різні цитати з Біблії.

- ...і якщо ви візьмете за правило відвідувати наші зібрання, це буде найпотужнішим захистом від нападу демонів. Будете застосовувати поради, що даються на зібранні, і це допоможе вам спастися від геєни вогненної. І будьте впевнені, Бог з лихвою поповнить усе, чим ви пожертвуєте заради поклоніння йому. Це сказано в Малахія 3:10. Бо близький час Армагеддону, який знищить грішне людство. І залишаться жити тільки праведники на землі... Ми повинні смиренно і з покорю очікувати на той день, коли Цар і сус Христос вживе заходів проти сатани і його прибічників. Це сказано в Одкровенні 20:1-3. І коли настане останній бій Бога з Дияволом...
- Ви, мало того, що навіть не прислухалися до того, що я вам говорив, але й не замислюєтеся над тим, що кажете самі. Ви хоч трохи вдумайтесь, як може диявол битися з Богом. Ви що? Бог всемогутній, перед ним диявол – це ніщо. Все служить Богу, в тому числі і Люцифер. Просто люди надто піднесли могутність Люцифера, щоб було кого звинувачувати за власну дурість. А сам Люцифер, як всякий інший ангел, знаходиться на службі у Бога, виконуючи лише Його волю...

Ці слова настільки роздратували пресвітера що він не дав навіть договорити Сенсею і, оскаженівши, скрикнув:

- Коли прийде сатана, ти будеш його лівою рукою!!!

І, різко розвернувшись, пішов геть. Другий хлопець поспішив за своїм наставником. А перший, який задавав питання, трохи затримався, вочевидь, бажаючи дослухати розповідь Сенсея. Але другий «помічник» покликав його, і той пішов слідом за ними.

Тим часом Женька, що весь цей час ледве стримував сміх, з явним задоволенням промовив, звертаючись до нашого натовпу:

- От-от, чули, що розумна людина сказала. А я вам що казав!

Тут вже і ми не стрималися і засміялися разом зі старшими хлопцями, весело згадуючи Женькин жарт під час нашого першого відвідування галявини. Сміючись, наша юрба зайшла у спортзал, і тут Сенсей, дещо замислившись, чи то жартома, чи всерйоз промовив:

- А чому саме лівою рукою? А що, хіба диявол лівша? Не помічав.

Наша молода компанія здивовано глянула на Сенсея. А старші хлопці знову розсміялися разом з ним, доповнюючи різними жартами цю пікантну подробицю. Ми швидко відновили свою перервану роботу над вправами. І далі вже займалися без пригод.

40

Після додаткових занять, коли як звичайно усім натовпом вийшли на вулицю, ми побачили, що біля клубу стоїть той хлопець, який брав участь у розмові Сенсея з пресвітером. Помітивши серед нас Сенсея, він помітно пожвавішав і, підійшовши до нього, ввічливо поцікавився:

- Пробачте, у вас не знайдеться кілька хвилин вільного часу?
- Так, я вас слухаю, - спокійно промовив Сенсей.

- Справа в тому, що нашу розмову перервали...І я не встиг задати вам кілька хвилюючих мене запитань. У вас досить-таки незвичний світогляд, принаймні я ніде подібного не чув. І я відчуваю, що ваші слова небезпідставні, оскільки в деякій мірі перегукуються з моїм поняттям суті речей. І якщо вам не складно, чи не могли б ви відповісти мені на декілька питань?
- Так, будь ласка, - так само ввічливо сказав Сенсей.

Ці слова підбадьорили хлопця і він, вже остаточно осмілівши, промовив:

- Що у вашому розумінні є істинна віра, шлях до Бога?
- Істинна віра є знання. Звичайно, шляхів до Бога багато, але можна йти околицями, чимало петляючи, а можна йти навпростець. Так от, прямий шлях до Бога – це шлях через знання і Любов.
- А в чому воно виражається, це знання?
- Через різнобічне пізнання світу в різноманітних його аспектах: від мікрожиття до макроіснування космічних систем; в пізнанні себе як біологічної, так і духовної структури і, відповідно, сутності оточуючих тебе речей. Звичайно, **пізнати все неможливо, але прагнути цього треба. Людина постійно повинна рости у своїх пізнаннях, інтелектуально розвиватися. Бо найцінніший шлях – це пізнання Бога через розум, коли істинне знання, долаючи тваринне начало, відкриває врата підсвідомості за допомогою ключа Любові.** Це вічна, непорушна істина, яка завжди існувала в часи всіх високорозвинених цивілізацій, що коли-небудь існували на Землі.
- Пробачте, я не зовсім зрозумів. Не могли б ви пояснити це трохи докладніше.
- Взагалі-то це означає повне дозрівання душі людської, повну перемогу над своєю матеріальною сутністю, тобто дияволом. В християнстві, ісламі це називають просвітленням, святістю, яка веде після смерті в рай, в буддизмі – пробудженням і виходом із низки реінкарнацій в нирвану і так далі. А насправді все набагато простіше.

Я спробую вам пояснити в загальних рисах. Образно кажучи, це виглядає так. Ми вважаємо, що ми є той розум, який бачить, чує, думає і аналізує. А фактично – це всього лише маленький шматочок ділянки свідомості. Назвемо його Дещо. Це маленьке Дещо плаває на поверхні океану. Океан є наша підсвідомість, де на різних глибинах зберігається вся наша генетична пам'ять, умовні й безумовні рефлекси, тобто весь наш «накопичений» досвід. Та це все стосується нашої матеріальної сутності. Це і є наше тваринне начало. Під підсвідомістю, на дні океану, знаходяться ніби «врата». І нарешті, за «вратами» знаходиться душа, частка Бога. Це і є наше духовне начало. Це те, чим ми є насправді і що дуже зрідка відчуваємо в собі. Саме душа в процесі реінкарнацій перероджується, поступово зріючи через знання і Любов нашого смертного Дещо, оскільки Дещо пов'язане з душею. Але вся проблема в тому, що це Дещо також пов'язане і з океаном. Більш того, воно зовні більше піддається впливу океану. Його постійно жбурляють із боку в бік хвилі, які є різноманітними думками, емоціями, бажаннями і так далі. Іноді це так накриває, що Дещо втрачає зв'язок з душею, а потім, після шторму, знову намагається її віднайти. Та коли це Дещо укріплюється у стремління до душі, не звертаючи ніякої уваги на стихії океану, і прямує крізь товщу вод у глибину, на саме дно, відмовившись від страху, то кінець кінцем воно досягає цих «врат». І за допомогою ключа Любові відкриває їх, з'єднуючись з душею. От тоді людина розуміє, ким вона є насправді, в повній мірі усвідомлює Свободу, Вічність і Бога. Ось тоді-то душа і вивільняється і йде в нирвану, рай, тобто у світ, де панує тільки Любов.

- Так виходить, це Дещо, тобто наша свідомість, визначає ніби долю душі?
- Абсолютно вірно. Все залежить від нашого вибору і від нашого стремління.

Хлопець трохи замислився, а потім тихо промовив, розмірковуючи вголос:

- Значить, справжній рай не в тілі.
- Тіло ніколи не дасть раю, бо тіло – це вічна турбота і проблема. Раю можна досягти тільки через з'єднання душі з Богом.
- Ось ви сказали, що ми зрідка відчуваємо себе справжніми, тими, ким є насправді, тобто відчуваємо свою душу. А як відчувається ця божественна присутність? І чи можна через ці відчуття зрозуміти, що таке рай?
- Зрозуміти божественну присутність може тільки та людина, яка цілковито дивиться на світ через призму Любові. А зрозуміти, що таке рай... Ну щоб ви хоч трошечки мали уяву... Скажімо так, якщо взяти найщасливіший момент у вашому житті, коли приходиться ваше справжнє Кохання, коли життя скипає під променями щастя, всеохоплюючої радості, то всі ці відчуття будуть рівносильні маленькій божественній крапельці Любові, яка, бризнувши, попала на вас. Та коли людина йде в нірвану, рай, тобто коли душа з'єднується з Богом, то це, образно кажучи, рівносильне тому, що людина, наче дельфін, буде плавати в океані цієї безмежної Божої Любові. Відтворити словами повноту цих відчуттів неможливо, так само, як і повністю її уявити. На жаль, людський розум обмежений, але тим і прекрасний. Саме тут, в обмеженому розумі і повинна розвинути безмежна Любов.
- Так, все так просто і ясно... А ось ви сказали, що досягти «врат» можна через Любов і знання. Але ж люди ставали святими у різні часи. Через Любов, зрозуміло. А як же бути зі знаннями? Адже у ті далекі часи люди не володіли всією повнотою інформації, як зараз.
- Люди і зараз володіють надто малою частиною інформації. Та справа в тім, що коли людина досягне цих «врат», то через них їй стає доступне будь-яке знання. Тут немає жодних обмежень.
- А я вважав, якщо обмежити свою свідомість так, як нам розповідали в секті, то я прийду до Бога.
- Ну, по-перше, обмежуючи свою свідомість «сліпою» вірою, то необхідні неймовірні зусилля, щоб хоч якось встояти проти «нападок» вашого тваринного начала. Чому? Тому що «сліпа» віра дає тваринному началу свободу дій. У будь-яку мить воно може накрити весь ваш розум несподіваними сумнівами і вся ваша віра зруйнується, як картковий будиночок. Але якщо ваша віра стоїть на міцному фундаменті знань, який аргументовано і ґрунтовно дозволяє довести вашому розумові реальний факт існування Бога і тим самим загнати ваше тваринне начало в кут і посадити на прив'язь, тоді ви отримаєте справжню Свободу і зможете прийти до Бога.

І по-друге, Ісус ніколи не обмежував своїх учнів так, як це роблять у вашій релігійній секті. Ваші керівники намагаються на Вченні збудувати свою, хоч і міні, але імперію влади. Примушують вас руки їм цілувати, поклони їм відбивати. Та хто вони такі?! Навіть Ісус, не дивлячись на те, що був Великою Душею, завжди був другом для своїх апостолів і, якщо ви пам'ятаєте цей сюжет, навіть омивав їм ноги. Він ніс людям не поневолення натовпу, а в першу чергу свободу особистого вибору. Він давав людям заповідь Любові, той самий ключ до «врат». Пригадайте Його слова: «Возлюби Господа Бога твого всім серцем твоїм і всією душею твоєю, і всім розумінням твоїм». Тобто він показав, що висока моральність, душа і розум – ось три складові для дозрівання душі, для злиття з Богом... Про це до речі, говорили Пророки всіх Вчень, бо джерело знань одне. Взяти хоча б Мухаммеда ...

- Мухаммеда?! Ви що, вважаєте, його релігія наближає до Бога?
- Релігія створена вже людьми, а Магомет проповідував Вчення. І його істинне Вчення засноване на тих самих знаннях, що давав і Христос.
- Такого не може бути!

- Ну як не може, ви взагалі хоч що-небудь знаєте про Магомета?
- Про нього ні, але з його повними фанатизму палкими послідовниками мені доводилося стикатися на власні очі, коли я працював журналістом у гарячих точках Афганістану. І повірте, це залишило в моїй душі не найкращі спогади. Я бачив, що таке іслам.
- Ви не бачили ісламу, ви бачили те, на що перетворили Вчення Магомета корисливі політики... А люди, фанатично віруючі, є в кожній релігії. Хіба можна по них судити про Вчення? Сліпий і запеклий фанатизм – це найгірший показник будь-якої релігії, найгірше спотворення будь-якого Вчення, бо у повній мірі пробуджує в людині тваринне начало, прикриваючись щитом «благих намірів». Але це вже прояв політики, жага всесвітнього панування, властива верхівці кожної релігії... Ви вивчіть самі Вчення Пророків, хіба вони до цього закликали? Всі вони закликали розвиватися людині духовно, об'єднатися усім світом в єдиній Любові до Бога, придушуючи, в першу чергу, в собі тваринне начало, диявола, як хочете це називайте. Бо людина, будучи у Богу, не може сотворити зла.

А Магомет був дуже унікальною особистістю. Я раджу вам почитати про його життя просто з людської позиції, без упередженості та умовностей. Він з дитинства прагнув пізнання себе, і ним спочатку керували природні людські бажання. Він був бідним хлопчиськом, сиротою, простим пастухом. Мухаммед, будучи підлітком, вважав, що коли він стане багатим, то у повній мірі пізнає себе. З дванадцяти років він став найматися у супровід караванів. Через декілька років в одному з переходів зустрів мудреця, який дав йому зерно знань і навчив медитаціям, котрі згодом докорінно змінили його подальшу долю. Мухаммед почав займатися духовною практикою в осягненні сутності Бога.

Через деякий час здійснилася його рання мрія. Вдале одруження на знатній жінці зробило його багатим. І Магомет зрозумів, що багатство – це не те, до чого прагла його душа. Він почав шукати це у владі, та й тут його не знайшов. Це підштовхнуло його до пошуків змісту всередині себе, всередині людської сутності. Мухаммед часто проводив ночами довгі години в медитаціях і врешті-решт вони привели його до просвітлення. Він зрозумів зміст своєї внутрішньої сутності, сенс існування всього людства в цілому, він віднайшов Бога – «ал-іллах», що означає «достойний поклоніння», завдяки чому його душа пробудилася, відкривши джерело істинних знань. Ось тоді-то, за легендою, він і отримав одкровення від архангела Гавриїла або як його ще називають на Сході – архангела Джабраїла. Магомет не тільки отримав від нього одкровення, але й став його улюбленим учнем. Саме Гавриїл повідав йому таїнство Вчення і сокровених знань. І аби показати істинність і глибину пізнань цього Вчення, він переносив Магомета у просторі й часі, в тому числі і в місто Єрусалим, де влаштував зустріч з Бодхісатвою Іссою та його просвітленими учнями Авраамом і Мойсеєм. Цими подорожами в часі Гавриїл показав йому всю ілюзорність і тлінність матеріального світу порівняно зі справжніми знаннями і що один Бог має реальну силу і достойний поклоніння... Всі ці знання, посіяні у зміцнілій душі, принесли свої багаті плоди. Достойний учень з честю виправдав покладені на нього надії. Магомет зробив для людства на цьому етапі стільки корисного, скільки не міг зробити ніхто інший.

- А як же Ісус?
- Ви не плутайте, Ісус був Бодхісатвою, тобто вже народженим Богом. А Магомет був людиною, яка змогла пробудити в собі божественну сутність... Так от, коли архангел Гавриїл визнав, що Магомет достатньо підготований, він сказав йому: «Тепер ти повинен піти у світ і донести ці знання людям». На що той відповів: «Як же я зможу словами пояснити людям те, що пізнав від тебе духом?» «Йди і скажи їм, що Бог єдиний, Він наче сонце все осяває своєю Божественною Любов'ю. Я ж ніби місяць у темряві людського

життя, відображаю світло Бога і освічують путь у темряві свідомості. А ти як провідна зоря, що вказує шлях до божественного світла».

Натхнений цією бесідою з Гавриїлом, Магомет вийшов із печери, в якій він медитував, і перше, що він побачив, це була чарівна картина природи. На величезному вечірньому небі сліпучо світив молодий місяць, а поряд із ним горіла яскрава зірка. В ту ж мить на нього зійшло осяяння і він зрозумів, як донести це Вчення людям. Він зрозумів, що Бог – це Любов, це постійна дія. Бог не говорить словами. Тому він спілкується з людьми через посередників – архангелів, котрі доводять Його волю до свідомості людини. Але сама людина вільна пізнати Бога через свою душу.

- А що Магомет зробив, дав людям віру?
- Магомет дав людям не лише віру, а й знання. На жаль, за 600 років люди спотворили Вчення Христа, перетворивши на релігію. А Магомет знову спробував донести людям втрачені знання в оновленому Вченні. Він розповідав людям усе, що знав сам, нічого не приховуючи. Більш того, почитайте історію, в якому стані була Аравія до 610 року, коли Магомет почав виступати з проповідями. В ній же панував повний хаос різноманітного ідолопоклонства, на ґрунті якого вождями часто розпалювалася ворожнеча між арабськими племенами. Магомет же зробив велику справу – він об'єднав войовничий народ – арабів у всезагальному братерстві та вірі в Єдиного, достойного поклоніння. Він розповідав про істинність Бога, про те, чому навчав Ісус: що Бог вічний, всевідаючий і всемогутній; що всі люди перед ним рівні; він говорив про безсмертя душі, про ту ж реінкарнацію – воскресіння мертвих, про суд, про загробну відплату тим, хто творить зло у цьому світі, про необхідність встановити моральні зобов'язання у стосунках між людьми, справедливість і милосердя. Завдяки своїй мудрості, Магомет зумів вивести арабів зі стану щонайглибшого невігластва і політичного хаосу і поставити їх на шлях цивілізованого культурного росту і подальшого за ним розквіту.
- Можливо це й так. Та як же бути зі «священною війною проти невірних». Адже мусульмани стверджують, що сам Магомет це проповідував?
- У ті темні часи Магомету доводилося мати справу з дикими племенами, які розуміли тільки силу. Слово «мусульманин» походить від слова «муслим», що означає «покірний», причому покірний Магометові. А не «правовірний», якого значення набуло слово «мусульманин» вже значно пізніше. Тобто в ті часи вірні люди – це були люди, покірні Пророку і котрі йшли за ним, укріплюючи Вчення на інших територіях Аравії, щоб пануючий там хаос перетворити на порядок. Невірні – це були люди, що не слідували його Вченню. Магомет був не тільки Великим пророком, але й геніальним полководцем і мудрим політиком. Приборкати запал диких войовничих племен справа нелегка. Окрім того, Магомету довелося оголосити «священну війну» проти тих релігійних жерців, які тоді узурпували владу, і яким було не вигідне об'єднання арабів і тим більше поклоніння не їхнім Богам. Він боровся з тими, хто у своїх корисливих цілях займався обманом за допомогою віри людей, розтлінням душ людських. У цьому він подібний Христу по діяннях. Тобто Пророк боровся за ту ж чистоту віри, що й Ісус, за поклоніння єдиному Богу, за безпосередній духовний зв'язок кожної людини з Богом.
- Ну добре, припустимо, тоді час був такий темний, племена дикі. Але зараз, адже скільки років пройшло, і досі ведеться якась незрозуміла «священна війна». Адже якщо Бог єдиний, чому йде війна? Як можна зрозуміти людину, яка вся обмотана вибухівкою, добровільно йде у натовп мирних жителів на смерть в ім'я Бога, забираючи з собою життя інших людей?

- Тому що замість Вчення, яке давалося Пророком, мусульманин отримав релігію, керівників якої більше цікавлять корисливі цілі, особистий добробут і політичний вплив у світі, ніж душа цього мусульманина. Вони йому навіюють, що після цього «благочестивого» акту його душа потрапить до Магомета, в рай. Та не попаде вона туди, бо всякому, хто творить зло, дорога до Бога закрита. І цей мусульманин повинен ще неодноразово переродитися і знову пройти всі земні круги пекла, щоб його душа стала хоча б такою ж чистою, якою вона була до вчинення людиною цього зла. Ці обдурені люди є жертвами релігій. Але в цьому винні ті, хто спотворив істинне Вчення. Це і є перемога диявола над будь-якою релігією.
- Ну як же, я чув, що в Корані є деякі «сури», що суперечать вашим словам.
- В Корані? А ви знаєте, що Коран був написаний після смерті Великого Пророка. Прийомний син Магомета – Зейд ібн Саббіт – об'єднав усі записи проповідей і, помітте, зробив певну редакцію Корану в 651 році. Сам же Магомет проповідував усно. А уривчасті записи його проповідей та повчань робилися його першими послідовниками, які частково запам'ятовували, частково записували слова Магомета... Та навіть не дивлячись на подальші доопрацювання Корану з метою створення релігії, в ньому все ж збереглися і до наших днів знання, котрі істинно давалися Магомету від архангела Гавриїла. Зараз вчені просто вражені тим, що, розшифровуючи деякі «автентичні моменти» Корану, вони знаходять там реальні наукові знання...

У цей момент Тетяна штовхнула мене у бік і прошепотіла, що варто було би подзвонити батькам, щоб не хвилювалися. Я глянула на годинник і дійсно ми вже мали би бути вдома. Ми вибачилися і побігли до клубу, де знаходився єдиний найближчий телефон. Після нашого довгого і настійливого стукоту двері нарешті відчинив літній сторож із заспаними очима, який, видно, вже активно почав виконувати свої професійні обов'язки. Трохи побурчавши – мовляв тиняються тут усякі ночами і нема від них спокою ні вдень ні вночі, він все ж дозволив нам подзвонити. Поки Тетяна розмовляла зі своїми батьками, я встигла коротенько записати у блокнотику слова Сенсея. Попередивши своїх домочадців, ми поспішили на вихід, аби приєднатися до нашої компанії. Коли підійшли, Сенсей говорив, звертаючись до того хлопця:

- Ви посилаєтеся на Біблію як на першоджерело надто упереджено. Я розумію, що вас так вчили у вашій секті. Але ж ви журналіст, ви повинні бути значно допитливішим, ніж просто людина. Біблія, той же Коран чи Трипітака були написані послідовниками. Більш того, ці книги зазнавали неодноразових змін. Тобто вони вже відображають релігійні погляди, а не те первинне Вчення, яке давалося Великими. Акцентуючи вашу увагу, я повторюся, що буквально за 600 років Вчення Христа було сильно спотворене і довелося дати нове Вчення Магомету, а, по суті, те ж саме, що ніс Христос. Але з часом і це Вчення люди перетворили на релігію, залишивши тільки форму, але змінивши зміст.
- Але Біблія, зокрема «Новий заповіт», писався ж зі слів Ісуса його послідовниками.
- Якби ви мали змогу чути Вчення із уст самого Ісуса і порівняти його з тим, що читаєте зараз у Біблії, ви би знайшли величезні прогалини у відсутності багатьох знань, - із сумом у голосі сказав Сенсей. – Ви стверджуєте, що писалося послідовниками, але навіть не замислюєтеся, як це відбувалося. Це ж були не перші послідовники, а послідовники послідовників. Адже Вчення Ісуса довгий час проповідувалося усно. Потім почали з'являтися списки висловів Ісуса. Один з найдавніших уривків з Євангелія від Іоанна датується 125 роком нашої ери, а найбільш ранній рукопис, найповніший, 200 роком нашої ери. Ви уявляєте, як за 200 років усе може змінитися. Один зрозумів так, інший не зрозумів, третій утаїв і так далі. Більш того, в 325 році на Нікейському Першому Соборі під

керівництвом імператора Костянтина, з метою укріплення Церкви і особистої влади, з багаточисленних списків були відібрані та канонізовані ті чотири Євангелія, які входять до Нового заповіту. Саме тоді Вчення Христа повністю переробили, зробивши з нього потужний важіль влади для управління натовпами. Саме на Соборі під тиском імператора Костянтина була затверджена ортодоксальна точка зору на тілесне воскресіння. А всіх інакомислячих християн, прибічників духовного воскресіння оголосили єретиками, і вони згодом переслідувалися і знищувалися по всій імперії. Хоча ранні християни сповідували ідеологію реінкарнації. І навіть у Біблії зовсім трохи, але збереглися згадки про це. Виникає природне запитання: чому власті так цього боялися? Чому Костянтин остаточно переробив Вчення, трансформувавши його в релігію? Через що? Та тому, що у Вченні давалися знання, які звільняли людей від страхів існування у тлінному світі. Знання приносили людям справжню Свободу, пробудження душі. Вони не боялися смерті, вони знали про реінкарнацію, про те, що криється за тією гранню. І найголовніше, вони усвідомлювали, що над ними тільки Бог, а не який-небудь там імператор чи єпископ. А це, в свою чергу, страшно лякало політиків і церковників втратити владу, бо вони були більше поглинуті своїми матеріальними інтересами. Вчення Ісуса, яке повинне було зробити людей Вільними, тепер уже в перевернутому релігійному вигляді вбивалося людям під страхом смерті. Поширення християнства йшло через насилля, влаштовувалися цілі хрестові походи і так далі...

Окрім того, скільки разів Біблія переписувалася від руки різними людьми, аж до 1455 року, коли була надрукована Біблія Гутенберга. І поділ тексту на глави був зроблений лише у XIII столітті кардиналом Стефаном Ленгтоном. А поділ глав на вірші та нумерацію останніх зробив паризький видавець Робер Стефан, який в 1553 році вперше видав повну Біблію. Я вже взагалі не кажу про те, що в сучасному світі, наприклад, католицька церква вважає себе правомочною не тільки будь-яким чином у відповідності з думкою церкви інтерпретувати Біблію, але й доповнювати її.

Але, не дивлячись на всі ці виправлення і перекручування, геніальність Ісуса полягає у тому, що деякі його знання, завдяки первинній двоїстості їхнього змісту, все ж змогли дійти до нащадків. Тому Біблія і сьогодні пробуджує у людях інтерес до Вчення Христа. І саме через трактування цих знань «на свій лад» християнство ніколи не було єдиним і у всі часи існувало у вигляді безлічі течій, церков і сект, що борються між собою.

Хлопець трохи задумався, а потім спитав:

- А які саме вирази Ісуса ви вважаєте збереглися в двоякому значенні?
- Та взяти хоча б найбільш поширений його вислів, який часто використовується у вашій же секті: «Бо, де двоє чи троє зібрані в ім'я Моє, там Я серед них». Це не множинність осіб, як стверджує ваш пресвітер. Це цілісність одного індивіда, де зібрані душа, розум і свідомість з єдиною метою осягнення Бога. Або ось інші слова Христа, які релігійні керівники використовують для залучення саме у їхню секту: «Ніхто не може служити двом панам; тому що або одного буде ненавидіти, а іншого любити; або одному запопадати, а про іншого не дбати. Не можете служити Богу і мамоні». Ісус мав на увазі індивідуальний вибір мети існування людини: або вона тягнеться до Бога, до Свободи, або до мамони, тобто до багатства, матеріального світу. Все дуже просто.
- Але і в нас начебто так само трактують.
- Так, але під словом стремління до Бога ваші релігійні керівники втовкмачують вам, що тільки через відвідування саме їхньої секти і вивчення їхньої програми людина обов'язково прийде до Бога. А насправді людина може прийти до Бога, якщо сама

всередині зміниться, якщо в достатній мірі зростить свою внутрішню Любов і укріпить віру знаннями.

Або, наприклад, Ісус говорив: «Так будуть останні першими, а перші останніми; бо багатокликаних, а мало обраних». Життя дається для того, щоб рости духовно. Протягом нього ви можете зробити крок вперед, тобто прогресувати, або крок назад – регресувати. Ісус говорив, що якщо сьогодні Бог зробив тебе першим, тобто більш вільною людиною, дав тобі можливість більше приділяти Йому уваги, значить в минулих життях ти цього заслужив. Якщо ти використовував це життя для регресу душі, то в наступному житті він поставить тебе у більш складні умови, щоб ти усвідомив. А всередині кожна людина, якщо зосередиться на своїх глибинних відчуттях, то може відчутти досвід минулих життів.

- А от ви сказали, що в Біблії збереглися згадки про реінкарнацію. А які саме?
- Наприклад в Євангелії від Іоанна, якщо пам'ятаєте, є момент, де згадується про Никодима, одного з викладачів університету, який потай прийшов уночі до Ісуса, щоб задати йому питання. Так от, Никодим запитує Ісуса: «Як може людина народитися, будучи старою? Невже може він у другий раз увійти в лоно матері своєї і родитися?» Ісус відповідав: «Істинно, істинно кажу тобі, якщо хто не родився від води і Духа, не може увійти в Царство Боже. Рожденний від плоті є плоть, рожденний від Духа є Дух». Окрім того, збереглися і такі його слова: «В домі Отця мого обителів багато», маючи на увазі множинність існування світів.

Христос розповідав своїм учням про закон повторних народжень, які дозволяють зрозуміти, що душа перероджується для повноцінного дозрівання. Він розповідав про те, як врятувати свою душу і досягти Царства Божого, пізнати життя вічне. Він також розповідав і про те, що чим більше людина стає духовно розвинутою, тим сильніше випробування конфронтуючого тваринного начала, або диявола.

- Так, судячи з Євангелія, навіть Ісус зазнавав нападок самого диявола. Я завжди думав, чому? Адже він був Сином Божим.
- Ісус був звичайно Сином Божим, зміцнілою душею. Але він себе ще називав і Сином людським, бо Велика Душа Його втілилася у звичайне людське тіло. А людському тілу за своєю природою властиве тваринне начало, це його невід'ємна частина. Тому навіть Ісус, будучи Бодхісатвою, зазнавав «спокуси» тваринного начала, своєї плоті, своїх негативних думок. Він відчував той же біль, ті ж почуття, все те ж саме, що відчувала і звичайна людина. Тобто Ісус знаходився в таких самих рівних умовах. І Йому було важче в тисячу разів, ніж будь-кому з вас. Тому що Він знав Свободу, Він знав Бога... - Мені здалося, що ці слова Сенсей говорив з якоюсь щемливою тугою, вираз його обличчя перемінився. – А тут, виконуючи цю місію, Він потрапляє у людське тіло з усіма його проблемами, з усіма цими думками, емоціями. З усім звіриним началом, яке треба загнати у кут, в глибину своєї свідомості і яке треба тримати все життя, як собаку на прив'язку, і то ж вона, зараза, гавкає. І ваш пресвітер ще розказує, що це рай?! – ткнув він у своє тіло. – Та якщо це не пекло, то що може бути гірше за це, кінець кінцем!

Після цих слів виникла затяжна пауза. Сенсей закурив сигарету.

- Але чому у Євангелії згадується тільки один момент особистої боротьби Христа з дияволом, коли Він був у пустелі? Адже якщо Христос знаходився у рівних умовах з людьми, а диявол – це негативні думки, значить ці думки повинні бути в ньому все життя.
- Абсолютно вірно. Та тільки Христос був Великою Душею, наповненою силою Любові, тому він тримав у собі всі ці негативні думки під суворим контролем. А той момент, що згадується в Євангелії, це була його битва думок на полі свого розуму, щоб утвердити

владу душі над тілом. Це був Його особистий Армагеддон, який зобов'язаний пройти кожний, народжений в тілі. І Бодхісатва теж, на жаль, не виключення... Через що Він сорок днів і ночей постився. Тому що приблизно протягом цього строку організм виснажується, слабшає і тваринне начало остаточно здається. Ісус розкривався духовно, щоб його свідомістю повністю заволоділа Душа. А тваринні думки тіла постійно спокушали Його, намагаючись відвоювати владу над розумом. Вони говорили в голодному тілі: «Якщо Ти Син Божий, скажи, щоб каміння се зробилося хлібами». Його ж думки від Душі відповідали: «...не хлібом єдиним буде жити людина, але всяким словом, що виходить з уст Божих», підкреслюючи тим самим величезну силу Духу, сутність справжньої людини, тобто душі. Негативні думки знову налягали на Нього: «...якщо Ти Син Божий, кинься вниз; бо написано: “Ангелам Своїм заповідає про Тебе, і на руках понесуть Тебе, щоб не спіткнувся об камінь ногою Твоєю”». І він відповідав сам собі: « ...написано також: “не спокушай Господа Бога твого”», показуючи тим самим стійкість Духу і контроль над навісними думками тіла. І коли думки звіриноного начала зваблювали Його володіти всіма царствами світу, намагаючись пробудити в ньому свій останній головний козир – жагу всесвітньої влади, породженої ненаситною манією величі, Ісус відкинув і їх, сказавши: «Господу Богу своєму поклоняйся і Йому одному служи». І Ісса з честю виграв цей Армагеддон, він переміг свою плоть, свої негативні думки силою свого Духу, силою величезної Любові до Бога. В ньому повністю прокинулася Душа Бодхісатви і Він віднайшов себе. З тих пір Ісус став виконувати свою місію, вже використовуючи на повну знання і силу своєї величезної божественної Любові. Тому Він і творив своєю вірою чудеса, зціляв хворих, оживлював мертвих. Бо для цієї божественної сили не існує жодних перепон ні на Землі, ні в космосі.

Загалом в подальшому у Ісуса протягом всього життя був чіткий розподіл думок душі та «осідланих» думок тіла. Візьміть хоча би слова його тіла, коли Він молився у Гефсиманському саду перед зрадою Іуди. Ісус молився, Його Душа в цей час вийшла з тіла, а тіло скрикнуло: «Господи! Якщо це можливо, нехай обійде Мене чаша сія; втім, не як Я хочу, але як Ти». І це було саме звернення тіла до Душі, бо Душа Ісуса була частиною самого Бога і мала силу Його.

Або ось інший момент, коли Ісус уже висів на хресті, Він сильно страждав, Він відчував увесь цей біль тіла Душею. І щоб не спокуситися, Ісса покинув своє тіло. Коли його Душа покинула тіло, то розум закричав: «Ілі, Ілі! лама савахфані? – тобто: Боже мій, Боже мій! Для чого ти мене залишив?» Це чітко показує, наскільки Ісса саме як Велика Душа володів не тільки своїм тілом, але й царював у своєму розумі.

Хлопець трохи помовчав, а потім промовив:

- А от скажіть, мене давно мучить це питання, чи правда, що ми від початку грішні?
- **Людина від початку вільна і за нею немає гріха.** Адже що таке гріх? Гріх – це те, що гнітить нас всередині, на рівні підсвідомості, це те, що відділяє нас від Бога, примушує боятися, відчувати за собою провину. Тобто це природний наслідок дії вашої психіки після порушення загальнолюдських морально-етичних законів. Це є гріх. Ці закони є кодекс вашої честі, вашої совісті. І коли ви його самі порушили, необхідно самому ставати краще й чистіше у помислах і діяннях.

А ваші релігійні керівники постійно втовкмачують вам, що ви раб божий, що ви від початку грішні. Чому? Тому що це їм вигідно, щоб людина все життя утримувала їх, відкупаючи свої «гріхи», навіть ті, які вона не скоювала. Це своєрідний психологічний трюк для натовпу. Якщо людині вселити, що вона винна, від початку грішна, у ній породжується страх. Цим штучно створеним страхом

користуються ваші релігійні керівники, щоб тут же відпустити вам гріхи ваші, звичайно, до наступного разу.

Але людина за суттю своєю не раб Божий, вона син Божий. А Отець не може ненавидіти сина свого, Він може його тільки Любити. Тому що Бог є Любов. А у Любові немає і не може бути страху... Бог дав людям свободу вибору. І це є Його найцінніший дар людям як дітям своїм.

- А як же тоді легенда про Змія-спокусника, про те зло, яке він завдав людям?
- Ця інформація була сильно спотворена. А в тій легенді, котра від початку була дана людям, йшлося про наступне. Коли Бог створив Людину, тобто душу, Він милувався своїм творінням, бо воно було створене за образом та подобою Його. Людина тоді не була в тілі на Землі, як зараз стверджують деякі релігії...
- Як не була в тілі? Вона ж була створена за образом і подобою.
- Невже ви припускаєте думку про те, що Бог є незмінна особа в матерії, тобто знаходиться в тілі, як ви і я, і в той же час є всюдисущим?!
- Ну, про це кажуть і інші релігії.
- Які релігії?! Вивчіть це питання уважніше. Всі світові релігії кажуть, що Бог єдиний, Він всюдисущий... Бог – це ніби, як вам сказати..., енергетичне, магнітне чи будь-яке інше поле. Це єдине поле, в якому існує все. Бог – це могутня енергія думки, котра все творить і всюди проявляється. Але в жодному разі це не Дехто з бородою, сидячий на троні... Хоча, за бажанням, і Він може тимчасово втілитися в Особу Людську. Бог створив нас за образом і подобою своєю, але тих із нас, хто знаходиться всередині цього тіла. Частка Його – душа – є в кожному з нас... «Рай» Людини був на небесах, про це, до речі, говорив і Ісус.

Так от, Істота, яку створив Бог, складалася з божественного начала, тобто душі. Вона не знала поганого, вона знала тільки хороше, тому що у ній була божя Любов. Природно, що у цієї істоти були величезні здібності і для неї не було жодних перепон... Цих Істот, окрім Бога, возлюбив і Люцифер, ангел Світа, котрий є правою рукою Бога. І він сказав Богу: «Ці істоти не розуміють, наскільки Ти любиш їх, тому що знають тільки хороше». І Люцифер почав відстоювати індивідуальність Людини, її позицію як вільної Істоти для пізнання, аби Людина істинно возлюбила Бога, а не для того, щоб вона просто існувала перед Богом, як рослина, радуєчи Його око. Бог «наказав» Люциферу: «Коли ти любиш їх так, як я, то навчи їх цьому». І Бог заселив людей на Землю, яка спеціально була створена для людини з морями, сушею, рослинністю і різними тваринками. Люцифер же створив тіло людське, в яке Бог помістив душу, породивши тим самим у ньому два начала: духовне і тваринне. І людині була дана Богом сила думки, оскільки вона є сином Божим. Розум же став полем бою думок двох начал. Саме це і підкреслює створення людини Богом і Люцифером разом. Саме це й показує, що Люцифер був і залишається правою рукою Бога, бо він брав активну участь у створенні людини і бере активну участь у вихованні її душі... Таким чином, Люцифер дав людям можливість досконально зрозуміти і пізнати, що таке хороше і погане. А Бог дав людям свободу вибору між двома цими началами. З тих пір Люцифер і опікується людьми.

- А чому Люцифер називає себе Легіоном?
- Все тому ж, що діє через думки нашого тваринного начала. А думок цих, як правило, легіони. От ви самі прослідкуйте за собою. Адже вам здається, що ви обмірковуєте тільки одну думку, яка саме ваша. А ви спробуйте втримати цю одну думку хоча б десять хвилин, проконтролювати її і ви здивуєтесь, скільки всяких різних непотрібних думок з'являється у вашій голові. Ось це і є легіон. Тому Люцифер, образно кажучи, постійно присутній в нас, перевіряючи нашу впевненість, твердість в Любові до Бога.

Сила думки, дана Богом, величезна. І ця сила називається Віра. Людина дійсно у вірі може творити дива. І свідченням цьому не тільки Ісус, але й багато його послідовників, і послідовники інших Великих, які творили і творять донині. Та заковика в тому, що сила ця, незалежно від того, у що людина вірить, може спрямовуватися як в хороший бік, так і в поганий. І от на чий бік схиляється ваша свідомість, те людина і отримує. Якщо ви думками схиляєтесь до поганого, тобто вас гризе матеріальна, звірина сутність, то у вас по життю починає з'являтися безліч проблем, причому скрізь і всюди: і на роботі, і в особистому житті, і в сім'ї, і так далі. Ці проблеми вас роз'їдають. Тому що погані думки набувають сили вашої віри і намагаються всіляко відвести вас від думок про Бога. Але якщо ви схиляєте свідомість до хороших думок, погані думки, втрачаючи цю силу, слабнуть, і ми можемо вже чітко їх контролювати. При постійній підтримці у свідомості позитивних думок і життєвий шлях стає більш згладженим. І найголовніше, сама людина духовно розвивається і пізнає силу Любові...

- А що, погані думки повністю тоді зникають?
- Ні, вони постійно у вас присутні, але не мають сили на вас вплинути. Образно кажучи, погані думки вичікують зручного моменту, коли ви послабите свій контроль, щоб спробувати знову відвоювати у вас силу віри. Цей пильний Страж тваринного начала все життя присутній в тілі як невід'ємна його частина. Тому поки душа знаходиться у тілі, ці випробування на «міцність» постійно будуть присутні. Проте коли душа повністю дозріває і виходить із циклу перероджень, Люцифер також щиро радіє за неї як суворий і мудрий Учитель за свого Учня. Бо душа пройшла з честю всі випробування і з'єдналася у своїй істинній Любові з Богом... А Бог є батько. Він завжди радий успіхам свого дитяти...

Так що, наше життя-це школа душі. Тому кожна людина, знаходячись в тілі, переживає свій особистий Армагеддон, приймаючи позицію своїх переможних хороших або поганих думок. Тому й пізнання, що даються людям, можуть привести або до Свободи, або до рабства. Але ніхто нам не заважає у нашому вільному виборі, ні Бог, ні диявол. Якщо ми обираємо Бога, ми йдемо до Бога, якщо обираємо диявола, ми йдемо до диявола. Тобто ми самі вистеляємо собі дорогу або в рай, у нирвану, або самі себе кидаємо в пекло реінкарнацій.

- Ну добре, якщо людина від початку не грішна, то чому ж смерть Христа є викупом за гріхи людські?
- Та ви самі хоч вдумайтесь у це речення. Який викуп може бути? Адже якби це було так, тобто якщо Христос взяв наші гріхи, то що б ми зараз з вами не творили, значить все нам уже пробачене. Так виходить?! Дурниці все це. Кожна людина сама відповідає за свої гріхи перед Богом.

Зі смерті Христа на сьогоднішній день зробили найбільшу таємницю, про яку сперечаються до цих пір самі церковники. Чому Він дав себе розіп'яти? Адже Ісус був Син Божий, Він міг знищити всю планету, не те що там купку якогось жалюгідного народу, бо дана була йому сила Бога. І люди хотіли цього, коли розпинали, говорили, якщо ти Син Божий, зійди з хреста. Але Христос не спокусився, Він дозволив розіп'яти своє тіло. Чому? Тому що **весь сенс приходу Христа був зведений не тільки на Вченні, яке він давав людям, але найголовніше, все ґрунтувалося на виборі самих людей. Бо Ісус пішов на ці муки, аби наочно продемонструвати волю Божу, суть якої і є Свобода вибору самою людиною: або вона вирішить іти до Бога, або вирішить зостатися у темряві думок свого тваринного начала. Тобто Христос ніс людям Свободу вибору. Це грандіозне діяння, яке було приховане від більшості людей. І це є найбільшим гріхом християнства в цілому. Бо і до Нього, і після Нього люди творили чудеса і стверджували про Єдиного Бога. Але запам'яталося саме розп'яття Ісуса, хоча друга частина Його життя, де Він також проповідував, творив дива, зціляв хворих, перебуваючи на Сході,**

частково загубилася в часі. Лишилися тільки згадки про нього як про Пророка Іссу в різних джерелах давнього часу, наприклад, у тій же «Бхавішья Махапурані», написаній на санскриті.

- А що, хіба Ісус залишився жити на Землі? – відверто здивувався співрозмовник.
- Звичайно. Завдяки старанням Понтія Пілата, тіло Христа лишилося живим і Ісусу довелося повернутися в тіло. Тому що, як Бодхісатва, народжений в тілі, Він повинен знаходитися в ньому до останнього подиху.
- Завдяки старанням Понтія Пілата?! – ще більше здивувався хлопець.
- Так. Насправді Понтій Пілат зрозумів, Хто такий Христос, чому в подальшому і отримав Свободу від Ісуса, тобто звільнення від реінкарнації. Його ім'я було збережене в історії людства.
- Цікаво, цікаво. І коли він зрозумів, що Ісус це Бог?
- Коли зустрічався з Ісусом. Більш того, коли він усвідомив, Хто перед ним стоїть, Пілат всіляко старався врятувати Іссу, переконуючи тікати, попереджуючи, що натовп Його знищить. Але Ісус відмовився, сказавши, що коли судилося загинути тілу Його, то так воно і повинно бути, бо людям потрібно зробити свій вибір. Згодом Понтій Пілат намагався навіть переконати натовп у невинуватості Ісуса, аби вони відпустили Його, як і належало на честь великого святого. Але люди забажали саме Христа бачити розіп'ятим і вбитим. Це був їхній вибір.

Понтій Пілат, однак, все одно зробив усе по-своєму. Хоча Христу як Бодхісатві було би набагато простіше так завершити свою місію в людському тілі. Пілат же, через Любов, намагаючись за своїми поняттями послужити Богу, врятував тіло Христа, думаючи, що це і є сам Христос. Хоча Ісуса там вже не було. Він, будучи ще на хресті, покинув тіло, аби не спокуситися від тяжких мук. Тіло ж іще залишалося живим.

- Ну як же тіло могло лишатися живим, якщо в Біблії пишеться, що «один із воїнів списом пронизав Йому ребра, і в ту ж мить витекла кров і вода».
- Справа в тому, що це було навмисно розігране для «публіки» людьми Понтія Пілата. Цей удар був завданий одним із кращих воїнів Понтія Пілата. Він настільки професійно це зробив, до речі, бив він між 5 і 6 ребрами з правого боку вліво вгору під точно визначеним кутом, що виникла повна ілюзія, що він пробив серце. А насправді жодний життєво важливий орган не був зачеплений. Тіло знаходилося у несвідомому стані, хоча було ще живе. Це один із важливих моментів, що свідчить про причетність саме Пілата до врятування Ісуса, аби натовп пересвідчився, що Христос помер. Хоча двом іншим, іще живим розіп'ятим злочинцям перебили гомілки. Це робилося для того, щоб вони не змогли на них опиратися і померли мученицькою смертю від задущення.

Більш того, розіп'ятих не дозволялося у ті часи ховати в окремих могилах або віддавати для поховання родичам, їх кидали в загальну могилу. Тіло ж Ісуса, знову-таки за наказом Понтія Пілата зняли з хреста і віднесли в печеру... Майже два дні за тілом Ісуса доглядали, лікували його, постійно розтирали настоями трав, щоб воно опритомніло. Тобто, висловлюючись сучасною мовою, намагалися реанімувати його.

Та справа ще й у тому, що у пророцтві Ісуса говорилося, що Він воскресне з мертвих і явиться в сіянні на третій день. Тобто Ісус повинен був прийти на третій день не у плоті, а в Духу Божому, аби розсіяти всі сумніви про те, що Він був посланий від Бога. Але Понтій Пілат зі своїми прибічниками не дали померти тілу Христа. Тому Христос змушений був прийти в тіло...

Пілат, звичайно, врятував Христа у своєму розумінні. Тому Ісус гідно оцінив його діяння, звільнивши від ланцюгу реінкарнацій. Пілат був перший, хто розмовляв з Христом після Його «воскресіння».

- Ну, це вже точно невідомо.
- Відомо. І до наших днів збереглися згадки про це. І дехто їх старанно зберігає, аби не похитнулася влада його. А даремно. За це він ох як поплатиться. Так от, коли Ісус опритомнів, Понтій Пілат розмовляв з ним і благав, щоб Ісус залишив цю країну, аби знову не почалися гоніння на нього священників, які знаходилися при владі. Пілат попросив Його: «Пожалій мене, не виходь до людей». Ісус відповів, що виконає прохання Пілата, тільки побачиться з учнями і піде. І Він стримав своє слово. Оскільки основна місія була виконана, Ісса пішов на Схід разом із матір'ю і одним зі своїх учнів. Ісус прожив більше ста років і був похований у місті Шрінагар, столиці Кашеміра, де він оселився останні роки. Це мальовниче місце розташоване серед озер біля підніжжя Гімалаїв. Його могила знаходиться у склепі усипальниці «Розабал», що означає «могила пророка».
- Може це все так і було. Та бачте, те, що у цій могилі лежать саме останки Ісуса, це ж зараз неможливо довести.
- Чому неможливо? Можливо. Залишилися сліди від розп'яття. Зокрема, подряпини на кістках рук, ступнях ніг і навіть сліди від спису на ребрах. Окрім того, у нього є характерний погано зрослий перелом в ділянці дистальної половини діяфізу великогомілкової кістки правої ноги.
- Перелом? А що, йому зламали ногу під час страти?
- Та ну, до чого тут страта. Це сталося значно пізніше, коли Христос був у досить-таки похилому віці. Чому я і акцентую увагу на тому, що перелом характерний, погано зрісся. Це є підтвердженням того, що Ісса дожив до старості...
- А як же тоді згадка про те, що Ісус вознісся на небо в тілі?
- Очевидно така вставка комусь була дуже потрібна для підсилення віри своєї пастви у силу матеріального начала... Та й взагалі, ви самі уважно почитайте Біблію: з чотирьох Євангелій тільки у двох згадується про вознесіння. У Матвія та Іоанна говориться про зустріч Ісуса з учнями на горі. А у Іоанна навіть те, що після цієї зустрічі Ісус пішов разом зі своїм улюбленим учнем. Крім того, збереглися багаточисельні згадки про перебування Ісси на Сході вже після Його розп'яття. Ці свідчення зберігаються не лише на самому Сході, але й у бібліотеці Ватикану...
- Припустимо. Але якщо тоді час був буремний, то чому ж зараз, якщо ви кажете, що є багаточисельні згадки про перебування Ісуса на Сході, чому б людям не розповісти правду так, як свідчать ці документи. Адже зараз зовсім інший час.
- Час-то інший, але жага людей до влади залишилася та ж сама, що й тисячоліття назад. Ви хоч уявіть, що означає для верхівки релігійних керівників розповісти людям правду і показати світу історичні документи, які вони так ретельно приховують. Це ж для них повна катастрофа! Це означає підірвати всі засади, ними ж колись визначені, підірвати віру своїх послухників і всієї своєї величезної пастви, а відтак і всю владу. Та на це ніхто не піде... Але людина, яка знаходиться у постійному пошуку знань, рано чи пізно обов'язково наткнеться на ці згадки.
- Взагалі-то так, можливо ви й праві, - подумавши, сказав співрозмовник. — Чесно кажучи, у мене були деякі сумніви з приводу вознесіння, але про Понтія Пілата... хто б міг подумати!
- Так, Понтій Пілат хоч і заслужив прихильність Бога своєю Любов'ю, але підставив, звичайно, Іссу міцно, - розмірковуючи про щось своє, промовив Сенсей. — Він прирік Його

на вісімдесят з гаком років поневірянь у тілі. Та, очевидно, така була плата Христа за спасіння Пілата.

Запала недовга тиша, видно кожен з учасників розмови заглибився у свої думки. Ми також стояли мовчки, не відважуючись перервати таку захоплюючу бесіду.

- А от цікаво, - знову заговорив той хлопець, - чому Ісус прийшов саме до євреїв, а не до якої-небудь іншої нації. Це що, була якась домінуюча, Богом обрана нація? І в Біблії всюди, починаючи з Авраама, говориться, що Бог називає їх улюбленим народом.
- Розумієте, у Бога немає відмінностей у національностях, кольорі шкіри і так далі, бо всі люди – діти Божі, Бог однаково любить усіх. Але ж коли один з ваших дітей захворіє, то ви ж всю увагу і любов віддаєте цій хворій дитині, щоб вона швидше одужала. Так і Бог. Згадайте слова самого Ісуса: «Не здорові мають потребу у лікарі, але хворі».
- А число Його учнів – це якось пов'язано з містикою чи цифрологією. Адже їх було дванадцять, а Ісус виходить тринадцятий?
- Та ніякої містики тут немає. Він просто шукав учнів хоч з трішечки дозрілими душами серед людей. І це Йому ще пощастило, що Він серед тодішнього народу знайшов хоч дванадцятро, і те один... продав.

Хлопець усміхнувся:

- Так, якщо спиратися на слова Ісуса в Біблії, то ви праві, лікар потрібен хворому, а не здоровому... Хоча сьогодні, мені здається, лікар потрібен усій планеті, а не тільки цій нації...
- Абсолютно вірно... Ви подивіться, що робиться навіть у нашій країні, в котрій сімдесят з гаком років зрощували матеріалізм. Тільки-но з'явилася найменша свобода вибору, і люди, наче зголоднілі, кинулися у різноманітні релігії, бо їхньому духовному началу теж властива потреба у розвитку. Ви подивіться, скільки одразу з'явилося і стало процвітати нових сект, течій, релігій.

Нехай у нашій країні, зрозуміло. Але ви погляньте, що робиться у світі. Всюди йде сплеск різних релігій. Люди кидаються від однієї до іншої. Розумом їм ніби й подобається. Всюди хороші відносини, всі їм посміхаються, ввічливо розмовляють... Але душа відкидає їхні вчення, бо їй потрібні справжні знання, бо вона хоче Свободи. А секти, релігії надто обмежені. Вони більше дають поживу для розуму, ніж для душі. А душі відчують, що під цією мішурою, зовні «праведною» оболонкою сам плід – гнилий. Тому душа тріпоче, а людина мечеться у пошуках цільного, зрілого плода.

- Пробачте, а от ви згадали, що час починає стискатися. Що ви маєте на увазі?
- Але це ще древні передрікали, та й Ісус говорив, що: «Якби не скоротилися ті дні, то не спаслася б жодна плоть; але заради обраних скоротяться ті дні...» Тобто коли людство в цілому стоятиме перед вирішальним вибором або, як говориться в есхатології, у переддень суду Божого, то однією з головних ознак цього часу якраз і є його стиснення... в принципі, нічого зовні не зміниться. Годинник як показував 24 години на добу, так і буде показувати, календар як був, так і залишиться, у році як було 365 днів, так і буде. Але всередині душа людини почне тріпотіти. І людина почне відчувати цю нестачу часу. Вона буде помічати, що час біжить швидше; день пролітає за мить, місяць – за тиждень, роки – наче місяці. І чимдалі, тим більше буде час стискатися, ставати щільнішим. Це своєрідний сигнал, знак для душі.
- Так, - задумливо промовив співбесідник, - напевно дійсно передбачення пророків починають збуватися... Але ж це пророкування другого пришествя! Невже цей час настає?!... Цікаво, а як же пізнати, що прийшов саме Христос? Адже пам'ятаєте, коли Ісус прийшов першого разу, йому довго ніхто не вірив, що Він істинно Син Божий. А зараз,

подивіться, багато людей називає себе Христом або посланим від Христа утішником. З одного боку, начебто всі вони говорять правильно, по Біблії, а з іншого боку, немає довіри до них. Як же відрізнити істинного Христа від лжеспасителя?

- Елементарно. Адже в Біблії сказано, що Ісус воскрешав із мертвих, а хворому достатньо було всього лише доторкнутися до одягу Його, щоб одужати. Виходячи з цього, я думаю, найбільш доречним було би використати практику «Дзен». Для цього достатньо взяти палицю потовще й поміцніше і гарненько стукнути того, хто називає себе Христом. І якщо після цього на палці розпуститься листя, значить це був Христос. А якщо ні, то це всього лише авантюрист. І бажано вдарити його ще, аби наступного разу не кортіло присвоювати чужу славу.

Кілька секунд ми стояли мовчки, перетравлюючи почуте. Той хлопець спочатку всерйоз це сприйняв. Та коли до нього дійшов зміст цих слів, він від душі розсміявся, разом із натовпом, що теж вибухнув сміхом.

- Напевно, це найбільш дієвий метод, - сказав він із посмішкою. – Ну а якщо серйозно?
- А якщо серйозно, то не варто чекати Ісуса як Сина Людського, бо Він прийде як Син Божий у душі людей. І буде правити тисячу років як Цар, возсідючи на «трони» не тільки душі, але й розуму нашого... Згадайте Його слова в Євангелії від Іоанна: «Тому що Бог є дух»; «Я є шлях і істина і життя; ніхто не приходить до Отця, як тільки через мене»; «І Я вблагаю Отця, і дасть вам іншого Утішника, та перебуватиме з вами вовеки, Духа істини, котрого світ не може прийняти, тому що не бачить Його і не знає Його; а ви знаєте Його, бо Він з вами перебуває і в вас буде»; «В той день узнаете ви, що Я в Отці Моєму, а Ви в мені, і Я у вас».

Хлопець знову трохи помовчав, а потім спитав:

- А от цікаво, коли все ж-таки буде кінець світу? В газетах останнім часом стали з'являтися зовсім різні дати. Та й у нашій секті, як я розумію, намагаються також підігнати під передбачення різних астрологів, називаючи дату початку параді планет... Так цікаво, коли ж настане Апокаліпсис, коли ж ми все-таки постанемо перед Судом Божим?
- Знаєте, вже дві тисячі років люди чекають на Армагеддон і на друге пришестя Христа. Практично всі релігії на цьому побудовані, що ледве не завтра буде кінець світу і хто не в їхніх лавах, той одразу й загине в «геєні вогненній»... Що я вам хочу сказати з цього приводу. **Кожна людина за життя переживає свій особистий Армагеддон. Але далеко не кожна виграє його. І навіть далеко не кожна розуміє, що вона зіткнулася з цим Армагеддоном. Тому не потрібно боятися того Апокаліпсиса, який настане для всіх, бо гуртом і помирати легше. Головне – виграти свій особистий Армагеддон, щоб потім не опинитися у тому натовпі.**
- Це точно! Я і сам думаю, треба ж вживати якихось заходів зараз, тому що невідомо, що буде завтра... Чесно кажучи, від того, що ви сказали і на душі якось спокійніше стало... А то ця повна невідомість... просто вже нерви здають від усіх цих «страшилок»... Я не зовсім розумію, яку релігію сповідуєте ви?
- Я не сповідую і не належу жодній релігії. Я належу тільки Богу.

Після цього розмова перейшла на більш відверті теми стосовно особи самого хлопця. У мене склалося таке враження, що хлопець розмовляв із Сенсеєм так, ніби вони були одні у Всесвіті. Він все більше й більше розповідав йому про себе, про своє життя, начебто нашого мовчазного натовпу зовсім не було, начебто його розчинила ніч. Мені здалося, що обидва співбесідники – двоє втомлених Подорожніх, що випадково зіткнулися під зоряним безмежжям – навзаєм були поглинені цією розмовою про вічне, про сутність речей, ніби зникли кордони всіх умовностей, простору і часу.

- ...Дивовижно... Знаєте, мені останнім часом чомусь не щастило на духовних наставників. Або мене не задовольняли їхні відповіді, або їх не задовольняли мої запитання. І в постійних суперечках ми, як то кажуть, переливали воду з пустого в порожнє, тільки час даремно гаяли. Але те, що кажете ви... я просто ловлю себе на думці, що не можу посперечатися з вами. Бо це узгоджується з моїм внутрішнім поняттям про світ... І я би вважав за честь мати такого Учителя, якщо, звичайно, Учитель вважатиме гідним мати такого учня.
- Ти знаєш, я би тобі порадив не шукати Вчителя ні в мені, ні в кому іншому. І не тому, що ти не достойний учень, а тому що в тобі є значно більше за це. Я бачу, в тобі є Іскра. Я би тобі порадив вивчити все самому. Вивчи священні книги різних релігій і зроби для себе свій збірний образ, хто такий Бог, що є істина, віра і що таке чудеса і так далі. Адже якби єдино праведною була якась одна релігія, то всі інші люди би не спасалися і не було би інших чудес. А так чудеса віри відбуваються і в інших релігіях. Більш того, вивчи за можливістю психологію людини, біологію, анатомію, морфологію, бажано ще астрономію, квантову фізику, хімію... Загалом, розшир свій кругозір у галузі точних наук наскільки вистачить сил. І я впевнений, що ти почнеш розуміти те, що я хочу тобі сказати. Зараз ти просто це відчуваєш, а тоді почнеш розуміти. Коли ти почнеш розуміти, ти почнеш розуміти Бога. А найкращий Учитель – це Бог...

Того вечора ми поїхали додому на останньому черговому трамваї. Було вже далеко за північ, та я просто не могла заснути, вражена до глибини душі цією бесідою Сенсея. І мій щоденник, як кращий друг і мовчазний співрозмовник, прийняв усе, що було на моїй душі. Наше мислене-письмове спілкування з ним продовжувалося до самого ранку. І лиш коли на небі зійшло сонце і світ став потихеньку прокидатися, лише тоді давно нудьгуюче ліжко прийняло тіло у розпростерті обійми своїх м'яких покривал. Благо, була неділя – день всенародного висипання.

41

Час пролетів непомітно. Почалася спекотна пора випускних іспитів – згустків нервів і поту багатьох людей. Як не дивно, та у цьому останньому році мого шкільного життя я більш спокійно ставилася до цього напруженого процесу. Після усього пережитого іспити здавалися лише звичайною перевіркою своїх знань, а не «тяжким випробовуванням долі», як вважали багато моїх однокласників. І коли все це було позаду, коли нарешті настав довгоочікуваний випускний бал, я ще довго не могла повірити, що моє життя продовжується і що все це не сон.

Зустрічаючи всім класом світанок у мальовничому куточку природи, ми заговорили про те, хто ким збирається стати. Багато хто хотів стати лікарями, юристами, економістами, підприємцями. А коли про це запитали мене, я відверто відповіла:

- Я хочу стати Людиною.

Може, звичайно, друзі і не зрозуміли тоді зміст цих слів до кінця, та обличчя багатьох із них зробилися серйозніше й задумливіше. Адже дійсно, ми стояли на початку самостійного життєвого шляху, на порозі нашого особистого вибору своєї долі. Як життя розпорядиться нами – це іще питання... Якщо вдивитися у долі інших людей, що прожили добру половину своїх років, то можна

побачити, що безліч їхніх життєвих доріг і стежинок згодом зливаються в одне – спробу стати Людиною. Тому що в цьому, як говорив Сенсей, і полягає сенс всього нашого життя.

42

Через випускний вечір мені довелося пропустити духовне заняття. І коли я наступного дня зателефонувала Тетяні, вона повідала мені дуже приємну новину. Виявляється, у Сенсея намічалася тижнева відпустка і хлопці вмовили його поїхати на море всім разом. Навіть Микола Андрійович заради цього вирішив взяти накопичені на роботі відгули, прибережені на такий рідкісний випадок «цілодобового» спілкування з Сенсеєм.

- Я сказала, що і ти поїдеш, - промовила в трубку Тетяна.
- Молодець, Танюхо, ти справжній друг. Вже цього я точно не пропущу.

Їхати вирішили на трьох машинах: на «Жигулях» Сенсея, «Волзі» Миколи Андрійовича і старому «Запорожці», якого Андрій позичив у свого дідуся. Все необхідне зібрали всім гуртом. Володя пообіцяв роздобути палатки. Стас із Женькою, як виявилось, були пристрасними аквалангістами і взялися за забезпечення всяким риболовецьким приладдям, аж до надувного човна. Ми з Тетяною взяли на себе відповідальність за кухонне начиння. А Костик – за забезпечення криничною водою.

43

У призначений день о п'ятій ранку, грюкаючи мисками і ложками по тихих вуличках, ми з Тетяною прийшли до місця загальних зборів. Там уже стояли Руслан і Юра. Потім прийшли Стас із Женькою. Вони сказали, що Сенсей на годину затримається. Як потім з'ясувалося, Сенсей пропрацював до самого ранку. Хлопці повідали, що зазвичай він не закінчує, поки не прийме останнього пацієнта. Враховуючи величезні черги до нього, це тривало десь до двох ночі. Але в той день, очевидно, дізнавшись, що костоправ від'їжджає на тиждень, людей виявилось значно більше. Тому тільки близько о п'ятій ранку Сенсей завершив вести прийом.

Пізніше на дідусевому «тарантасі» під'їхав Андрій, разом зі Славком. Напевно, цій машині було стільки ж років, скільки й дідусеві Андрія. Та ми з Тетяною були раді і такому засобу пересування. У гарній компанії і «Запорожець» виявляється не гірше за «Мерседес». Ми стали вкладати речі у «сталевий коня», забивши багажник майже доверху.

- Так, доведеться Костику під ноги ставити свою сумку, - діловито сказав Андрій, ледве закриваючи багажник.

Та коли приїхав Костик, треба було в той момент бачити відвислу нижню щелепу Андрія. Речі Костика прибули на «Волзі» разом із навантаженим причепом. І коли ми допомагали вивантажувати

ці безкінечні сумки і мішки, у Андрія ледве дар мови не пропав. Безпорадно помахавши руками, він нарешті вибухнув:

- Та ти що! Як на північний полюс зібрався. Ми ж на тиждень їдемо, а ти одних продуктів на три роки вперед набрав! Та ще й ці величезні фляги з водою. Тобі ж Сенсей сказав одну, а не чотири. Ти б іще цистерну сюди притягнув!
- Чесно кажучи, хотів, але не зміг. Транспорту підходящого не було, - з посмішкою відповів Костик, кивнувши у бік батьківської «Волги».
- Ну ти даєш! Куди я це все тобі грузити буду! Що мені накажеш з цими діжками робити?! Хіба що їх замість коліс «Запорожцю» вставити?!
- Так Микола Андрійович начебто з причепом обіцявся під'їхати.
- От дійсно, що начебто...
- Та годі, не кип'ятися, щось придумаємо.

Ще битих п'ятнадцять хвилин Андрій ходив, обурюючись біля величезної купи речей Костика. Але Костик тільки віджартовувався, примовляючи:

- Я подивлюсь, як на морі ваше сіятельство буде дякувати моїй величності за такий незабутній комфорт.

Поки Андрія проривало у черговому фонтані емоцій, Тетяна спитала у Костика:

- А й правда, навіщо ти стільки всього набрав?
- А чого, гуляти, так гуляти. Я ж не для себе старався, а для всіх, - лукаво виправдовувався «Філософ». – І, взагалі, це все лише прах і суєта...

І, взявши її ніжно за талію, мрійливо промовив:

- А мені за все дорожчі твої чарівні вуста.
- Та ну тебе, - легенько відштовхнула його дівчина, дзвінко засміявшись.

Костик скривив страждальницьке лице і з пафосом промовив:

- Ах, гордість серця варта стількох мук!

І, зиркнувши скося на Тетяну, додав:

- Я тятиву так туго натягнув, Що боюсь, не втримає мій лук!
- Нікуди він від мене не подінеться. Я йому покажу де раки зимують..., - випадково голосно сказав Андрій, продовжуючи бурмотіти про своє.

Ми всі покотилися зі сміху. В цей час під'їхав Сенсей з Володею і Віктором. Поглянувши на здоровецьку купу речей, Сенсей спантеличено спитав:

- Хлопці, ви що, на Північний полюс зібралися?

Вся наша компанія покотилася у новому нападі сміху, а Андрій, знайшовши в лиці Сенсея свого однодумця, почав виливати душу.

Нарешті під'їхав і Микола Андрійович з довгожданим причепом. Але виявилося, що і причепа для всього Костіного «добра» було малувато. Сяк-так розіпхавши речі по трьох машинах, ми стали втрамбовувати туди і свої тіла. Славко пересів до машини Сенсея. Ми з Тетяною розмістилися серед сумок на задньому сидінні «Запорожця». А Костика, який «особливо проштрафився», дісталось найбільш «вакантне місце» - попереду біля Андрія, на сидінні, яке мало того, що було нестандартне, низьке, так ще й теліпалося на одному шурупі кріплення. Так що Костик, з його високим зростом, відчув усіма своїми кінцівками всю принадність трьохгодинної поїздки в «Запорожці». Але нескінченний гумор наших хлопців згладив весь дискомфорт дружнім, веселим сміхом.

Наш «Запорожець» торохкотів попереду всієї колони. Андрій намагався вижати з нього всі залишки сил, впершись ногою в педаль газу. Сенсей зі старшими хлопцями їхав за нами, зберігаючи дистанцію. А Микола Андрійович, завантажений під самі вінця, неквапливо рулював десь позаду Сенсея... Андрію, ймовірно, здалося мало того що він очолював колону, так йому заманулося продемонструвати нам, що «Запорожець» - «найкрутіша» машина на цій трасі. Додавши швидкості, він почав наздоганяти одну машину за іншою, гордо випнувши груди. Костик же при цих маневрах жартома перехрестився, вчепившись у передню панель, і почав читати молитву про спасіння всіх страждених автомобілістів від такого завзятого «погонича цього драндулета».

Ми вирвалися дещо вперед. На трасі показався невеликий придорожній ринок. Тетяна, побачивши здаля, що на землі у кошиках стоїть полуниця, крикнула хлопцям у шумі гуркоту мотора, щоб ті загальмували. І коли ми, нарешті, зупинилися, Костик полегшено зітхнув, намагаючись вилізти, як він виразився, «з цієї консервної банки, що склала його, наче скумбрію, в три погібелі». Щоб вийти нам, Костику довелося знову виставляти своє крісло. За цією комедією спостерігав увесь ринок. Більш того, коли Костик, нарешті, захопнув дверцята, від них відвалилося бокове дзеркало. Андрій поглянув на нього такими очима, ніби він замахнувся на найсвятіше:

- Тобі б рукою майстра, та ногою по морді! Хто ж так грюкає?! Я ж цю машину три дні збирав. Це ж цінний антикваріат! З нею треба поводитися ніжно, як із жінкою...

І далі пішла ціла лекція на цю тему. Хлопці розбрелися по ринку, вибираючи ягоди. А я залишилася біля «Запорожця», чекаючи на інших. У цей час під'їхав Сенсей із хлопцями. Коли вони вийшли з машини, відбулося дещо дивне.

Одна з жінок, років сорока п'яти, котра до цього збайдужіло стояла над своїм товаром у чорній хустці з заплаканими очима, побачивши Сенсея, поспіхом переступила через свої ягоди, практично розкидавши їх цим рухом по всій землі. Підбігши до Сенсея, вона впала йому в ноги і почала просити, причитаючи в сльозах:

- Прошу тебе, Гавриїл, потурбуйся про мого синочка. Як же я тепер буду без нього жити! Будь ласка, Гавриїл, візьми й мене до нього. Не хочу я більше цього триклятого життя, не хочу! Господи, змилуйся наді мною, пусти мене до синочка...

У цей час я стояла зовсім поряд. І тут я побачила, як очі Сенсея змінилися. В них з'явився якийсь блиск чи, вірніше сказати, м'яке, легке світло, яке преобразило риси обличчя Сенсея. В цей момент я відчула, що моя «квітка лотоса» почала сильно вібрувати. І ця імпульсна сила йшла не з моїх думок, а, як мені здалося, від Сенсея. Він схилився над жінкою, підіймаючи її.

- Встань, жінко, - сказав він їй дуже тихим, спокійним голосом.

Мені здалося, що і голос у нього став якийсь незвичайний. Жінка підвелася, та з колін не встала, продовжуючи його благати про своє, але вже більш тихо, дивлячись йому прямо в очі. Сенсей ласкаво поклав їй руку на голову і промовив:

- Не хвилюйся, жінко. З твоїм Миколкою все добре. Він праведний, про нього вже подбали.

Жінка простягла до нього свої руки. Очі її засвітилися якимось вогником надії, а лице застигло в єдиному пориві благання:

- Пусти, пусти, Гавриїл, мене до нього...

Від таких слів відчаю у мене аж мороз по шкірі пробіг. У цей момент обличчя Сенсея вкрилося якимось легким маревом, від чого його лик став іще прекраснішим. Моя «квітка лотоса» запульсувала ще більше.

- У кожного своя година. Тобі ще треба подбати про Ксюшу. Відгуляєш у неї на весіллі, дочекаєшся первістка, тиждень поняньчиш. А на дев'ятий день ти підеш до свого Миколки, щоб розповісти, який чудовий у нього онук, - спокійно сказав Сенсей.

З кожним словом очі жінки ставали світліше й добріше. На її обличчі заблищали сльозинки радості. Жінка розплилася в посмішці. І не знаючи як висловити свою вдячність, знову почала припадати до його ніг. Сенсей же спробував її підвести з землі. Тут підскочили бабки, що торгували поряд і, піднявши її, повели під руки у бік селища, примовляючи:

- Що ти, Машенька, рідна, ходімо, ходімо додому...

Жінка спокійно пішла з розчуленим лицем, щось шепочучи собі під ніс і постійно хрестячись. Інші бабусі почали збирати її розкиданий товар. Всі ці події відбулися буквально протягом хвилини.

У цей час під'їхав Микола Андрійович. Поспіхом підійшовши до нашої «скаменілої» компанії разом з Юрою та Русланом, він поцікавився, що сталося.

- Та у якоїсь бабки дах зірвало, - сказав Женька, що стояв тоді осторонь від Учителя. – Сенсею в ноги почала падати вся в сльозах, просити щось...

Сенсей же після всього, що сталося мовчки закупив сигарету. А коли Микола Андрійович почав розпитувати, він перевів усе на буденну тему, коротко відповівши:

- Та всяке в житті буває..., горе у людини.
- Ясно... А ви чого тут зупинилися, ми ж тут не планували? – спитав Микола Андрійович у Костика.
- Та хотіли, он, полуниці купити.

Наша компанія разом із Сенсеєм пройшлася ще раз по ринку. І вибравши спілі ягоди, Сенсей купив на всіх великого кошика. Задоволена бабуся, розфасовуючи полуницю по трьох пакетах, ласкаво примовляла:

- Ви вже, дітки, не ображайтесь. У цієї жінки ще й місяця не минуло, як син Микола розбився. Він у неї єдиний був, надія і опора. А чоловік-то давно загинув... А тут таке горе. Молодий ще зовсім був, синок-то. Донечка у нього лишилася, Оксана п'яти років... Важка доля у Маші. Сина свого одна майже виховувала, тепер от онучку треба підіймати разом з невісткою... І що на неї найшло, не втямлю? Напевно, зовсім від горя ослабла.
- Так, співчутливо погодився Микола Андрійович, - постстресовий стан... Стреси ще не такі розлади у психіці викликають. От був у мене випадок...

Послухавши красномовні приклади з його практики, моя свідомість дещо заспокоїлася. «Ну так, - подумала я, - недивно тоді, що вона кинулася на всякого зустрічного»... Вже через десять хвилин їзди хлопці весело базікали про своє, об'їдаючись спілою полуницею. Під час чергового анекдоту Костика мене раптово осінило. В цей момент я точно згадала лепетання тієї жінки і відповіді Сенсея. «Стоп! Вона ж не промовляла імені свого сина і тим більше внучки. А Сенсей чітко назвав: Микола, Ксюша». Від такого відкриття я ледве не поперхнулася полуницею. Мені навіть розхотілося її їсти. «Невже...» При таких здогадках, пригадуючи обличчя Сенсея, мій «лотос» знову почав вібрувати, розливаючи по тілу якісь приємні відчуття. Я фізично відчула присутність Сенсея поряд. Вірніше, не самого Сенсея, а ту силу, яка йшла від нього в той момент. І мені стало так добре і затишно, наче мене хтось огорнув м'якими пелюстками. В цьому блаженному стані я і задрімала.

Прокинулась я від того, що хтось торсав мене за плече.

- Вставай, соня, вже під'їжджаємо, - сказала Тетяна.

На черговій стоянці ми розминали затерплі кінцівки. У повітрі пахло морем і свіжістю. Поки Андрій з Віктором і Володею намагалися підлагодити мотор «Запорожця», ми трохи підкріпилися у сусідньому літньому кафе.

Через півгодини наш кортеж уже в'їжджав до курортної зони, де навкруг безтурботно ходили відпочиваючі в купальниках з красивими шоколадними тілами. На чолі нашої колони їхала машина Сенсея. Андрій же все ніяк не міг зосередитися на дорозі, намагаючись одночасно роздивлятися по боках і в той же час не порушувати правила дорожнього руху.

Проїжджаючи повз один з пансіонатів, Женька з вікна знаками показав на афішу. Там величезними, жирними буквами було написано: «Видатний екстрасенс міжнародного класу, мануолог, провидець, маг і чародій Віталій Якович... проводить лікувально-оздоровчі сеанси. Початок сеансу о 20.00 щоденно.

- А хто це? – спитали ми з Тетяною у хлопців.
- Не знаю, - знизав плечима Костя.
- Чуєш, а це часом не той «неандерталець», що ложки на себе вішав. Памятаєш?!
- А, той дивак?! Може бути. Його ж те ж, здається, Віталієм Яковичем звали. Як він там себе величав... «Вседержитель Космосу і вся Землі»...

Хлопці галасливо почали згадувати той випадок, від душі регочучи над витівками «божка-бомжа».

Тим часом, подолавши курортну зону, ми виїхали на косу. Протяжність коси була біля 12 кілометрів. Тут машина була одним із кращих засобів, щоб потрапити у безлюдну зону і пожити там «дикунами», як ми і хотіли. Мабуть, таких любителів гострих відчуттів бувало багато у тих краях, оскільки вперек єдиної дороги напевно, місцева влада поклала величезну трубу. Але тут же, поряд у кущах, хлопці знайшли дві широчезні дошки, залишені турботливими автомобілістами для свого брата. Поклавши їх на трубу, наші водії, прямо як професійні каскадери, перекотили свої машини на той бік. Правда, з причепом Миколи Андрійовича довелося повозитися.

Діставшись одного з найгарніших куточків природи, ми облюбували місце, явно не раз «насиджене» кимось із «дикунів». Зібравши все сміття, що залишилося після недбалих туристів, ми спалили його і взялися за розбивку табору. Сенсей і тут виявився талановитим і досвідченим керівником. Він врахував усі дрібниці розташування табору, навіть можливий шторм. Всі хлопці були при ділі та з ентузіазмом допомагали Сенсею і один одному. Речі Костика дійсно згодилися, перетворивши наш табір на затишне, комфортабельне «містечко». На що сам Костик не пропускав нагоди це підкреслити, жартома нагадуючи, що через ці речі Андрій – «садист» всю дорогу мучив його на «електричному стільці». Ми з Тетяною зайнялися кухнею. Нам встановили спеціальний намет під продукти, а для приготування їжі виділили примус.

Загалом, життя у нашому таборі пішло повним ходом. Вже після обіду, вдосталь накупавшись у морі, ми з задоволенням гріли свої кісточки на гарячому піску. Старші хлопці попливли у море на надувному човні. Микола Андрійович читав якусь книгу, а Сенсей дрімив у тіні під парасолею, накрившись рушником. Ми вирішили пограти в карти. Костик при цьому намагався запам'ятати, які карти виходять і вичислити, у кого що може бути, хоча практично це було зробити дуже важко,

оскільки народу було багато і ми грали у дві колоди. У чергову невдачу Костик почав обчислювати в умі карткову схему за своєю якоюсь особливою арифметикою. В одному з таких хитромудрих обчислень він підняв догори брови, ніби здивувавшись сам собі, і промовив:

- Сенсей, а яке ви можете вичислити в умі найбільше з простих чисел?

Сенсей, не відкриваючи очей, відповів:

- Тобі повністю його назвати чи скорочено?
- Скорочено, звичайно.
- 2 в ступені 13 466 917 мінус 1, - просто сказав Сенсей, начебто мова йшла про звичайну таблицю множення. – Це число ділиться тільки на 1 і саме на себе. І це, напевно, максимальне з простих чисел, яке я здатний вичислити в умі...

Костик здивовано обернувся у його бік. Потім він знову щось почав посилено вираховувати подумки. А Сенсей, відкривши очі, додав:

- А якщо ти хочеш вирахувати коефіцієнт мого інтелекту, то дарма стараєшся, він значно нижчий за твій.

Після цих слів Сенсей перевернувся на інший бік і знову поринув у дрімоту. Костик навіть злегка оторопів:

- О Сенсей дає! Звідкіля ж він про коефіцієнт-то дізнався? Я ж мовчки.
- Так, - мовив Андрій, - і це питання лишилося у його пам'яті голубою мрією, що посиніла від старості в очікуванні своєї відповіді.

Хлопці засміялися, лишивши Костика черговий раз «дурнем».

Цього вечора усім нашим сподіванням та надіям на те, що Сенсей розкаже щось незабутнє біля вогнища під зірками, не судилося збутися. Сенсей одразу після вечері пішов спати, напевно далася взнаки накопичена втома. А ми ще довго сиділи біля вогнища, безтурботно сміючись і розповідаючи один одному різні байки.

45

Вранці біля сьомої години я прокинулася від того, що зовсім недалеко противно кричали на все горло чайки. І почула розмову хлопців, які, очевидно вийшли зі свого намету на галас. Стас говорив Женьці сонним голосом:

- Диви, така рань, а Сенсей вже рибу ловить. Цікаво, що він збирається впіймати з берега моря, та ще й на вудочку. Ходімо подивимось.

Моя цікавість стала значно сильнішою за солодкий сон. Я поспішила вибратися зі свого намету. Сенсей мирно сидів на складаному стільчику з вудочкою в руках. Поряд стояла пуста трилітрова банка, наполовину заповнена водою. Декілька чайок бігали навколо нього і обурено кричали. Коли ми підійшли, чайки злетіли і зависли в повітрі біля Сенсея, з цікавістю розглядаючи нас згори.

- Сенсею, ти що, чайок відгодовуєш? – усміхнувся Стас, дивлячись на пусту банку.
- Та ні, вони мене тут вчать рибу ловити, - відповів Сенсей без тіні збентеження.

Ми сприйняли це як жарт, посміявшись.

- Чого ти нас не розбудив раніше. Ми би взяли волок ...
- Та ну, ще волок тягати. Це я так, ухи схотілося.

Женька для сміху демонстративно зазирнув у пусту банку, покрутивши її на світлі, і з гумором сказав:

- Так, із таких рибин навариста уха буде.

У цей час чайка, що пролітала над нами, впустила маленьку рибку, яка впала прямо під ноги Сенсею. Всі засміялися.

- Глянь, Сенсей, ось тобі й рибка! Якраз в самий раз на уху, - з гумором промовив Женька, опускаючи її в бутель з водою.

Тут підійшли Володя з Віктором:

- Що за сміх, а бійки нема?
- Та от, Сенсей зі своєю вудочкою навіть чайок на жалість пробив, - сказав Женька. – Їм уже, мабуть, набридло на цю пусту банку дивитися.

Ми знову засміялися. А Сенсей, посміхаючись, сказав:

- Так, хто більше за всіх з мене сміється, той і буде чистити рибу і на уху, і на шашлики.

Ми й зовсім покотилися покотом від сміху, уявляючи комедійну картину обробки малесенької рибки і великого, жадаючого її натовпу. Сенсей посміявся разом із нами, а потім і каже:

- Ну гаразд, дотепники, он витягайте...

Він вказав на товсту жилку, яка була прив'язана одним кінцем до ніжки стільця, а іншим ішла вглиб. Хлопці почали витягати. І яким же було наше здивування, коли в капроновій сітці ми побачили пару осетрів, кілограми по 4 кожний і штук 8 величезних камбал. Усі спантеличено перезирнулися і майже хором запитали:

- І це все на вудочку?!

Сенсей посміхнувся.

- Та яка вудочка. Я просто раненько встав. Дивлюся, від рибзаводу рибаки попливли снасті трусити. Ну я й подумав, поки дійду, вони якраз і повернуться назад. Так і сталося. Пішов от, купив... А на вудочку хоч би раз клюнула, - пожалівся Учитель.

Коли ми понесли цю рибу на обробку, Женька сказав Стасу напівсерйозно-напівжартома:

- Еге ж, чекай, піде він. Тут тільки до рибзаводу сім кілометрів пішим ходом.
- А може він на машині поїхав, - запропонувала я свою версію.
- Та яка там машина. По-перше, вона біля нашого намету стоїть, ми би почули. А по-друге, навіть слідів на піску немає.

Поки прокинулися інші хлопці, ця історія обросла все більшими таємничими подробицями... Настрій у Сенсея в цей день був відмінним. Після легкого сніданку він запропонував пробіжку на край коси. Ми залишили добровільних чергових Костика і Тетяну. А також, щоб зовсім не лишитися без обіду, і Миколу Андрійовича.

Дорогою зробили пару привалів у вигляді розминок з інтенсивним навантаженням на м'язи. Все-таки заняття на природі, та ще на фоні такої краси, ніяк не порівняти з душним спортзалом. Тут, як то кажуть, душа і тіло зливаються в єдиному пориві.

Добігши майже до кінця, ми побачили справжній «пташиний базар» чайок. Наша компанія трималася берегової лінії біля краю моря, щоб не надто тривожити їхній спокій. Та все ж безліч чайок настирно кричали і кружляли над нами, намагаючись відлякати від своїх гнізд непроханих гостей.

Через деякий час нашим очам відкрився розкішний краєвид, майстерно створений самою природою. На самому кінці коси хвилі сходилися у вигляді правильних ромбів, віддалених одним єдиним ланцюжком від берега. Обриси їхніх хвилеподібних країв підкреслювала біла морська піна. Вся ця велич доповнювалася незвичайними переливами різноманітних кольорових гам морської води, починаючи від ніжно бірюзового кольору і закінчуючи темно-синім. А дивовижна блакить неба з однісінькою білястою хмаркою створювала неповторний шедевр цієї грандіозної картини.

Сенсей дав нам на відпочинок п'ятнадцять хвилин, а сам з Володею сів у позу «лотоса» на краю берегової лінії. Декотрі з нас поспішили взяти з нього приклад, всівшись поряд, в тому числі і моя особа. Дув легкий вітерець. Прибережні хвилі створювали мелодійний шум, доповнюваний перекличкою чайок, що лунала здаля... Не знаю, чи то через споглядання цієї божественної краси, чи то через присутність Сенсея, чи то через усе це відразу, але моя «квітка лотоса» стала помітно проявляти свою діяльність, розповсюджуючи по тілу приємні розливи якихось хвиль. На короткий час у мене з'явилося таке незвичайне відчуття, ніби я розчинилася у всій цій оточуючій красі і стала якоюсь її невід'ємною частиною. Таке відчуття було майже миттєвим, але незабутньо вражаючим. Це блаженний стан перервав Сенсей, оголосивши «збори».

Сонце вже порядком припікало. І Сенсей, аби «полегшити» нам шлях, сказав, що будемо бігти по пояс у воді. Це виявилось неймовірно важким. Володя з Сенсеєм понеслися вперед, як дві торпеди, обганяючи один одного. Це давало можливість нашій компанії дещо схалтурити: хтось біг по коліно, а дехто і по щиколотку у воді. Та коли ми, нарешті, досягли табору, саме халтурщики розпласталися знесилені на піску, в тому числі і моя особа. А Сенсей і Володя продовжували випромінювати свій запальний оптимізм, і невідомо було звідки беруться на нього сили. Після цього «марафонського забігу» вони ще й запропонували натовпу пограти у водне поло. І, як не дивно, старші хлопці з задоволенням погодились. А інші «німечні тіла» попленталися допомагати готувати обід.

Займаючись по кухні, я спостерігала за Сенсеєм. Він так само сміявся, пустував і носився з м'ячем, як і всі інші хлопці. Він абсолютно нічим від них не відрізнявся, такий же молодий, міцний, веселий і здоровий хлопчина. З одного боку, звичайна людина... Але кожен з присутніх бачив у ньому якусь свою родзинку, свою привабливість, знаходив свої моменти, що заворожували простотою і в той же час витонченістю. Його Душа, наче багатогранний алмаз, яким кожен із нас милувався під своїм кутом зору, під своїм кутком переломлення внутрішнього світла. Та по суті ніхто не міг проникнути в нього до кінця, ніхто не міг зрозуміти, хто ж Він насправді.

Коли хлопці нарешті вгамувалися в самий розпал спеки, наш табір заснув богатирським сном. Я прокинулася біля чотирьох годин, розштовхавши заодно і Тетяну, щоб приготувати щось смачненьке для нашого великого колективу. Коли ми з нею вилізли з намету, я побачила, що Сенсей сидів на піску з Миколою Андрійовичем, про щось розмовляючи. Сенсей щось пояснював, насипаючи з піску три невеликих купки. Поговоривши, Микола Андрійович і Сенсей підвелися і неспішно пішли у наш бік. І тут перша купка зненацька заворушилася і звідти вилетів, невідомо звідки взявшись, голуб. Я здригнулася від несподіванки, не вірячи своїм очам. А Тетяна, та взагалі впустила картоплю, роззявивши рота від здивування. Тут друга купка заворушилася і з неї знову вилетів голуб. Сенсей же з Миколою Андрійовичем лише мимохідь обернулися, продовжуючи свою розмову, ані трішечки не бентежачись. І тут заворушилася третя купка. З неї вистрибнув... горобець. У мене від страху всередині все похололо. Горобець не полетів як голуби, а пострибав навздогін за Сенсеєм. «Забігши» таким чином поперед нього, він весь настовбурчився, розчепіривши крила, і почав голосно щебетати, ніби чимось обурюючись. Сенсей зупинився, спостерігаючи за відчайдушним цвірінчанням цього наїжаченого горобця, а потім з посмішкою і каже йому:

- Ну, за бажанням твоїм, хай буде так.

Після цих слів він знову засипав горобця піском, створивши купку дещо більшу за першу. Я аж підійнялася від цікавості. Але наступний момент остаточно прикував мене до стільця. Тільки-но Сенсей відійшов, купка заворушилася і з неї вилетів чорний яструб чималих розмірів, який одразу ж полетів у бік коси.

- А де дякую? – здивовано розвів руками Сенсей, дивлячись йому вслід. – А втім, як завжди...

Сенсей безнадійно махнув рукою і пішов до свого намету за сигаретами. Ми сиділи з Тетяною ні живі ні мертві. І коли Микола Андрійович почав віддалятися з Сенсеєм у бік пляжу, то я почула наступні слова:

- Так це і була ілюзія моєї думки? – спокійно спитав Микола Андрійович, ніби мова йшла про буденні речі.
- Ні. Це якраз була матеріалізація моєї думки.
- А чому ж мої спроби скінчилися лише галюцинацією?
- Тому що у тебе були сумніви. А для матеріалізації необхідна чистота віри. А цього дуже важко добитися, бо найменший сумнів зруйнує все...

Порив вітру відніс слова Сенсея поза досяжність мого слуху. Мені дуже хотілося піти за ним і послухати таку цікаву бесіду. Але тут Тетяну, що вийшла зі стану шоку, прорвало у словесних виливах своїх вражень на мою і без того збиту з пантелику голову.

46

Вже ближче до вечора хтось із старших хлопців запропонував влаштувати розважально-комедійний вечір – піти подивитися на лікувально-оздоровчі сеанси «великого мага та чародія», який давав сьогодні свій перший сеанс. Щоправда, пішки треба було пройти вісім кілометрів. На таке відважилася лише половина нашого колективу разом із Сенсеєм і Миколою Андрійовичем. Ну а мені просто не хотілося пропустити що-небудь цікавеньке для себе і мого щоденника, який і так уже просто ряснів незвичайними записами, не дивлячись на те, що на морі ми були лише другу добу.

До восьмої години вечора ми зайняли місця у літньому кінотеатрі, де вже зібралося біля сімдесяти чоловік. Поряд з Миколою Андрійовичем сіла молода жінка з трирічним хлопчиком. Інші діти носилися по рядах, галасливо наздоганяючи один одного. А цей тихо сидів на її колінах. Я пригостила його цукеркою. Та виявилось, дитина її не бачила. Мати сказала, що у сина вроджена сліпота. Микола Андрійович заговорив з нею, з'ясовуючи якісь свої професійні моменти. І невдовзі жінка вже «сповідувала» йому свою історію життя. Виявляється, цей малюк іще й не розмовляв після перенесеної у два роки травми. Окрім нього у жінки були ще старші син і дочка, цілком нормальні діти. Микола Андрійович поспівчував і став записувати їй адреси і прізвища кращих спеціалістів у цій галузі медицини. Жінка зраділа, пожартувавши, що у будь-якому випадку хоч не даремно сходили на сеанс.

У цей час на сцену вийшов Віталій Якович. Ми ледве стрималися від сміху, оскільки це був дійсно той самий «маг і чародій з ложками на пазі», з яким ми мали «велику честь» познайомитися ще восени. Тепер він виглядав набагато пристойніше. Його лице було гладко поголене, а волосся

акуратно пострижене. На ньому був чистий, літній костюм. Не дивлячись на значне перетворення його зовнішності, зверхній погляд та орлині замашки все ж лишилися тими ж самими.

Вийшовши на сцену, Віталій Якович обвів натовп своїм «магічним поглядом» і розпочав свою лекцію. Добрих сорок хвилин він розповідав майже те ж саме, що й тоді у спортзалі, з тією лише різницею, що тепер він не вішав на себе ложки і його мова була насичена всякими незрозумілими езотеричними та медичними термінами. Стверджувально розмахуючи руками, він ходив по сцені, гордовито випнувши груди. І нарешті скінчивши, він попросив підійти до сцени людей, хто страждав захворюваннями, які були ним перераховані.

А перерахував він, як мені здалося, майже всі захворювання з «Довідника фельдшера», який стояв у нас вдома, причому в такому ж алфавітному порядку.

До сцени вийшло чоловік з п'ятнадцять. Хто говорив, що у нього хворе серце, хтось – що сильно болить шлунок, у іншого тиск скакав, у бабці якоїсь трофічні виразки на ногах гноїлися. Вийшла і наша жінка з дитиною. Микола Андрійович тоді поремствував з цього приводу, що люди в горі готові повірити в усяке безглуздя, сподіваючись невідомо на що.

І коли всі бажаючі зібралися біля сцени, Віталій Якович почав зверху посилено розмахувати руками і нести казна-що «космічно-флюїдного» характеру. І ось тут я, на свій великий подив, відчула, що моя «квітка лотоса» знову стала сильно вібрувати. Я подивилася на сцену і не могла зрозуміти, невже вся ця маячня Віталія Яковича викликала в мені цю приливну хвилю. Зосередившись, я відчула, що вся ця вібрація йшла не від сцени, а звідкись ззаду, з правого боку. Це було ще більш дивним, тому що Сенсей сідав ззаду по лівий бік від мене. Я озирнулася, та Сенсея на місці не виявилося. Тоді я озирнулася в інший бік, туди, де ймовірно, за моїми відчуттями знаходилося джерело. Далеко в куті, в самому кінці пустих рядів я побачила Сенсея, котрий сидів і зосереджено вдивлявся в людей, що стояли біля сцени. З кожною секундою я відчувала, що цей потік набирає сили. По моєму тілу вже розливалася хвиля приємних відчуттів. Та потік все наростав.

У словесному виливі Віталія Яковича настала деяка пауза. І в цей момент той сліпий малюк не голосно, але чітко промовив: «Мама!» Жінка залилася сльозами, міцно обійнявши свого сина. Вона привернула загальну увагу. І тут почався цілий ажіотаж. Якесь жінка казала, що в неї пройшов головний біль, у мужика перестав боліти шлунок. Але більш за всіх кричала пискливим голосом бабка, що її трофічні язви стали підсихати прямо на очах. До того ж, напевно, не вірячи сама собі, вона намагалася показати це першому ліпшому. Багато людей у залі повставали з місць і побігли до сцени. Віталій Якович навіть сам знітився від подяк, що посипалися з усіх боків, та прохань про допомогу собі й своїм близьким. Тим часом Сенсей зайняв своє місце в залі.

Молода мама, притискаючи до грудей дитину і ридма ридаючи, ніяк не могла вийти з натовпу, оскільки почалася звичайна тиснява і на неї вже ніхто не звертав уваги. Микола Андрійович поспішив їй на допомогу. Вибравшись на повітря з кінотеатру, ми посадили жінку на лаву. Микола Андрійович заходився її заспокоювати. Малюк сидів поряд із нею і, чуючи плач матері, сам став кривити личко у якихось своїх переживаннях. Сенсей присів навпочіпки напроти нього і ласкаво погладив по голові, щось тихо примовляючи собі під ніс. Хлопчик заспокоївся і почав прислухатися. Потім якось часто захопив своїми довгими війками... І тут малюк, як мені здалося цілеспрямовано поглянув на годинник, який поблискував на руці Сенсея, коли той його гладив. Хлопча, впіймавши руку Сенсея, вчепилося ручками в годинника, намагаючись його стягти. Запитливо подивившись в очі Сенсею, він промовив коротке, але достатньо містке слово:

- Дай!

Від усього побаченого мама малюка втратила свідомість. Поки Микола Андрійович разом з хлопцями намагалися привести її до тями, Сенсей зняв свого годинника і віддав його малому, з посмішкою сказавши при цьому:

- На, маленький, тримай на пам'ять.

Той, щасливо посміхаючись, став возитися з ним, роздивляючись та перевіряючи на міцність... Коли жінка прийшла до тями, вона ще довго не могла повірити, що її син прозрів. Вона давала йому все, що в неї було в сумочці, і той з помітним задоволенням розглядав, перетворюючи тут же предмети на імпровізовані іграшки. Достатньо переконавшись у відсутності сліпоти у сина, жінка на радощах схопила його і, подякувавши Миколі Андрійовичу і всім нам за надану допомогу, побігла у свій корпус повідомити цю новину чоловіку.

На зворотному шляху до нашого табору Микола Андрійович не припиняв дивуватися:

- Як же цей Віталій Якович зміг своєю балаканиною пробудити в людях стільки віри, щоб досягти такого терапевтичного ефекту! Адже я на свої власні очі бачив, що хлопчик був сліпий. Гаразд, інші може бути були підставні особи. Але цей випадок просто не вкладається у моїй голові!

Я подивилася на Сенсея. Мені цікаво було, що ж він йому відповість. А Сенсей лише напівжартома-напівсерйозно промовив:

- Ви, напевно, не уважно слухали його лекцію. Наступного разу обов'язково візьміть з собою блокнот.

По дорозі ми назбирали сухого гілляччя для нашого вечірнього вогнища. А старші хлопці підібрали якийсь покинутий напівзгнилий дерев'яний стовп, що колись служив опорою для електричних ліній. Загалом, судячи з відмінного настрою Сенсея і зібраного запасу дров, ніч обіцяла бути довгою і незабутньою.

47

Ще по дорозі до табору між Учителем і Миколою Андрійовичем виникла цікава розмова. Психотерапевт, перебуваючи під враженням від усього, що сталося, запитав у Сенсея:

- Ну добре, дорослі за допомогою навіювання, піддаючись терапевтичному впливу, можуть частково полегшити процес перебігу захворювання. Але діти?! В такому віці вони практично не розуміють, що їм говориш. А тут результат очевидний. Я просто не уявляю, як це могло статися?! Адже якщо трирічна сліпа дитина дійсно стала бачити, значить виходить, що логічно треба визнати факт лікування на відстані.
- Такими фактами рясніє вся історія людства, якщо її уважно почитати, - промовив з посмішкою Сенсей.
- Так, але почитати – це не побачити! А якщо це так насправді, тоді я взагалі нічого не розумію.
- Нічого складного у розумінні цього немає, якщо володієш цілісним уявленням про картину світу і про те, що є тіло людини насправді.
- А що є тіло людини?
- Тіло людини, як і вся інша матерія, є пустота. Це ілюзія, створена думкою Бога.
- Ви хочете сказати, що це дерево і я, в принципі, ідентичні, оскільки є пустотою? - напівжартома-напівсерйозно спитав Микола Андрійович, проходячи повз велике дерево.

- В принципі, так, - усміхнувся Сенсей і більш серйозно додав: - Просто ваші матерії породжені однією й тією ж первинною енергією, тільки видозміненою та перетвореною на різні хвилеві стани. Звідси й різниця в матеріальних властивостях. От дивіться, якщо вдуматися, з чого складається людське тіло? Тіло, як ви знаєте, складається з системи органів, органи – з тканин, тканини – з груп клітин. Клітини – з найпростіших хімічних елементів. Причому основну масу тіла, біля 98%, складають кисень, вуглець, азот і водень, а 2% припадає на інші хімічні елементи.
- Не зрозуміла, як це? – ненароком вирвалося у мене.
- Ну як. Наприклад, на 50 кг твоєї ваги схема розподілу в тобі виглядатиме так, - Сенсей пару секунд подивився на моє тіло, начебто щось оцінюючи, а потім сказав: - Кисню в різних ізотопних станах – 30,481 кг, ізотопів вуглецю – 11,537 кг, ізотопів водню – 5,01 кг та ізотопів азоту – 1,35 кг. Отже загалом 48,378 кг. Ну а всі інші елементи я просто не буду перераховувати, там вага кожного йде у грамах. Загалом, на них припадає 1,662 кг від загальної ваги... А якщо бути точнішим і додати ще неперетравлене, тобто залишки морозива, цукерок і випитого напою, які ще не увійшли в хімічну реакцію твого організму, то... всього, в цілому, вага твого тіла складатиме 50 кг 625 грамів.

Я просто була вражена такими «швидкісними» розрахунками мого тіла по одному лише погляду. Про таку будову моєї матерії я ніколи не замислювалася. Тим часом Сенсей продовжував, звертаючись до Миколи Андрійовича:

- Так от, а що є наші хімічні елементи? Молекули, що складають клітину та існують за своїми біофізичними законами. Зауважте, навколо молекул знаходиться пустота. Заглиблюємося далі. Молекули складаються з атомів, між якими знову пустота. Атоми складаються з ядра та електронів, що обертаються навколо нього, між якими – пустота. Ядро атома знову-таки складається з елементарних часток – протонів і нейтронів, з тією ж властивою пустотою між ними. Відзначимо, що різновид будь-якого хімічного елемента відрізняється числом нейтронів в атомному ядрі, тобто має властивість ізотопії. Протони і нейтрони, що формують ядро атома, складаються також з більш дрібних часток. І подивіться, кожного разу, коли фізики роблять черговий крок, їм відкривається новий рівень знань, що відсуває їхні умовні кордони за горизонт безкінечного пізнання. Просто наскільки у людини вистачило сил вдосконалити мікроскоп, настільки вона й пізнала природу мікросвіту. Я не буду далі перераховувати, що на що поділяється, та кінець кінцем поділ завершується абсолютною пустотою, з якої все зароджується. Вона існує всюди – і в мікросвіті, і в макросвіті. Це і є чиста енергія, яка називається енергією По і яка складає єдине поле взаємодії всіх різновидів енергій і, відповідно, виникаючої з них матерії. Тому й говориться, що Бог всюдисущий. Саме імпульси енергії По породжують хвилі, що змінюють кривизну матеріального простору і часу. Тобто в глибині своєї суті всяка матерія є сукупністю певного виду хвиль та існує за законами хвильової природи.
- Це щось новеньке, - задумливо промовив Микола Андрійович.
- Аж ніяк, - заперечив Учитель. – Вірніше буде сказати – це добре забуте старе. Той факт, що матерія є породженням великої пустоти, «дао», був відомий ще чотири тисячі років тому індійським філософам і біля двох з половиною тисяч років тому китайським мудрецам. Ви почитайте їхні трактати. Вони наглядно уявляли абсолютну пустоту як гладку поверхню озера за відсутності вітру. Частка матерії, що виникає з пустоти, порівнюється з появою на гладі озера хвиль під дією вітру.
- А що ж представляє тоді собою «вітер»? – поцікавився Микола Андрійович.

- «Вітер» у цьому ключі – це божественна сутність, це є думка Бога, якою Він все створює і руйнує. І якраз душа наша і є частиною цієї могутньої сили, котра може управляти первинною енергією По. Тому якщо людина своєю свідомістю осягне душу і зіллється з нею в єдине ціле, її можливості стають необмеженими, так само, як і пізнання.
- Все одно нове, принаймні для мене, - з посмішкою промовив «Здоровий глузд нашої компанії».

У цей час ми прийшли до табору. Решта хлопців уже щосили наминали осетрові шашлики, які вони готували до нашого приходу і котрі мало не дочекалися нас. Поділившись враженнями про події, свідками яких ми стали, і благодатно повечерявши на свіжому повітрі, ми всілися біля вогнища у передчутті подальшої розмови. Микола Андрійович поспішив повернутися до хвилюючої його теми:

- Так виходить, що весь світ – це не більше, ніж ілюзія?
- Абсолютно вірно.
- Але чому ж ми тоді все так реально відчуваємо, можемо доторкнутися, спробувати, тобто переконатися, використовуючи органи чуттів, що, наприклад, ця палиця є палицею, а не пустота й ілюзія.
- Тому що наш мозок з народження настроєний на частоту сприйняття цієї реальності. Але це не означає, що його можливості обмежені цією частотою. У ньому закладені різні програми. І якщо змінити частоту сприйняття, зміниться і весь навколишній світ.
- Як це? – не зрозумів Микола Андрійович.
- Просто. От давайте роздивимось, що є таке головний мозок. В принципі, центральна нервова система є своєрідним приймально-передавальним «пристроєм» хвиль різного діапазону, з відповідними частотними характеристиками. Як ви знаєте, одним з найважливіших елементів структурно-функціональної організації мозку є нейрони та гліальні клітини, з яких збудована ЦНС. Нейрон має відмінну від інших клітин здатність генерувати потенціал дії та передавати цей потенціал на великі відстані. Ця особлива клітина представляє собою складний пристрій з декількома станами (спокій та ряд збуджених на різних частотах станів), що суттєво збільшує її інформаційну ємність. Інформація про стимул кодується нервовою клітиною у вигляді частоти потенціалів дії, усередненої за короткий проміжок часу. Тобто в цілому, робота мозку – це робота інформаційно-управляючого пристрою, мовою якого є частота. Відтак, відображення свідомих і підсвідомих процесів психіки відбуваються на рівні частоти розряду нейронів. При зміні стану свідомості, наприклад, при тих же медитаціях, духовних практиках, змінюється і частота імпульсів, що тягне за собою в цілому зміну молекулярної структури організму. Тобто людина настроюється на зовсім іншу частоту реальності і тому сприймає цей світ всього лише як нижчу ілюзію... Є такий вислів: «Коли у Мудреця спитали, що таке Життя, він відповів: "Посміховисько для того, хто його спробував"». І це цілковито справедлива відповідь.

Людина, загрузла в матерії, закомплексована в матеріальному світі думок, дуже обмежена у своєму сприйнятті. Судіть самі. Вона отримує інформацію про навколишній світ через свій мозок, що з народження знаходиться на певній частоті сприйняття, яка властива тваринному началу. Відповідно цей мозок, як у будь-якої іншої тварини, сприймає інформацію через органи чуттів. І хоча людина оточена цілим океаном електромагнітних коливань, частот найрізноманітніших характеристик і параметрів, вона, виходить, сприймає лише крихітну краплю з усього цього розмаїття. Основна інформація йде у неї по зоровому каналу, видима ділянка спектра якого – це електромагнітні хвилі з довжиною від 400 до 700 нанометрів. Все, що лежить за межами цього спектра, людина не бачить, отже, в її мозку не відображається реальність, що лежить поза цим діапазоном. Те ж саме стосується і звуку, який людина чує в діапазоні від 20 герц до 18 кілогерц.

Чому медитації, духовні практики завжди давалися людству і, в принципі, ніколи не були таємницею? Тому що це відкривало людям абсолютно інший, справжній світ Бога, а відповідно і новий виток дозрівання душі.

Так що людина дуже цікава істота, вона народжується твариною, але протягом одного життя сила думки може перетворити її на Істоту, наближену до Бога. І найбільш вражає те, що їй надана свобода вибору в своєму індивідуальному розвитку... Сила думки – це воістину унікальне створіння Бога. Є такий древній вислів, написаний ще на санскриті:

«Бог спить в мінералах,

Прокидається у рослинах,

Рухається у тваринах

І ... думає в людині».

- А що є першопричиною виникнення нервового імпульсу, тобто народження думки? – поцікавився Микола Андрійович.
- Все та ж енергія По. Саме вона є первинним імпульсом.
- Але якщо енергія По є божественною енергією і в той же час причиною виникнення будь-якої думки, то як же бути тоді з поганими думками, що йдуть, так би мовити, від тваринного начала?
- А хто вам сказав, що ці думки не мають один корінь. Народженням думок, що походять від тваринного начала, управляє Люцифер. А він є найвірніший та відданий служитель Бога. Він, завдяки цим думкам, і підштовхує вас до різних випробувань на міцність вашої істинної віри. Він спокушає вас на зло, аби ви пізнали добро. Але ви вільні у своєму виборі, я ще раз підкреслюю, вільні! Ви можете сприйняти ці думки в якості команди до дії або відкинути і повернутися у бік хороших думок, що йдуть від душі. Тобто які думки ви сприймете, що обере ваша свідомість-спостерігач, те ви і є насправді.
- А що представляє собою душа? Це теж енергія? – запитав Віктор.
- Так. Це божественна енергія, це частка Бога в нас самих. Найголовніше, чому існують усі ці переродження, всі ці незгоди, чому у нас виникають якісь проблеми – все тому, що ми знаходимося в матеріальному тілі і ми залежимо на 99,9% від матеріального тіла. Але якщо ми звільнимся від цього хоча би на соту частину і зануримося в душу, то ми здобуємо нескінченність і всемогутність. **Головне, це прорватися крізь свого внутрішнього Стража до «врат» душі. Оскільки саме в душі криється справжня сила, сила Любові, яка творить усе, яка здатна командувати енергією По. Всі основні енергії базуються на ній. Тому що у справжньому світі існує тільки Любов. А зло існує лише в ілюзорному людському світі для виховання недозрілої душі. Тому дуже важливо сформувати в собі саме постійну частоту енергії Любові й добра, а не різність коливань.**
- Цікаво, - задумливо проговорив Микола Андрійович. – Виходить, що людина, за великим рахунком, - це істота, яка має хвилеву природу.
- Абсолютно вірно, причому як в духовному плані, так і в фізичному.
- А в фізичному – це як? – запитав Віктор.
- Ну як. У людському організмі є інформаційна мережа, яка нарівні з нервовою, кровоносною та ендокринною системами управляє фізіологічними процесами. Тобто людина ніби пронизана хвилеводами, по яким за допомогою біовипромінювання в НВЧ-діапазоні передається важлива інформація. Все це, звичайно, знаходиться у взаємодії з магнітним полем Землі, з космічними випромінюваннями і так далі... Та справа в тому, що інформаційну функцію для

організму несуть лише слабкі поля. У протилежному випадку в клітинах спрацьовує механізм захисту і вони не сприймають інформацію.

- А які поля властиві нашому організму? – поцікавився Костик.
- Та найрізноманітніші. Наприклад, електромагнітні випромінювання різних діапазонів, електричне поле, магнітне... Акустичні випромінювання, тобто всілякі звуки, що виходять з організму. Хімічні виділення, які умовно можна назвати хімічним полем, і ще багато інших, котрі не має сенсу зараз перераховувати.
- Я чому запитав, - вів далі Костя. – Я нещодавно книгу прочитав про мистецтво ворожіння по землі. Воно називається, е... як її... геомантия, от. Коротше, це практикувалося у давній Індії, Китаї, Єгипті. Так от, там згадується про те, що нібито існує якесь поле, з якого людина черпає інформацію про майбутнє. Кажуть, що древні провидці входили у якийсь особливий стан для отримання цих знань.
- Це дійсно так. Це поле існує і по сей день, інформацією якого як користувалися, так і користуються. Існують певні техніки, які дозволяють входити у цей стан свідомості. Але й звичайні люди, що посилено займаються розумовою працею, здатні спонтанно входити у цей стан свідомості, як правило або під час сну, або у стані глибокого зосередження, тобто коли мозок відключений від сторонніх думок... Дана інформація є правдивою лише стосовно минулого чи сьогодення, а також точних наук. А стосовно майбутнього, наприклад, людства в цілому чи якоїсь окремої конкретної особистості, вона нестабільна. Тому що майбутнє залежить від власного індивідуального або колективного вибору самих людей.
- Як це?
- Просто. Якщо, наприклад, людина внутрішньо змінюється, то відповідно з її вибором змінюється і все її життя, а отже й майбутнє. Це звичайні закони природи. Тому що зміна частоти сприйняття налаштовує людину на цілком іншу хвилю, тобто на іншу «реальність». Те ж саме стосується і людства в цілому. Якщо змінюється його ставлення до життя, його баланс між духовним і звіриним початками, відповідно змінюється їхня загальна частота енергії, а отже і його майбутнє. Тому людина, як і людство в цілому, своїм особистим вибором визначає своє можливе майбутнє, причому щоденно.
- А як же тоді провісники віщують?
- Якщо ти помітив, великі провісники робили свої пророцтва зашифрованими, двоєкими за змістом. Багато з них помилялися, багато не згадували про значущі події. Тому що майбутнє мінливе і воно існує у часі і просторі у безлічі варіантів. Пророки могли настроюватися на частоту хвилі, що є носієм такої інформації. Але вони черпали відомості лише з тієї реальності, в яку могли проникнути.
- А як же особисті передбачення?
- Передбачення для людини базуються на тій хвилі, на якій знаходиться її свідомість у даний момент. І якщо людина корінним чином всередині не зміниться, вони збудуться так, як і запрограмовано на цій хвилі.

Ми сиділи біля вогнища, слухаючи дивовижну розповідь Сенсея. На небі вже давно світилися яскраві зірки, а море мелодійно милувало слух легким шелестом прибережних хвиль, гармонійно заповнюючи паузи. Вдалині показалися безліч вогнів якогось великого пароплава.

- Ух ти, яка краса! – вигукнув Руслан, побачивши його. – Гляньте, який здоровецький. От би зараз прокотитися на ньому з шиком.

Всі обернулися в той бік.

- Ну-ну. Кому що, а курці просо, - зі смішком помітив Женька. – Іди-іди, покатайся з шиком. Он «Титанік» іще більше був і те, царство йому небесне.

- Та то я так просто, - почав жартома виправдовуватися Руслан під загальний сміх натовпу.
- А от, до речі, про «Титанік». Адже тут теж не все чисто, - промовив Микола Андрійович. – Я читав, що на «Титаніку» везли тоді саркофаг із добре збереженим тілом єгипетської жриці-віщунки, що жила у часи царювання фараона Аменхотепа. Кажуть, що мумія вважалася фатальною. Її розкопали у 1895 році. А з 1896 по 1900 роки померли всі, хто брав у цьому участь. Серед живих лишився тільки лорд Каннервіль, що очолював цей проект. Так от, саме лорд супроводжував цю мумію на «Титаніку», збираючись виставити тіло провісниці на експозиції археологічних знахідок у Лос-Анджелесі. Так що найцікавіше, мумію помістили не в трюм, а в каюту, що знаходилася недалеко від капітанського містка, щоб пасажирам зручніше було дивитися на неї. А згодом в офіційному розслідуванні причину катастрофи при зіткненні з айсбергом назвали як «погане судноводіння». Як вам такі співпадіння?
- Це іще що, - сказав Сенсей, закурюючи сигарету. – Найдивовижніше – це те, що про загибель «Титаніка» люди були попереджені ще за 16 років до катастрофи.
- В якому сенсі? – поцікавився Стас.
- В прямому. У 1896 році в Англії вийшла книга Морган Робертсона «Марнота», у якій детально описується загибель величезного пасажирського пароплава під назвою «Титан». Він точно вказав час, місце, причину загибелі, тобто 1912 рік, в Атлантичному океані, на шляху з Англії до Америки, в холодну квітневу ніч корабель зіштовхується з величезним айсбергом, гинуть люди. Більш того, Робертсон навіть назвав точне число пасажирів – 2 тисячі чоловік, що відповідало їхній кількості на «Титаніку». А також вказав усі параметри і характеристики корабля, які теж співпадають з характеристиками «Титаніка». Розходження лише в дечому. Наприклад, він описав довжину корабля 243 м, а у «Титаніка» була 268 м; водотоннажність 70 тисяч тон, а у реального – 66 тисяч тон; швидкість при зіткненні 25 вузлів, а там – 22 вузла. Все інше: 4 труби, 3 гвинта – і так далі – все було передбачене... Якби люди були хоч трішечки кмітливішими, не загинуло би стільки народу.
- Так, згадав, і я читав про це феноменальне пророкування, - промовив Микола Андрійович. – Але пробачте, це ж був письменник-фантаст, та до того ж нікому не відомий. І книга його більше не видавалася. Як люди могли знати? Якби він написав, що це дійсно колись відбудеться, тобто назвав би це пророкуванням, я думаю, люди звернули би на це увагу. А так він же назвав свій роман фантастикою.
- Розумієш у чому річ. Людина отримує чисті знання. Але щоб вберегти себе від інквізиції дурнів, він називає свої книги фантастикою. Це була фантастика для мислячих, для тих, хто зможе її зрозуміти. Врешті решт, коли все здійснилося, її починають розуміти всі і дурні в тому числі. Але розумні могли зрозуміти ще тоді і взяти зерно істини з даної «фантастики».
- Простіше кажучи, ви хочете сказати, що розумна людина, прочитавши цю книгу, ніколи би не взяла білет на «Титанік».
- Абсолютно вірно... І це стосується не тільки цієї книги. Ви почитайте фантастику. Вся фантастика поділяється на розумну фантастику і казку для дорослих, просто її незручно назвати казкою, тому й пишуть «фантастика». Так от, письменники розумної фантастики вони просто скачують інформацію з часових рівнів різних реальностей, майбутнє, яке, при поєднанні певних хвилевих умов, цілком може настати. Тобто вони отримують знання і описують їх. Це, в свою чергу, психологічно підготує розумну людину, яка прочитала цю книгу, до прийдешніх подій; формує навички багатомірного мислення, що дозволяє орієнтуватися у мінливих умовах життя. Все це розширює не тільки її адаптаційний діапазон, підготує свідомість до якісно нового стрибку у сприйнятті навколишнього світу, але й створює передумови до внутрішньої зміни самої людини, простіше кажучи, переходу на іншу хвилю «нової реальності».

Згадайте хоча б книги Герберта Уеллса, який вірно визначив та підготував людство до майбутнього науково-технічного прогресу. Або Жуль Верна, який передбачив багато відкриттів та винаходів, котрі згодом справді здійснилися. Або, зокрема, візьміть книгу Олексія Толстого «Гіперболоїд інженера Гаріна», написану в 1925-1926 роках, у якій фактично передвіщається лазер. Хоча перший лазер був винайдений лише у 1960 році. А книги Олександра Беляєва! Наприклад його роман «Зірка КЕЦ», написаний у 1936 році, який практично носить реальні пророкування про шляхи космонавтики. І таких прикладів безліч... А скільки зерен істини відображено у книгах письменників Івана Єфремова, Айзека Азімова, Рея Бредбері, Артура Кларка, Олександра Казанцева, Станіслава Лема... І таких талановитих людей достатньо багато, щоб підготувати розумного читача до грядущих подій. Але вони змушені писати свої книги у жанрі фантастики: тому що розумний і так зрозуміє, зате й дурень не образиться.

Микола Андрійович усміхнувся:

- Ви знаєте, якщо бути чесним до кінця, то я теж дуже упереджено завжди ставився до фантастики, читаючи її, як ви кажете, наче казку для дорослих. Та одного разу я прочитав замітку в одному журналі, що Джон Кеннеді будучи президентом запросив до свого «мозкового тресту» декількох фантастів для прогнозування можливого «сценарію» майбутнього. А також там згадувалося, що хобі декотрих талановитих учених зі світовими іменами було читання фантастики. І що багато наукових термінів прийшли до нас саме з фантастики. Це мене, чесно кажучи, здивувало.
- Це нормальне явище. Розумієш, коли людина вчитується у книгу, вона ніби починає жити її світом, тобто настроюватися на ту ж частоту сприйняття, що й автор. І ось тут у читача може відбутися дивовижний феномен – своєрідний сплеск розумової активності. Називайте це як хочете: генерування ідей, осяяння підсвідомості чи як вам буде завгодно. Але саме цей сплеск є короткочасним переходом на відповідну цій книзі частоту сприйняття, яку фіксує пам'ять. А потім, на основі наявних особистих знань і досвіду, народжуються відповідні ідеї. Тому багато талановитих вчених, політиків та й просто людей, що прагнуть пізнання себе та оточуючого світу, черпають ідеї та майбутні відкриття саме з книг, в тому числі і фантастики, з цієї своєрідної бази даних нереалізованих реальностей. Причому це може «сплисти» з пам'яті у будь-якій формі та в будь-який момент, тут же при читанні або наснитися уві сні, або зненацька осінити потім...

Ми трохи помовчали. Вогнище тихо потріскувало згасаючим гіллям. Його полум'я заворожуюче полонило таємничою живою красою, яскравою гамою переливів свого світла. Так і просидів би тут цілу вічність, слухаючи нескінченно цікаві розповіді Сенсея на лоні цього казкового куточку природи, де, здається, навіть зірки спустилися нижче з небес, щоб краще чути нашу бесіду.

- А от цікаво, чи існують віщі сні? – знову заговорив Микола Андрійович. – Чи це просто робота психіки в якості прогнозування подальших подій.
- Віщі сні, безумовно, існують. Просто якщо у людини достатньо особистої духовної сили або вона пов'язана з кимось силою великої Любові, її мозок може спонтанно вийти на ту частоту, яка співпадає з прийдешніми подіями. І вона приймає ці відомості уві сні, наче «напрям», оминаючи аналіз. Але згодом, видаючи ці дані, її психіка бере участь у безпосередній обробці інформації. Тому й події ми можемо бачити не в чистому вигляді, а в інтерпретованому, на основі наших емоцій, переживань, колишніх вражень, образів і так далі...
- А ви знаєте, мені колись теж наснився віщий сон, - почав розповідати Стас про свій життєвий випадок.

Ми ще довго розмовляли про різні дива цього світу та його дивовижні випадки, згадували історії, з цим пов'язані, та слухали прості і в той же час незвичайні оповіді Сенсея про загадкову

людську психіку та її необмежені можливості. І тільки лише під ранок, коли на небі зайнялася зоря, пішли спати.

48

Як не дивно, та чи від того що я наслухалася всього відразу, чи то з якоїсь іншої причини, але саме цього ранку мені наснився незвичайний сон – яскравий, емоційний. Найголовніше, що подібних снів у мене ще ніколи не було: ніби моя свідомість парила над землею, спостерігаючи з висоти за тим, що відбувалося у світі. Спочатку все було тихо і спокійно. Але мені стало якось тривожно і страшно, начебто чогось очікувала. І тут я помітила на Сході яскраву червону зірку, яка сходила з верхівок високих білосніжних гір. Ця зірка почала стрімко наближатися і рости у своїх розмірах. Від неї тягнувся якийсь прозорий шлейф. І чим ближче вона до мене наближалася, тим більше цей шлейф захоплював простору, змінюючи світ і роблячи його обриси розмитими і напівпрозорими. І коли я краще придивилася, то побачила, що все, що тільки потрапляло у цей шлейф, все скипало, ніби сама природа повставала проти людської цивілізації, набираючи все більшу й більшу силу. Вибухлі вулкани стрясали Землю своїм гулом. У центрі океанів зароджувалися велетенські хвилі, що стрімко рухалися на мегаполіси. Пожежі бушували там, де недоступна була вода. Вітри закручували величезні смерчі, які знищували все на своєму шляху. Начебто природа обрушила на людство всю ту негативну силу, яку виділили люди протягом існування всієї своєї цивілізації. Мені стало страшно, я заплющила очі. І коли їх відкрила, то побачила себе, стоячи посеред напрочуд розкішного поля з різними красивими квітами. Зірка все так само стрімко наближалася, змінюючи весь простір за собою. Я озирнулася. За мною знаходилися міста, переповнені людьми, які нічого не підозрювали. І вся ця неможлива сила насувалася на них.

Коли зірка наблизилася зовсім близько, я роздивилася, що це – Вершник. Його одяг та обладунки були зроблені з червоного золота, яке яскраво відсвічувало і горіло червоним вогнем. Навіть кінь Його був укритий попоною, зітканою з дрібних пластин червоного золота. Сліпучий одяг повністю приховував Вершника, залишаючи відкритими лише очі. В руці Він тримав спис. На кінці списа майорів прапор із зображенням бутона лотоса, всередині якого була піраміда, око і ще якісь ієрогліфи та малюнки. Вершник мчав на коні вже по величезному полю чудових квітів.

Та зненацька на повному скаку Червоний вершник різко натягнув повід, зупинивши коня. І тут я побачила Його погляд, котрий здався мені до болю знайомим. Увагу Вершника привабила маленька, скромна незабудка з п'ятьма небесно-голубими пелюстками. Він спішився з коня і нахилився над квіткою, наче роздивляючись та милуючись нею. І тільки-но Вершник спішився з коня, всі стихії почали затихати і заспокоюватися. До міст докотився лише легкий відголос цієї величезної сили, що рухалася за Воїном. Для мене стало загадкою, чому такого могутнього Вершника зупинила ця непоказна квітка, адже навколо було ціле поле чудових великих квітів? І чи надовго він зупинився?

Навіть коли я прокинулася, мене не полишало відчуття реальності цього сну. І ці два запитання чітко відпечаталися у моїй пам'яті. Мені, звичайно, снилися сні і раніше. Але саме такого реального, повного відчуттів, емоцій, не бачила ще ніколи. І найголовніше, уві сні все було вкрай зрозуміло, я знала справжній сенс всього, що відбувалося, знала, що це дуже важливо. Але коли

прокинулася, то не могла ніяк пригадати, що ж він означав і як його розуміти. Залишилися тільки яскраві емоційні враження і ці два питання, що просто врізалися у мою пам'ять.

Цей сон прямо-таки заінтригував мене своєю незвичайністю. Спочатку я подумала, що мій мозок просто в такому вигляді видав мені вчорашню інформацію. Але про те, що мені снилося в таких подробицях, ніхто навіть і близько не згадував. Це мене дещо спантеличило.

Я вибрала момент, коли всі хлопці побігли купатися, і підійшла до Сенсея. Він стояв на міліні, поступово звикаючи до води. Скориставшись його самотністю, я стала розповідати йому свій дивний сон, жаліючись на те, що ніяк не можу пригадати його значення, пам'ятаю лише, що це дуже важливо для мене. Всупереч моїм очікуванням повного розшифрування цього сну з фізіологічної та філософської точок зору, Сенсей лише посміхнувся і якимось загадково поглянувши на мене, промовив:

- Прийде час, і ти все дізнаєшся.

Афоризми Сенсея

1. Життя непередбачуване, і в ньому всяке може статися, навіть найдивовижніше, те, що і уявити собі не можеш.
2. Молоде тіло – це зовсім не показник віку душі.
3. Все велике до смішного просте, але дається воно нелегкою працею.
4. Людина є мислячою істотою. Її основна сила дії полягає в її думках.
5. Головне – мати велике бажання, а можливості докладуться.
6. На кожного Віджая знайдеться Раджа.
7. Страх, породжений уявою, бачить небезпеку навіть там, де її зовсім немає.
8. При здорових думках – здоровий дух, а при здоровому дусі – здорове тіло.
9. Будь-який удар, завданий вами у гніві, врешті-решт повертається до вас самих.
10. Можливості людини обмежуються її фантазією.
11. Не можна іншим бажати зла навіть у думках. Бо силою думки ти плетеш пастку для самого себе, для свого тіла і розуму. І чим частіше ти думаєш про це, тим міцнішими стають її сіті, тим тугіше петля.
12. Стань другом ворогу своєму і пробач діяння його, бо і ти недосконалий.
13. Життя коротке, і треба встигнути духовну сутність у серці оспівати.
14. Потрібно постійно працювати над собою, бо дорога кожна хвилина життя, яку треба використовувати як дар Божий для вдосконалення своєї душі.
15. Якщо хочеш розсмішити Бога, розкажи йому про свої плани.
16. Не буває випадковостей. Випадок – це всього лише закономірний наслідок наших неконтрольованих думок.
17. В житті значно важливіша якість прожитих моментів, ніж безглузді роки існування.
18. Мудрість – це надбання душі, а не віку.
19. Будь-яку дію породжує, перш за все, наша сформована думка.
20. Сила слова відроджує силу думки, а сила думки породжує дію.
21. Хто творить з благими думками блага діяння, тому немає потреби сумувати про упущене, бо він набуває значно більшої сили для пізнання своєї душі, ніж перебуваючи в бездіяльності.
22. Фантастика – це всього лише нереалізована реальність.

23. Істинна, справжня віра зароджується на знаннях. А знання приходять через слово, через переконання свого розуму в істинності того явища, яке відбувається.
24. Треба поважати прагнення до пізнання іншої людини, а не сприймати його штиками свого егоцентризму.
25. Пізнати все неможливо, але прагнути цього треба.
26. Найцінніший шлях – це пізнання Бога через розум, коли істинне знання, долаючи тваринне начало, відкриває врата підсвідомості за допомогою ключа Любові.
27. Дурню воздасться за розуміння, а розумному глупо не зрозуміти.

